Brândușa Răileanu

Dicționar român – englez
de termeni matematici și tehnici

9,000 words

Romanian – English Dictionary
of Mathematical and Technical Terms

Editat de
Lidia Vianu

Contemporary Literature Press

http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2016

Contemporary Literature Press
http://editura.mttlc.ro
Contemporary Literature Press
The online Publishing House of the University of Bucharest
Editura pentru studiul limbii engleze prin literatură
Lidia Vianu
Director
George Sandulescu
Executive Advisor
Universitatea din Bucureşti
British Council
Ambasáid na hÉireann / Embassy of Ireland / Ambasada Irlandei
Institutul Cultural Român

ISBN 978-606-760-040-7

Referenți ştiințifici: Prof. Dr. Constantin Udrişte
Prof. Dr. Ionel Tevy

Copertă, tehnoredactare, ilustrare: **Lidia Vianu**

Corectură: Ioana Agafiței, Alexandra Velicu.
Postare: Cristian Vîjea, Simona Sămulescu.
PR Manager: Violeta Baroană.
Publicitate: Cristian Vîjea.
Header Editură: Elena Gghercă.

Brândușa Răileanu

Dicționar român – englez de termeni matematici și tehnici

9,000 words

Romanian – English Dictionary of Mathematical and Technical Terms

Editat de
Lidia Vianu

Contemporary Literature Press

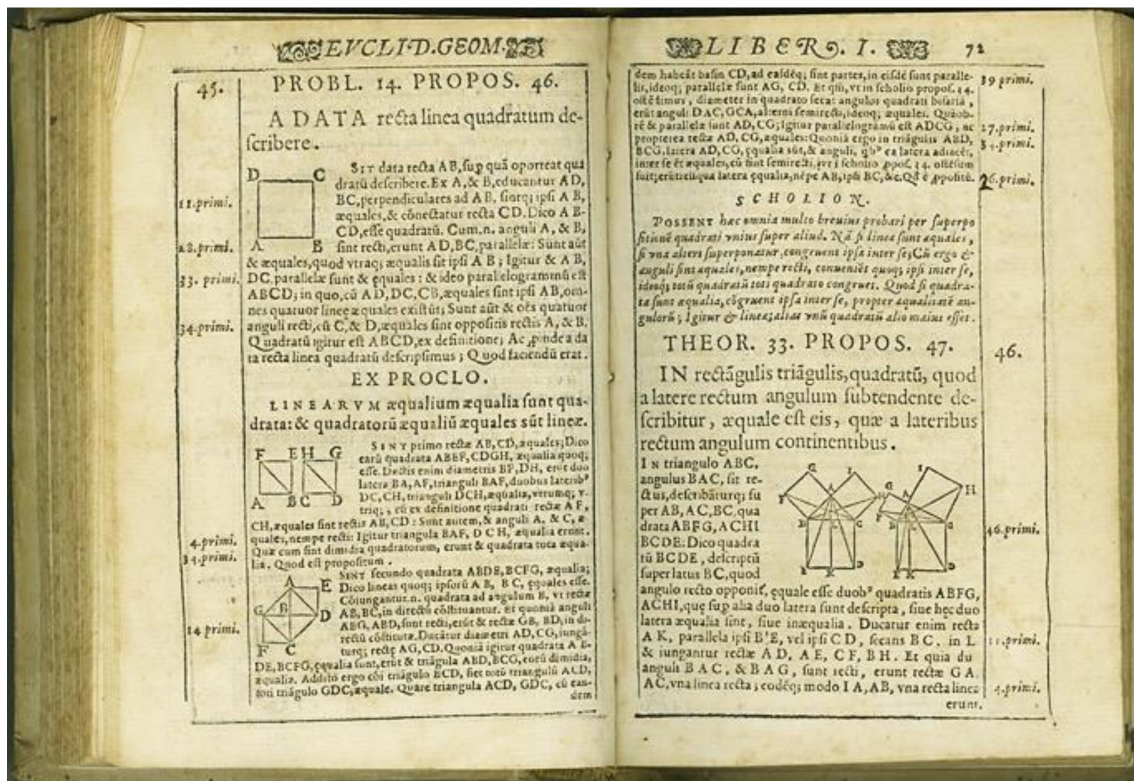
http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2016

Cuprins

http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2016

Brândușa Răileanu
Dicționar român—englez de termeni matematici și tehnici
Romanian—English Dictionary of Mathematical and Technical Terms
2

EVCLID. GEOM.

45. PROBL. 14. PROPOS. 46.

A DATA recta linea quadratum describere.

SIT data recta AB, sup quã oporteat quadratũ describere. Ex A, & B, educantur AD, BC, perpendiculares ad AB, sintq; ipsi AB, æquales, & cõnectatur recta CD. Dico ABCD, esse quadratũ. Cum.n. anguli A, & B, sint recti, erunt AD, BC, parallelæ: Sunt aũt & æquales, quod vtraq; æqualis sit ipsi AB; Igitur & AB, DC, parallelæ sunt & æquales: & ideo parallelogrammũ est ABCD; in quo, cũ AD, DC, CB, æquales sint ipsi AB, omnes quatuor lineę æquales existũt; Sunt aũt & oẽs quatuor anguli recti, cũ C, & D, æquales sint oppositis rectis A, & B. Quadratũ igitur est ABCD, ex definitione; Ac pinde a data recta linea quadratũ descripsimus; Quod faciendũ erat.

EX PROCLO.

LINEARVM æqualium æqualia sunt quadrata: & quadratorũ æqualiũ æquales sũt lineæ.

LIBER. I. 71

SCHOLION.

THEOR. 33. PROPOS. 47. 46.

IN rectãgulis triãgulis, quadratũ, quod a latere rectum angulum subtendente describitur, æquale est eis, quæ a lateribus rectum angulum continentibus.

IN triangulo ABC, angulus BAC, sit rectus, describanturq; super AB, AC, BC, quadrata ABFG, ACHI, BCDE: Dico quadratũ BCDE, descriptũ super latus BC, quod angulo recto opponit, ęquale esse duob' quadratis ABFG, ACHI, quę sup alia duo latera sunt descripta, siue hęc duo latera æqualia sint, siue inæqualia. Ducatur enim recta AK, parallela ipsi BE, vel ipsi CD, secans BC, in L & iungantur rectæ AD, AE, CF, BH. Et quia du anguli BAC, & BAG, sunt recti, erunt rectæ GA, AC, vna linea recta; eodẽq; modo IA, AB, vna recta linea erunt.

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS
http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2016

Brândușa Răileanu

Dicționar român—englez de termeni matematici și tehnici

Romanian—English Dictionary of Mathematical and Technical Terms

3

Dicționarul conține aproximativ **9.000 de cuvinte**. El se adresează cercetătorilor și studenților interesați deopotrivă de matematică și de științe inginerești cum ar fi automatica, electronica, informatica, teoria sistemelor și controlului, mecanica sau alte domenii conexe.

The dictionary includes approximately 9.000 words as well as a list of abbreviations. It meets the needs of researchers and students interested in mathematics and engineering disciplines such as automatics, electronics information technology, systems and control theory, mechanics or other related fields.

http://editura.mttlc.ro

The University of Bucharest. 2016

Cuvânt înainte

Tinerii cercetători, studenții dar și cadrele didactice care abordează domeniul termenilor tehnici si matematici sunt confruntați cu o multitudine de termeni noi, de negăsit în dicționarele clasice și cu inexistența unui dicționar de specialitate. Având în vedere că marea majoritate a cărțilorși lucrărilor științifice din domeniile ingineriei si matematicii sunt publicate în limba engleză, un astfel de dicționar este un instrument util si necesar.

Pentru a oferi un instrument de lucru adecvat necesităților cititorului unei astfel de cărți pe lângă traducere a fost introdus în dicționarși un scurt text explicativ, în paranteze.

După fiecare termen din limba engleză, s-a indicat categoria gramaticală a cuvintelor sau a sintagmelor corespunzătoare din limba română (*s.* = substantiv, *vb.* = verb, *adj.* = adjectiv, *adv.* = adverb).

Apoi, abrevierile cu caractere italice din paranteze au indicat domeniul sau domeniile care utilizează termenii respectivi. În cazul termenilor comuni mai multor ramuri ale matematicii s-a utilizat abrevierea (*mat).*

Dacă mai mulți termeni au același corespondent în limba română, doar unuia i s-a atribuit traducerea, la ceilalți termeni fiind indicat termenul tradus (ex: algebraic complement = algebraic adjunct)

La sintagmele ce conțin cuvinte comune, acestea au fost scrise o singură dată iar cuvintele necomune au fost despărțite prin semnul/ (ex: analogue computing/ computation). Diferitele variante în limba română ale aceluiași termen din engleză au fost despărțite prin punct și virgulă iar traducerile din domenii diferite au fost despărțite de semnul // (ex: alternation —*s. (t g)*alternanță; alternare // (*el)* semiundă; semiperioadă). La fiecare literă, după lista de cuvinte a fost introdusă o listă a celor mai uzitate abrevieri.

Dicționarul se adresează cercetătorilor și studenților interesați atât de tehnica generală cât și de domenii conexe ca matematica, automatica sau electronica.

B. R.

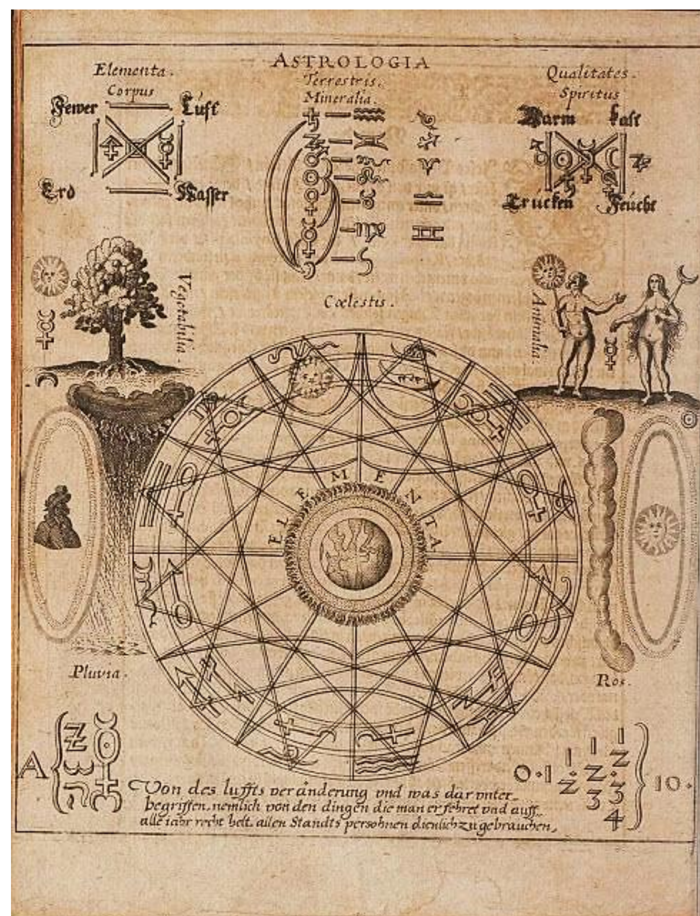
CONTEMPORARY LITERATURE PRESS
http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2016

Abrevieri

alg— algebră
an— analiză matematică
an num— analiză numerică
arit— aritmetică
aut— automatică
c op— cercetări operaționale
e dif—ecuațiidiferențiale
edp—ecuații cu derivate parțiale
el— electronică; electrotehnică
geo— geometrie
inf— informatică; științainformației
l mat— logică matematică
mat— matematică
mec— mecanică
st— statistică matematică
t graf— teoria grafurilor
t j— teoria jocurilor
tele—telecomunicații
t g— tehnică generală
t mul— teoria mulțimilor
top— topologie
t pr— teoria probabilităților
t sist— teoria sistemelor

Brândușa Răileanu
Dicționar român—englez de termeni matematici și tehnici
Romanian—English Dictionary of Mathematical and Technical Terms
6

A

http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2016

a suta parte dintr-un unghi drept (*mat)* —grade
a treia parte *(mat)* — tierce (tc.)
abate (a se) (*mat)* –stray; deviate
abatere (de la valoarea medie) *(mat, st)* – departure; deviation
abatere instantanee de reglaj *(t sist, aut)* **—**instantaneous deviation of controlled variable
abatere medie *(t pr, st)* —average deviation; mean deviation
abatere medie liniară *(st)* —mean (linear) deviation
abatere medie pătratică *(mat)* — root deviation; root mean square deviation
abatere proporțională *(el, tele)* –offset
abatereproporțională/ reziduală permanentă (a unui regulator) (*aut)* –droop
abatere reziduală (*el, tele)* –drift
abscisă *(an, geo*) —abscissa (pl. abscissas/ abscisae); abscisse; x-coordinate
abscisă curbilinie *(mat)* –curvilinear abscissa
absolut *(an)* —unconditioned
absolut continuu *(an)* —absolutely continuous; totally continuous
absolut convergent *(an)* —absolutely convergent
absurd *(l mat)* — meaningless
absurditate *(l mat)* – incongruity; meaninglessness
ac de palpare *(aut, inf)* –feeler pin
ac indicator (*t g)* –indicator
accelera (a) *(t g)* —force
accelerație *(mec)* —acceleration
accelerație centrifugă *(mec)* —centrifugal acceleration
accentuare (a amplitudinii unor semnale) (*inf)* –emphasis (EMP)
acces (*inf)*—availability
acces direct (localizare directă a informației într-o adresă) (*inf)* –direct access
acces direct la memorie (*inf)* –direct memory access (DMA)
acces direct/ selectiv (localizare directă a informației prin intermediul unei adrese) (*inf)* –selective access
acces indirect (prin înregistrări care conțin valorile adreselor) *(inf)* **—**indirect access
acces la informație *(inf)*—access
acces multiplu (capacitate a unui sistem de calcul de a accepta cereri de prelucrare simultane prin intermediul mai multor terminale) (*inf)* –multiaccess; multiple

access

acces multiplu cu divizare a spațiului *(inf)* —space division multiple access (SDMA)

acces multiplu cu separare a polarizării *(t sist)* — polarization division multiple access (PDMA)

acces multiplu prin repartizarea codificată a canalelor de transmisie (*inf)* – code division multiple access

acces simultan (paralel) (*inf)* – parallel access

accesibil *(t sist, t g)* — reachable; accessible

accesibilitate (proprietatea unei stări a sistemului dinamic de se afla la capătul unei traiectorii care pleacă din starea nulă; proprietatea unui sistem dinamic de a trece din starea inițială nulă în orice stare într-un interval dat de timp; la sistemele continue finit dimensionale este echivalentă cu controlabilitatea) (*t sist, inf, mat)* — reachability, attainability, accessibility

accesibilitate locală a sistemelor 2-D *(t sist)* — localreachability of 2-D systems

accesorii (sistem monobloc/ autonom; instalație autonomă) (*t g)* — packaged unit

accesoriu *(t g)* — lateral

acepta (a) (o convorbire telefonică) (*tele)* — collect

achiziționare (obținere a unui semnal identificabil) *(inf)* — lock-on

acoladă (*mat)* — brace; curly bracket

acoperi (a) *(el, tele)* – coat; overlap

acoperire (*mat, t g)* – cover; overlapping

acorda (a) *(t sist, aut)* — adjust

acordabil *(t sist, aut)* — adjustable

acordare *(t g)* — adjustment

acordare eronată *(aut)* — misalignment

acționa (a) *(t g)* – actuate; prove

acționare (*t sist, aut)* — actuation

acționareautomată *(aut, t sist)* — automatic drive

acționare a reglajului *(aut, t sist)* — control drive

acționare electrică *(el, aut)* — electric control

acționare întârziată (*t g, t sist)* — time-lag (time-limit) delayed action; delay action

acționare/ reglare individuală *(aut, t sist)* — individual control

acționat electric *(el)* — electrically operated

acțiune (*t g, t sist, e dif)* — action; effect

acțiune (de reglare) **prin derivare** *(aut)* — derivative controller (action)
acțiune D *(t sist, aut)* — response to the derivative; D action
acțiune definită de o singură instrucțiune (de un singur element logic) (*inf)* — operation
acțiune integral-diferențială (a unui element de automatizare) (*aut)* — reset-derivative/ —differential action
acțiune inversă *(t g)* — back action.
acțiune mutuală — interaction
activare (a execuției unei
secvențe de cod sau a transferului informației) (*inf)* – activation
activare a sarcinii (inițiere a continuării executării unei sarcini pe calculator) (*inf)* — task activation
activitate *(t g)* — working
activitate fictivă (termen folosit în programarea drumului critic) (*t graf)* — dummy activity
actualizare (a informației memorate pe un suport extern) *(inf)* — updating
actualizare a unui fișier (*inf)* — file updating
acumula (a) (*inf, t g)* — store
acumulare *(alg, an)* — cluster
acumulator (*inf)* — data logger
acumulator de impulsuri *(inf)* — impulse accumulator/ store
adapta (a) *(t sist, aut)* – adapt; adjust; match
adaptabil *(t sist, aut)* — adjustable
adaptabilitate software (capacitate de folosire a unor programe în cazul schimbării suportului sau a aplicației) (*inf)* — software adaptability
adaptare *(el, t g, mat)* — attachment; regulation; appliance
adaptare corectă *(aut, t sist)* — correct matching
adaptare de bandă largă *(el)* — broadband matching
adaptare de echilibrare/ de egalizare *(aut, t sist)* **—** balancing matching
adaptare prin buclă *(aut, tele)* — loop matching
adaptor (*aut, t g)* — adapter
adaptor de citire-perforare a cartelelor *(inf)* — card reader punch adapter
adaptor de linie (dispozitiv care permite transmiterea datelor la distanțe mari fără erori) (*inf, tele)* — modem (data set)
adaptronică *(el)* — electronics of adaptive systems

adăuga (a) *(mat)* — add; augment
aderent *(top)* — adherent
aderență *(an, t mul, alg, top)*—closure; adherence
adevăr *(l mat)* — truth; verity
adevărat *(l mat, alg)* — true; real (R); valid
adezivitate *(t g)* — bond
adiacent *(geo)* — contiguous
adiacență *(geo, mat)* – contiguity; adjacency
adică — id est (lat. abbr. i.e.= that is)
aditiv *(mat)* – additive
adjunct; adjunctă *(an)* — adjoint
adjuncționa (a) (*mat)* **—** adjoin
administrare (sistem informatic de) *(inf)* – management
admis — supposed
admisibil *(mat, t sist)* – admissible; allowable
admite (a) *(l mat)*—assume; let; suppose
admitere a ipotezei *(mat)* — decision
adnotație *(mat)* — argument
adresă a unui nod (număr care identifică plăcile unei rețele de calculatoare) (*inf)* – node address
adresă absolută/ directă/ reală/ specifică) *(inf)* — specific address
adresă calculată (obținută prin modificarea câmpului de adrese al unei instrucțiuni în curs de execuție) (*inf)* — computed address
adresă cheie/ de bază *(inf)* – key address
adresă cu date *(inf)* – data address
adresă de apel (pentru un subprogram) (*inf)* – call address
adresă de bază *(inf)* — presumptive address
adresă de bloc (de date) (*inf)* — blockaddress
adresă de cuplare/ de înlănțuire (la un sistem de memorare cu discuri) (*inf)* – chaining address
adresă de lansare/ de intrare (*inf)* – entry address
adresă de rând (câmp de intrare al unei matrice indexate care conține adresa din memoria principală a unui bloc de date) *(inf)* — row address
adresă de revenire (adresă de reluare a unui program întrerupt) *(inf)* — return address

adresă denaturată/ nevalabilă *(inf)* **—** invalid address
adresă din memoria principală. *(inf)* — specific address
adresă directă (care permite localizarea imediată a unei zone de memorie) (*inf)* – first-level address
adresă efectivă/ **reală** (rezultată prin modificarea unei instrucțiuni în curs de executare) (*inf)* — effective address
adresă fictivă *(inf)* – dummy
adresă finală/ limită (în programare) (*inf, el)* — limit
adresă flotantă/ simbolică (șir de simboluri care indică poziția unei zone în cadrul unui program) (*inf)* – symbolic address
adresă inițială *(inf)* — datum
adresă (de) **mașină**/ (de) **calculator**/ **permanentă** *(inf)* **—** machine address; address (ADR); memory location
adresă multiplă *(inf)* – multiaddress; multiple address
adresă originară/ internă/ locală *(inf)* – home address
adresă prescurtată/ scurtă *(inf)* — registered address
adresă reală/ directă/ absolută/ specifică (adresă din memoria principală) *(inf)* – real/ direct/ absolute/ specific address
adresă regională (parte a unei adrese care indică apartenența acesteia la un anumit set de adrese ale unei anumite regiuni a memoriei) (*inf)* – regional address
adresă relativă/ flotantă (*inf)* – relative/ floating address
adresă rezultantă *(inf)* — target address
adresă unică (sistem de instrucțiuni în care fiecare cuprinde o operațieși include un loc în memorie) (*inf)* – single address
adresă variabilă/ **indexată** (construcție care reprezintă într-un limbaj de programare valoarea unei date) (*inf)* — indexed address; variable
adresă virtuală (adresă relativă care trebuie convertită pentru a se obține adresa dorită,referitoare la o locație specială din memoria principală) (*inf)* – virtual address
adresabil (*inf)* — accessible
adresare/ selecționare a unui bit *(inf)* – bit location
adresare bazată (obținută prin adăugarea la adresa efectivă a unei adrese de bază) *(inf)* — based addressing
adresare indexată/ **pe baza unei adrese calculate (**în cadrul unui program) *(inf)* – indexed addressing

adresare întrețesută *(inf)* **—** interleaving

adresare mixtă (metodă de identificare a unei zone de memorie prin tehnici de adresare indexată, indirectă și relativă) (*inf*) – mixed addressing

adresare relativă (localizare prin adunarea la adresa efectivă relativă a unei adrese de bază) (*inf*) – relative addressing

adrese ale datelor în lanț *(inf)* – chain data address **(CDA)**

aduce (a) fracții la același numitor *(arit)* – reduce fractions to a common denominator

aduce (a) la zero *(aut)* — clear; zero

aducere (la același numitor) (*mat, mec***)** **—** reduction

aduna (a se) (*t g)* — build-up

aduna (a) (*t graf, arit, inf, an num)* – sum; sum up; total; add; cast up

adunare *(mat, t g)* — addition; composition

adunare modulo m *(alg)* – addition modulo m

adunare vectorială *(geo, alg)* — vector addition

adversar *(t j)* — opponent

afară *(t g)* — out

afară de (*t g)* — except

afectare *(t sist, inf)* — assignment

afin *(geo)*—affine

afinitate (*geo)* — affinity

afirma (a) (*t sist, t g, mat)* – state; assert

afirmație *(l mat)* — sentence

afirmație reciprocă *(mat)* — converse

afișare (prezentare a datelor sub formă de caractere) *(inf, aut)* – read-out; display; data display/ presentation

afla (a se) — lie

afla (a) — discover

aglomera (a) (mat) — aggregate

aglomera (a se) (*mat, t g*) – ball.

agregare (operație asupra variabilelor unui sistem pentru a-i reduce ordinul; la sistemele liniare se obține cu ajutorul unei matrice de tranziție) (*t sist)* — aggregation

ajunge (a) — reach

ajunge (a) la — attain

ajusta (a) (*t sist, aut, t g)* — adapt; adjust; regulate
ajustabil *(t sist, aut)* — adjustable
ajustare *(t sist, aut, st)* — adjustment; graduation
ajustare/ trasareprin puncte (despre o curbă) (*mat)* – fitting
ajutător *(l mat)* — subsidiary
alătura (a) — associate
alb (*t g)* — blank
alcătui (a) (*t g)* — build-up
aleatoriu (la întâmplare) (*t pr)* – haphazard; aleatory; random
alegere (*an)* — choice
ales (*st)* – select; selected
alfabet/ cod alfabetic de intrare *(inf)* – input alphabet
alfabet pentru calculator/ mașină; alfabet de mașină *(inf)* – machine alphabet
algebră Banach/ normată *(alg)* — normed ring; Banach algebra
algebră booleană *(alg)* — Boolean algebra
algebră centrală/ normală *(alg)* – central algebra
algebră comutativă (*alg)* – commutative algebra
algebră cu anulator *(alg)* – annihilator algebra
algebra cuaternionilor *(alg)* — quaternion algebra
algebră liniară *(alg)* — linear algebra
algebră liniar-topologică *(alg, top)* – linearly topological algebra
algebră matricială *(alg)* — matrix algebra/ computation
algebră omologică *(alg)* – homological algebra
algebra schemelor de comutație *(l mat)* — switching algebra
algebră simetrică *(alg)* — symmetric algebra
algebră superioară *(alg)* – higher algebra
algebră tensorială *(geo)* — tensor algebra
algebră universală *(alg)* — universal algebra
algebră vectorială *(geo, alg)* – vector algebra
algoritm *(inf, an num, mat)* – algorithm; decision method/ procedure
algoritm de bisectare (prin înjumătățirea sistematică a intervalului de calcul) (*an num)* — bisection algorithm
algoritm de planificare (a resurselor unui sistem de calcul) *(inf)* — scheduling algorithm
algoritm numeric (succesiune de operații aritmetice având un rezultat numeric)

(*inf*) – numerical algorithm
algoritmorientat spre un anumit tip de calculator *(inf)* – computer-oriented algorithm
algoritm recursiv (care conținepași ce forțează executarea lui completă) (*inf*) – recursive algorithm
algoritm simbolic (formulat folosind o notație accesibilă unui procesor) *(inf)* — symbolic algorithm
algoritm simplex *(inf)* — simplex algorithm
algoritmic *(inf, an num)* – algorithmic (al)
algoritmizabil *(an num, inf, mat)* — calculable
algoritmul lui Euclid *(alg)* – Euclidean algorithm
alimenta (a) *(t sist, aut, t g)* – feed through; feed; burden
alimentare *(t g, aut)* – feed; feeding; supply; input; loading
alimentare coloană cu coloană *(inf)* — serial feed
alimentator auxiliar/ de rezervă *(inf)* — backing memory/ storage/ store
aliniat *(el*) — in-line
alinierea două numere binare *(inf)* – alignment, alinement
aloca (a) (*t sist, mat)* – assign; allocate
alocare (*t sist)* — assignment**;** allocation // (*inf*) — storage allocation
alocare optimă *(inf)* — optimizing
alocare/ **atribuirea resurselor** (unui sistem de calcul) (*inf*) – resource allocation
alocarea valorilor proprii (determinarea unei reacții după stare astfel încât sistemul în buclă închisă să aibă valori proprii prestabilite) *(t sist)* – eigenvalue assignment; pole assignment
alonjă *(aut, t g)* — adapter
alterare — alteration
alternant *(alg, an)* – alternating; alternant
alternanță *(tg)* — alternation
alternare *(el)* — alternation; succession
alternat *(alg, an)* – alternating
alternativ; **alternat; alternant** *(alg, an)* – alternating
aluneca (a) *(t g)* — slide
alunecare (*geo)* — sliding
alungire (*mec)* – elongation; stretch (ing)
alungit *(geo)* – prolate

ambala (a) *(t g)* – package
ambalaj (*t g)* — packing
ambalare (*t g)* — packing
amenajare *(t g***)** **—** appliance
amestec (*t g)* — blend
amestecare *(t g)* — blending
amorf *(t g)* **—** structureless
amorsă (ansamblu de instrucțiuni de încărcare) (*inf)* – bootstrap
amorsare (a unui generator autoexcitat) *(el)* **—** build-up; firing
amorsare a unui fenomen tranzitoriu *(el)* — building-up transient process
amortiza (a) *(tg)* — amortize
amortizare *(t g, t sist, aut, mec, tele, el)* – amortization; damp; damping; loss
amortizare a vibrațiilor *(mec)* — vibration damping
amortizare slabă *(e dif)* – underdamping
amortizat *(t sist, mec)* – damped
amortizor (*el, mec, t g)* – buffer; damping spring; damper
amortizor-tampon (*t g)* — buffer
amplasa (a) *(t g)* — locate
amplasament (*t g)* — location
amplasare în memorie *(inf)* — storage location
amplifica (a) **(***inf, t g)* – amplify
amplificare (a unei fracții ordinare) (*mat, mec***)** **—** reduction
amplificare (a unui semnal) *(el, tele)* – boost
amplificare *(inf, t sist)* – amplification; gain
amplificare a calității semnalului *(t sist)* – enhancement
amplificare a unei fracții *(alg)* – multiplication of two terms of a fraction
amplificare a unei fracții ordinare *(arit)* – changing the fraction to higher terms
amplificare în buclă deschisă (amplificare într-un sistem fără reacție) (*t sist)* – open-loop gain
amplificare în buclă închisă (amplificarea unui sistem cu reacție negativă) (*t sist)* – closed-loop gain
amplificare stabilă maximală *(t sist, aut)* — maximum stable gain (MSG)
amplificator *(inf, el)* – amplifier; amplifier element; enhancer
amplificator cu contrareacție/ cu reacție negativă *(t sist, aut,el)* – negative-feedback amplifier; degenerative amplifier

amplificator cu derivă extrem de mică *(el)* — ultralow drift amplifier
amplificator cu regulator dinamic (*aut)* – compression amplifier
amplificator cu zgomot redus *(t sist, aut)* – low noise amplifier (LNA)
amplificator de bandă *(el)* — band amplifier
amplificator de curent continuu cu întrerupător periodic (*el)* – chopper amplifier
amplificator de date/ informații *(inf)* — data amplifier
amplificator de înaltă fidelitate (ultraliniar) (*el)* – ultralinear amplifier
amplificator de ștergere (a memoriei) (*inf)* – erase driver
amplificator diferențial *(inf)* — comparator
amplificator electronic *(inf)* – bootstrap
amplificator numeric (al cărui nivel de ieșire variază în trepte discrete în funcție de semnalele de comandă) (*aut, el)* – digital amplifier
amplificator operațional *(aut)* – computing amplifier
amplificator suplimentar *(el)* – booster amplifier
amplificator trece-tot *(aut, t sist)* – all pass amplifier
amplitudine *(an, e dif, tele)* — amplitude; swing; volume
amplitudine a vibrației *(el, mec)* – amplitude of vibration
amplitudinea unei unde *(edp, mec)* — wave amplitude
analist (*inf)* – file designer
analist de sisteme (de calcul) (specialist în analizarea și evaluarea sistemelor informaționale/ informatice) (*inf)* – computer analyst
analitic *(mat)* – analytic (al); analytically
analiticitate *(an)* — analyticity
analiza (a) — analyse; analyze
analiza imaginii (extragerea informațieiconținute într-o imagine cu ajutorul calculatorului) (*inf)* – image analysis
analiza în domeniul timp (tehnică de simulare care permite anticiparea răspunsului sistemului într-un interval de timp specificat) (*t sist)* – time domain analysis
analiza timp frecvență (metodă de analiză a semnalelor care studiază proprietățilefrecvenței ca funcție de timp) (*t sist)* – time frequency analysis
analizator (dispozitiv de baleiaj a elementelor imaginii) (*el)* – analyser; analyzer
analiză *(inf)* – sensing
analiză a erorilor (*inf)* – error analysis
analiză a formelor/ caracteristicilor (unei baze de date) (*inf)* – pattern analysis

analiză a informației (atribuire de indicatori pentru fiecare obiect memorat) *(inf)* — information analysis
analiză armonică *(an)* – harmonic analysis; harmonic expansion
analiză de sistem (e) (inf) — system analysis
analiză extinsă timp frecvență (tehnici bazate pe diverse transformări pentru a reprezenta semnalele simultan în domeniile timp șifrecvență) *(t sist)* — joint time frequency analysis (JTFA)
analiză factorială *(an, st)* – component analysis; factor analysis
analiză Fourier *(an, e dif)* – Fourier analysis
analiză funcțională *(an)* – functional analysis
analiză lexicală (fază a compilării constândîn transformarea caracterelor în simboluri) (*inf)* — lexical analysis
analiză matematică *(an)* — calculus (pl. calculuses/ calculi); mathematical analysis
analiză numerică *(an num)* — numerical analysis
analiză și clasificare a informațiilor/ a imaginilor *(inf)* — pattern recognition
analiză sintactică (a doua fază a unui
proces de compilare în care sunt verificați atomii formați în faza de analiză lexicografică) (*inf)* – syntax analysis
analiză spectrală *(an*) — spectral analysis
analiză statistică. *(st)* — statistical analysis
analiză tensorială *(geo)* — tensor analysis
analiză vectorială *(geo, an)* — vector analysis
analizor (dispozitiv de explorare a elementelor imaginii) (*el, tele)* – analyser; analyzer; sampler
analizor de elemente finite (în proiectarea asistată de calculator) (*inf, an num)* – finite element analyser
analizor de rețele (model pentru studierea funcțiilorrețelelor cu ajutorul calculatoarelor analogice) (*inf)* – network analyser
analog (similar) (*l mat, inf)* – analogic; analogous; analogue
analogie — analogy
anarmonic *(geo)* — anharmonic
anclanșa (a) *(el)* — connect in; turn on
anclanșare *(el)* – closing; switching in; switching on
anexa (a) — associate
angaja (a) — engage

angrena (a) — engage
angrenaj intermediar (pentru mers înapoi) *(t graf)* — back gear
angrenat *(t g)* — engaged
anomalie *(an, e dif, geo, t g)* —amplitude; polar angle; disturbance; disturbancy
ansamblist *(t mul)* — set-theoretic (al)
ansamblu *(t mul)* — ensemble
ansamblu de reglare *(aut)* – control unit
ansamblu al operațiilor de gestiune internă care nu fac parte din prelucrare *(inf)* — housekeeping
ansamblu de cinci elemente *(arit)* – quintuple
ansamblu de circuit imprimat (*el)* – circuit board assembly (CBA)
ansamblu de circuite *(el)* — circuitry
ansamblu de module-program ale sistemului de operare *(inf)* — monitor
ansamblu de rutine (programe care realizează interfața dintre utilizator și sistemul de calcul) *(inf)* — operating system (OS)
ansamblu de tehnici referitoare la semnale-imagine *(t sist, tele)* — imagery
ansamblu de tehnologii media (care operează împreună pentru achiziționarea, prelucrarea și redarea informațiilor provenite de la diferite medii — text, grafică, sunet, imagine, animație) (*inf)* – multimedia
ansamblu regulator (de reglare automată) *(aut)* — regulating assembly
anterior — previous
anticipare (*t sist, aut)* — response to the derivative; lead
anticoincidență (funcția logica SAU-EXCLUSIV *(inf)* – ANTICOINCIDENCE
antihermitic *(alg)* — skew-Hermitian
antimemorie (memorie intermediară de înaltă performanță care comunică cu microprocesorul mai direct decât memoria internă) (*inf)* – cache memory
antiorar (care este orientat în sens contrar mersului acelor unui ceasornic) (*geo)* – sinistrorse; left-handed
antisimetric *(alg, geo, mat)* — skew-symmetric; antisymmetric
antisimetrie *(alg, geo)* — skew symmetry; skewness; antisymmetry
antitensor *(geo)* — antitensor
antrena (a) (*mat, t g*) — involve; carry-over; carry-forward
antrenare a cartelei *(inf)* – card drive
anula (a se) (a fi egal cu zero) *(alg, an)* – vanish; cancel out
anula (a) (*alg, t g)* – annihilate; nullify; delete

anula (a) (conținutul unui registru; o funcție comandată anterior) (*inf, mat)* — cancel
anulare (*inf, mat)* — cancellation
anulator *(alg)* — annihilator
anunț — notice (not.)
anvelopă liniară *(geo, alg)* — span
aparat (*t g)* — instrument; device; apparatus
aparatadaptor *(t g)* — preset
aparat alimentat de la baterie *(el)* — battery-powered instrument
aparat cu citire directă *(aut)* – direct-reading instrument
aparat de calculat *(inf)* — computing equipment
aparat de comandă (*t sist, aut)* — controller; director
aparat de control (organ sau dispozitiv de comandă) (*aut, t sist)* – control device
aparat de măsură *(t g)* — measuring apparatus
aparat de proiecție *(geo, t g)* — projector
aparat de reglaj diferențial (aparat de reglare a cărui funcționare este comandată de o diferență între două valori ale mărimii reglate) *(t sist, aut)* – differential controller
aparat de reglare/ de control (*t g)* — monitor
aparat indicator *(aut)* – indicator
aparataj (*t g)* — apparatus
aparataj de reglare și comandă *(aut, t sist)* – director devices
aparatură/ instalație**de prelucrare** *(aut)* – processor
aparent — seeming
apariție *(mat)* — emergence
apartenență *(t mul)* — membership
aparține (a) (*mat)* **—** belong
apăsare *(t g)* – bearing
apel *(inf)* — address (ADR); call-in
apel/ cerere de informații *(inf)* **—** inquiry call
apelare (a unui subprogram) (*inf)* — call
apelare prin adresă (prin comunicarea adreselor locațiilor de memorie) (*inf)* — call by address
apelare prin nume (prin substituția textuală a tuturor aparițiilor unui parametru formal) (*inf)* — call by name

apelare prin valoare (prin copierea valorii unui parametru) (*inf)* — call by value
apelare/ căutare a unui șir de instrucțiuni *(inf)* – fetching
aperiodic *(mat, mec, t sist, el)* – aperiodic; dead-beat; damped
aperiodicitate (*mat, mec)* – aperiodicity
apex *(geo)* – apex, pl. apexes/ apices
aplatizare *(geo, t g, aut, t sist, st)* –flattening; smoothing
aplica (a) *(el, tele, an, alg, geo)* – coat; transform
aplicabil (desfășurabil; izometric; superpozabil) *(geo)* – applicable
aplicabilitate *(geo*) — applicability
aplicare *(mat, tg)* – application
aplicația intrare-ieșire *(t sist)* — input-output map
aplicație *(an, alg, mat, t g)* – transformation; map; mapping; application
aplicație banală *(an)* — constant map
aplicație bijectivă (*an)* — bijection
aplicație care lasă aria invariantă *(an)* – equiareal mapping
aplicație cu auto-organizare (rețea neuronală care transformă un semnal de intrare multidimensional într-o aplicație 1-D sau 2-D) (*t sist)* – self organizing map (SOM)
aplicație cu normă invariantă (aplicație care păstrează norma) (*alg)* – norm-preserving mapping
aplicație deschisă *(an)* — open mapping
aplicație/ funcție identică *(an)* — identity function
aplicație homomorfă *(alg)* – homomorphous mapping
aplicație identică *(t mul)* — identity map
aplicație în *(mat)* — map into
aplicație injectivă *(alg)* — univalent mapping
aplicație injectivă și surjectivă *(an)* — bijection
aplicație intrinsecă pentru rețea (program special proiectat pentru a rula numai pe calculatoare conectate în rețea) (*inf)* – network intrinsic application
aplicație pe *(mat)* — map onto
aplicație pentru rețea (aplicație care poate fi rulată pe calculatoare legate în rețeași la care pot avea acces mai mulți utilizatori) (*inf)* – network application; network aware application
aplicație regulată *(an)* — regular map
aplicație/ reprezentare biunivocă *(alg, an)* – one-to-one mapping

aplicație simplicială *(top)* — simplicial map
aplicație tolerată de rețea (program care poate fi rulat pe o rețea de calculatoare fără a beneficia de avantajele resurselor acesteia) (*inf)* – network tolerant application
aplicație univocă *(an)* — single-valued mapping
aplicații (ale calculatoarelor) **în timp real (**în timpul desfășurării procesului) (*inf)* – real time applications
apotemă (*geo)* – apothem; short radius
apreciere (calcul; evaluare) (*mat, an num)* — account; evaluation
aprindere *(t g)* — firing
aprindere inversă (*el)* — backfire
aproape — quasi; almost
aproape periodic *(e dif, an)* – quasi-periodic; almost periodic
aproape peste tot (*an)* – almost everywhere (a.e.)
aproape prim (număr) *(mat)* — almost-prime
apropiat — close
apropiat de *(an num)* — approximate
aprovizionare *(t g)* — supply
aproxima (a) *(an num)* — approximate
aproximare asimptotică *(t sist, mat)* – asymptotic approximation
aproximare Cebîșev/ uniformă *(an)* – Chebyshev approximation
aproximație *(mat*) — approximation
aproximație stocastică *(st)* — stochastic approximation
aproximații succesive *(alg, e dif)* — successive approximations
aproximativ *(an num)* — approximate
aranja (a) (*el, inf, tele, t g)* – range; adjust
aranja (a) în formă de tabel *(inf, mat)* – tab
aranjament (*alg, st, an, mec)* – variation; permutation
aranjare *(t g)* — adjustment
aranjare a datelor (transformare a șirurilor de date într-o formă convenabilă) *(inf)* – data reduction
aranjare întâmplătoare *(aut, inf, t pr)* (ordine a factorilor aleatorii) – randomization
arăta (a) (*t g, mat)* — indicate; show
arbitrar *(mat)* **—** arbitrary

arbore *(top, t graf)* – tree
arbore binar (ordonat de ordinul 2) (*inf, t graf)* – binary tree
arbore binar de căutare (care satisface anumite condiții pentru orice nod neterminal) (*inf)* — binary search tree
arbore cu mai multe căi/ de ordin mai mare decât 2 (*inf)* – multiway tree
arbore optim de căutare (arbore binar de căutare al cărui cost este minim) (*t graf)* – optimal search tree
arbore ordonat (în care ramurile ce pleacă din fiecare nod sunt ordonate) (*t graf)* – ordered tree
arborescent *(mat)* – dendritic
arc *(mec, t g)* — spring; bow
arc de amortizare *(el)* — damping spring
arc de cerc *(geo)* – circular arc; circular curve; arc of circle; segment of (a) circle
arc invers (*el)* — backfire
arc simplu. *(geo)* — simple arc
arccosecantă *(an)* — inverse cosecant
arccosinus *(an)* — inverse cosine
arccotangentă *(an)* — inverse cotangent
arcsecantă *(an)* — inverse secant
arcsinus *(an*) — inverse sine
arctangentă *(an)* **—** inverse tangent
arde (a se) *(t g)* — burn out
ardere *(t g)* — firing
areolar *(an)* — areolar
argument *(an, e dif)* — amplitude; independent variable
argument al unei funcții; argument al unei funcționale *(mat)* — argument
argument al unui număr complex *(mat)* – amplitude of a complex number
argument eronat (*l mat*) — fallacious argument
argumentare *(mat)* — proof
argumentul dependenței cauzale — cause variable
arhitectură a unei rețele (aranjament al nodurilor și al circuitelor unei rețele de comunicații) (*inf, tele)* – network architecture
arhitectură paralelă Sun (proiectare a unui calculator într-o structură eficientă prin optimizarea setului de instrucțiuni ca urmare a analizei statistice a folosirii acestuia) (*inf)* – Sun parallel architecture (SPARC)

arhivă (de date) (*inf*) – cache; files; file
aria unei suprafețe *(geo)* — area of a surface; surface area
arie *(geo)* — area
arie a unei secțiuni (transversale) *(geo)* — sectional area
arie elementară *(geo)* — element of area
arie laterală *(geo)* — lateral area
aritmetic *(arit)* – numeral
aritmetică a sistemului de calcul (mod de efectuare a operațiilor aritmetice într-un sistem de calcul numeric) (*inf*) — computer system aritmetic
aritmetică în virgulă fixă (*inf*) – fixed-point arithmetic
armătură (de condensator) (*el, tele, t g)* – coat; casing; hardware
armonic — sinusoidal
armonică (*an, edp)* **—** harmonic
arpentor *(geo)* — surveyor
articol al unei înregistrări (*inf*) — item
aruncare *(t g)* — throw
asambla (a) (*t g*) – fasten; mount
asamblare *(t g)* — fitting
asamblare pachet (proces de formare a unui pachet dintr-un mesaj) (*inf*) – packet assembly
ascendent (*mat)* — ascendand; ascending
așchie de siliciu microelectronică *(el)* — chip
asemănare *(geo, mat)* — similarity; similitude; likeness
asemănarea Tanimoto (definită pentru vectorii x și y de formula $S_T = \frac{(x,y)}{(x,x)+(y,y)-(x,y)}$, unde (*x,y)* este produsul scalar) (*an, alg)* – Tanimoto similarity
asemenea *(geo)* — similar; like
aserțiune *(l mat, inf)* — statement; assertion
aservit *(aut)* – locked
așezare (a datelor în memorie în funcție de lungime) *(inf)* – alignment, alinement
asignare *(t sist, inf)* — assignment
asimetric (*geo, alg, mat, st, t g)* – skewed; non-symmetric (al); out-of-balance
asimetrie (*geo, alg, t g, mat)* — skewness; unsymmetry; asymmetry; dissymmetry

asimptota locului rădăcinilor (*t sist)* **—** asymptote of root locus
asimptotă oblică *(an)* — inclined asymptote
asimptotă verticală *(an, geo)* — vertical asymptote
asimptotă *(geo)* — asymptote
asimptotic stabil *(t sist, e dif)* — asymptotically stable
asimptotic stabil în mare (proprietatea unui sistem dinamic stabil al cărui domeniu de atracție este tot spațiul) *(t sist)* — asymptotically stable in the large
asimptotic. *(t sist, mat)* — asymptotic (al)
asistat/ ajutat de calculator *(inf)* – computer backed/ based
asistat (ă) de calculator *(inf)* – computer-aided/ assisted
asistență grafică a programării (metodă de corectare a unui program direct pe imaginea monitorizată) (*inf)* – graphical programming aids
asocia (a) *(t sist, mat)* – assign; associate; adjoin
asociat — associate
asociat (adj) (*an)* — adjoint
asociativ *(mat)* – associative
asociativitate *(mat)* — associativity
aspect *(mat, mec, t g, inf)* — form
așteptare *(mat, t pr)* — expectation; waiting
asterisc *(mat)* — star
astroidă (*geo)* – four-cusped hypocycloid; tetracuspid
asimptotic *(t sist, mat)* – asymptotically
atârna (a) *(t g)* — hang up
atașa (a) — associate
atenuare *(t sist, el, tele)* — damp; loss; attenuation
atenuare a unui filtru *(el)* — attenuation in the pass range
atenuaredatorită adaptării echilibrării *(el, aut)* — matching attenuation
atenuare de distorsiune *(tele, t sist)* – correction of non-linear harmonic distorsion
atenuat (*t sist, mec)* – damped
atenuator (*aut, t sist, el)* – damping element; damping gyro regulator; damper
atinge (a) — attain; reach
atingere *(geo, an)* — contact
atom lexical *(inf)* — token
atribui (a) (*t sist, mat)* – assign
atribuire (identificare, asociere) **de tipuri** (în limbaj FORTRAN) *(inf)* – type

association
atribuire *(t sist, inf)* — assignment
atribuire a unei litere (pentru o anumită cale a unui disc) (*inf)* — mapping
augmenta (a) — augment
autoadjunct *(e dif)* — self-adjoined; self-adjoint
autoconjugat *(geo, alg)* — self-conjugate
autocontact *(geo)* — self-contact
autocontrol *(t sist, aut)* – feedback
autodual *(l mat, geo, alg)* — self-dual; autodual
autodualitate (*alg)* — autoduality
autoechilibrare *(aut)* — hunting
autoinițializare (corectare a funcționării defectuoase a unor dispozitive de calcul) (*inf)* – self-clearing
automat (*aut, inf)* – automatic (al); automaton (pl. automata; automatons**)**
automat celular (rețea de automate finite interconectate; sistem compus din mai multe celule discrete) (*aut, t sist)* – cellular automaton
automat de decodificare (*inf, t sist)* – decoding automaton
automat finit (automat definit prin mulțimi finite nevide ale intrărilor, stărilor șiieșirilor) (*t sist, inf)* – finite automaton
automat nedeterminist (automat finit pentru care starea următoare nu este complet determinată de cea curentă) (*l mat)* – nondeterministic automaton
automat programabil (care primește la intrare informații pe care le prelucrează șiinformații privind algoritmul de prelucrare) (*inf)* – programmable automaton
automat secvențial *(inf)* — sequential automaton
automatică *(aut, inf)* — automatics; control engineering
automatiza (a) (*aut)* – automate; automatize
automatizare a proiectării (utilizare a calculatoarelor în toate fazele proiectării) (*inf)* – design automation
automorfism *(alg)* – automorphism
automorfism interior (*alg)* **—** interior automorphism
automorfism laticial/ structural *(alg)* — lattice automorphism
autonom (*t sist)* – autonomous
autooscilant *(e dif, inf)* — self-vibrating; self-oscillating
autooscilație (*e dif, edp)* — auto-oscillation
autoparalel. *(geo)* — self-parallel

autopolar *(geo)* — self polar; autopolar
autoprogramator *(aut, inf)* — generating program (me); compiler; program (m)ing; program (me)
autoreacție *(aut, t sist)* — inherent feed-back
autoreglare *(aut, t sist)* – inherent regulation; inherent stability
autoregulator *(aut)* – autocontrol unit
autosupravegheat (dispozitiv cuprinzând propriile sale elemente de control) (*inf)* — computer-supervised
autotangentă *(geo)* — self-tangency
autotestare (testare automată a performanțelor unui echipament de calcul) (*inf)* – self-testing
auxiliar *(el, l mat, mat)* — stand-by; standby (SBY); temporary; subsidiary; lateral; stray
avans *(t g)* – feeding
avans de fază *(el)* – leading; lead
avansa (a) *(t g)* — lead; feed
avansare *(t g)* – feeding; movement
avarie *(el, t g, inf)* — outcome; damage; breakdown; fault; emergency; failure
avea (a) loc *(t g)* — occur
avertisment — notice (not.)
ax *(t g)* — beam
axa absciselor *(geo)* — x-line
axa imaginară *(an)* — axis of imaginaries; imaginary axis
axa mare a unei elipse *(geo)* — major axis of an ellipse
axa mare a unui elipsoid *(geo)* — major axis of an ellipsoid
axa mică a unei elipse *(geo)* — minor axis of an ellipse
axa mică a unui elipsoid *(geo)* – minor axis of an ellipsoid
axa mijlocie (a unui elipsoid) *(geo)* — mean axis
axa numerelor reale (*an)* – real-number axis
axa ordonatelor; axa Oy *(geo)* — axis of ordinates; *y*-axis
axa Ox *(geo)* – axis of abscissas; *x*-axis; abscisse axis; abscissa line
axa reală (*an)* – axis of reals; real axis
axa timpului *(edp, inf)* — time axis
axa transversă (a unei hiperbole) (*geo)* – transverse axis
axa z *(geo)* — z-axis

axă *(mat, geo)* – axis (pl. axes); centre — line
axă centroidă/ prin centrul de greutate *(geo)* — centroidal
axă de coordonate *(geo)* — reference axis; axis of coordinates; coordinate axis
axă de revoluție *(geo, mec)* – axis of revolution
axă de rotație *(geo, mec)* – rotational axis; axis ofrotation
axă de simetrie *(geo)* – line of symmetry; axis of symmetry; symmetry axis
axă orizontală *(geo)* — horizontal axis
axă radicală *(geo)* — radical axis
axă transversală (*mat)* – cross axis; transversal axis
axe rectangulare *(geo)* — rectangular axes
axiomă *(l mat)* — axiom; postulate
axiomă a substituției *(t mul)* – exchange axiom
axiomă de ordine *(an)* – ordering axiom
axioma paralelelor *(geo)* – parallel axiom; parallel postulate
axiomatic (*l mat)* – axiomatic (al)
axiome de separare *(top)* — separation axioms
axiomele lui Peano *(an)* — Peano's axioms
axonometrie *(geo)* — perspective geometry
azimut *(geo)* — polar angle

B

MS 3047
Multiplication table for length measures, with the products expressed as area measures, Sumer, 27th c. BC
The oldest known mathematical text.

http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2016

bac (*el)* — can
bait (*inf)* — eight-bit/ byte (character)
balansa (a) — balance out
balansier *(t g)* — balanced lever
balanță (cântar; contragreutate) (*t g)* — balance
baleiaj *(el, tele, aut)* – scan
balizaj (electromagnetic) (*el, tele)* – beaconage
banal — trivial
bancă de date (mulțime de date dintr-un domeniu definit stocate organizat) (*inf)* – data bank
bancă de date pentru componente *(inf)* – component data bank
banda lui Mőbius (*geo, an)* – Mőbius strip; cross-cap
bandă (*el, inf, tele, geo, e dif)* – band; range; strip
bandă/ fișier de modificări *(inf)* – change file
bandă caracteristică de trecere (a unui filtru) (*aut, tele)* – frequency characteristic
bandă cu programele sistemului. *(inf)* — system tape
bandă de atenuare a unui filtru (domeniu de oprire al filtrului) (*t g)* – filter attenuation band
bandă de control *(tele)* — control slip; home record
bandă de energie *(el)* — band
bandă de frecvențe *(el, tele, t sist)* — frequency range; spectrum (pl. spectra)
bandă de înregistrare *(aut)* — record (rec.)
bandă de insensibilitate (interval al domeniului de operare al unui sistem de comandă în care nu se produc modificări ale ieșirilor) (*t sist)* – dead band
bandă de transparență (a unui filtru) *(el)* — bandwidth
bandă de trecere *(t sist, el)* — passband; band-pass width
bandă largă *(el)* — broadband
bandă perforată (*inf)* — paper band/ strip/ tape
bandă proporționalăproprie/ intrinsecă/ internă (*aut)* – inherent proportional band
bandă spectrală. *(an)* — spectral band
bandă/ domeniu **de perturbații** *(aut)* — disturbance band/ range
banderolă *(t g)* – band
bara (a) — bar
bară *(mat, t g)* — line segment; bar

bară de fracție *(mat)* — slash

bară de stare (linie cu informații care apare în subsolul unei ferestre sau pe ultima linie a ecranului) (*inf*) – status bar

bare colectoare *(el)* — bus

bascula (a) *(inf, tele)* – flip

basculă bistabilă *(el)* — bistable circuit

baterie electrică (sursă chimică de alimentare în curent continuu) *(el)* **—** battery (B, bat., batt.)

baud (unitate de viteză pas cu pas și de capacitate a canalelor de informație) *(inf)* – baud

bazăortogonală *(alg)* — orthogonal basis

baza logaritmului *(alg)* – logarithmic base

baza unei puteri *(arit, alg)* – radix (pl. radices; radixes)

baza unui sistem de logaritmi *(arit, alg)* – radix (pl. radices; radixes)

baza unui sistem de numerație *(arit, alg)* – radix (pl. radices; radixes)

bază (fundament) (*t g, alg, l mat, aut, mat)* // (margine inferioară a unei benzi de energie) (*el)* – bottom; ground; foundation; basis (pl. bases); matrix; base

bază aunui spațiu vectorial *(alg)* – basis of a vector space

bază a unui sistem de numerație *(arit)* — number base

bază de date (mulțime organizată de date referitoare la un set anumit de aplicații) (*inf*) – data base

bază de date distribuită (set de fișiere plasate în nodurile unei rețele a unui sistem informatic distribuit) (*inf*) – distributed data base

bază de filtru *(top)* — filter base

bază de timp (la oscilografe) (*el*) – time base

bază duală *(mat)* — dual basis

baze de proiectare — design fundamentals

bazin de atracție (domeniul din spațiul stărilor din care sistemul dinamic se deplasează asimptotic spre un anumit atractor) (*t sist)* **—** basin of attraction

biafin *(geo)* **—** biaffine

biarmonic *(geo)* — biharmonic

biaxial (cu două axe) (*geo)* **—** biaxial; diaxial

bibliotecă *(inf)* — library

bibliotecă de programe (colecție organizată de programe exprimate într-un format direct executabil) (*inf*) – program (me) library

bibliotecă de rutine (ansamblu de rutine standard testate) (*inf*) – routine library; subroutine library
bibliotecă de subprograme *(inf)* — subroutine library; routine library
bibliotecă-program (program aparținând unei biblioteci de program) (*inf*) – library program (me)
bicuaternion *(alg)* — biquaternion
bidimensional (în două dimensiuni; cu două variabile) (*t sist, mat)* – two-dimensional; bidimensional (2-D) // (*an)* — bivariate
bidimensionalitate *(mat)* — bidimensionality
bidual *(alg)* — bidual
bidualitate *(alg)* — biduality
bifurca (a se) *(mat, inf, t g)* – bifurcate; fork; branch
bifurcat *(mat)* – bifurcate
bifurcație *(an, mat)* // (ramificație; derivație) (*t g)* – branch; branching, branching off; bifurcation
bijecție *(an)* — bijection
bijectiv *(an)* — bijective
bilă *(geo, an, top, mat, t g)* — solid sphere, ball
bilateral *(geo, mec, mat)* — two-sided; bilateral
bilateral continuu (*an)* – bicontinuous
bilateral; bidirecțional (cu două direcții) — two-way
biliniar *(alg, geo)* — bilinear
biliniaritate *(alg, geo)* **—** bilinearity
bimodul (*alg)* – bimodule
binar *(inf, mat)* – binary; dyadic
bine ordonat *(t mul)* — normally ordered, well-ordered
bine scufundat *(top)* — tamely imbedded
binistor *(el)* (element semiconductor) **—** binistor
binom (care are doi termeni) (*alg)* — two-term (ed); binomial; binom
binomul lui Newton *(alg)* — binomial theorem
binormală *(geo)* — binormal
bioelectronică *(el)* – biomedical electronics
biolomorf *(an)* — biholomorphic
bionică/ bioelectronică *(el)* — bionics/ bioelectronics
biortogonal *(an, geo)* — biorthogonal

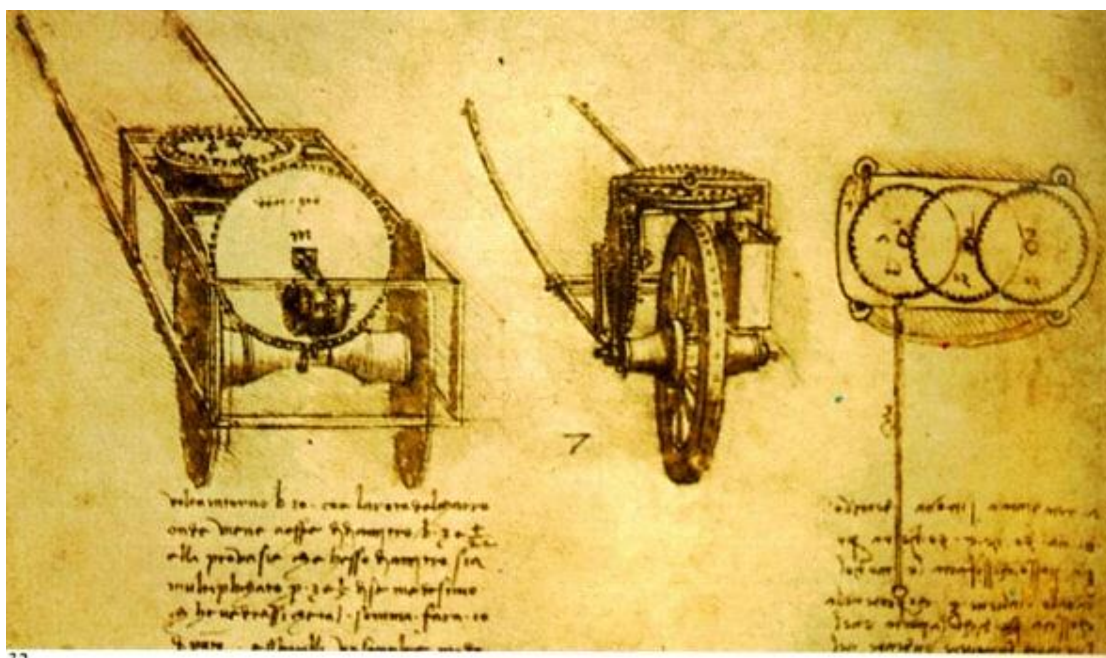

biortogonalizare *(an, alg)* — biorthogonalization
biortonormalizare *(an, alg)* — biorthonormalization
bipătrat *(alg)* — biquadratic (equation)
bipolar (*top)* – bipolar
biraport *(an)* — cross ratio; anharmonic ratio; double ratio
birațional *(an, alg)* — birational
birectangular (cu două unghiuri drepte) *(geo)* — birectangular
bisecta (a) (a împărți în două; a înjumătăți; a secționa) — bisect
bisectoare (a unui unghi) — bisector (of an angle)
bisectoare *(geo)* – mean line; bisectrix (pl. bisectrices)
bistabil (element cu două stări stabile) (*el)* — bistable
bit (cifră binară**;** unitate binară de informație; unitate de informație în sistemul binar) (*inf, mat, aut)* – bit; binit
bit cel mai semnificativ/ aflat la extrema stângă a unui șir binar (valoare maximă a unei date prelucrate într-un program de calculator) (*inf)* – most significant bit (MSB)
bit de control/ de paritate *(inf)* – check bit
bit de memorie *(inf)* — memory bit
bitangentă *(geo)* – bitangent
biți pe țol (unitate de densitate a informației) (*inf)* – bit per inch (BPI)
biunivoc *(mat)* — biunique
bivector *(geo)* – bivector
blanc (*aut, inf)* — blank
bloc/ unitate de comandă (a unui calculator numeric) (*inf)* – control section
bloc de caractere (care permit reluarea unei comenzi numerice) (*inf)* – reference block
bloc de comandă/ de reglare (*aut, t sist)* – control assembly
bloc de comparare a datelor *(inf)* — data comparator
bloc de control al sarcinii (zonă de date a unei sarcini în care sunt memorate informații utile sistemului de operare) (*inf)* – task control block (TCB)
bloc de date (zonă a unui program care concentrează datele utilizate în cadrul acestuia) (*inf)* – data block
bloc de înaltă frecvență — electronics
bloc de început *(inf)* – header/ heading block
bloc de informații (zonă a unui program) (*inf)* – block of information

bloc de înregistrare (grup de date constituind o unitate vehiculată între memoria calculatorului și un echipament periferic) (*inf*) – record block
bloc de instrucțiuni *(inf)* — block of instructions
bloc de rețeaal unui calculator *(inf)* – computer power pack
bloc funcțional (al unui ansamblu electronic) (*el)* — function (al) unit
bloc variabil (zonă a memoriei a cărei lungime variază în funcție de cerințele datelor) (*inf*) – variable block
bloc/ zonă a unui program *(inf)* – program (me) block
blocare (asamblare în blocuri; oprire; împiedicare) (*t g*) // (înmagazinare/ reținere a informației) (*inf*) – shut down; blocking; holding
blocare a cartelelor *(inf)* — card jam
blocare a memoriei *(inf)* — file interlock
blocat (*aut)* – locked
bobină *(t g, el) //* rolă/ rulou (de bandă) (*inf*) — coil
bobină de comandă/ reglare (*aut)* — control coil
boltă *(geo, t g)* — vault
bomba (a) (*t g)* – bulge
bord (cadru) (*t g) //* bord (margine; frontieră; limită (*mat)* — border
bordare (încadrare) (*alg)* — bordering
bordat (limitat; mărginit) — bordered
bordură *(t g)* — enclosure
bornă *(el)* – hub; marker
bornă (margine) (*an)* **// (**graniță; limită) (*t g)* – bound
bornă de legare la pământ *(el)* – earth clip; earthing terminal
bornologic *(top)* — bornological
brachet *(t g)* — bracket
brahistocronă (traiectorie pe care un corp ce se deplasează între două puncte sub acțiuneagravitației realizează timpul minim) (*mec, e dif*) — brachistochrone
braț *(t g)* — bracket; branch
braț de compas *(geo)* — leg
brățară *(mec)* — collar
bridă *(t g)* – carrier
bruiat *(aut, t sist)* – disturbed
buclă (repetare a unui grup de instrucțiuni într-un program) (*t graf, inf, t g)* – loop; bundle

buclă a unui sistem informațional *(inf)* — feedback loop
buclăde anticipare diferențială *(aut)* — leading circuit
buclă de ciclare/ de iterare/ de repetare *(inf)* — iteration loop
buclă de contrareacție/ de reacție negativă (*t sist, aut)* — negative-feedback loop
buclă de închidere prin pământ *(el)* — earth circuit
buclă de legare la pământ *(el)* — earth loop
buclă exterioară *(t sist, aut)* — major/ outer loop
buclă informatică (ansamblu de terminale conectate la un calculator central; sistem de prelucrare electronică a datelor) (*inf)* — EDP system
buclă interioară (*t sist, aut, inf*) — inner loop
buclă/ circuit de comandă cu reacție *(t sist, aut)* — feedback control loop
bucșă *(el)* — hub
bună funcționare *(t g)* — efficiency
buncăr *(t g)* — bin
buton (*el, t g)* – knob; button
buton de aducere în stare de ștergere/ de anulare *(inf)* — cancel key
butuc purtător de rolă *(inf)* — hub

C

Contemporary
Literature Press

http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2016

cabla (a) *(tele)* — wire (up)
cablare (*el)* — wiring
cablu/ conductor de legare la pământ *(el)* — earth wire
cadran (*geo)* — quadrant
cadru *(t g)* — casing
cadru/ panou de comutatoare/ de translatoare de grup *(el)* — bay of group translators
caiet de sarcini *(inf)* — data sheet
calcul *(an num, mat, st, t g, t graf, arit, inf)* — estimation; calculus (pl. calculuses/ calculi); account; evaluation; dead reckoning; design; sum; cast
calcul al predicatelor *(l mat)* **—** functional calculus
calcul analogic (calcul matematic continuu efectuat cu calculatoare analogice) (*inf)* – analogue computing/ computation
calcul aproximativ *(an num)* **—** approximation calculus
calcul automat *(inf)* — automatic computation
calcul cu fracții *(alg)* — calculation involving fractions
calcul cu predicate *(l mat)* — predicate calculus
calcul cu propoziții/ propozițional *(l mat)* — propositional calculus
calcul diferențial *(an)* — differential calculus
calcul eronat *(mat)* — miscount
calcul funcțional *(l mat)* **—** functional calculus
calcul greșit *(inf, mat)* — miscalculation
calcul hibrid (efectuat simultan în pârțile analogică și numerică ale unui calculator hibrid) *(inf)* — hybrid computation
calcul implicit (la calculatoare analogice) *(inf)* — implicit computation
calcul integral *(an)* — integral calculus
calcul la scară *(mat)* – scaling
calcul lambda *(inf)* — lambda calculus
calcul matematic *(mat)* — computing calcul
calcul matricial *(alg)* — matrix algebra/ computation; matrix calculus
calcul numeric (determinare a valorii unei expresii matematice prin cele patru operații fundamentale) (*alg, inf)* – numerical computation
calcul operațional *(c op)* — operational calculus
calcul simbolic (reprezentare și prelucrare numerică a unui program la nivel textual) *(inf)* – symbolical computation

calcul statistic *(st)* — statistical calculation
calcul tensorial *(geo)* – tensor calculus
calcul vectorial *(geo, alg, an)* – vector calculus
calcula (a) *(an, inf, mat, t g)* — calculate; compute; cast up; number; reckon; tally figure out; find; perform; design
calculare *(arit, mat)* — reckoning; computing
calculație *(mat, inf, an num)* — computation; calculation
calcula (a) media (*mat)* – average
calculabil *(an num, inf, mat, l mat)* — calculable; reckonable; computable; logistic
calculabilitate (proprietate a unei funcții de a i se putea determina valoarea sau a unei proceduri de a putea fi executată) *(an num, inf, mat)* — calculabili; computability
calculare (*mat, an num, arit)* – evaluation; numbering
calculare a diferențelor (succesive) *(an)* — differencing
calcularea ariei unei suprafețe *(an, geo)* — complanation
calculat — estimated
calculator (de buzunar) (*inf)* — calculator
calculator *(inf)* — calculating machine; computing machine; computing equipment; main computer; estimator
calculatoranalogic (alcătuit din elemente liniare, amplificatoare operaționale și circuite numerice) (*inf)* – analogue calculator; analogue computer; analogue computing system; analogue computing machinery; simulator
calculator analogic diferențial (pentru rezolvarea ecuațiilordiferențiale) (*e dif, inf)* — differential analyser
calculator auxiliar (secundar) *(inf)* – slave computer
calculator digital (care prelucrează informații codificate numeric) (*inf)* — digital computer
calculator comandat cu program *(inf)* — sequence-controlled computer
calculator cu acces multiplu/ cu mai multe intrări *(inf)* — multiaccess computer
calculator cu cartele perforate *(inf)* — card-oriented computer
calculator cu comenzi succesive *(inf)* — consecutive computer
calculator cu o adresă binară *(inf)* — binary one-address computer
calculator cu o singură adresă (cu instrucțiuni ce pot adresa un singur operand; cu un singur acumulator în unitatea centrală) *(inf)* — single address computer
calculator cu prelucrare numerică a datelor în paralel *(inf)* — parallel digital

computer
calculator cu program variabil *(inf)* – selective sequence computer
calculator cu secvență comandată (cu succesiune controlată a operațiilor) *(inf)* — sequence-controlled computer
calculator cu set redus de instrucțiuni (implementate în arhitectura procesorului) *(inf)* — reduced instruction set computer (RISC)
calculator cu supraconductivitate *(inf)* — superconducting computer device
calculator de birou *(inf)* — desk-top computer
calculator de comandă universal independent *(inf)* – universal stand-alone control computer
calculator de mare viteză și capacitate de stocare, servind pe rând mai mulți utilizatori *(inf)* — mainframe (computer)
calculator de modelare/ de reproducere a unei rețele *(inf)* — network computer
calculator de proces *(inf)* — process (control) computer
calculator destinație (care execută programe elaborate de un calculator gazdă) *(inf)* — target computer
calculator digital binar *(inf)* — binary computer; binary digital computer
calculator direct de proces/ cuplat cu procesul *(inf)* – on-line computer
calculator electronic *(inf)* — digital computer; electronic computer; system
calculator electronic cu destinație specială (specializat) (*inf)* — single-purpose computer
calculator frontal (de interfață între un calculator principal și o rețea de comunicații) *(inf)* — front-end computer
calculator fundamental/ de bază *(inf)* — basic computer
calculator hibrid/ analogic-numeric *(inf)* — hybrid computer
calculator în timp real (care efectuează calculele în timpul desfășurării proceselor pe care le comandă) (*inf)* – real-time computer
calculator incremental/ diferențial (care funcționează prin adăugarea unei constante) (*inf)* — incremental computer
calculator independent *(inf)* — off-line computer
calculator interpolator (în sistemele de comandă numerică) (*inf)* — director
calculator lucrând într-o rețea (de calculatoare) (*inf)* – work-station
calculator numeric *(inf)* — digital computer
calculator numeric/ digital/ cifric *(inf)* — digital calculator
calculator numeric/ digital binar *(inf)* — binarydigital

calculator numeric cu capacitate mare de memorare *(inf)* — large-scale digital computer
calculator numeric paralel (care poate executa simultan mai multe instrucțiuni sau secțiuni ale unei lucrări) (*inf)* – parallel computer
calculator orientat conform aplicațiilor utilizatorului *(inf)* — user oriented computer
calculator pentru analiza elementelor finite (*inf, an num*) — finite element computer
calculator pentru multiplexare *(inf)* — concentrator
calculator pentru traducerea limbajului *(inf)* — language translation computer
calculator pilot/ de comandă *(inf)* — control computer
calculator portabil (cu hard-disc, cu baterii reîncărcabile, de greutate și dimensiuni mici) *(inf)* – notebook computer
calculator secvențial *(inf)* — consecutive sequence computer
calculator simulat analogic-numeric *(inf)* **—** digital simulated analog (ue) computer (DISAC)
calculator simultan (ale cărui unități pot efectua simultan diferite părți ale aceluiași calcul) *(inf)* – simultaneous computer
calculator structurat (orientat) **pe cuvinte** *(inf)* — word-oriented machine
calculator universal/ polifuncțional (*inf)* — multipurpose computer
calculator Von Neuman (funcționând pe baza criteriilor Von Neuman care definesc structura calculatoarelor numerice) *(inf)* — Von Neuman machine
calcule numerice *(inf)* — numerical calculations
calculul diferențelor finite *(an num, an, e dif)* — calculus of differences
calculul predicatelor *(l mat)* — calculus of predicates
calculul probabilităților *(t pr)* — theory of chance (of probability); calculus of probability
calculul variațional; calculul variațiilor *(an)* — calculus of variations
calculul/ teoria probabilităților *(t pr)* — probability calculus; probability theory
cale *(t pr, t g, inf)* – mean; path
cale de acționare (în sistemele de comandă și reglare) (*aut, t sist)* — actuating path
cale de date *(inf)* — data path
cale închisă într-un graf *(t graf, inf)* — loop
calibra (a) (*t g)* — calibrate

calibrare (etalonare; gradare) *(aut, t g)* – calibration; calibrating; graduation
calibru (etalon) (*t g)* – calibrating device
calibru de cadraj *(inf)* — card gauge
calitate (*t g)* — brand
calitativ/ ă — qualitative
calotă *(geo)* — portion of sphere; spherical cap
canal/ cale de transmisie *(inf, tele)* — channel; bus
canal de date/ de transmitere a datelor *(inf)* — data channel; data bus
canal de intrare-ieșire (unitate de transfer al datelor între echipamentele periferice și memoria principală) *(inf, t sist)* – input-output channel
canal intrare-ieșire *(inf, t sist)* — I/ O channel
canal multiplex (sistem de transmitere a mai multor semnale pe același canal) (*tele)* – multiplex
canonic *(e dif, st, alg, geo, mec)* **—**canonical; normal
cântări (a) — balance out; mete
cantitate *(l mat, mat, mec, t g, alg)* —multitude; quantity; quantum; amount; number; lot; value
cantitate mare *(t g)* — bulk
cantitate necunoscută (*mat)* – unknown quantity
cantitate pozitivă *(alg)* – plus
cantitate variabilă *(an)* — variable quantity
cap de citire (la prelucrarea datelor) *(el, inf, tele)* — reader; tape reader; reading head
cap de scriere/ de înregistrare, electromagnet folosit pentru scrierea pe bandă/ disc/ cilindru magnetic (ă) *(inf)* – write/ writing head
cap de ștergere/ de anulare (a caracterelor înscrise pe o bandă magnetică) *(inf)* — erase/ erasing head
capabilitate (posibilitate a unui sistem de a realiza toate performanțele la nivelul obiectivelor sale) (*t g)* — capability
capacimetru (aparat de măsurat capacitateaelectrică) (*el)* — capacitance meter
capacitanță *(el)* — capacity reactance
capacitate *(an, mec, mat, t g)* — capacity; content; volume; output
capacitate de încărcare/ de înmagazinare de memorie *(inf)* — storage capacity
capacitate de informare (a unui canal) *(tele)* — channel capacity
capacitate de înregistrare a unei cartele (perforate) *(inf)* — card capacity

capacitate de memorare *(inf)* – capacity
capacitate de producție *(t g)* — production
capacitate de trafic *(tele)* – carrying capacity
capacitate electrică *(el)* — capacitance
capacitate portantă/ de încărcare/ de ridicare *(t g)* — carrying capacity
capăt *(an, t g)***–** ending; extremity; terminal point; end; termination
capăt al unui segment (*an)* — limiting point; limit point
capcană *(el)* – trap
capitol/ secvență (a (l) unui program) *(inf)* — chapter
capsula (a) (*t g)* – can
capsulare *(t g)* — casing
captare a datelor vizuale (de pe un document) (*inf)* – capture
captator *(el, aut)* — transducer
captor (*aut)* — sensing device/ element
capturare ecran (salvare într-un fișier a conținutului ecranului curent) *(inf)* — screencapture
car al unei imprimante (*inf)* — carriage
carabil (căruia i se poate face cuadratura; care poate fi redus la un pătrat echivalent) (*an, geo)* – quadrable; squarable
caracter *(mat, inf, inf, an, alg)* —letter; character; record (rec.)
caracter aleatoriu *(t pr)* — randomness
caracter alfanumeric de umplere (COBOL) (*inf)* – filler
caracter citibil de o mașină/ de un calculator *(inf)* — machine readable character
caracter de control al poziției datelor imprimate/ înregistrate/ afișate *(inf)* — format effector character (FEC)
caracter ilegal/ impropriu/ fals *(inf)* – illegal character/ command
caracter rectiliniu *(geo)* — straightness
caracter utilizat pentru specificarea globală a unui fișier *(inf)* — wildcard
caracter (e) de identificare a unei date *(inf)* — data name
caracter/ simbol de sfârșit al blocului de informații *(inf)* — emitter-base (EB) character/ symbol; end of block character/ symbol
caracteristic — representative
caracteristică *(an, e dif, st, arit, inf)* – characteristic; parameter; performance
caracteristică/ histerezis a (l) memoriilor magnetice (*inf)* — hysteresis
caracteristică amplitudine-fază *(aut, t sist)* — gain-phase characteristic

caracteristică amplitudine-frecvență *(t sist, aut, el)* — response characteristic/ curve
caracteristică de atenuare a unui circuit deschis/ în buclă deschisă *(t sist, aut)* — open-loop attenuation characteristic
caracteristică de comandă *(aut)* — control-rod efficiency function
caracteristică de frecvență *(aut, tele)* — frequency characteristic
caracteristică de frecvență în circuit/ în buclă deschisă *(t sist, aut)* — open-loop frequency response
caracteristică de răspuns/ de acționare *(el, tele)* – response
caracteristică de reacție *(t sist, aut)* — backward transfer characteristic
caracteristică de reglaj *(t sist, aut)* — reaction curve
caracteristică de reglare a unui circuit (*el, aut)* **—** characteristic of circuit control
caracteristică de reglare/ de comandă *(t sist, aut)* — control characteristic
caracteristică de stabilitate/ de recepție *(el, tele)* — response
caracteristică de transfer *(t sist, aut, el)* — response characteristic/ curve
caracteristică dinamică *(aut, el)* — dynamic response
caracteristică/ curbă de amplificare *(el)* — amplification curve
caracteristică/ răspuns de frecvență al unui amplificator *(el)* — amplifier response
caracteristică/ răspuns de frecvență stabil (ă) în fază *(aut, t sist)* — in-phase response
caracteriza (a) (*t g)* – feature; specify; mark
caracterizat *(inf)* — tagged
carcasă *(el, t g)* — box; casing
cardinal *(alg, t mul)* — cardinal
cardinalitate (posibilitate a unui sistem informatic de a recepționa simultan diferite informații) *(inf)* — cardinalidad
cardioidă *(geo)* — cardioid
care conservă ariile (*geo)* — equiareal
care corespunde cu — associate
care lasă ordinea invariantă *(an)* —order-preserving
care nu creează forță ascensională — non-lifting
care nu e neted. *(an)* — non-smooth
care nu se află într-unacelași plan (despre o curbă) (*geo)* — tortuous
care păstrează ariile *(an)* — area-preserving
care poate fi anulat *(mat)* — raisable

care se referă la podară *(geo)* — pedal
care se repetă *(mat)* — repeating
care tinde (către) *(an)* — tending
care tinde la zero *(alg, an)* — vanishing
cartelă de comentariu *(inf)* — comment card
cartelă de control *(inf, mat)* — control card; control slip
cartelă de indexare/ pilot *(inf)* — register card
cartelă interfață de rețea (interfață a unei rețele de calculatoare) *(t sist, aut)* — network interface card (NIC)
cartelă multiplă *(inf)* **—** fractional card
cartelă parametru *(inf)* — control card
cartelă perforată (pentru înregistrarea informației) *(inf)* – card; unit record card
cartelă-ghid pentru înregistrarea informației *(inf)* — tab index
cartezian *(mat)* – cartesian
cartotecă *(t g, inf)* — catalog (ue); file; card catalogue; card file/ index
casetă/ cutie receptoare de cartele *(inf)* — card bin/ box
catalog. *(t g, inf)* — catalog (ue)
categorie *(alg)* — category; species (pl. species); kind
catenă *(mat, t graf, mec)*; **catenar**; în (formă de) lanț *(t g)* — catenary; chain
catenoidă *(geo)* — catenoid
catetă *(geo)* – cathetus; leg; side of a right triangle
cauză — reason
cauzalitate *(t sist)* — causality
caz — occurrence
caz favorabil *(st)* — success
cădere a releului *(el)* — drop-out
căldură *(mec)* — heat
căldură specifică *(edp)* — specific heat
căptuși (a) *(el, tele)* – coat
căra (a) (*inf)* – carry
cărucior *(t g)* – carrier
căsuță receptoare de cartele *(inf)* — card pocket
căuta (a) (*inf)* — search; seek
căutare (a unui element) **într-o structură de date de tip tabel** *(inf)* – table search; table look-up

căutare *(tele)* — hunting
căutare cu specificator ambiguu (metodă de regăsire a informațiilor în baze de date**)** *(inf)* **—** fuzzy matching
căutare/ explorare/ selecțiebinară *(inf)* – binary search
căutare/ localizare a unui fișier (pe un suport de informații) *(inf)* — file searching
căutător *(aut)* – selector
câmp (lungime) **variabil** (ă) (componentă adresabilă a unei structuri de date a cărei lungime poate varia în funcție de cerințe) *(inf)* — variable field length
câmp (*mat, alg*) — field
câmp al cartelei perforate *(inf)* — card field
câmp de direcții (*e dif)* **—** directional field
câmp de evenimente *(t pr)* — field of events
câmp de probabilitate *(t pr)* — field of probability
câmp de programare (la calculatoarele analogice) *(inf)* — patch bay
câmp de tensori *(geo)* — tensor field
câmp de vectori *(geo, an)* — vector field; vectorial field
câmp de vectori solenoidal (*an)* — solenoidal vector field
câmp electromagnetic *(edp)* — electromagnetic field
câmp extern/ exterior — external field
câmp fără vârtejuri *(an)* — non-vortical field
câmp gravitațional — field gravity
câmp irațional/ potențial *(an)* — irrotational field; non-vortical field
câmp magnetic — magnetic field
câmp Markov (proces Markov bidimensional) *(t pr)* — Markov random field (MRF)
câmp relațional *(an, geo)* — curl field
câmp scalar *(geo, an)* – scalar field
câmp staționar *(el)* — fixed field
câmp/ zonă a (l) unei structuri de date/ cartele perforate (*inf*) — field
câștig/ amplificare a (l) buclei de reacție/ buclei deschise *(t sist, aut)* — loop gain
câștig; câștigător *(t j)* – winning
cât *(alg, arit)* — ratio; quotient
cea mai mică medie pătrată *(t pr)* — least mean square
ceas de timp real *(inf)* – interval timer; intervalometer
ceea ce trebuia demonstrat (c.c.t.d.) — quod erat demonstrandum; q.e.d. (abbr)

cel mai înalt — uppermost
cel mai mare divizor comun (abr. c.m.m.d.c.) *(alg, arit)* — highest common factor (abbr. g.c.d.); greatest common divisor
cel mai mare subgraf component al unui graf (*t graf)* – graph component
cel mai mic — least
cel mai mic majorant *(an)* — supremum (pl. suprema)
cel mai mic multiplu comun *(arit)* — lowest common multiple (abbr. l.c.m.); least common multiple
cel mai mic numitor comun *(arit)* — least common denominator
cel mai puțin — least
celălalt *(geo, mat)* — obverse
cele mai favorabile condiții *(t sist)* – optimum (*pl.*optima/ optimums)
cele mai mici pătrate *(an num)* — least squares
celulă *(mat, alg)* – mesh; cell
celulă companion *(alg)* — companion cell
celulă de date (fâșie a unei benzi magnetice folosită pentru stocarea informației) (*inf)* — data cell
celulă de însumare binară fără transport *(inf)* — half-adder
celulă de memorie *(aut, inf)* — storage cell; cell; memory cell
central; cu centru *(mat)* **—** central
centrală electrică. *(t g)* — central power station
centraliza (a) — summarize
centralizare (a datelor) (*inf*) — summarization
centrare a semnelor *(inf)* — centering
centrat *(mat)* **—** centred
centrifugă; **centrifug (***mec)* — centrifugal
centroid (ă) *(geo)* — centroid
centru (*mat, geo)* — centre; center; central point
centru al cercului circumscris unui triunghi *(geo)* — circumcentre; circumcenter
centru de calcul — computing centre
centru de curbură *(geo)* — centre of curvature
centru de greutate (centru de masă) (*geo, mec)* — centre of gravity
centru de inerție *(mec)* — centre of inertia
centru de inversiune *(mat)* — centre of inversion
centru de omotetie *(geo)* – ray centre

centru de proiecție *(geo)* — ray centre
centru de rotație *(geo, mec)* — centre of gyration
centru de similitudine/ asemănare (*geo)* **—** centre of similarity
centru radical *(geo)* — radical centre
centrul asimptotelor *(t sist)* — asymptote centroid
centrul cercului înscris; centrul sferei înscrise *(geo)* — incentre
centrul unui cerc exînscris *(geo)* — excenter
centuplu — centuple
cerc *(geo, mec)* — circle; circular line; orb
cerc axial (la tor) *(geo)* — circular axis
cerc circumscris *(geo)* — escribed circle; circumcircle; circumscribed circle
cerc cu raza 1 (cerc trigonometric) *(geo)* — unit circle
cerc de convergență *(an)* — circle of convergence
cerc de curbură — circle of curvature (osculatingcircle)
cerc director *(geo)* — director circle
cerc divizat *(geo)* — divided circle
cerc exînscris *(geo)* — excircle
cerc gradat. *(geo)* — graduated circle
cerc înscris *(geo)* — ex-inscribed circle
cerc înscris (într-un triunghi) *(geo)* — incircle; inscribed circle
cerc limită (*geo)* — limit circle
cerc mare (al sferei) *(geo)* — great circle
cerc meridian *(geo)* — meridian circle
cerc mic (pe o sferă) *(geo)* — small circle
cerc ortoptic/ director (loc geometric al punctelor din care tangentele la suprafața unei conice sunt perpendiculare una pe alta) *(geo)* — orthoptic circle
cercosculator *(geo)* — circle of curvature (osculatingcircle)
cerc unitate *(geo, an)* — circle of unit radius
cerceta (a) *(inf)* — search; analyse; analyze
cercetare — analysis (pl. analyses)
cercetare operațională (activitate de analizare, modelare matematică și măsurare a proceselor cu caracter repetitiv) *(c op)* – operational/ operations research (OR)
cercetare științifică — research
cercetare teoretică — desk research
cercul absolut *(geo)* — spherical circle; sphere circle

cercul lui Euler (cercul celor nouă puncte) *(geo)* — nine-point circle
cercuri/ repere de distanță *(tele)* — range marks
cercurile lui Gershgorin (margini ale valorilor proprii ale unei matrice, utilizate pentru predicțiastabilității în buclă închisă a sistemelor) (*alg, t sist)* – Gershgorin's circles
cere (a) — require
cerere — requirement
cerință *(mat)* — requisite
cert *(an, st)* **—** certain
certitudine *(st)* – certainty
cerut — required
cheie de întrerupere *(inf)* — break
cheie de separație *(tele)* — cut-off key
cheie (succesiune de cifre corespunzătoare unui simbol al alfabetului codificat) (*inf)* – code word
cheltuială — expenditure
chemare a unui subprogram *(inf)* – call-in
chestiune — question
chingă *(tg)* — band
cicla (a) *(inf)* – hang up in a loop
ciclare *(inf, mat)* — cycling
ciclic *(geo, alg, mat)* — circular; cyclic (al)
ciclică *(geo)* — cyclide
cicloidă *(geo)* — cycloid
cicloidă alungită *(geo)* — prolate cycloid
cicloidă scurtată *(geo)* — curtate cycloid
ciclometrie *(geo)* – cyclometry
ciclu (*an, t g, el, mat)* – period (per.); circuit; loop; cycle
ciclu al instrucțiunii *(inf)* — instruction cycle
ciclu al memoriei (exprimat ca interval de timp sau ca succesiune de operații) *(inf)* — memory cycle
ciclu de acces *(inf)* — access cycle
ciclu intern (al unui program) (*t sist, aut, inf*) — inner loop
cifră (*inf, an, alg, arit, mat, t g)* —caracter; cipher (cypher); numeral; decimal; figure; number

cifra (a) *(aut, inf)* — digitize; encipher; encode
cifrare *(inf)* — digital coding; encipherment
cifră binară *(inf)* — binary digit
cifră care nu poate fi atinsă *(inf)* — unattainable figure
cifră de cod — code character; code digit
cifră de control prin totalizare *(inf)* — sum check digit
cifră în cod zecimal *(mat)* — coded-decimal digit
cifră unitate binară *(mat, inf)* — digit
cifră zecimală *(arit)* — decimal digit
cifre arabe *(mat)* — Hindu-Arabic numerals
cifre de jos *(mat)* — descending figures
cifre romane *(arit)* — Roman numerals
cifric *(inf, arit)* — digital; numerical
cifru *(an num, aut)* — cipher (cypher); key
cilindree măsurată *(t g)* — derived capacity
cilindric *(geo)* — cylindrical
cilindroid *(geo)* — cylindroid
cilindru (*geo)* — cylinder
cilindru eliptic drept *(geo)* — cylindroid
cilindru parabolic *(geo)* – parabolic cylinder
cinematică; cinetică *(mec)* — kinetics
cinetic *(mec)* — kinetic
ciocnire elastică *(mec)* — billiard-ball collision
circuit (*mat, t graf, mec, el, tele, t graf, t sist,t g)* — chain; line; circuit; network
circuit (oscilant) amortizat *(el)* — damped circuit
circuit (poartă)de coincidență *(inf, el)* — coincidence gate
circuit/ element de detectare (*aut, tele)* — detecting element
circuit/ poartă de negație *(el)* — complementer
circuit analogic de însumare; sumator analogic *(el, t sist)* — analogue adder
circuit basculant *(el, aut)* — trigger
circuit basculant de transfer/ de report *(el)* — carry flip-flop
circuit basculant/ de declanșare bistabil *(el)* — bistable trigger circuit
circuit bilateral/ cu două direcții *(el, tele)* — both-way circuit
circuit bistabil (cu două stări stabile) (*el)* — bistable circuit
circuit combinațional (ale cărui mărimi de ieșire depind numai de cele de intrare)

(*el)* — combinational circuit
circuit cu declanșare/ cu funcționare
tot sau nimic *(aut)* — gating circuit
circuit cu inductanțăși capacitate *(el)* — coil-condenser circuit
circuit cu întoarcere prin pământ (*el)* — earth return circuit
circuit de anticipare/ diferențial (ă) *(aut)* – leading circuit
circuit de comandă/ de acționare *(aut, el)* **—** driving circuit
circuit de comutație *(inf, alg)* — switching circuit
circuit de decalare *(el)* — shift circuit
circuit de decodificare *(inf)* — function circuit
circuit de diferențiere (a cărui mărime de ieșire este proporțională cu derivata mărimii de intrare) *(t sist, aut)* — differentiating circuit/ network
circuit de filtrare *(t sist, tele)* — filtering circuit
circuit de informare *(tele)* — information circuit
circuit de întârziere *(aut, el)* — delay circuit
circuit de interzicere *(aut, inf)* — inhibiting circuit
circuit de legare la pământ *(el)* — earth circuit
circuit de măsură *(aut,tele***)** **—** graduated circle
circuit de memorare *(inf)* — memory circuit
circuit de memorie pentru dispozitive logice individuale *(inf)* — single in-line memory module (SIMM)
circuit de menținere *(aut, tele)* — hold circuit; holding circuit
circuit de negație/ de complementare *(el)* – complement gate
circuit de negație/ NU *(inf)* — inverter
circuit de reacție *(t sist, aut)* — feedback circuit; feedback loop
circuit de reglare *(aut)* — process
circuit de reglare intern (*t sist, aut, inf*) — inner loop
circuit de reglare model *(inf)* — simulator
circuit de reglare/ de comandă/ de control al funcționării *(t sist, aut)* — operation control circuit
circuit de repaus *(tele)* — closed circuit
circuit de semnalizare *(el)* – warning circuit
circuit derivat *(el)* — branch line
circuit deschis *(t sist, el)* — open circuit (o.c.)
circuit echivalent/ analogic *(el)* — circuit analogue

circuit electronic care comandă un alt circuit de putere mai mare (*el)* – drive
circuit flip-flop (Eccles-Jordan) *(el, aut)* — trigger
circuit flip-flop/ bistabil/ basculant (*el)* — flip-flop (circuit)
circuit flip-flop/ bistabil magnetic *(el)* — magnetic flip-flop
circuit funcțional — symbolical circuit
circuit fundamental *(mat, t g)* — fundamental circuit
circuit fundamental de impuls *(el)* — basic pulse circuit
circuit imprimat *(el)* — printed wiring board (PWB)
circuit în buclă *(el, aut)* — looped circuit
circuit închis (*el)* — closed circuit; closed-circuit arrangement
circuit informațional (drum parcurs de o informație de la generare până la clasare sau distrugere) *(inf)* — information circuit
circuit integrat (indivizibil și nereparabil); complex de circuite electronice într-o singură capsulă *(el)* — integrated circuit
circuit integrat care îndeplinește toate funcțiileunității centrale de calcul (*aut, inf)* – microprocessor
circuit inversor *(inf)* – inverse gate; inverting gate
circuit logic *(inf)* **—** decision element
circuit logic ANTICOINCIDENȚĂ/ SAU-EXCLUSIV (*inf)* – anticoincidence circuit
circuit logic ȘI-NU *(inf)* – AND-NOT circuit
circuit matriță de codificare (*inf)* – matrix encoder
circuit multistabil/ cu mai multe stări stabile *(el)* — multistable circuit
circuit pentru înregistrarea/ afișarea caracterelor și/ sau simbolurilor *(inf)* — character generator
circuit principal s. (inf) — basic circuit
circuit rezonanț/ serie de admisie *(aut)* — acceptor circuit
circuit SAU inclusiv *(inf)* — inclusive OR circuit
circuit secvențial (ale cărui mărimi de ieșire depind atât de cele de intrare cât și de starea în care se află la un moment dat) *(t sist)* — sequential circuit
circuit simplu *(t graf)* — simple circuit
circuit ȘI-NU *(inf)* — except-gate
circuit tampon de translație inversă *(aut)* — inverse translation buffer (ITB)
circuit unifilar *(el)* — earth return circuit
circuit/ buclă de reacție *(t sist, aut)* — regenerative loop of the circuit

circuit/ dispozitiv de memorare *(inf, t sist, tele)* — register
circuit/ poartă NU; circuit negator *(inf)* – NOT gate
circuit/ rețea de integrare șidiferențiere/ cu acțiune integrală șidiferențială (ID) *(t sist)* — integro-differentiating network
circuit/ rețea integrator (-oare) (*aut)* – integral circuit
circuit/ schemă analogic (ă) *(el)* – analogue network
circuit/ etaj semisumator *(inf)* — half-adder
circuit/ poartă CU EXCEPȚIA LUI (*inf)* – INHIBITORY-gate
circuit/ poartă de negație *(inf)* – inverse gate; inverting gate
circuit/ poartă logic (ă) ȘI; circuit de conjuncție/ de coincidență *(inf)* — AND circuit/ gate
circuit/ poartă NU *(inf)* – inverse gate; inverting gate
circuit/ poartă pentru ȘI – SAU negat *(inf)* — AND-NOR gate
circuit/ poartă SAU exclusiv/ anticoincidență *(inf)* — exclusive OR gate
circuit/ poartă ȘI-NU *(inf)* – INHIBITORY-gate
circuite cuplate/ legate *(aut)* — linked circuits
circuite de memorie (plăcuțe modulare microelectronice de stocare a datelor) *(inf)* – memory chips
circuit-poartă *(aut, el)* — gate circuit; gating circuit; gate
circuit-poartă liniar *(aut, t sist)* — linear gate
circula (a) *(t g)* — run
circulant *(alg)* — circulant; circulating
circular *(geo, alg, mat)* – circular; annular; cyclic (al)
circulație *(an)* — circulation
circulator *(el, tele)* – circulator
circumferință *(geo)* — circumference; circle; circular line; girth (of a solid with equal cross sections)
circumscrie (a) *(geo)* — circumscribe
circumscris *(geo)* — circumscribed
cisoidă; cisoida lui Diocles *(geo)* – cissoid; cissoid of Diocles
citi (a) (un cod secret) *(t sist, inf)* – decipher; read
citibil de calculator *(inf)* — computer-readable
citire (într-o memorie magnetică) a unui parazit/ element binar neînregistrat în prealabil *(inf)* — drop-in; sensing
citire/ lectură distructivă (a unor informații din memorie) (citire în urma căreia

informația este modificată/ pierdută) *(inf)* — destructive reading/ read-out
citire a cartelelor *(inf)* — card sensing
citire a cifrei transportului/ reportului într-un sumator *(mat)* — carry sensing in adder
citire a indicațiilor aparatelor de control *(el)* — check reading
citire cu automenținere (fără pierderea informației memorate) *(inf)* – non-destructive reading/ read-out
cititor de cartele *(inf)* – card light
clamă *(t g)* — brace
clan (semigrup Hausdorff conex compact) (*an, alg)* — clan
clapă de comandă *(el)* — valve
clapă de comutare (*inf)* – shift key
clapă de închidere *(aut)* — throttle
clapetă (*t g)* — valve
clapetă de bloc *(aut)* — button; knob
clapetă de reținere/ de închidere (*t g, aut)* — check stop valve
clasa (a) (*aut*) — file
clasă (grupă; categorie; mulțime) (*mat, alg)* – class; category; grade
clasă de bază (la programarea orientată pe obiecte) (*inf)* – superclass
clasă de resturi *(alg)* — residue class
clasă *părinte* (la programarea orientată pe obiecte) (*inf)* – superclass
clase de echivalență *(alg, l mat)* — equivalence classes
clasificare *(mat, t g)* — classification; grading; graduation
clasificare/ sortare în bloc *(inf)* — block sort
clasificare după mai multe caracteristici — manifold classification
clasificarea imaginilor (separarea în clase a obiectelor unei imagini cu ajutorul calculatorului) *(inf)* – image classification
claviatură *(aut, inf)* – keyboard
clotoidă *(geo)* — clothoid; spiral of Cornu
coarbore *(t graf)* — cotree
coardă (corespunzătoare unui arc) (*geo, alg, edp, mec)* — span; string; chord
coardă/ secantă (care taie o curbă în două puncte) *(geo)* – bisecant
coardă corespunzătoare unui arc. *(geo)* — subtense
coardă vibrantă *(edp)* — vibrating string
coarde suplimentare (într-un cerc, într-o elipsă) *(geo)* — supplemental chords

coaxial (cu axe coincidente) *(geo)* — coaxial
coborâre *(t g)* – descent
coborî (a) o perpendiculară *(geo)* — drop a perpendicular
cod (*l mat, inf)* — word (w., wd.)
cod (succesiune de cifre ale unui sistem de numerație, corespunzătoare simbolurilor unui alfabet) (*inf, aut, an num)* — code; key; cipher (cypher)
cod al calculatorului *(inf)* – computer code
cod al instrucțiunilor unui calculator *(inf)* — computer instruction code
cod al operației; **cod/ parte operațional (ă) a (l) unui cuvânt de instrucțiune** (cod care specifică operația executată de o instrucțiune) (*inf)* – operation code
cod algebric autocorector *(inf)* – algebraic error-corrector code
cod Baudot (cu cinci cifre binare) (*inf, tele)* — Baudot code
cod binar/ biquinar (conform căruia fiecare cifră zecimală este reprezentată prin două cifre a căror sumă ponderată este) *(inf)* — binary code; biquinary code
cod binar ciclic *(inf)* — cyclic binary code
cod binar reflectat *(inf)* — binary reflex-code
cod ce poate corecta eroarea în două poziții adiacente/ învecinate *(inf)* **—** double-adjacent error-correcting code
cod ciclic *(inf)* — chain code
cod ciclic/ recurent *(inf)* — recurrent code
cod concatenat (construit din mai multe coduri legate în serie) *(t sist)* — concatenated code
cod corector *(inf)* — error-checking/ correcting code
cod cu adrese multiple *(inf)* — multiple-address code
cod cu n adrese/ cu adrese multiple *(inf*) — *n*-address code
cod cu permutare ciclică *(inf)* — cyclic progression code (CPC)
cod de acces (în rețelele de calculatoare) *(inf)* – password
cod de bază/ fundamental *(inf)* — basic code
cod de cartelă/ de perforare *(inf)* — card code
cod de corecție a erorilor statistice/ aleatorii *(st)* – random error correcting code
cod de instrucțiuni al unui calculator *(inf)* — computer order code
cod de instrucțiuni/ de comandă *(inf)* — order code
cod de mașină *(inf)* — executable code
cod detector de erori (cod redundant care facilitează detectarea erorilor de codificare și transmitere) *(inf)* — detecting code

cod detector de erori (care permite detectarea la recepție a erorilor de transmisie) (*inf*) — error detecting code; detecting code
cod detector și corector de erori (care permite detectarea și corectarea la recepție a erorilor de transmisie) *(inf)* — error detection and correction code; detecting and correcting code
cod EBCDIC/ zecimal codificat binar extins *(inf)* — extended binary coded decimal interchange code (EBCDIC)
cod funcțional/ de funcție/ de serviciu *(inf)* — function code
cod Gray *(inf)* — cyclic binary code; modified binary code
cod Hamming/ corector de erori. *(inf)* — Hamming code
cod liniar de grupuri *(inf)* — linear group code
cod liniar-reflectat *(inf)* — modified binary code
cod mașină/ al mașinii/ al calculatorului *(inf)* — machine code
cod numeric de scanare (la microsistemele PC cu microprocesor INTEL) *(inf)* – scan code
cod ponderat *(inf)* — fixed-ratio code
cod sau număr de identificare a unui mesaj transmis unui operator de către sistemul de operare *(inf)* — prompt identifier
cod separabil cu distanță maximă (cod liniar (n,k) cu distanța minimă n-k+1) *(inf)* — maximum distance separable (MDS) code
cod temporal de comandă *(t sist)* — time and control (location) code
cod ternar (în baza trei) *(inf)* – ternary code
cod unic/ standard *(inf)* — common language
cod zecimal codificat binar *(inf)* — binary coded decimal (BCD) code
cod/ descriptor de format. *(inf)* — format descriptor
codifica (a) *(aut, inf)* — digitize; encode; encipher
codificare *(inf, tele)* — coding; encipherment; encoding; coding process
codificare de acces (*inf*) **—** access coding
codificare/ modulare prin impulsuri multiple *(t sist, inf)* – multiple pulse coding
codificat binar *(inf)* – binary-coded
codificator (*inf*) — coder; encoder
codificator în dinte de ferăstrău *(inf)* — sweep-time encoder
codificator matricial *(inf)* – matrix encoder
codificator numeric *(inf)* — digital encoder
codimensiune *(top)* — codimension

cod-mașină *(inf)* — computer instruction code; computer code
codomeniu *(an)* — range of a function
codor (*inf)* — encoder
coeficient (*arit, alg, mat)* – factor; rate; ratio; parameter; constant; modulus (pl. moduli); coefficient; figure; index (*pl.*indices/ indexes); mathematical constant
coeficient (factor) **de stabilitate** *(t sist)* — stability ratio
coeficient/ factor al distorsiunilor de neliniaritate *(tele)* — blur factor
coeficient al unei dezvoltări în serie *(an)* — serial expansion coefficient
coeficient binomial *(alg)* — binomial coefficient
coeficient de amortizare *(el)* — damping factor
coeficient de amplificare *(t sist, el)* — gain
coeficient de aplatizare/ de liniarizare *(aut)* — smoothing coefficient
coeficient de autocorelație *(st)* — self-correlation coefficient
coeficient de autoreglare *(aut)* — coefficient of inherent (natural) regulation
coeficient de proporționalitate *(mat)* — constant of proportionality
coeficient de regresie. *(st)* — regression coefficient
coeficient de transformare dintr-un sistem de numărare în altul *(mat)* — count-conversion factor
coeficientFourier *(an, e dif)* — Fourier coefficient
coeficient unghiular (pantă) *(geo)* **—** slope
coeficient/ factor multiplicator *(alg)* – multiplying factor
coeficienți de ponderare *(st)* — weighting coefficients
coeficienținedeterminați *(alg)* — undetermined coefficients
coeficientul dominant al unui polinom *(alg)* – leading coefficient of a polynomial
coeficientul unghiular al unei drepte *(geo)* — slope of a straight line
coerciv; coercitiv *(edp)* — coercive
coerent — regular (r., reg.)
coerența pătrată a amplitudinii *(el)* — magnitude squared coherence (MSC)
cofactor *(alg)* – algebraic adjunct; algebraic complement; signed minor
cofret conținând componente electronice *(t sist, aut, el)* – black box
cofrontieră *(top)* — coboundary
cohleoidă *(geo)* — cochleoid
coideal *(alg)* — coideal
colaționa (a) — collate
colaționare (unire a unor fișiere ordonate similar) *(inf)* – merging; collating

colecta (a) (date) *(inf)* — collect
colectare/ achiziție (culegere, prelucrare parțialăși înregistrare) de date — data acquisition/ capture
colectare/ culegere/ strângere de date; grupare a datelor *(inf)* — gathering
colecție (de programe) *(inf, t mul)* — library, ensemble
colecție de cartele *(inf)* **—** deck
colector *(t g)* — collector
colector/ receptor de cartele *(inf)* — card picker
colector de date/ informații (ansamblu de linii utilizate pentru transmiterea datelor) *(inf)* — data bus
colector de documentație textuală (în proiectarea asistată de calculator *(inf)* — context documentor
coliniar *(geo)* — collinear
coliniaritate *(geo)* — collinearity
coliniație *(geo)* — collineation
coloană (a unei cartele) (*inf, alg)* — card column; column
comanda (a) (*aut, mat, t g)* – pilot; order; initiate; direct
comanda (a) *(t g)* — lead
comandat numeric *(inf, aut)* — numerically controlled
comandă *(t sist, inf, aut, t g)* – control; order; regulation; governing; drive; actuation; manipulated/ control input; controlling; input; guidance; excitation
comandă/ reglare centrală *(aut)* — central control
comandă/ reglare diferențială a amplificării *(t sist, aut)* — differential gain control
comandă a operației *(inf)* — function code
comandă a procesului *(aut)* — process monitoring
comandă a transmiterii (datelor) (*inf)* — communication control (of data)
comandă adaptivă vagă/ fuzzy (comandă adaptivă care înglobează concepte ale logicii fuzzy) *(t sist)* — fuzzy adaptive control
comandă alternativă *(aut)* – alternate control
comandă autoadaptivă *(t sist)* — self-adaptive control
comandă automată *(aut, t sist)* – automatic drive
comandă bazată pe un model vag/ fuzzy *(t sist)* — fuzzy model-based control
comandă compusă/ multiplă/ paralelă *(inf)* — multiple control
comandă continuă cu buclă de reacție *(t sist, aut)* — closed-loop control
comandă cu avans limitat *(t sist, aut)* — limited look-ahead control

comanda cu energie minimă a sistemelor liniare (comanda care transferă sistemul dintr-o stare inițială dată într-o stare finală dată, într-un interval fixat de timp cu consum minim de energie) (*t sist)* – minimum energy control of linear systems
comandă cu mai multe variabile spațiale *(t sist)* — joint space control
comandă cu mod glisant (comandă discontinuă de tip bang-bang care induce un mod glisant) *(t sist)* – sliding mode control
comandă cu program (*aut, t sist)* – time (timed) control
comandă cu reacție (reglarea variabilei de ieșire asistemului utilizând măsurătorile acestei variabile în generarea variabilei de comandă) *(t sist)* – feedback control
comandă cu reacție pozitivă (formă de compensare în care se folosesc măsurătorile perturbației pentru a determina o comandă care să prevină efectele perturbației) *(t sist)* — feedforward control
comandă de amortizare *(t sist)* — dead-beat control
comandă de intrare-ieșire *(t sist, inf)* — input-outputcommand
comandă de oprire condiționată *(inf)* — conditional breakpoint instruction
comandă de reglare a bazei de timp (a baleiajului) *(t sist)* – time-base control
comandă de reglare *(t sist, aut)* — regulation control
comandă de selecție a compartimentului în funcție de primul caracter *(inf)* — first-character stacker control
comandă de totalizare *(inf)* — tally order
comandă directă (primul etaj al unui sistem multietajat, destinat adaptării comenzilor) *(t sist, aut)* — direct control; local control
comandă directă a unui proces prin calculator *(inf)* — computer direct process control
comandă discontinuă *(t sist)* — discontinuous control
comandă electrică *(el, aut)* – electric control
comandă exactă *(aut)* — fine control
comandă generală *(l mat, inf)* — statement
comandă globală vagă/ fuzzy *(t sist)* **—** fuzzy global control
comandă H-infinit vagă/ fuzzy *(t sist)* **—** fuzzy H-infinity control
comandă iacobiană inversă *(t sist)* — Jacobian inverse control
comandă iacobiană transpusă *(t sist)* — Jacobian transpose control
comandă în serie (prin aplicarea unei comenzi secvențiale la procese repetitive) *(t sist)* — batch control

comandă intermitentă *(aut)* — intermittent drive
comandă la distanță *(aut, tele)* — teletype control
comandă manuală *(aut, t g)* — hand gear; manual operation
comandă min-max (clasă de algoritmi de controlîn care se determină comenzile care optimizează performantaîn cazul cel mai nefavorabil al variației parametrilor șiperturbațiilor) *(t sist, aut)* – min-max control
comandă neliniară vagă/ fuzzy *(t sist)* — fuzzy nonlinear control
comandă numerică (control al instalațiilor cu ajutorul calculatoarelor numerice) (*inf*) – numerical command/ control (NC, N/ C)
comandă optimală cu buclă închisă *(t sist)* — closed-loopoptimal control
comandă pas cu pas/ prin salturi *(t sist)* — jump control
comandăpentru o convorbire telefonică *(tele)* — call
comandă prin calculator *(inf)* — computer control
comandă prin cartele perforate *(inf)* — card control
comandă prin folosirea dispozitivelor electronice *(aut)* — electronic control
comandă prin impulsuri *(aut)* – impulse control
comandă prin închideri succesive rapide/ impulsuri ale unui circuit *(aut)* – inching
comandă progresivă *(t sist, aut)* – stepped control, step (ping) control
comandă reversibilă/ prin inversare *(t sist)* — reversal control
comandă saturată/ mărginită *(t sist)* — saturating control
comandă secvențială *(t sist, aut)* — run-off control
comandă separată *(aut, t sist)* — individual control
comandă temporizată (*t sist)* — delayed action
comandă unică *(aut, t sist)* — group (ed) control/ operation
comandă vagă/ fuzzy *(t sist)* — fuzzy control
comandă vagă/ fuzzy cu reacție după stare *(t sist)* — fuzzy state feedback
comandă/ reglare automată anivelului *(aut, t sist)* — automatic level control (ALC)
comandă/ reglare automată a amplificării/ câștigului/ volumului *(aut, t sist)* — automatic gain control (AGC)
comandă/ reglare automată a erorii (schemă de comandă a erorii pentru canale cu reacție) *(aut, tele)* – automatic repeat request (ARQ)
comandă/ reglare automată a frecvenței *(aut, tele)* – automatic frequency control **(AFC)**
comandă/ reglare cu reacție (pozitivă și negativă) *(t sist, aut)* — feedforward plus

feedback control
comandă/ reglare indirectă *(t sist)* — off-line control
comandă/ reglare în buclă deschisă *(t sist, aut)* — open-loop control
comandă/ reglare multiplă *(t sist)* — multiple-unit control
comandă/ reglare optimă *(t sist)* – optimizing/ optimum control
comandă/ reglare programată/ după program *(aut)* — program (m)ed control
comandă/ reglare/ control a (l) unui program/ a (l) unui proces *(t sist, aut)* — process control (system)
comandă/ control prin grilă *(aut, tele)* — grid control
comandă/ reglare autoadaptivă (metodologie de reglare în care parametrii de comandă sunt adaptați automat pentru a realiza o performanță suboptimală a sistemului) *(t sist, aut)* — adaptive control
comandă/ reglare autoadaptivă prin restricții *(t sist, aut)* — adaptive control constraint
combina (a) — associate
combinare; combinație *(alg)* — combination
combinație de cod nepermisă/ interzisă *(inf)* — illegal code combination
combinație de perforații *(inf)* — code pattern
combinație liniară *(alg)* — linear combination
combinator (*t sist, aut)* — controller
combinator/ controlor electropneumatic *(aut)* — electropneumatic controller
combinatorică *(alg, t graf)* — theory of combinations
combinări de *n* obiecte luate câte *k* *(alg)* — combinations of *n* things *k* at a time
comentariu (al unui program-sursă) (*inf*) — comment
compact *(alg, top)* — compact; compactum (*pl.*compacta)
compactificare *(an)* — compactification
compactitate *(top)* — compactness
companion — secondary
compara (a) — collate
comparabil — comparable
comparație — comparison.
comparator *(inf)* — comparator
compas (*geo)* — compass
compatibil *(alg)* — compatible
compatibilitate *(alg)* — compatibility

compatibilitate a două calculatoare sau a două echipamente periferice *(inf)* — hardware compatibility
compatibilitate înainte (în cazul a două calculatoare interconectate, posibilitatea ca un program rulat pe un prim calculator să poată fi rulat și pe un al doilea dar nu și invers) (*inf)* — upwards compatibility
compatibilitate software (posibilitate de executare a unor programe pe calculatoare diferite) *(inf)* — software compatibility
compensa (a se) — balance out
compensare (*aut, t sist, inf, mec, t g)* — compensation; equalization; adjustment; balancing
compensare a amortizării *(t sist, el)* — reversal of damping
compensare printr-un element de reglare integrator *(aut, t sist)* — compensating by integral control
compensare/ corecție a caracteristicii de frecvență *(aut, tele)* — frequency compensation
compensator (sistem care se atașează unui sistem existent astfel încât performanța sistemului în buclă închisă rezultat să fie ameliorată) *(t sist, el, aut)* — compensator; equalizer; compensating device
compensator de curent alternativ (*el)* — alternating-current balancer/ compensator
compensator de eroare medie pătratică minimă *(t sist)* — equalizer minimum mean squared error (MMSE)
compensator de răspuns invers (configurație de control în reacție în care dinamica sistemului este anulată printr-un precompensator în serie care include un model al sistemului) (*t sist)* — inverse response compensator
compila (a) — compile
compilare *(inf)* — compiling
compilator (program) (*inf)* — program (m)ing; program (me); compiler
compilator incremental *(inf)* — incremental compiler
complement (al unui număr reprezentat într-un sistem de numerație) *(mat)* — complement
complement algebric (corespunzător minorului elementului a_{ij} în determinantul $|a_{ij}|$) *(alg)* – cofactor; algebraic adjunct; algebraic complement; signed minor
complementar *(mat)* — complementary

complementara unei mulțimi *(t mul)* — complement of a set
complet *(an, e dif)* – totally; wholly; full; complete
complet aditiv *(an)* — totally additive
complet automat *(aut)* — full (y) automatic/ automating
completa (a) — augment
completare *(mat)* — completion
completat *(mat)* — augmented
completatul (unui unghi) până la 360^0 *(geo)* — explement
completitudine *(top)* — completeness
completitudine spectrală (proprietate a unui sistem dinamic ale cărui funcții proprii corespunzătoare valorilor proprii formează o bază a spațiului stărilor) *(t sist)* — spectral completeness
complex *(alg, geo)* — complex
complex dual *(alg, geo)* — dual complex
complex graduat *(st)* — graded complex
complex liniar *geo)* — linear complex
complex simplicial *(top)* — simplicial complex
complex unidimensional *(mat, t graf)* — graph
component *(t g)* — compound
component principal *(t g)* — chief constituent
componentă *(alg, an)* – component; constituent; component of a vector
componentă/ circuit de întârziere *(aut, el)* — delay component
componentă a unui graf (*t graf)* – graph component
componentă a unui vector (*geo)* — vector component
componentă armonică fundamentală/ cu frecvența cea mai mică. *(el, tele)* — fundamental harmonic
componentă de ordin par *(alg)* – even order component
componentă de program (unitate de program logic independentă) *(inf)* — program (me) component
componentă orizontală — horizontal component
componentă tare conexă *(t graf)* — strong component
comportare (*el, tele, mat)* — response; behaviour; behavior
comportare asimptotică *(an)* — asymptotic behaviour
comportare în regim tranzitoriu (*aut, el)* – dynamic response
comportare la limită/ la frontieră *(mat)* — boundary behaviour

compoziție; compunere *(mat)* — composition
compresie (*t g)* – compression
comprima (a) (*aut)* – pack
comprimare (*t g)* – compression
comprimare a componentelor *(inf)* — packing
comprimare a datelor (codificare a informației pe baza frecvenței de apariție a simbolurilor unui alfabet) (*inf)* — data compression
compune (a) — compose
compunere a calculatorului (*inf)* — hardware configuration
compus *(mat)* – multiplex; composite
comun *(mat)* — common; generic
comunicare interprocese (transferul informației între mai multe programe) *(inf)* — interprocess communication (IPC)
comunicare (*t g, aut*) — information
comunicație *(el, tele, inf)* — interconnection; communication
comunicație în rețea (procedeu prin care datele sunt transmise între diferite noduri ale unei rețele) (*inf, tele)* – network communication
comuta (a) (*inf, alg, mec, alg, geo)* –switch; commute
comutabil *(inf)* — switchable
comutant; comutator *(alg)* — commutant
comutare *(t sist, el)* — shift; switching over; interchange
comutare a pachetelor de mesaje (transfer dinamic al mesajelor divizate în pachete între sursă șidestinație) (*inf)* – packet switching
comutare la curent nul *(aut, el)* — zero-current switching (ZCS)
comutare multiplă *(tele)* — multiple connection
comutare telecomandată (*aut)* — teleswitching
comutare (*t g)* – changing-over
comutare; comutație *(aut, el, inf, alg)* — commutation; switching
comutativ *(alg)* — commutative
comutativitate *(mat, t g)* — interchangeability; commutativity
comutator *(alg, el, inf, mec)*—commutator; break-and-make switch; collector; interchanging switch; switch
comutator (întrerupător) **temporizat** *(aut, el)* – timer
comutator de acționare *(el)* – action switch
comutator multiplu *(el)* — multiple contact switch

con *(geo)* – cone
con asimptotic *(geo)* — asymptotic cone
con circular drept *(geo)* — right-circular cone; right cone
con director *(geo)* — director cone
con format de tangente *(geo)* — tangent cone
con izotrop *(geo)* — isotropic cone
concatena (a) *(t sist, el)* — concatenate
concatenare (*el, t sist)* — concatenation
concav *(an, geo)* — concave; nonconvex; cambered inwards
concavitate *(an)* — concavity
concentrare *(tele)* — beaming; bundling
concentrare a șirurilor de date/ de informații *(inf)* – file consolidation
concentrare într-un punct (*mat)* — compression
concentrator *(inf)* — concentrator
concentric *(geo)* — concentric
concentricitate *(geo)* — concentricity
concept *(l mat)* — concept
concept fundamental *(l mat)* — fundamental principle; basic concept
conchide (a) (*l mat*) — infer
conciclic (care se află pe un același cerc) *(geo)* — concyclic
concluzie *(l mat)* – conclusion; deduction
concluzie eronată *(l mat)* — fallacy
concoidă *(geo)* **—** conchoid
concurent *(geo)* – concurrent
concurență (a mai multor activități într-un sistem de calcul) *(inf)* — concurrency
condensare a datelor (*t g)* – compression
condensarea/ compresia imaginilor (reprezentarea imaginilor statice sau în mișcare folosind un număr mai mic de biți) (*inf)* – image compression
condensator electric *(el)* — capacitor
condiția de transversalitate *(t sist, an)* — transversality condition
condiția lui Lipschitz *(e dif, an)* — Lipschitz condition
condiție (în limbajul ALGOL 60) *(inf)* — if-clause
condiție *(t sist, t g, mat)* — state; constraint; condition; requirement; requisite; limitation
condiție asimetrică *(mat)* – dissymmetric condition

condiție de adaptare (condiție de acționare similară a unui sistem de către comandă și de către nedeterminare) *(t sist, aut)* — matching condition
condiție de legătură (care apare în studiul extremelor legate) *(an)* — side condition
condiție de minim *(t sist, an)* — minimum condition
condiție de minimalitate; condiție de rupere a lanțului descendent *(mat)* — descending chain condition
condiție la limită; condiție pe frontieră *(e dif, edp)* **—** boundary condition
condiție necesară *(mat)* — necessary condition
condiție necesară și suficientă *(mat)* – necessary and sufficient condition
condiție suficientă — sufficient condition
condiții de cauzalitate *(t sist)* — causality condition
condiții de controlabilitate (de ex. un sistem liniar staționar (A, B) de dimensiune *n* este complet controlabil dacă și numai dacă rang$[B\,|\,AB\,|\,A^2B\,|\ldots|\,A^{n-1}B]=n$) *(t sist)* — controllability conditions
condiții de observabilitate (de ex. un sistem liniar staționar (A, C) de dimensiune *n* este complet observabil dacă și numai dacă rang$[C^T\,|\,C^TA^T\,|\,C^T(A^T)^2\,|\ldots|\,C^T(A^T)^{n-1}]^T=n$) *(t sist)* – observability conditions
condiții de stabilitate *(t sist)* stability conditions
condițiiinițiale *(e dif, edp)* **—** initial conditions
condiții la capete *(edp)* — end conditions
condiții la frontieră de radiație (la infinit) *(t sist, e dif)* — radiation boundary conditions (RBC)
condiții limită *(e dif, t sist)* – terminal conditions
condiții tehnice — specifications
condițiile Cauchy-Riemann *(an)* — Cauchy-Riemann (partial differential) equations
condiționabilitate *(t sist)* — conditionability
condiționat; condițional *(mat, t sist)* — conditional
conduce (a) *(inf, mec, t g)* — steer; carry; govern; direct; lead
conducere (*t sist, aut)* – governing
conducere a proceselor (cu calculatoare) *(inf)* — process control (system)
conducere a producției (a unei unități productive cu ajutorul calculatoarelor) *(inf)* – production control

conductă de aducție *(el)* – incoming circuit
conductă de legare la pământ *(el)* – earth connection
conductă/ circuit de intrare *(aut, tele)* — incoming circuit
conductanță inversă *(el)* — back conductance
conductanță; conductibilitate *(el)* — conductance; conductibility
conductivitate (*el)* – electroconductibility
conductor *(el)* — lead; conduit; wire
conductor de cablu (*el)* — lead
conductor de legare la pământ *(el)* – earthing lead
conecta (a) (a introduce în circuit) *(inf, alg, mec, el, t g)* – switch; fasten; turn on; connect in; take over; engage
conecta (a) în serie *(t sist, el)* — concatenate
conecta (a) un circuit de reacție *(el, aut)* — couple back
conectare *(el, t g)* — attachment; switching on; switching in; closing; bond
conectare a unităților unui calculator (corespunzătoare rezolvării unei anumite probleme) *(inf)* — set (-)up
conectare/ cuplare în paralel *(t sist, el)* — paralleling
conectare (trimitere) **necondiționată** (la o secvență, instrucțiune etc) *(inf)* — unconditional branch
conectat-deconectat (*el, aut)* — on-off
conectate în serie adițional (în același sens) *(el)* — connected in series aiding
conectate în serie în opoziție (în sensuri diferite) *(el)* — connected in series opposition
conector *(el)* — connector; key
conex *(an, t graf)* — connected
conexiuneafină (geo) — affine connection
conexiune *(mat, mec, el, aut)* — connection; connexion; wiring; link
conexiune echipotențială (*el)* — equalizer
conexiune în cascadă (descompunere a unei scheme complexe într-un set de scheme mai simple conectate în serie) (*el, inf)* — cascaded connection
conexiune în serie (*el)* — concatenated connection
conexiune inversă negativă (*el)* — negative feedback (NFB)
conexiune la masă *(el)* — chassis ground
conexiune liniară *(geo)* – arcwise connectedness
conexiune proiectivă *(geo)* — projective connection

conexiune serie-paralel *(el, t sist)* — multiple series-connection
conexiune simetrică *(geo)* — symmetric connection
conexiune/ legătură ȘI *(inf)* — AND tie
configurație *(t g)* — figure
configurație a echipamentului de calcul (*inf)* — hardware configuration
configurație a unui cod *(inf)* — code pattern
configurație de linii *(alg, top)* — lattice
configurații/ figuri congruente *(geo)* — superposable configurations
confinare (delimitare) **—** confinement
confirmare a corectitudinii unei operații *(inf)* — validation
confirmare; a confirma — acknowledge
conform *(an)* — conformal; angle-preserving
confuzie (*aut)* — bias
congruent *(geo, alg, mat)* — congruent; congruous; identical; superposable
congruență *(alg, geo, arit, mat)* —congruence; identity
congruență de curbe *(geo)* — congruence of curves
congruență liniară — linear congruence
conic (în formă de con) (*geo, t g)* —tapered; conic (al)
conică *(geo)* — quadric curve; conic
conică cu centru *(geo)* — central conic
conică degenerată *(geo)* — degenerate conic; improper conic
conicitate *(geo)* — draft
conjectură *(l mat)* — conjecture
conjugare — conjugation
conjugat *(mat, an)* — conjugate; associate; adjoint
conjuncție *(l mat)* — logic product; conjunction
conoid *(geo)* — conoid
conormă *(an)* — conorm
consecință *(t g)* – result; outcome
consecutiv *(mat)* – consecutive
conservare (*t g)* — maintenance
considera (a) — view
considera (a) adevărat ceea ce trebuie în prealabil demonstrat (a face *petitio principii)* – beg the question
consistent — (*l mat)* consistent

consistență/ corectitudine a datelor *(inf)* — data consistency
consolă (prin care un operator comunică direct cu un sistem de calcul) (*el, inf*) — console
consolă *(t g)* — bracket; support
consolida (a) — support
consolidare *(t g)* — bracing
conspect — syllabus (pl. syllabuses; syllabi)
constant (*an, alg, st, top, mat, t sist, edp, mec)* — uniform; invariable; steady
constant pe porțiuni *(an)* — piecewise constant
constanta de timp a rețelei *(t sist, aut)* — network time constant (NTC)
constanta eroare de accelerație (o amplificare din care se determină eroarea de accelerație) (*t sist)* — acceleration error constant
constantă aditivă *(mat)* — addition constant
constantă arbitrară *(e dif)* — arbitrary constant
constantă de atenuare/ amortizare *(el, t g)* **—** decay constant
constantă de integrare *(an, e dif)* — integrating constant; constant of integration
constantă de propagare *(aut)* — transmission equivalent
constantă matematică (*mat)* — mathematical constant
constantă simbolică (simbol al unui nume a cărui valoare nu poate fi modificată, în limbajul de programare C++) *(inf)* — symbolic constant
constanță *(an, st, mat)* — uniformity; invariability; constancy
constanta/ puterea/ modulul omotetiei *(geo)* — ray ratio
constata (a) *(t g)* — discover; determine
constatare (recunoaștere; confirmare) — acknowledg (e)ment
constatat — determined
constituire a unui tabel din memorie *(inf)* — setting up
constituție *(t g)* — composition
constrângeri logice *(t graf)* — logical constraints
construcție *(mat)* – construction
construcție (a unei elipse) **cu ajutorul unui fir inextensibil** *(geo)* — string construction
construirea unei curbe *(an)* — curve-plotting
consultare a unui fișier *(inf)* — file inspection; file reference
consum *(t g)* — capacity; expenditure
consum de energie *(t g, t sist)* — expenditure of energy

contact *(geo, an)* — contact; tangency; touch
contact de explorare a cartelelor perforate *(inf)* — card contact
contact de lucru/ normal deschis *(el, inf)* — open contact; normally open (NO) contact
contact de ordinul al doilea *(geo)* — osculation
contact de separare/ de întrerupere *(el)* — break contact
contact normal închis/ de repaus *(inf, el)* — closed contact; normally closed (NC) contact; break contact
contactor cu contacte (normal) închise *(el)* – breaking switch
contiguitate *(geo, mat)* – contiguity; adjacency
contiguu *(geo)* — contiguous
contingență *(geo)* – contingence
continuitate *(an)* – continuity; invariability
continuitate egală *(an, e dif)* — equicontinuity
continuitate uniformă *(an)* — uniform continuity
continuu *(an, t sist)* — continuous; continuously; continued
continuupe porțiuni *(an)* — piecewise continuous; sectionally continuous
continuu la stânga/ la dreapta *(an)* — continuous on the left/ on the right
continuu nedecompozabil *(top)* – indecomposable continuum
continuum *(an)* — continuum (*pl.*continua)
contor *(mec)* — meter
contor/ numărător reversibil; contor-decontor (adunător-scăzător) *(inf)* — bidirectional counter
contor binar *(inf)* — binary counter
contor de comandă/ de program/ de instrucțiuni *(inf)* — control counter
contor de intervale *(inf)* – interval timer; intervalometer
contor de operații *(inf)* — item counter
contor/ numărător de cartele perforate *(inf)* – card counter
contracta (a) (un tensor) *(geo)* — contract
contracția unui tensor *(an, geo)* — tensor contraction
contracție; contractare (*an, geo, mat)* – fold (ing); contraction; shrink (age); compression
contracurent *(mec)* — backward flow
contradicție (*l mat)* **—** inconsistence; inconsistency; contradiction
contradictoriu *(l mat)* — contradictory; inconsistent

contraexemplu *(mat)* — counter-example
contragredient *(geo)* — contragredient
contragredienţă *(geo)* — contragredience
contralovitură *(t g)* — backward push; back stroke
contramanda (a) *(mat)* — cancel
contramandare (*t g)* — cancellation
contraplacă *(el)* — backing plate
contrar *(l mat, mat)* — contrary; opposed; inverse
contrar mersului acelor unui ceasornic (*mat)* — counterclockwise
contrareacție (*tele, t sist, aut, el)* — negative feedback (NFB); negative reaction; degenerative feedback; inverse feedback; negative current feedback
contratensiune (*el)* — backing-off voltage
contratorsiune *(mec)* — back twist
contravariant (*geo, alg)* – contravariant
contravarianţă *(geo, alg)* — contravariance
contrazicere *(l mat)* — contradiction
control (*t sist, inf, aut, mat, t g)* — control; governing; controlling; proof; check; check-up; checking; verification
control al mesajelor (separare a informației utile de cea de control și verificare a structurii mesajului recepționat) *(inf)* — message control
control al modulației *(t sist, aut, el)* — dynamic range control
control al scării *(aut, t g)* — calibration
control al scării instrumentului *(aut, el)* — ranging
control al segmentării memoriei (calculul adreselor și protecția sistemelor de memorie) *(inf)* — memory segmentation control
control automat (*aut, t sist)* – automatic control; automatic testing
control cu cost garantat (metodologie de proiectare a unui controler robust cu indicele de performanță inferior unei valori date) (*t sist)* – guaranted cost control
control cu model de referință (schemă de control în care sistemul comandat imită comportarea unui model de referință cu caracteristici ideale) *(t sist)* – model reference control
control cu model intern (structură de control cu reacție în care semnalul reacție este egal cu diferența dintre ieșirea sistemului și ieșirea unui model al sistemului) *(t sist)* — internal model control (IMC)
control cu un ciclu *(t sist)* — one-cycle control (OCC)

control ierarhic (sistem dinamic al cărui controlereste compus din mai multe unități de decizie coordonate de o unitate superioară) *(t sist)* – hierarchical control
control liniar pătratic *(t sist)* — linear quadratic (LQ) control
control liniar pătratic gaussian *(t sist)* — linear quadratic Gaussian control
control marginal *(el)* — marginal check (ing)
control multistrat (schemă de control cu controlerul compus din mai multe straturi de control) (*t sist)* – multilayer control
control optimal *(t sist, e dif)* – optimal control
control/ comandă optimal (ă) vag (ă)/ fuzzy *(t sist)* — fuzzy optimal control
control/ reglare derivativ (ă)/ diferențial (ă)/ D *(aut)* — derivative control
control robust (controlul unui sistem dinamic care menține performanța dorită în ciuda existenței unor erori sau nedeterminări) (*t sist)* – robust control
control staționar (operație asupra sistemului dinamicprin care starea procesului este menținută constantă) *(t sist)* — steady-state control
control statistic *(st)* — statistical check
control/ stabilizare a (l) frecvenței (*aut, tele*) — frequency control
controla (a) (*mat, inf)* – check; verify
controlabilitate (proprietatea sistemului de a transfera orice stare în starea nulă într-un interval de comandă mărginit) *(t sist)* — controllability
controlabilitate exactă a sistemului infinit dimensional *(t sist)* — exact controllabilityof infinite dimensional system
controlabilitate într-un interval dat de timp *(t sist)* — controllability on a given time
controlabilitate într-un interval fixat *(t sist)* — controllability in a fixed interval
controlabilitate la zero (controlabilitatea sistemului în starea finală nulă) *(t sist)* — null-controllability
controlabilitate locală a sistemelor 2-D *(t sist)* — localcontrollability of 2-D systems
controlabilitate regulată (proprietatea unui sistem Σ cu ecuația de stare $\dot{x}(t) = A(t)x(t) + B(t)u(t)$ de a avea toate subsistemele $\Sigma_i = (A, b_i)$, $i = 1,\ldots,m$, complet controlabile, unde b_i este coloana *i* a matricei $B(t)$) *(t sist)* – regular controllability
controlabilitate relativă (proprietatea unui sistem cu întârziere pentru care orice

stare inițială $(x(0), x_0)$ poate fi transferată în orice stare finală $x(t_f) = x_f$) *(t sist)* – relative controllability
controlabilitate selectivă (un sistem dinamic este controlabil selectiv în raport cu variabila de stare *i* de către variabila de intrare *j* dacă subsistemul comandat de variabila de intrare $u_j(t)$ are variabila de stare $x_i(t)$ controlabilă) *(t sist)* – selective controllability
controlabilitate spectrală (proprietate a unui sistem dinamic pentru care orice subsistem corespunzător unei valori proprii este controlabil) *(t sist)* — spectral controllability
controlabilitate uniformă (proprietatea unui sistem dinamic care este controlabil în orice interval de timp $[t_0, t_1]$) *(t sist)* — uniform controllability
controlabilitatea sistemelor nestaționare (gramianul de controlabilitate este nesingular) *(t sist)* — controllability of time varying systems
controlabilitatea sistemelor staționare (matricea de controlabilitate are rangul *n*) *(t sist)* — controllability of time invariant systems
controler *(aut)* – operating switch
controler de comandă *(aut)* – pilot controller
controler de program (unitate care controlează executarea instrucțiunilor și șirul operațiilor) (*inf)* — program (me) controller
controler de strat limită *(t sist)* — boundary layer controller
controler intrare-ieșire (aparat utilizat pentru a conecta un dispozitiv periferic la calculatorul principal) *(inf)* – I/ O controller
controler vag/ fuzzy *(t sist)* — fuzzy controller
controlor (*t g)* – supervisor
controlor de secvență *(inf)* — watch dog
controlul reglajului la zero *(t g)* — balance check
contur *(an, geo, el, mat, t g)* — contour; circuit; girth (of a solid with equal cross sections); boundary; loop; outline
conținut *(mat, t g)* — volume; content
conținut informațional în biți/ în elemente binare de codificare *(inf)* — information bit content
conținut mediu de informație *(inf)* — average information content
conține (a) *(t mul, mat)* — contain; include; involve

conținut relativ de armonici *(el)* – distortion factor
conucleu *(alg)* — cokernel
converge (a) *(an, geo)* – converge
convergent *(an)* — convergent
convergență *(an)* – convergence; convergency
convergențăabsolută *(an)* – absolute convergence; unconditional convergence
convergență în medie *(an)* – mean convergence
convergență în probabilitate *(t pr)* — probability convergence; stochastic convergence
convergență rapidă *(an num)* — rapid convergence
convergență simplă *(an)* — semiconvergence
convergență slabă *(an)* — weak convergence
convergență tare *(an)* — strong convergence
convergență uniformă *(an)* — uniform convergence
conversie/ transformare a formei de reprezentare a datelor *(inf)* — data conversion
conversie/ translație binară *(inf)* — binary translation
conversie binar-zecimală *(inf)* — binary to decimal conversion
converti (a se) în — change over into
converti (a) — reduce
convertire *(inf)* – conversion
convertizor de cod *(inf)* — decoder
convertor (*el, aut)* — transducer
convertor A/ D Nyquist (convertor care eșantionează semnale cu frecvența maximă inferioară frecvenței Nyquist) *(t sist, aut)* – Nyquist A/ D converter
convertor analogic-numeric *(inf, aut, tele)* — analog to digital (A/ D) converter; translator
convertor binar-zecimal/ zecimal Wiener *(inf)* — binary decimal converter
convertor capacitiv analogic-numeric *(aut)* — capacitance-typeanalog-to-digital converter
convertor de cod *(inf)* — translator
convertor (de date) **paralel-serie** *(inf)* — serializer
convex *(an, geo)* — convex; cambered outwards
convexitate *(an, geo, t g)* — convexity; bulge
convoluție *(mec, alg, an)* – resultant; convolution; fold (ing)

convoluție periodică *(an)* — periodic convolution
convorbire *(tele)* — call
coomologie *(top)* – cohomology
coomotopie *(top)* — cohomotopy
coordonată *(geo)* — coordinate
coordonata y *(geo)* — y-coordinate
coordonata z *(geo)* — z-coordinate
coordonată a unui vector *(an, geo)* — component of a vector; vector component
coordonată a utilizatorului (coordonată specificată de utilizator și exprimată într-un sistem de coordonate independent de dispozitivul de afișare al calculatorului) (*inf)* – user coordinate
coordonată generalizată *(mec, e dif)* — generalizedcoordinate
coordonată spațială *(edp)* — space coordinate
coordonată temporală *(t sist, edp)* — time coordinate
coordonată universală (independentă de dispozitivul de afișare) *(inf)* — world coordinate
coordonate bipolare *(geo)* — bipolar coordinates
coordonate carteziene *(geo)* — cartesian coordinates; grid coordinates; rectangular coordinates
coordonate carteziene oblice *(geo)* — oblique coordinates
coordonate cilindrice *(geo, edp)* — cylindrical coordinates
coordonate curbilinii *(geo, edp)* — curvilinear coordinates; Gaussian coordinates
coordonate curente *(geo)* — current coordinates
coordonate geodezice *(geo)* — geodesic coordinates
coordonate omogene *(geo)* — homogeneous coordinates
coordonate ortogonale/ rectangulare *(an, geo)* — normal coordinates; orthogonal coordinates
coordonate parabolice. *(geo)* — parabolic coordinates
coordonate polare în planul real euclidian *(geo)* – polar coordinates in plane
coordonate polare în spațiu (*geo)* – polar coordinates in space; spherical coordinates
coordonate rectangulare *(geo)* — rectangular coordinates
coordonate rectilinii *(geo)* — rectilinear coordinates
coordonate sferice (*geo)* – spatial polar coordinates; space polar coordinates; polar coordinates in space

coordonate tangențiale *(geo)* — tangential coordinates
coordonate triliniare/ trilatere *(geo)* — trilinear coordinates
coordonate variabile *(geo)* — variable coordinates
copie *(tele)* – image
copiere a unui fișier *(inf)* **—** file copying
coplanar *(geo)* — coplanar; complanar
coplanaritate *(geo)* — coplanarity; complanarity
corect *(mat, t g, l mat)* — correct; proper; true
corect pus *(edp)* — well posed
corecta (a) *(aut)* — rectify
corecta (a) reglarea *(t sist)* — readjust
corectare *(mat, inf, t sist)* — correction; adjustment; readjustment
corectare a cartelelor (perforate) (*inf*) — card correction
corectare a erorilor datorate componentelor *(aut, t sist)* — compensation
corectitudine *(aut, l mat)* — validity; truth
corector/ egalizator/ compensator de întârziere *(aut, el)* — delay equalizer
corectură *(mat, inf)* — correction
corecție *(mat, inf)* — correction
corecție de indici *(mat)* — index correction
corelație *(geo, mat)* – correlation; association
corelație curbilinie *(st)* — skew correlation
corelație neobiectivă/ formalistă *(st)* — nonsense correlation
corespondent *(mat)* — correspondent
corespondență *(mat)* – association; correspondence
corespondență biunivocă *(geo)* — homography
corespondență injectivă *(an, alg)* — one-to-one correspondence
corespondență între două figuri asemenea *(geo)* — homothetic transformation; homothety
corespondență omografică *(geo)* — homographic correspondence
corespunzător *(mat, t g)* — correspondent; proper; regular (r., reg.); suitable
corijare *(mat, inf)* — correction
coroană circulară *(geo)* — annulus (pl. annuli)
corolar *(mat)* — corollary
corp *(geo, mec, an, mat, alg)* — body; field; domain; skew field; division ring
corp al coeficienților *(alg)* — coefficient field

corp comutativ *(alg)* — commutative field
corp convex *(geo)* — convex body
corp de bază *(alg)* — base field; ground field
corp de fracții *(alg)* — quotient field
corp de numere *(alg)* — number field
corp de redare (*el, inf)* — reader
corp de revoluție *(geo)* — solid of revolution
corp de rotație *(geo)* — rotor
corp geometric *(geo)* — geometric solid
corp metabelian *(alg)* — field of class two
corp ordonat *(an)* — ordered field
corp solid *(mat)* – solid
corp solid cu opt fețe *(geo)* — octahedron (pl. octahedrons/ octahedra)
corpul claselor/ mulțimilor *(mat)* — class field
corpul cuaternionilor *(alg)* — quaternion field
corpul rădăcinilor *(alg)* — root field
cosinus *(an)* — cosine
cosinus director *(geo)* — direction cosine
cosinus hiperbolic *(an)* — hyperbolic cosine
cosinusoidă *(an)* — cosinusoid
cot (al unei curbe) (*geo, tele)* – jog; kink; knee
cotangentă hiperbolică *(an)* — hyperbolic cotangent
cotitură (*t g)* – bend
courmă *(alg)* — cotrace
covariant *(an, geo)* — covariant
covariație *(st)* — covariation
covector *(alg)* – covector
cratimă (liniuță de unire) — hyphen
creare și introducere a sarcinii pe calculator *(inf)* – task creation
creare/ realizare a unui fișier (*inf)* — file creation
creastă a undei *(edp, mec)* — wave-crest
crescător (*mat)* — ascending; increasing
crescător sau descrescător *(an)* — monotonic; monotone; monotonous
crestătură (*an, mec)* — slit
creștere (a amplitudinii unor semnale) (*inf)* – emphasis (EMP); increase

creștere (a unei funcții/ a unei variabile) *(an, mat)* — increment; growth
criteriu *(an,mat)* — measure; criterion (*pl.*criteria)
criteriu de calitate pentru sistemul de reglare *(t sist, aut)* — control criterion
criteriu de convergență *(an)* – test of convergence
criteriu de integrare liniar *(t sist)* – integral linear estimation
criteriu de ireductibilitate *(alg)* — irreducibility criterion
criteriu de ordonare a informațiilor *(inf)* — key
criteriu de stabilitate *(t sist, e dif)* — stability criterion
criteriu minimax/ de minimizare a consecințelor maxim defavorabile *(t j)* — minimax principle
criteriul comparației (pentru convergență) (*an)* — comparison test
criteriul generalizat de stabilitate Nyquist-Cauchy *(t sist)* — generalized Nyquist-Cauchy criterion
criteriul integral al lui Cauchy *(an)* — integral test
criteriul mediei pătratice (ex. pentru determinarea calității reglajului) *(an num)* — mean square estimation
criteriul Nyquist-Cauchy de stabilitate/ de transfer *(t sist, e dif)* — Nyquist criterion
criteriul rădăcinii/ al lui Cauchy *(an)* — root test
criteriul raportului/ al lui d'Alembert *(an)* — ratio test
critic *(an, mec)* — critical
crochiu (*t g)* – outline
cronometrare — timing
cronometru de interval/ de pauză (a cărui conectare poate fi programată în timp) (*aut)* — interval timer; intervalometer
croșetă *(mat)* – bracket; square bracket
cruce — cross
cu aceeași arie *(geo)* – equiareal
cu acțiune directă (*t g)* – direct acting
cu blocare automată *(aut)* — self-locking
cu comandă automată *(aut)* – automatically operated
cu comandă electrică. *(aut)* — electrically operated
cu destinație multiplă — multipurpose
cu doi parametri *(geo, e dif)* — two-parameter
cu două adrese *(inf)* — two-address

cu două cifre *(aut)* — two-digit; two-figure
cu două etape *(t sist, st, inf)* — two-stage
cu două foi *(an)* — twoleaved; twoleafed; two-sheeted
cu două laturi *(geo, mec)* — two-sided
cu două linii *(alg)* — two-row (ed)
cu două pânze *(geo)* — parted
cu două ramuri *(an, t graf)* — two-branched
cu două valori *(l mat)* — two-valued
cu excepția *(t g)* — except
cu întrebuințări multiple — multipurpose
cu mai multe căi *(t g)* — multiway
cu mai multe canale *(tele)* — multichannel
cu mai multe intrări și ieșiri *(t sist)* — multiple input — multiple output (MIMO)
cu mai multe intrări și o singură ieșire *(t sist)* — multiple/ multi-input single-output (MISO)
cu număr par — even-numbered
cu numitori diferiți — unlike
cu o singură față *(mat)* — one-sided; one/ single-sided
cu o singură pânză *(geo)* — one-sheet; unparted
cu patru laturi; tetragonal *(geo)* — quadrangular; quadrienal
cu reanclanșare manuală *(el)* — hand-reset
cu reglare continuă (*inf, aut)* **—** infinitely variable
cu reglare numerică *(inf, aut)* — numerically controlled
cu repoziționare manuală (*aut)* — hand-reset
cu simetrie sferică *(geo, edp)* — spherically symmetric; spherosymmetric
cu stabilitate inerentă/ intrinsecă *(t sist)* — inherent stable
cu sumă de control (în limbaj COBOL) (*inf*) — hashed
cu trei axe (*geo)* — triaxial
cu trei fețe *(geo)* — three-faced
cu trei foi *(an, geo)* — three-sheeted
cu trei indici *(geo)* — three-index
cu trei puncte de întoarcere *(geo)* — tricuspid; three-cusped
cu un punct comun (*geo)* — copunctual
cu un singur parametru (care depinde de un singur parametru) (*alg, geo*) — one-parameter

cu un singur termen — single-term
cu valori complexe *(an)* — complex valued
cu valori reale *(an)* — real-valued
cuadratrice *(geo)* — quadratrix (pl. quadratrices)
cuadratură (a unei suprafețe) (*an, geo)* — complanation; quadrature; squaring
cuadratura cercului *(geo)* — squaring the circle
cuadratură numerică *(an num)* — numerical quadrature
cuadrică *(geo)* — quadric surface
cuadrică riglată *(geo)* — ruled quadric
cuadrice homofocale *(geo)* — confocal quadrics
cuadrifoliu (m) *(geo)* — quadrifolium; quatrefoil
cuadripol *(edp, inf)* — two-port network
cuadruplu (compus din patru) *(arit)* – quadruple
cuantă *(mat, mec)* — quantum
cuantifica (a) — quantify
cuantificare — quantification
cuantificator *(l mat)* – quantifier
cuantificator/ cuantor de existență/ existențial *(l mat)* **—** existential quantifier
cuantilă *(t pr)* — positional average; quantile
cuartică (*alg, geo)* – quartic
cuasi- — quasi-
cuasianalitic *(an)* — quasi-analytic
cuasiarmonic *(an)* — quasi-harmonic
cuasiciclic — quasi-cyclic
cuasiconform (*geo)* — quasi-conformal
cuasidiferențial *(e dif)* — quasi-differential
cuasiinel (*alg)* – quasi-ring
cuasiliniar *(edp)* — quasi-linear
cuasiperiodic *(e dif)* – quasi-periodic
cuasipolinom *(an, e dif)* — quasi-polynomial
cuaternion *(alg)* — quaternion
cub (corp) *(geo, alg)* — cube; regular hexaedron
cubaj; cubatură *(geo)* — cubage; cubature
cubică (*alg, geo)* — cubic
cuboid *(geo)* — cuboid

culbută (afișare dinamică a unor elemente grafice care se rotesc în jurul unei axe mobile în spațiu) *(inf)* — tumbling
culegere (de date statistice) (st) — canvassing
culegere de date compatibilă cu prelucrarea pe calculator *(inf)* — computer-compatible data acquisition/ collection
cumulant *(geo, st)* — semi-invariant
cumulare *(mat, t g)* — addition
cunoaștere — knowledge
cunoștințe (despre fenomene, lucruri etc) — knowledge
cupla (a) *(mec, el)* – wire (up); engage
cuplaj de ghiduri de unde *(el, tele)* – circulator
cuplaj de reacție/ invers *(mec)* — back-coupling
cuplaj electromagnetic *(el)* — electromagnetic clutch
cuplaj magnetic/ inductiv *(tele)* – magnetic coupling
cuplaj reactiv/ de reacție *(t sist, aut)* — feedback coupling
cuplare (codificare ce leagă
două programe/ subprograme
codificate separat) (*inf*) – linkage
cuplare *(mec)* — coupling; wiring; conjugation
cuplare la rețea *(el, tele)* — supply
cuplare magnetică *(el)* — magnetic coupling
cuplat (inscripție) (*t g*) — on
cuplu *(mat)* — pair; couple
cuplu activ/ motor *(el)* — driving torque
cupon justificativ *(inf)* — vouchee; voucher
cuprinde (a) (într-un unghi) (*mat, t mul)* — form; enclose; include; contain
curăța (a) (pista de cartele) — clear
curb (*geo, alg)* – skew; curved; tortuous; twisted, torse
curba $x^4+x^2y^2=a^2y^2$ *(geo)* — kappa curve
curba $x^2y^2 - a^2x^2 - a^2y^2 = 0$ *(geo)* — cruciform curve
curba $\rho^2=a^2\cos 2\theta$ *(geo)* — lemniscate
curba (a se) *(t g)* – bow
curba luiGauss *(t pr)* **—** bell-shaped curve
curba lui Peano *(an)* — Peano curve
curbă *(an, geo, t g)* – curve; bend; flexion

curbăalgebrică *(alg, geo)* – algebraic curve
curbăanalitică *(an)* — analytic curve
curbă/ dreaptă directoare/ directrice (*geo)* **—** directrix (pl.directrices)
curbă/ funcție caracteristică *(an, e dif, st)* – characteristic
curbă a cuantilelor *(st)* — graduation curve
curbă a lănțișorului (*el, geo, tele)* — catenary curve; chainette
curbă algebrică de gradul al șaselea (*alg, geo)* — sextic curve
curbă amplitudine-fază *(t sist, aut)* — log magnitude and phase diagram
curbă caracteristică *(mat, e dif, edp)* — family curve; characteristic curve
curbă care mărginește o figură plană (*geo)* — periphery
curbă critică *(st)* — rejection line
curba cubică $y^2 = x(x-a)(x-b)$ *(geo)* — bipartite cubic
curbă de atenuare *(el)* — attenuation characteristics
curbă de coordonate *(geo)* — coordinate curve
curbă de etalonare *(t g)* – calibrating plot; calibration graph
curbă de gradul al treilea (*alg, geo)* — cubic
curbă de intersecție a unei suprafețe cu planul coordonatelor *(geo)* — trace of a surface
curbă de nivel *(an, geo)* — level curve
curbă de ordin superior (>2) *(geo)* **—** higher plane curve
curbă de reacție *(t sist, aut)* — reaction curve
curbă de regresie *(st)* — regression curve
curbă de repartiție *(t pr)* — error curve
curbă de rezonanță *trece-bandă* *(el)* — band-pass response
curbă de sensibilitate *(t sist, aut, el)* — response characteristic/ curve
curbă deschisă *(geo)* — open curve
curbă diferențială *(geo)* — derived curve
curbă elicoidală (pe un cilindru circular) (*geo, an)* — circular helix
curbă focală *(geo)* — focal line
curbă în formă de clopot (curba luiGauss) *(t pr)* **—** bell-shaped curve
curbă în formă de dinți de ferăstrău *(inf)* — sawtooth curve
curbă în spațiu/ strâmbă *(geo)* – skew/ space/ twisted/ tortuous curve
curbă închisă *(an, geo)* — closed curve; closed graph
curbă integrală *(e dif)* — integral curve
curbă izotropă *(geo)* — isotropic curve

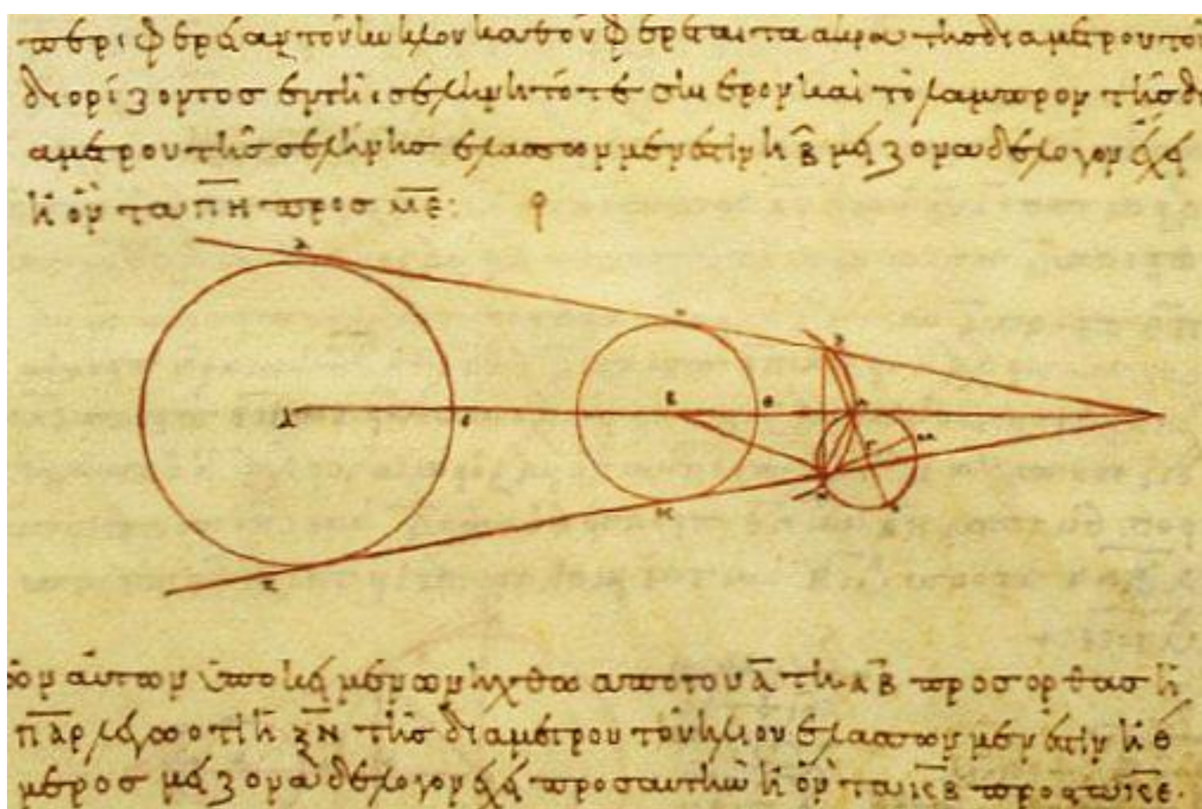
curbă limită (în geometria lui Lobacevski) *(geo)* – limit circle; border-line curve
curbă limitrofă. *(geo)* — border curve
curbă logistică *(st)* — logistic curve
curbă meridiană *(geo)* — meridian curve
curbă netedă *(an)* — smooth curve
curbă parabolică. *(geo)* — parabolic curve
curbă plană *(geo)* — plane curve
curbă rectificabilă (curbă a cărei lungime se poate calcula) (*geo, an)* — rectifiable curve
curbă simplă *(an)* — simple curve
curbă simplă închisă *(an, geo)* — simple closed curve
curbă spirală/ elicoidală *(geo)* — helix (pl. helices); helical line
curbă strâmbă *(geo)* — three-dimensional curve
curbă tautocronă (*geo, mec)* — tautochrone
curbă transcendentă *(geo)* — transcendental curve
curbă transversală (*t sist, e dif)* — trajectory
curbă unicursală/ rațională *(geo)* — unicursal curve; rational curve
curbă/ caracteristică de răspuns (*t sist, aut, el)* — response characteristic/ curve
curbare (pentru suprafețe) (*mat, t g)* — deformation; flexion
curbiliniu *(mat)* — curvilinear
curbura lui Gauss *(geo)* — Gaussian curvature
curbura totală (a unei suprafețe) *(geo)* — Gaussian curvature
curbură (*t g, geo)* — bending; flexure; camber; jog; flexion; curvature; bend
curbură geodezică *(geo)* — geodesic curvature
curbură geometrică (laplacian) *(geo)* — geometric buckling
curbură medie *(geo)* **—** average curvature
curbură minimă *(geo)* — least curvature
curbură principală *(geo)* — principal curvature
curbură riemanniană *(geo)* — Riemannian curvature
curbură scalară *(geo)* — scalar curvature
curbură totală *(geo)* — total curvature
curental oscilațiilor amortizate *(el)* — decay/ decaying current (of transients)
curent *(inf, mat)* – stream; serial
curent alternativ *(el)* – alternating current (a.c./ AC)
curent amortizat/ aperiodic/ de frânare *(el)* — damped current

curent compensator *(el)* — backing-off current
curent constant *(el)* — steady current
curent continuu *(el)* — direct current (d.c.; DC)
curent de grilă pozitiv *(el)* — backlash
curent de intrare/ de ieșire în starea de sus/ în starea H *(t sist, el)* — high-level input/ output current
curent de menținere/ de blocare/ de repaus *(aut, el)* — holding current
curent de punere la pământ; curent teluric; curent de întoarcere prin pământ *(el)* — earth current
curent de regenerare/ de recuperare (la supraconductoare) (*el)* – recovery current
curent de repaus *(tele)* — steady current
curent de restabilire/ de revenire *(aut)* — recovery current
curent efectiv/ eficace/ real *(el)* — effective current
curent invers *(el)* — back current; backward current; back flow
curent invers de grilă (*el)* — backlash
curent tranzitoriu *(el)* – building-up current
curgere/ derivă *(el, tele)* – drift
curgere în sens invers *(el)* — back flow
curgere subterană *(t g)* — underflow
cursă *(t g)* – throw
cursor *(t g)* — slide
cutie *(t g)* — box
cutie de distribuție *(t g)* – cable box
cutie neagră (element cu structură necunoscută) *(t sist, aut, el)* – black box
cutie pentru benzi magnetice (*inf)* **—** carrying case
cutie pentru cartele perforate *(inf)* — card holder
cutie terminală (pentru cabluri) (*t g)* – cable box
cutie/ casetă de transport *(t g)* // **cutie pentru benzi magnetice** (inf) — carrying case
cuvânt *(arit, alg, l mat, aut)* — term; number
cuvânt (unitate de bază a informației stocate în memoria unui calculator) *(inf)* — word (w., wd.)
cuvânt al calculatorului *(inf)* — machine word
cuvânt al unei instrucțiuni (de intrare/ ieșire) *(inf)* — command word
cuvânt cheie/ index *(inf)* – index word

cuvânt codificat/ cifrat — descriptor
cuvânt conținut în instrucțiunea de salt (*inf)* — call word
cuvânt de apel (*inf)* — call word
cuvânt de cod *(inf)* – code word
cuvânt de comandă *(inf)* — command word
cuvânt de instrucțiune (care reprezintă o instrucțiune) *(inf)* — instruction word
cuvânt de opt biți *(inf)* — eight-bit/ byte (character)
cuvânt de stare al unui program (ansamblu de parametri ce caracterizează execuția unui program) *(inf)* — program (me) status word (PSW)
cuvânt de trecere (în rețelele de calculatoare) *(inf)* – password
cuvânt mașină (*inf)* — word (w., wd.)
cuvânt memorie (număr maxim de componente ale unui vector binar transferabile printr-un acces la memorie) *(inf)* — memory word
cuvânt vid *(alg, t sist)* – empty word

D

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2016

d'Alembertian *(edp)* — wave operator
da (a) factor comun (*alg, mat)* — take out a factor; factor out
dacă — if
dacă și numai dacă (*mat)* — if and only if; iff (abbr.)
dat (dinainte) — preassigned
dată *(aut)* — datum
date *(e dif, edp, mat, inf, t g, aut)* – data (pl) datum (sing); information
date de bază; date inițiale *(mat, inf)* – basic data
date de ieșire (ale unui calculator) *(inf)* – output data
date inițiale *(inf)* — initial data
date logice (date nenumerice care desemnează o stare binară) *(inf)* — logical data
date nenumerice (care desemnează informații cu caracter nenumeric) *(inf)* — non-numerical data
date numerice *(mat)* — figures
date separabile (un semnal 2-D care poate fi scris ca produsul a două semnale 1-D) *(t sist, inf)* – separable data
date sub formă de tabel *(inf, mat)* **—** tabular data
date variabile *(inf, edp)* – variable data
date/ caracteristici de putere (ale unei mașini) *(t g)* – output data
date/ valori caracteristice ale buclei de reglare *(aut, t sist)* — inherent characteristic data
datele problemei — problem data
de adunare *(inf)* – summing
de ajuns (a fi) — suffice
de ajustare — matching
de alarmă *(aut)* — emergency
de amplificare *(el)*/ *adj.* — amplifying
de bază *(t g)* — basic; underlying; chief
de calculat; de calcul *(an num, mat, inf)* — calculating; computational
de clasă C^1 *(an)* — continuously differentiable
de curbură *(geo)* — osculating
de decaedru. *(geo)* — decahedral
de două ori *(arit)* — twice; twofold
de exploatare/ de funcționare/ de lucru (regim/ condiții) (*t g)* – operating (optg)
de funcții (*an)* – functional

de grad mai mare decât unu *(mat)* — non-linear
de grad superior *(alg)* — higher degree
de gradul al cincilea *(alg, geo)* — quintic
de gradul al doilea *(alg, geo)* – quadratic; quadric
de gradul al patrulea (*alg, geo)* – quartic
de gradul al șaselea; de ordinul al șaselea (*ex.* ecuație algebrică de gradul al șaselea; curbă de gradul al șaselea) — sextic
de gradul întâi — linear; lineal
de inflexiune *(mat)* – inflectional; inflexional
de interpolare *(an num)* — interpolating
de intersecție (*geo)* – piercing
de măsurat (*t g)* – measuring
de modulație *(el)* – modulating
de ordin superior *(mat)* — higher-order
de ordinul al cincilea *(alg, geo)* — quintic
de ordinul al patrulea *(alg, geo)* – quartic
de ordinul *n* — n^{th} order
de pătrat integrabil *(an)* — quadratically integrable; square integrable
de ponderare *(t sist, st)* — weighting
de racordare — matching
de reglaj *(aut)* — regulating
de rezervă *(aut)* — emergency
de scăzut *(arit)* — subtractive
de secționare (*geo, mec*) — sectional
de securitate (*t g)* – safety
de selecție *(t sist, st, inf)* – sampling
de siguranță (*t g)* – safety
de suprafață (*geo)* – superficial; surface
de șase ori mai mare (*arit)* — sextuple
de translație *(geo, inf)* — translational; translatory
de triangulație *(top, geo)* — triangulational
debit (*t g, e dif)* — flow; capacity; output
debit insuficient *(aut)* — underflow
debit nominal *(t g)* — nominal output
debit/ flux de informații (ca semnal în circuitul de reglare) (*aut)* – information

flow
debita (a) *(aut)* – deliver
debloca (a) *(el)* – release
deblocare *(t g, tele)* — taking out; trigger; gating
debordare (*mec)* – overflow
debreia (a) *(aut)* — declutch
decadă *(aut, inf)* — decade
decaedric. *(geo)* — decahedral
decaedru *(geo)* — decahedron (pl. decahedrons, decahedra)
decagon *(geo)* — decagon
decagonal *(geo)* — decagonal; tensided
decalaj *(t sist, mec, el, tele)* – time lag; offset
decalare *(geo, alg, inf, mat, t g)* — displacement
decidabil *(l mat)* — decidable
decidabilitate *(l mat)* – decidability
decimal. *(arit)* – decimal; denary
decizie *(t g)* – decision
decizie prin determinarea optimum-ului cu ajutorul metodei în rețea (drumul critic) (*t graf)* — decision mapping via optimum networks (DEMON)
declanșa (a) (*el, t g)* — turn (-)off; initiate
declanșare *(el, tele)* — switching off; switching out; gating
declanșare în cascadă *(el, t sist)* — concatenation
declanșat *(t g)* — open
declanșator (mecanism) *(t g)* — trigger
declanșator al butonului de apăsare (*aut, tele)* — tab
declarație (instrucțiune referitoare la atributele datelor utilizate într-un program) *(inf)* — declaration/ declarative statement
decoda (a) *(inf)* — decode
decodifica (a) *(t sist, inf)* – decipher
decodificare *(inf)* — decoding
decodificare a (codului) **instrucțiunii de către unitatea centrală de calcul** *(inf)* — instruction decoding
decodificare de similitudine *(inf)* — maximum likelihood detection
decodificator cititor/ lector *(inf)* — reading encoder
decodificator de semnal (*inf)* — decoder

decodor (*inf)* — decoder
decompozabil *(mat)* — separable
deconecta (a) *(aut, el, tele, inf, alg, mec, mat, inf)* – release; uncouple; cut-out; disengage; free; turn (-)off; disconect; switch; break
deconectare (*el, tele, t sist, aut, t g)* — switching off; switching out; clearing; disconnecting; disconnection; opening of a connection; shut down; discoupling; decoupling
deconectat *(el, t g)* — open; out
deconectat temporar (*inf, t g)* – off-line
decrement de amortizare/ de atenuare *(t g)* – decrement of damping
decupare (a programului) (*inf)* – segmentation
decupla (a) *(aut, t sist, el, t g)* — declutch; uncouple; decouple; release; detach; disengage; shut down
decuplare *(t sist, aut, el)* — discoupling; decoupling; uncoupling
decuplat (inscripție) *(t g)* – off (o)
decuplor (*aut)* — decoupling network
deduce (a) *(l mat, mat)* — deduce; infer; deduct
deducere; deducție *(l mat, an)* — inference; derivation
deductibil *(l mat)* — deducible
deductibilitate (*l mat)* — deducibility
deductiv (bazat pe deducție) *(l mat)* — deductive
deducție (*l mat)* — deduction
deducție greșită (*l mat)* — fallacy
deducție în lanț (în luarea deciziilor) *(inf)* – chaining
defazaj *(aut, el, mec)* — alteration of phase; lagging; phase shift
defazaj în urmă *(t sist, aut, el, tele, mec)* – lag; retardation
defazare *(el, tele)* — retardation
defect *(el, mat)* – defect; defective; failing; vacancy
defect (în funcționare) (*t g*) — failure; fault; out; out of order (OOO)
defect/ pată de mozaic *(tele)* — blemish
defect de memorie *(inf)* — blemish
defect (uos) – faulty; defective
defectare *(t g)* — disturbance; disturbancy
defectat — faulty
defecțiune *(t g)* — disturbance; disturbancy

deficient — defective; faulty
deficiență (*t g)* – fault
defini (a) (*t sist, t g, mat)* — state; define
definibil (care poate fi definit) — definable
definire *(mat, st)* – determination; certainty
definire a sistemului (sumă a documentelor care definesc detaliat un sistem informatic proiectat) *(inf)* — system definition
definire formală a semanticii (limbajelor de programare) *(inf)* — formal semantics
definit *(mat)* — definite
definiție (determinare a noțiunilor) (*l mat)* — definition
definiție recursivă *(l mat)* — recursive definition
deflection; deflexion *(el, tele)* — baleiaj; deviație; deflexie
deforma (a) (*t g)* — distort; deform; strain
deformabil — deformable
deformabilitate *(geo, edp)* — deformability
deformare *(mat, t g, geo)*- deformation; distortion; bending; flexure; strain
degaja (a) *(el)* — free
degenera (a) *(mat)* — degenerate
degenerare; degenerescență *(mat)* — degeneration; degeneracy; degeneracy
degrada (a) (*inf)* — break
deîmpărțit *(alg)* – dividend
deînmulțit *(alg)* — multiplicand
delimita (a) (*mat, geo, t g)* – locate; intercept; subtend; limit
delimitare (*t g)* — location; restraint
delimitator de date (la calculatoare) (*el, inf)* – separator
deltoid *(geo)* — deltoid
demodulare; demodulație *(tele)* – demodulation; detection
demodulator (dispozitiv care extrage informația utilă dintr-un semnal modulat) *(tele)* – demodulator
demonstra (a) *(mat, l mat)* – establish; show; prove; demonstrate
demonstrat mai sus *(mat)* – proved above
demonstrație (*mat)* — argument; demonstration; proof
demonstrație deductivă *(l mat)* — deductive proof
demonstrație prin reducere la absurd *(mat, l mat)* — indirect proof; reductio ad absurdum proof; proof by contradiction

demultiplicare *(mat)* – scaling
demultiplicator *(mat, el)* — scaler
demultiplicator binar *(inf)* — binary scaler
demultiplicator pentru instalații de pregătire a datelor *(aut, inf)* — data logger scaler
denaturare — degeneracy
dendritic *(mat)* – dendritic
denota (a) — denote
dens — dense
dens peste tot *(an)* — everywhere dense
densitate *(mat, mec, tele)* — density; intensity
densitate de împachetare/ de integrare *(t g, el)* – packaging/ packing density
densitate de informație *(inf)* – packaging/ packing density
densitate de înregistrare (a unei memorii) (*inf)* – packaging/ packing density
densitate de probabilitate (*t pr, st)* — probability density
densitate de putere a unei unde electromagnetice — field intensity
densitate de repartiție/ de probabilitate *(t pr)* — density function; distribution density
densitate scalară *(geo)* — scalar density
densitate tensorială *(an, geo)* – tensor density
denumi (a) *(mat, t g)* – denominate; note; mark
denumire *(arit, alg, l mat)* — term; designation
deosebi (a se) (în raport cu) (*an)* — differentiate (with respect to)
deosebire *(an)* — differentiation
depanare (ansamblu al operațiilor efectuate după detectarea unei defecțiuni) *(t g)* — corrective maintenance; breakdown service
depanare a componentelor unui sistem de calcul *(inf)* — hardware debugging
depanare a unui program *(inf)* — program (me) debugging
depăși (a) (*aut, tele)* – overshoot
depășire (*aut)* — overflow
depășire a domeniului de reglare *(aut, tele)* – overshoot
depășire a posibilității dereprezentare corectă (a unui rezultat, a capacității de memorare) (*inf)* — overflow
depășire negativă *(inf)* — underflow
dependent *(mat, t sist)* — conditional; dependent; dependant

dependență *(mat)* — dependence
dependență funcțională *(an)* — functional dependence
dependență liniară *(an, alg)* — linear dependence
deplasa (a) (*geo, inf)* – translate; transfer (trans.)
deplasare (a poziției ocupate de fiecare bit al unui sistem binar în cadrul unui registru sau al unei locații de memorie) *(inf, aut, t sist, geo, alg, t g)* – shifting; offset; transfer (trans.); translation and rotation; movement; shift; displacement
deplasare a conținutului de pe display în sus sau în jos (la calculatoare) *(inf)* — scroll
deplasare circulară/ ciclică (prin care un bit este adus dintr-o poziție extremă în cealaltă) *(inf)* — circular shift
deplasare constantă a pozițiilor unor elemente grafice (*inf)* — translation
deplasare în timp (operator care, aplicat semnalului $x(t)$, produce semnalul $x(t-\tau), \tau > 0$) *(t sist)* – time shift
deplasare laterală de semne (metodă folosită în informatică pentru deplasarea unor semne atunci când urmează altele) *(inf)* — pair kerning
deplasat (*t g)* — out
depozit (secret) *(inf)* – cache
depune (a) *(t g)* — file
deranja (a) *mec, t g)* — disturb
deranjament *(aut, t g)* — mismatch; breakdown; fault; faulting
deranjat *(aut, t sis, t g)* – disturbed; out of order (OOO)
dereglare *(aut)* — mismatch
dereglat (*t g)* — out-of-balance; out of order (OOO); off-balance
derivă *(aut)* — drift
deriva (a) (*an,t g, t sist)* **—** derive; differentiate; bridge; branch
derivabil *(an)* — derivable; differentiable
derivabilitate *(an)* – derivability; differentiability
derivare (în gramaticile formale) *(inf, an)* — derivation; parsing; fork differentiation
derivare numerică *(an num)* — numerical differentiation
derivată *(an, mat)* — derivative; differential coefficient; differential quotient
derivata a doua *(an)* — second derivative; second differential coefficient; flexion
derivata la dreapta *(an)* — forward derivative
derivata unei funcții *(an)* – derivative of a function; differential coefficient of a

function
derivată absolută *(geo)* – intrinsic derivative
derivată areolară *(an)* — areolar derivative
derivată centrală/ centrată *(an)* — central derivative
derivată covariantă *(geo)* — covariant derivative
derivată de ordin superior ($n \geq 2$) *(an)* — higher derivative; derivative of higher order
derivată după o direcție *(an)* — directional derivative
derivată în raport cu timpul *(edp)* — time derivative
derivată la stânga *(an)* — backward derivative
derivată normală/ după normală *(edp)* — normal derivative
derivată parțială *(an)* — partial derivative
derivată parțială mixtă *(an)* — mixed partial derivative
derivată totală/ substanțială *(an)* — total derivative
derivație *(el, t g)* – by-pass; bend
derulare/ rulare (a unui program) (*inf)* – course
derulare a unui program *(inf)* — program (me) run
descărcare inversă *(mec)* — back-kick
descendent *(mat)* — descending
deschide (a) (parantezele) *(alg)* — remove the parantheses
deschidere (*el)* — switching off; switching out
deschidere a unui fișier (anterior prelucrării acestuia) *(inf)* — file opening
deschiderea parantezelor *(alg)* — removal of brackets
deschis (*el, t g)* — off (o); open; out
descifra (a) *(t sist, inf)* – decipher; decode
descompune (a se) *(alg, inf)* – split
descompune (a) (*t g)* – breakdown; resolve
descompune (a) în factori (*arit, alg)* – factor; factorize
descompunere (*t g)* — break-up; splitting; analysis (pl. analyses); decay; decaying
descompunere a imaginii *(el, tele, aut)* – scan
descompunere a unei fracții în fracții parțiale *(mat)* — decomposition to partial fractions
descompunere în factori *(alg)* — factoring; factorisation
descompunere în operații elementare *(inf)* – factoring; factorisation
descompunerea Kalman a sistemelor liniare (orice sistem liniar finit dimensional

poate fi descompus în patru subsisteme: controlabil și neobservabil, controlabil și observabil, necontrolabil și neobservabil, necontrolabil și observabil; matricea de transfer descrie doar subsistemul controlabil și observabil) *(t sist)* — Kalman decomposition of linear systems

descompunerea unei forțe *(mec)* — resolution of a force

descompunerea unui sistem (operație de separare a unui sistem complex în subsistemele sale; de exemplu descompunerea Kalman a sistemelor liniare staționare evidențiază părțile controlabilă și neobservabilă, controlabilă și observabilă, necontrolabilă și neobservabilă, necontrolabilă și observabilă ale sistemului) (*t sist)* – decomposition of a system

descompunerea vectorilor (*an)* – resolution of vectors

descoperi (a) *(t g)* – detect; discover

descrescător *(mat)* — decreasing; descending; downward

descreștere (*mat)* – decrease; narrowing

descriere (*t g)* – outline

descriere a unui lanț de caractere într-un limbaj de programare *(inf)* — picture

descriere semantică (a unui program) *(inf)* – semantic description

descriere structurată a unui limbaj *(inf)* – syntax

descriptor de sarcină (totalitate a parametrilor ce caracterizează o sarcină a calculatorului) *(inf)* — task descriptor

descriptor de segment (date de identificare a unui segment-program) *(inf)* – segment descriptor

desemna (a) — designate

desen (*mat, t g)* — drawing; draft; outline; figure

desen al cartelei *(inf)* — card layout

desen explicativ *(t g, t sist, mat)* — diagram

desena (a) (*alg, geo, inf, t g)* – trace; spur; delineate; design

desena (a) un plan *(t g)* — plot

deșeu rezultat din perforarea unei benzi de hârtie *(inf)* — chip

desfășura (a se) *(geo)* — unroll

desfășura (a) *(mat, alg, an, geo)* — expand; unwind; develop

desfășurabil *(geo)* – applicable

desfășurabilă *(geo)* — developable surface; torse

desfășurabilitate *(geo)* — developability

desfășurare *(t g)* — development

desfășurare a unei curbe *(geo)* — development of a curve
desfășurare a unei suprafețe sau a unui corp *(geo)* – development
desfășurată *(geo)* — evolute
desfășurătoare *(geo)* — evolvent; involute
detașa (a) (*t g)* – detach
detașare *(t g)* — detachment
detecta (a) *(el, tele)* – detect
detecta (a) erori/ defecțiuni — diagnose
detectabil; decelabil — detectable
detectabiltate (proprietatea unui sistem referitoare la existența unei injecții stabilizatoare după ieșire; la sistemele LTI este caracterizată de observabilitatea modurilor instabile). *(t sist)* — detectability
detectare *(t sist, aut)* — sensing; detecting; detection
detectare a erorilor (verificare la destinație a corectitudinii transmiterii datelor) *(inf)* — error detection; error control
detecție (*tele, el)* — detection; rectifying
detector (*aut)* — sensing device/ element
detector *(aut, tele)* — detecting instrument; detecting element
detector de erori *(inf)* — error sensing device
detector *negru* (total absorbant) *(el, tele)* – *black* detector
deteriorare; a deteriora *(t g)* – damage
deteriorat — defective; faulty
determina (a) (o valoare) *(mat, t sist, t g)* — state; specify; define; find; mete; determine; fix
determina (a) aria (unei suprafețe) (*alg, geo)* — square; quadrate
determina (a) volumul corpurilor (*geo, alg)* — cube
determinabil — definable
determinant — *s. (alg)* determinant; significant; alternant
determinant funcțional; iacobian *(an)* — functional determinant; Jacobian determinant
determinant minor *(alg)* – minor determinant
determinant principal *(alg)* — principal determinant
determinant simetric *(alg)* — symmetric determinant
determinant strâmb simetric *(alg)* — skew-symmetric determinant
determinantul lui Gram *(an)* — Gramian**;** Gram determinant

determinantul lui Hesse *(geo)* – hessian
determinare (*mat, st)* – determination; certainty; definiteness
determinarea unui semnal (din convoluția sa cu funcția pondere a unui sistem necunoscut) *(t sist)* — blind deconvolution
determinarea volumului unui corp *(geo)* — cubage; cubature
determinat *(l mat, mat, t g)* — decidable; determined; definite; determinate; preset
devia (a) (de la dreaptă) *(mat)* — deflect; deviate; spray; branch
deviație *(el, tele, st)* – throw; deviation
deviație de la zero *(aut)* – origin distortion
deviație de măsurare *(aut)* – indication error
deviație remanentă (de la valoarea prescrisă) (*aut)* — offset
deviere (oprire a executării unui program urmată de lansarea unui program de tratare a devierilor) *(inf)* — trap
dezacord (*aut, l mat)* — incongruity
dezacordare *(t g)* – unbalance
dezagregare (*t g)* — decay; decaying
dezasamblare pachet (proces de extragere a unui mesaj dintr-un pachet) *(inf)* — packet disassembly
dezbrăcare (operație mecanică executată de un înregistrator cu o bandă magnetică) *(inf)* – take (-)up
dezechilibrat (*t g)* — out-of-balance; off-balance
dezechilibru (*t g)* – unbalance
dezintegrare (*t g)* — decay
dezvolta (a) un determinant *(mat, alg, an, geo)* – expand; develop
dezvoltabilitate *(geo)* — developability
dezvoltare (în serie) **Fourier (***an)* — harmonic expansion; Fourier expansion
dezvoltare (în serie) **Taylor** *(an)* — Taylor's expansion
dezvoltare (*mat, alg, t g)* — evolution; development
dezvoltare asimptotică *(an)* — asymptotic expansion
dezvoltare după formula binomului lui Newton *(alg)* — binomial expansion
dezvoltare în serie (a unei funcții) *(an)* – expansion in a series; progressive development; series expansion; serial development
dezvoltare Laurent *(an)* – Laurent expansion
diadă *(geo)* — dyad
diadic (*mat)* – dyadic

diagnostic hard (program pentru localizarea defectelor unui subsistem hardware) *(inf)* — hardware diagnostic
diagnostic software (în raport cu un produs program) *(inf)* — software diagnostic
diagnostica (a) — diagnose
diagonală *(alg, geo, an)* – diagonal
diagonala secundară a unui determinant *(alg)* — secondary diagonal of a determinant
diagonaliza (a) (a aduce la forma diagonală) (*alg)* – diagonalize
diagonalizare *(alg)* — diagonalization
diagramă *(mat, t graf, inf, t g, t sist)* — diagram; graph; chart; scheme; schema (pl. schemata); functional diagram; plot; card; figure
diagramă a operațiilor succesive *(aut)* — process chart
diagramă a organizării — organization chart
diagramă a procesului *(aut)* — process chart
diagramă Bode (caracterizare grafică a răspunsului frecvențial al sistemului) *(t sist, aut)* — Bode diagram/ plot; log magnitude and phase diagram
diagramă ciclică/ a cercului *(geo)* — circle diagram
diagramă de indicatoare *(aut)* — indicator diagram
diagramă de stări (graf orientat utilizat pentru descrierea transformării intrare-ieșire realizate de un sistem) *(t sist)* — state diagram
diagramă de structură *(st)* — pattern chart
diagramă funcțională (la prelucrarea electronică a datelor) (*inf)* — action chart
diagramă în formă de coloane *(st)* — bar
diagramă Karnaugh (reprezentare a unui table de adevăr) *(l mat)* – Karnaugh map
diagramă Nyquist (loc de transfer Nyquist al caracteristicii de frecvență) (*t sist)* – Nyquist diagram/ plot
diagramă poli-zerouri (reprezentare grafică a transformatei Laplace utilizată pentru determinarea stabilității unui sistem) *(t sist, aut)* — pole-zero plot
diagramă sinoptică/ de demonstrație *(tele)* — dynamic demonstrator
dialog între operator și calculator *(inf)* — communication
diametri conjugați *(geo)* — conjugate diameters
diametru (al unei conice) *(geo)* — diametral line (in a conic)
diametru *(geo)* — diameter; diametral line
diametru interior *(geo, mat)* — inside diameter; bore

dicționar de date *(inf)* — data dictionary
dicționar de simboluri (totalitate a simbolurilor declarate într-un program și a atributelor acestora) *(inf)* — symbol dictionary
diedru (figură formată de două semiplane mărginite de aceeași dreaptă) *(geo, mec)* — dihedral; dihedron; two-sided
dielectric *(el)* — insulator
difazat *(el)* — diphase
difeomorfism *(top, geo)* — diffeomorphism
diferența de ordinul întâi *(an num)* – first difference
diferența de retur *(t sist)* – return difference
diferența dintre abscisele a două puncte *(geo, st)* – run
diferența dintre ordonatele a două puncte *(geo)* — rise
diferență *(alg, an, mat)* — remainder; difference
diferență de ordinul al doilea *(an num)* — second order difference; second finite difference
diferență divizată *(an)* — divided difference
diferență simetrică (*t mul)* — symmetric difference
diferenția (a) (*an)* **—** differentiate
diferențiabil *(an)* — differentiable
diferențiabilitate *(an)* — differentiability
diferențiala unei funcții *(an)* — differential of a function
diferențiala unui arc *(an)* — differential of arc
diferențială *(an, aut)* – differential; differential quantity; D action
diferențială a arcului unei curbe (*an, geo)* — element of arc length; linear element
diferențială exactă/ totală *(an, e dif)* – exact differential; total differential
diferențiere *(an)* — differentiation
diferit de — unlike
difuz (*mat, tele)* — fuzzy
difuzie *(edp, mec)* — diffusion
digit *(mat, inf)* — digit
digital *(arit, inf)* — numerical; digital
digitizare (exprimare sub formă numerică a unor date care nu sunt discrete) (*inf, aut)* – digitization
digitizor *(aut, inf)* — digitizer
dilata (a) *(t g)* – expand

http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2016

dimensiona (a) (*t g)* — measure
dimensional (cu privire la mărime/ cantitate) — dimensional (as regards size/ quantity)
dimensionare (*t g)* – dimension
dimensiune *(mat, t g)* — dimension; size; extent
dimensiune interioară (*t g)* — intermediate space
dimensiune orizontală (a imaginii) *(el, tele)* – width (w.)
diminua (a) (*an, t g)* — minify; diminish; narrowing
diminuare (a unei fracții ordinare) (*mat, mec, t g***)** – reduction; decrease; decay
dimorfism *(an)* — dimorphism
din afară *(t g)* — out
din față (*geo, mat)* — obverse
dinam *(el)* — generator
dinamic *(t sist, mec)* — dynamic (al)
diplexor (separator de căi de antenă/ de frecvențe) (*el, tele)* – diplexer
dipol *(e dif, inf)* — two-pole network
direct (nemijlocit) *(mat, geo, t g)* — immediate; straight; direct
direcție *(inf, mat, t g)* — address (ADR); bearing; direction; course
direcție asimptotică *(geo)* — asymptotic direction
direcție de blocare a unui contact redresor *(el)* — back direction of a rectifying contact
direcție oblică (*geo)* — slant
direcții conjugate (pe o suprafață) *(geo)* — conjugate directions
direcțional *(mat)* — directional
dirija (a) *(aut)* – pilot; regulate; orient; direct
dirijat (*geo, an)* — sensed
dirijat în sus — upward
disc *(mat)* — disk
disc calibrat/ etalonat *(el)* — calibrated dial
disc de memorie cu acces aleatoriu (zonă a memoriei în care sunt stocate temporar programe și/ sau date) *(inf)* – RAM disk
disc fix al unei rețele (hard-disc al unei rețele de calculatoare la care pot avea acces toți utilizatorii acesteia) *(inf)* — network hard disk
disc magnetic dur/ fix/ Winchester (pentru stocarea informațiilor) *(inf)* — hard disk

disc magnetic subțire și flexibil (pentru memorii) *(inf)* — floppy-disk
dischetă (*inf)* — floppy-disk
disciplină (ramură a unei științe) — branch of science; branch of knowledge; field of study
disciplină de servire/ de așteptare *(c op)* – queueing discipline
discontinuitate *(an, t g, mat)* — discontinuance; discontinuity; gap; transition
discontinuitate de prima speță *(an)* — jump discontinuity
discontinuu *(t sist, an, mat)* — discrete; discontinuous
discret *(t sist, an, mat)* — discrete
discretizare (a unei reprezentări analogice) (*inf, aut)* – digitization
discriminant (care stabilește o deosebire) *(alg, e dif, geo)* – discriminant
discriminare (demodulare de frecvență) (*aut, tele)* — discrimination
discriminator de distanță/ de gamă *(aut, tele)* – range discriminator
disimetrie *(t g, mat)* – dissymmetry
disipare; disipație *(mat, el, mec)* — dissipation
disjunct *(t mul)* — disjoint
disjuncte două câte două *(t mul)* — mutually disjoint
disjunctor *(el)* — circuit breaker (CB); cut-out
disjunctor de fază *(aut)* – open-phase protection
disjuncți doi câte doi; disjuncte două câte două *(t mul)* — pairwise disjoint
disjuncție *(l mat, inf)* — logic sum; alternation; inclusive OR
disjuncție completă *(l mat)* – maxterm
dislocare *(t g)* — disturbance; disturbancy
dislocare paralelă *(t g)* – parallel displacement
disociere — splitting
dispecer (*t g)* – supervisor
dispersa (a) (*t g)* – breakdown
dispersie *(t pr, t g)* — variance; break-up
dispersie în interiorul claselor (dispersie interioară) *(st)* — internal variance
dispersie relativă *(st)* — related variance
disponibil *(mat, mec)* — available
dispozitiv/ aparat de control *(aut, t g)* — checking implement; auxiliary apparatus; appliance; apparatus; device; element; instrument
dispozitiv/ echipament de intrare (pentru introducerea datelor și instrucțiunilor în sistemele de calcul) (*inf)* — input device

dispozitiv automat compact de regăsire a datelor *(inf)* — compact automatic retrieval device (CARD)
dispozitiv care amplifică semnalul digital dintr-un cablu al unei rețele locale de calculatoare *(inf)* — repeatear
dispozitiv codificator-decodificator (codec) (*inf)* — codec
dispozitiv de acționare *(aut, el)* — actuating appliance
dispozitiv de afișare *(inf)* — monitor
dispozitiv de codificare *(inf)* — coder
dispozitiv de codificare numerică *(aut, inf)* — digitizing equipment
dispozitiv de comandă *(aut, t sist)* – control device
dispozitiv de comandă/ de acționare *(aut)*; **braț de citire-scriere** *(inf)* – actuator
dispozitiv de complementare *(el)* — complementer
dispozitiv de comutare/ de conectare *(el)* — electric (al) interlock board
dispozitiv de convertire analogic-numeric *(aut, inf)* — digitizer
dispozitiv de convertire de cod a datelor *(inf)* — input translator
dispozitiv de cuplare *(aut, t g)* — adapter
dispozitiv de decuplare (de detașare) *(aut)* — uncoupling device; decoupling network
dispozitiv de editare a textelor *(inf)* — word processor
dispozitiv de eșantionare (*aut, el, tele)* – sampler
dispozitiv de extragere a cartelelor (*inf)* – card output station
dispozitiv de frânare la mersul în gol *(aut)* — anticreep device
dispozitiv de golire (de aducere la zero) (*inf)* — clearing device
dispozitiv de întârziere *(t sist, aut, el)* — delay system; time-lag device
dispozitiv de interpretare *(aut, el)* — interpreter procesor
dispozitiv de memorare cu acces direct/ selectiv *(inf)* — direct access storage device (DASD)
dispozitiv de predicție *(inf)* — predictor
dispozitiv de prelucrare a datelor codificate numeric *(inf)* — digital data processor
dispozitiv de protecție (contra întreruperii unei faze) (*el)* – open-phase protection
dispozitiv de reglare cu înfășurare de câmp în derivație *(aut)* — tap-field control
dispozitiv de stabilizare *(aut)* — compensating network; governor
dispozitiv de stocare în masă a datelor (pe casetă magnetică) *(inf)* — streamer
dispozitiv de urmărire (*inf)* — follower

dispozitiv funcțional (subsistem al unui calculator care efectuează un set bine definit de operații) (*inf*) – function (al) unit
dispozitiv grafic al calculatorului care comandă alinierea obiectelor la punctele indicate *(inf)* — snap
dispozitiv intrare-ieșire (dispozitiv atașat unui calculator care îi furnizează intrările și memorează ieșirile) *(t sist)* – I/ O device
dispozitiv pentru generarea semnalelor (*aut)* — sensor
dispozitiv pentru ghidarea cartelelor *(inf)* — card aligner
dispozitiv pentru interclasarea cartelelor *(inf)* — card collator
dispozitiv pentru specificarea coordonatelor unui punct *(inf)* — joystick
dispozitiv pentru variația capacității *(el)* — capacity controller/ regulator
dispozitiv/ mecanism de blocare *(aut)* — locking mechanism
dispozitiv/ program receptor de informație *(inf)* — destination
dispozitiv/ schemă/ circuit de integrare *(t sist, aut, an)* — integrator
distanța cea mai scurtă *(geo)* — shortest distance
distanță (*geo, an, top, mat)* — space; length; gap; distance
distanță de încadrare/ de detectare (*tele)* – detecting/ detection range
distanță focală *(geo)* — focal distance; focal length
distanță geodezică *(an, geo)* — geodesic distance
distanță Hamming (număr de componente omoloage dar de valori diferite a doi vectori binari) *(inf)* — Hamming distance
distanță între centre/ între axe *(geo)* — centre-to-centre distance
distanță între frecvențe *(tele)* — frequency spacing
distanță între vârfuri/ între centre/ între axe *(geo)* — centre distance
distanță Mahalanobis (utilizată în reguli de decizie) *(c op)* – Mahalanobis distance
distanțier (la calculatoare) (*el, inf*) – separator
distinge (a se) (în raport cu) (*an*) – differentiate (with respect to)
distorsiona (a) *(t g)* — distort
distorsiune *(el, t g)* — biased error; distortion
distorsiune armonică (a formei de undă); **distorsiune neliniară** *(aut, tele)* — waveform distortion
distorsiune/ anomalie de origine *(tele)* – origin distortion
distorsiune de mod/ de undă *(aut, tele)* — mode distortion
distorsiune în regim tranzitoriu *(el)* – decay nonlinear distorsion

distribuire (*t g)* — distribution
distribuire/ așezare într-o ordine determinată *(mat, t sist, t g, st)* — array
distribuitor (dispecer) **de probleme** (de teme) *(inf)* — task dispatcher; selective digit emitter
distribuția (Laplace-) Gauss; distribuția normală/ gaussiană *(t pr)* — Gaussian distribution
distribuția δ ; f***uncția*** δ **a lui Dirac** (pentru sistemele continue); **funcția** $\delta(n)=1$ **pentru** $n=0$ **și** $\delta(n)=0$ **pentru** $n\neq 0$ (pentru sistemele discrete) (*an)* – unit impulse; delta function
distribuția normală/ exponențială Laplace-Gauss *(t pr)* — Laplace distribution
distribuția/ *"funcția"* delta/ a lui Dirac *(an, t sist)* – delta function
distribuție *(t sist, an, t g)* – allocation; generalizedfunction; assignation
distribuție de probabilitate *(t pr)* — probability distribution
distribuție de timp *(aut, inf)* — time sharing
distribuție intercalată *(inf)* —interlacing; interleave
distribuție singulară *(t pr, an)* — singular distribution
distributiv *(mat)* — distributive
distributivitate *(alg, mat)* — distributivity
distruge (a) (o informație, o dată inutilă) *(inf)* — unsave
distrugere a sarcinii *(inf)* — task destruction
divergent — (*an, t pr)* divergent
divergent (a fi) *(an)* — diverge
diversitate *(mat)* — multiplicity
diviza (a) (*mat)* – divide
divizare *(mat, t g)* — division; partition; distribution; graduation
divizare a timpului (*aut, inf)* — time sharing
divizat (*mat)* — divided
divizibil (a fi) cu *(mat)* — contain
divizibil (a fi) prin *(mat)* – divide
divizibil *(arit, alg, mat)* —divisible; separable
divizibil în părți oricât de mici — finitely separable
divizibilitate *(arit, alg)* — divisibility
diviziune *(mat, t g)* — division; partition; graduation
diviziune a unui program *(inf)* – segment

diviziune orizontală (a unei cartele perforate) *(inf)* – curtate
divizor (*alg, arit, an,mat, el)* – divisor; measure; factor; scaler
divizor al lui zero *(alg)* — divisor of zero; zero divisor
divizor al unui număr întreg *(arit)* — factor of integer
divizor al unui polinom *(alg)* — factor of polynomial
divizor comun *(arit)* — common divisor
divizor elementar *(alg)* — elementary divisor
divizor normal *(alg)* — normal divisor; normal subgroup
dobândă *(arit)* — rate of interest
document *(inf, t g)* — vouchee; voucher; record (rec.); document
documentare/ documentație a unui program (totalitate a documentelor unui program) (*inf)* — program (me) documentation
documente (*inf)* — files
documente nepertinente (*inf)* – noise
dodecaedru (*geo)* — dodecahedron
doi câte doi (*mat)* — pairwise
domeniu *(an, alg, mat, geo, top, t g)* – domain; field of study; region; space; zone; field; branch; extent; limit
domeniu al coeficienților *(alg)* — coefficient region
domeniu (de variație) **al unei variabile** *(an)* — range of a variable
domeniu conex *(an)* – connected domain
domeniu critic *(st)* — rejection domain
domeniu de aplicare *(mat; tg)* – application; field of application
domeniu de atracție (domeniu care include starea de echilibru a unui sistem de ecuații diferențiale sau cu diferențe și pentru care toate traiectoriile cu starea inițială în domeniu converg la starea de echilibru) *(t sist, e dif)* — region of attraction
domeniu de convergență *(an)* — region of convergence
domeniu de definiție *(an)* — domain of definition; field of definition; range of definition
domeniu de definiție al unei funcții *(an)* — domain of a function
domeniu de funcționare/ de acționare/ de reglare *(aut, el, tele)* — operating range
domeniu de integritate (inel comutativ fără divizori ai lui zero) *(alg)* — integral domain; integral ring; domain of integrity
domeniu de neprimitivitate *(alg)* — system of imprimitivity

domeniu de reglare *(aut, t sist)* — range of regulation/ setting
domeniu de respingere a ipotezei *(st)* — rejection domain
domeniu de sincronizare *(aut, el)* — hold range
domeniu de stabilitate *(t sist, e dif)* — stability region; stability field
domeniu de stabilitate asimptotică *(t sist, e dif)* — region of asymptotic stability
domeniu (sistem) de tranzitivitate (*alg)* — system of transitivity
domeniu închis *(an)* – closed domain; closed region
domeniu majorant *(an)* — majorizing region
domeniu simplu conex *(an)* — simply connected region
domeniu/ de măsurare/ de variație (*el, inf, tele)* – range
domeniu/ interval de reglare *(aut)* — range ofadjustment
domeniu/ gamă de frecvență (*tele)* — frequency range
domeniu/ plajă de sincronizare *(aut)* — lock-in range
domeniul frecvență (domeniul de reprezentare a sistemelor și a semnalelor prin componente de frecvență, de ex. prin transformata Fourier) *(t sist)* — frequency domain
domeniul operatorilor *(alg)* — operator domain
domeniul timp (specificarea semnalelor ca funcții de variabila independentă timp $x(t)$) *(t sist)* — time domain
domeniul valorilor unei funcții *(an)* — range of a function
dominant *(mat)* — dominant; leading
dominanță diagonală (o măsură a interacțiunii dintre variabilele unui sistem MIMO) *(t sist)* — diagonal dominance
dosare (*inf)* — files
două porți ȘI-NU de putere cu *n* intrări *(el)* — dual *n*-input NAND
dovedi (a) (*t g, mat)* — indicate
doza (a) *(inf)* — batch
dozare *(t g)* — blending
doză *(el)* — box
dreapta de intersecție (a unor plane) *(geo)* — intersection of planes
dreapta improprie; dreapta de la infinit *(geo)* — ideal line; line at infinity; infinite straight line
dreaptă (*geo)* – straight line**;** right line
dreaptă paralelă (*geo)* – parallel
dreaptă proiectivă *(geo)* — projective straight line

drept *(geo, alg)* – right; straight
drept de control (asupra lucrului cu fișierele unui anumit director) *(inf)* — right
drepte concurente *(geo)* — concurent lines
drepte necoplanare *(geo)* — skew lines
dreptunghi *(geo)* — rectangle
dreptunghioblong (*geo)* — oblong
dreptunghic *(geo, alg)* – right
dreptunghiular (*geo, alg)* — rectangular; oblong
driver de imprimantă (program de transformare a datelor într-o formă ce poate fi interpretată de imprimantă) *(inf)* – printer driver
drum *(t sist, mec, t graf)* — path
drum de integrare *(an)* — path of integration
drum elementar *(t graf)* — simple path
dual *(alg, inf, mat)* – reciprocal; binary; dual
dualitate *(geo, alg)* — duality
dublare/ copiere a cartelelor perforate *(inf)* — card duplication
dublat *(arit)* — twice; twofold
dublă comandă *(aut)* – dual control
dublu *(alg, mat)* – binary; dual
dublu conex *(an)* — bi-connected; doubly connected
dublu curbat — bicurved
dublul produs vectorial *(geo)* — vector triple product; triple product vector
duce (a) (*inf)* – carry
durabil (*t g)* — fast
durabilitate — invariability
durată (*an, t g)* – period (per.); duration; time; time lapse (period)
durată a unui cuvânt (timp necesar pentru procesarea unui cuvânt de informație în memorie) *(inf)* — word time
durată de adaptare naturală (*aut, t sist)* – inherent regulation
durată de oscilație (*an, t g)* – period (per.)
durată de stabilizare (*el, aut)* — building-up time
durată de viață/ de existență (*t g)* – lifetime
durată necesară transportului și adunării bitului (cifrei de transfer) *(inf)* — carry time
duză *(t g)* — bean

dyadic *(inf)* – binary

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2016

E

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2016

echer *(geo)* – set square
echiafin *(geo)* — equiaffine
echianarmonic *(geo)* — equianharmonic
echiangular (*geo)* — equiangular
echidistant (egal depărtat) *(geo, an, alg, st, top)* — equidistant; uniform
echidistanță *(geo, t graf)* – equidistance
echifacial *(geo)* — isohedral
echilateral *(geo)* — equilateral
echilibra (a) *(t sist, aut)* – match; balance out
echilibra (a se) *(mat,mec)* – balance
echilibrare (*t sist, mec, t g)* — balancing
echilibrare la zero *(t g)* — zero adjustment/ balancing
echilibru *(t sist, e dif, mec, mat)* — equilibrium; balance
echilibru asimptotic stabil *(t sist, e dif)* — asymptotically stable equilibrium
echilibru de tip Stackelberg (o soluție de echilibru ierarhic în jocurile cu sumă nenulă în care unul dintre jucători își poate impune strategia proprie celuilalt jucător) (*t sist, t j)* – Stackelberg equilibrium
echilibru dinamic *(mec)* – inertia balance
echilibru instabil (labil) *(t sist, t g)* — unstable balance; imbalance
echilibru mecanic *(mec)* — mechanical equilibrium
echilibru Nash (echilibru necooperativ în jocuri cu sumă nenulă definit printr-un venit al fiecărui jucător care nu poate fi îmbunătățit prin decizii unilaterale) *(t j, t sist)* – Nash equilibrium
echilibru pe două faze *(el)* — diphase equilibrium
echilibru stabil *(e dif, t sist)* — stable equilibrium
echipament *(t g)* – plant
echipament de tip facsimil (utilizat pentru introducerea în calculator și prelucrarea imaginilor necuantizate) *(inf)* — facsimile I/ O device
echipament independent (al calculatorului) *(inf)* – off-line equipment
echipament pentru stocarea informației (*inf)* — storage, memory
echipament periferic (dispozitiv de intrare, de ieșire sau de stocare al unui calculator) (*inf)* – peripheral device/ unit
echipolent *(an, geo)* — equipollent
echipolență *(an, geo)* — equipollence
echipotent *(t mul)* — equipotent

echipotență *(t mul)* — equipotency
echivalent; **echivalență** *(mat)* – equal; equivalent; equivalence; equality; equivalent value
ecran *(inf)* — screen
ecran metalic *(el)* — can
ecrana (a) (*t g)* – can
ecuația căldurii *(edp)* **—** heat (conduction) equation
ecuația coardei vibrante *(edp)* — equation of vibrating string
ecuația diferențială a lui Bernoulli *(e dif)* — Bernoulli equation
ecuația diferențială a lui Bessel *(e dif)* — Bessel's differential equation
ecuația dreptei prin tăieturi/ prin coordonatele la origine *(geo)* — intercept form of the equation of a straight line
ecuația Hamilton-Jacobi *(an)* — Hamilton–Jacobi equation
ecuația hipergeometrică *(e dif)* — hypergeometric differential equation
ecuația integrală a câmpului magnetic *(edp)* — magnetic field integral equation (MFIE)
ecuația lănțișorului *(geo)* – catenary equation
ecuația lui Gauss *(e dif)* — hypergeometric differential equation
ecuația lui Helmholtz *(edp)* — reduced wave equation
ecuația lui Laplace *(edp, an)* — Laplace's differential equation
ecuația redusă $y = mx + n$ **a unei drepte** *(geo)* — slope-intercept form of the equation of a straight line
ecuația telegrafiștilor *(edp)* — telegraph (ic) equation
ecuația undelor *(edp)* — wave equation
ecuația unei drepte care trece prin două puncte date (*geo*) — two-point form of the equation of a straight line
ecuația verificată de potențial *(edp)* — potential equation
ecuație (*alg, geo, mat)* – equation
ecuațieadjunctă *(mat)* — adjoint equation
ecuație algebrică *(alg)* — polynomial equation
ecuație algebrică de gradul al șaselea *(alg)* — sextic equation
ecuație apropiată *(an num)* — truncated equation
ecuațiebiarmonică *(edp)* – biharmonic equation
ecuație binomă *(alg)* — binomial equation
ecuație bipătratică/ de gradul al patrulea *(alg)* — fourth–power/ biquadratic

equation
ecuație caracteristică *(e dif)* **—** characteristic equation
ecuație cu coeficienți literali *(mat)* – literal equation
ecuație cu derivate parțiale *(edp)* — partial differential equation (PDE)
ecuație cu derivate parțiale de tip eliptic *(edp)* — elliptic partial differential equation
ecuație cu derivate parțiale de tip hiperbolic *(edp)* — hyperbolic partial differential equation
ecuație cu derivate parțiale de tip parabolic *(edp)* — parabolic partial differential equation
ecuație cu determinanți *(alg)* — determinantal equation
ecuație cu diferențe finite *(an)* — difference equation
ecuație cu diferențială totală exactă *(e dif)* **—** integrable differential equation; exact differential equation
ecuație cu mai puține rădăcini
decât cea dată *(alg)* — depressed equation
ecuație cu variații *(e dif)* — variational equation
ecuație de calcul *(mat)* — design equation
ecuație de definiție *(mat)* — defining equation
ecuație de gradul al cincilea (*alg, geo)* — quintic
ecuație de gradul al doilea *(alg)* — quadratic equation; second degree equation
ecuație de gradul al patrulea (*alg)* – biquadratic/ cuartic (equation)
ecuație de gradul al treilea *(alg, geo)* — cubic
ecuație de ieșire (care exprimă valorile funcției obținute la un terminal al unui sistem) (*t sist)* – output equation
ecuație de stare *(t sist)* — equation of state
ecuație derivată (ecuație obținută prin transformarea unei ecuații date; ecuație obținută prin derivare) (*mat)* – derived equation
ecuație determinantă *(mat)* – indicial equation
ecuație diferențială (obișnuită) (*e dif)* — ordinary differential equation
ecuație diferențială (de ordinul I) **cu variabilele separabile** *(e dif)* – separable differential equation
ecuație diferențială cu argument întârziat *(e dif)* — delay differential equation
ecuație diferențială de ordinul al doilea *(e dif)* – second order differential equation

ecuație diferențială liniară *(e dif)* — linear differential equation
ecuație în coordonate polare (a unei curbe plane) *(geo)* – polar equation
ecuație integrală *(e dif)* — integral equation
ecuație integrală singulară *(e dif)* — singular integral equation
ecuație integro-diferențială *(e dif)* – integro-differential equation
ecuație irațională *(alg)* — irrational equation; radical equation
ecuație Liapunov *(t sist)* — Lyapunov equation
ecuație limită *(e dif)* – boundary equation
ecuație liniară *(alg, mat)* — simple equation; linear equation
ecuație logică (definită în algebra booleană) (*inf, alg, l mat)* — boolean function
ecuație matricială *(alg)* — matric equation
ecuație omogenă *(alg, e dif)* — homogeneous equation
ecuație pătratică redusă *(alg)* — reduced quadratic
ecuație principală *(mat)* **—** fundamental equation
ecuație reciprocă *(alg)* — reciprocal equation
ecuație Riccati *(t sist, e dif)* — Riccati equation
ecuație seculară (ecuație caracteristică a unei matrice) (*geo, alg)* – secular equation
ecuație tangențială *(geo)* — tangential equation
ecuație transcendentă *(alg, edp)* — transcendental equation
ecuație trunchiată *(an num)* — truncated equation
ecuație vectorială (ecuație în care necunoscuta este un vector) *(an)* — vector equation
ecuații canonice *(e dif, mec)* — canonical equations
ecuații incompatibile/ imposibile *(alg)* — inconsistent equations**;** incompatible equations
ecuații independente *(alg)* — independent equations
ecuații parametrice *(geo)* — parametric equations
ecuații Riccati cuplate (mulțime de ecuații Riccati diferențiale sau algebrice care apar în probleme liniar pătratice pentru sisteme cu salturi (de tip Markov)) (*t sist)* – coupled Riccati equations
ecuațiile intrinseci ale unei curbe strâmbe *(geo)* **—** intrinsic equations of a space curve
ecuațiile lui Maxwell *(edp)* — Maxwell's equations
editare (a unui program, a unor date) (*inf)* – editing
editor *(inf)* — editor

editor de program (program care realizează editarea unui program-sursă) *(inf)* — program (me) editor
editor de text (care poate fi instalat pe toate calculatoarele compatibile PC) *(inf)* – WORD PERFECT
editor de texte (program care poate forma sau modifica orice text) *(inf)* — text editor
editor de texte utilizabil pe microcalculatoare *(inf)* — WORDSTAR
efectulterior *(t. sist)* — after (-)effect
efect *(inf)* — response; effect
efect de filtrare *(t sist, inf)* — filtering action
efect de inerție (*mec)* **—** delayed action
efect de mascare/ de mască (la semiconductoare) (*el)* — masking
efectiv — effective; real (R)
efectua (a) (*t g)* **—** perform; carry through
efectuare (*arit, inf)* – performance
eficace — effective
eficacitate (*t g)* — efficiency
eficacitate de reglaj (*aut)* — control-rod efficiency function
eficient — effective
eficiență (*t g)* — efficiency
efort *(edp, t graf, mec)* — tension; force; stress
efort/ rezistență/ tensiune de rupere sau de flambaj *(t g)* – breaking stress
efort tangențial *(mec)* — tangential thrust
egal (*arit, an)* – equal; even; like
egal continuu *(an, e dif)* — equicontinuous
egal mărginit *(e dif)* — uniformly bounded
egala (a); a egaliza *(mat)* — equalize
egalare *(mat)* – identification
egalitate *(alg, geo, arit, mat)* – congruence; equality; likeness
egaliz (at)or *(el)* — equalizer
egaliza (a) *(mat,mec, t g)* – balance; steady; balance out
egalizare (*aut, t sist)* — compensation
egalizator (*aut)* — compensating network
ejectare/ expulzare/ extragere a cartelelor *(inf)* — card ejection
elabora (a) (*t g)* – draw-up

elaborare a unui program-piesă cu ajutorul calculatorului (în conducerea numerică a mașinilor-unelte) *(inf)* — computer part programming
elaborare manuală a programului mașină *(inf)* — manual part programming
elaborare planificată a unui program *(inf)* – schedule programming
elaborare și utilizare de microprograme *(inf)* – microprogramming
electromagnetic — electromagnetic
electronică — electronics
electronică a sistemelor adaptive (*el)* — electronics of adaptive systems
electronică biomedicală *(el)* – biomedical electronics
electrotehnică *(el)* **—** electrical engineering; electrotechnics
element (*el, mat, mec, t g, inf)* — element; form
element al diagonalei principale a unui determinant *(alg)* **—** leading element in a determinant
element al mulțimii *(t mul)* — element of set
element al unei mulțimi *(t mul)* — member of a set
element al unei mulțimi care precizează o stare *(inf)* — value
element binar de memorie *(el, inf, t sist)* — binary cell; bistable unit
element/ circuit de decizie *(inf)* – decision element
element constitutiv (component) *(t g)* — element
element constructiv tipizat (*t g)* — building block
element de acumulator *(el)* — storage cell
element de arc *(an, geo)* — element of arc length
element de arie *(geo)* — element of area
element de arie a unei suprafețe *(geo)* — surface element
element de imagine *(el, tele)* — spot
element de instrucțiune *(inf)* — order element; mark; instruction element
element de întârziere *(t sist, aut, el)* — delayer
element de listă de ciclu (în ALGOL 60) *(inf)* — for-list element
element de ordin finit *(alg)* — torsion element
element de probabilitate (diferențială a funcției de repartiție) *(t pr)* — probability element
element de program *(inf)* — module
element de reglare final/ executor *(aut)* — final control element
element de rețea *(el)* — network parameter
element final (*t sist)* — correcting element

element funcțional tipizat *(aut, el)* — module
element galvanic *(el)* — battery (B, bat., batt.)
element generator *(el)* — generator
element I *(aut)* – integral circuit
element idempotent (*alg)* — idempotent
element invers *(alg, mat)* — reciprocal element; inverse
element invers la dreapta *(alg)* — right-inverse
element medial/ de mijloc (al unei serii) *(an)* – intermediate member (of a series)
element necunoscut (*mat)* – unknown quantity
element neglijabil — effaceable element
element neutru (al unui grup notat aditiv) *(alg)* — identity element; zero element (*pl.*zeroes/ zeros)
element neutru la dreapta *(alg)* — right identity
element neutru la stânga *(alg)* **—** left identity
element NU *(inf)* — negator
element numeric (de calcul) *(inf)* — digital unit
element/ organ de reglare *(t sist, aut)* — regulating component/ element/ member
element/ organde decodificare și conectare/ deconectare *(inf)* – marker
element pentru separarea unui circuit de echipamentul de intrare-ieșire *(aut)* — data set
element periodic *(alg)* — torsion element
element primar (*aut, tele)* — detecting element
element primitiv *(alg)* — primal element; primitive element
element sensibil *(aut)* — sensing device/ element
element ȘI *(aut)* — gate circuit
element simetric față de înmulțire (*alg)* — reciprocal element
element tip *(aut)* — unit element
element transcendent *(alg)* – transcendental element
element unitate (al unui grup) *(mat, alg)* – identity; unit (y) element
element unitate (de semnal; de cod) *(tele)* – unit element
element unitate (element neutru față de înmulțire) (*alg)* – multiplicative identity
elementar *(st, inf, t gr, t g)* — ultimate; elementary; essential; simple
elemente *(alg, l mat, mat)* — basis (pl. bases); elements
elemente asociate *(alg)* **—** associate elements
elemente canonice *(e dif, st, alg, geo, mec)* – canonical elements

elemente componente ale unui calculator electronic *(inf)* – hardware
elemente de comparație (ale unui regulator). *(t sist)* — reference input elements
elemente nediagonale (ale unei matrice) *(alg)* — off-diagonal elements (of a matrix)
elevație *(geo)* — vertical projection; front view
elibera (a) (*el)* **—** free
eliberare *(el)* — clearing
elice *(geo)* — helix (pl. helices); helical line; screw line
elice cilindrică *(geo)* — cylindrical helix
elice circulară *(geo, an)* — circular helix
elicoid *(geo)* — helicoids; screw surface; helix (pl. helices); helical line
elicoid drept *(geo)* — right helicoid
elicoidal *(geo)* — helical; spiral
elimina (a) *(t g, inf)* – delete; remove; erase
eliminabil *(an, inf)* — removable
eliminare *(geo, alg, inf, mat, t g)* —displacement; elimination
eliminare a greșelilor dintr-un program *(inf)* — program (me) debugging
elipsograf *(geo)* — trammel
elipsoid de rotație *(geo)* — spheroid
elipsoidde rotațieturtit *(geo)* – oblate ellipsoid of revolution
elipsoid alungit *(geo)* — prolate ellipsoid; prolate spheroid
eliptic *(mat)* — elliptic (al)
emblemă (*t g)* — symbol
emisferă (jumătate de sferă) (*geo)* – semisphere; hemisphere
emisferic *(geo)* — hemispheric (al); semispherical
empiric (rezultat din experiență**) —** empiric (al)
emulare (utilizarea unui model care acceptă aceleași intrări și produce aceleași ieșiri ca un sistem dat; opus termenului simulare) (*t sist)* – emulation
emulator (aparat, program de calculator sau sistem care acceptă aceleași intrări și produce aceleași ieșiri ca un sistem dat) (*t sist)* – emulator
endecagon (poligon cu unsprezece laturi) (*geo)* — hendecagon; undecagon
endogen *(t sist)* — endogenous
endomorfism *(alg)* — endomorphism
endomorfism asociat *(alg)* — join endomorphism
energie *(mec)* — energy

energie cinetică *(mec)* — kinetic energy
energie de legătură *(t g)* — bond energy
energie mecanică *(mec)* – mechanical energy
entitate (*mat, mec, t g, inf)* — form; entity
entitate care desemnează un obiect sau o stare *(inf)* — symbol
entitate cuprinzând un set de date și descrierea metodelor pentru manipularea acestora *(inf)* — object
entranță (număr de intrări ale unei porți logice; număr de circuite conectabile la intrarea unui circuit logic) *(inf)* — fan–in
entropie a informației *(inf)* — information content
entropie informațională (cantitate de informație conținută într-un element al unui mesaj) (*inf)* – informational entropy; average information content
enumera (a) — enumerate
enumerare *(mat)* — enumeration
enumerare de simboluri (*inf)* — list
enumerativ *(mat)* — enumerable
enunț *(l mat, inf)* — statement
enunța (a) *(t sist, t g)* — state
enunțat *(l mat)* — stated
epicicloidă *(geo)* – epicycloid
epimorfism *(alg)* — epimorphism
epitrohoidă *(geo)* — epitrochoid
epuizare *(el)* — depletion
ergodic (sistem ai cărui parametri interni depind numai de energie) (*t g, t pr)* – ergodic
ergodicitate *(st, t pr)* – ergodicity
eroare (abatere de la valoarea adevărată) *(t g, mat, inf, an num, aut, tele)* — error; inaccuracy; mistake; failure; fault; bug
eroare admisibilă *(inf)* — allowable error
eroare aleatoare (întâmplătoare) *(t pr)* — random error
eroare compensată *(an num)* — balanced error
eroare de accelerație (diferența finală între valoarea prescrisă și ieșirea sistemului cu reacție) (*t sist)* — acceleration error
eroare de calcul *(inf, mat)* —miscalculation; miscount
eroare de citire (eroare survenită la citirea informației de pe un suport) (*el, inf)* –

reading error
eroare de echilibru/ de compensare *(tele, t sist)* — corrective error
eroare de indicație/ de citire (*el, tele)* – indication error
eroare de interpolare (eroare datorită interpolării) *(an num)* — interpolation error
eroare de măsurare *(t g)* — measuring fault/ inaccuracy; mismeasurement
eroare de programare *(inf)* **—** program (m)ing error; software bug
eroare de reglare *(aut, t sist)* – alignment error
eroare de rotunjire *(an num)* — rounding error; round-off error
eroare de selecție/ de eșantionare *(t sist, st)* — sampling error
eroare de trunchiere *(an num)* — truncation error
eroare fatală (care determină abandonarea totală a activității unui calculator) *(inf)* — fatal error
eroare inițială (a unui aparat de măsurat) *(aut)* — datum error
eroare medie (*mat)* – mean error; average error
eroare medie pătrată ponderată *(mat)* – weighted mean squared error (WMSE)
eroare medie pătratică *(edp, mat)* — root mean square error; mean square error
eroare medie pătratică minimă *(t sist, st)* — minimum mean square error (MMSE)
eroare sistematică *(aut)* — bias; fixed error
eroare statistică *(st)* — statistical error
eronat *(l mat, inf)* — wrong (w.)
eșantion *(t sist, tele)* – sample
eșantiona (a) (*t g)* – sample
eșantionare (acțiunea de transformare a unui semnal continuu într-un semnal discret sau într-unul discontinuu) *(t sist, st, inf)* – sampling
eșantionare în domeniul frecvență *(t sist)* — frequency domain sampling
esențial *(mat)* — essential
eseu — essay
estimare (*mat, an num)* – evaluation
estimare a erorilor *(inf)* – error analysis
estimare; aestima *(mat, st)* – dead reckoning; estimate
estimare probabilistică *(t pr)* — likelihood estimate
estimare robustă (schemă de estimare care optimizează performanța în condițiile celui mai nefavorabil mediu statistic) *(t sist)* – robust estimation
estimare vagă/ fuzzy *(t sist)* — fuzzy estimation
estimat — estimated

estimator *(t sist, inf)* — estimator
estimator cu medie pătratică minimă (estimator care minimizează valoarea medie a erorii pătratice) (*t sist)* – minimum mean square estimator (MMSE)
estimator de stare de strat limită *(t sist)* — boundary layer state estimator
estimator liniar cu cele mai mici pătrate (estimatorul liniar $x_c = Ky + l$ unde matricea *K* și vectorul *l* sunt determinați astfel încât să minimizeze eroarea medie pătrată $E[(x_c - x)^T (x_c - x)]$) (*t sist)* – linear least square estimator (LLSE)
estimator liniar neomogen *(t sist)* — non-homogeneous linear estimator
estimație *(an num)* — estimation
estimație eficientă *(st)* — efficient estimator
estimație optimă *(st, t g)* – best estimator
estompa (a) *(tele)* — blur
etaj de control (parte a controlerului care execută sarcini asociate cu un aspect particular al controlului) (*t sist)* – control layer
etaj de decuplare (la calculatoare) (*el, inf)* – separator
etaj de succesiune (*aut)* — repeatear
etaj final *(tele)* — final stage
etaj intermediar *(t sist, t g)* — intermediate stage
etaj tampon/ separator *(el)* — buffer
etalon *(mec)* — gauge
etalona (a) *(geo, inf, t g)* — graduate; calibrate
etalonare (*t g)* — graduation
etapă a executării unei activități de calcul *(inf)* – phase
etichetă *(inf, t graf)* — tag
eticheta (a) (*inf, mat)* – tally; label
etichetă/ reper*sfârșit de fișier (inf)* – ending file label
euclidian *(geo)* — Euclidean
euristică (metodă bazată pe experiența, intuiția sau inspirația programatorului) *(inf)* — heuristics
evalua (a) *(an num, mat)* – evaluate; determine; estimate
evaluare *(an num, mat, inf)* – estimation; account; evaluation; determination; computation
eveniment *(t sist, t pr)* — event; occurrence
eveniment complementar *(t pr)* – complement of an event

eveniment cu probabilitate nulă *(t pr)* — null event
eveniment elementar *(t pr)* – simple event
eveniment imposibil *(t pr*) — impossible event
eveniment neprevăzut *(inf)* — emergency
eveniment sigur *(t pr)* **—** certain event; sure event
evenimente incompatibile *(t pr)* — mutually exclusive events
evenimente independente *(t pr)* — independent events
evidență (alocare și prelucrare a resurselor unui sistem de calcul) *(inf)* — resource management
evolută *(geo)* — evolute
evoluție *(mat, alg)* — evolution
evolventă *(geo)* — evolvent; involute
exact (*l mat, mat)* — true; exact; close; rigorous; correct; proper
exactitate — closeness; exactitude
examina (a) *(st, an num, inf)* – test; observe; view
examina (a) o listă sau un fișier *(inf)* – scan
example — exemplu
excedentar *(t g)* — redundant
excentric *(mec, geo)* — eccentric; off-center
excentricitate *(t g)* — eccentricity
exces (*inf, st)* – redundance; redundancy; leptokurtosis
exces sferic *(geo)* — spherical excess
excitare (de pornire) (*aut)* — firing
excitație *(aut, el, tele)* — impulse
exclude (a) — bar
executa (a) (a comanda) *(inf, t g)* — obey; perform
executa (a) un proiect/ un plan (*t g)* – design
executare a instrucțiunii (efectuare a operației specificate de codul instrucțiunii) *(inf)* — instruction execution
executare a unui program în limbaj sursă *(inf)* — interpretation
executat (ă) cu ajutorul calculatorului (*inf)* — computer-aided/ assisted
execuție a operațiilor în paralel (prin intermediul unui compilator special, fără modificarea codului de origine) *(inf)* – concurrency parallel processing
execuție a unui program (execuție de către calculator a instrucțiunilor unuiprogram) *(inf)* — program (me) execution

execuție simbolică (extensie naturală a execuției normale a unui program) *(inf)* — symbolic execution

exemplu (de) — exempli gratia *(e.g.)*

existență — occurrence

exînscrie (a) (un cerc unui triunghi) *(geo)* — escribe

expansiune *(t g)* — expansion

expansiune armonică *(tele)* — harmonic expansion

expedia (a) — forward

experimenta (a) (*st, an num, inf)* – test; try

experiență (*st, an num, inf)* — test; try; essay

explica (a) — show

explicit *(mat)* — explicit

exploatare (*t g)* – running; working; plant

explorare (*t sist, st, inf)* – sampling

explorator/ analizor pentru prelucrarea datelor *(inf)* — data logging scanner

exponent (*mat)* — index (*pl.*indices/ indexes); exponent; superscript

exponent al unei puteri *(mat)* — power

exponent de transfer *(aut)* — transmission equivalent

exponent întreg *(alg)* — integral exponent

exponentul unei puteri *(alg)* — power exponent

exponențiere *(alg)* — exponentation

expresie *(arit, alg, l mat)* — term; expression

expresie complexă a cărei poziție/ adresă poate fi schimbată *(inf)* — complex relocatable expression

expresie de sub semnul integrării *(an)* — element of integration

expresie/ ecuație/ curbă de gradul al doilea (*alg, geo)* – quadric

expresie logică (a unui calcul, într-un limbaj de programare) *(inf, l mat)* — boolean expression; logical expression

expresie rațională *(alg)* – rational expression

exprima (a) *(mat)* **—** assert

expunere *(mat)* — display

extensie sintactică (extindere a unui limbaj de programare) *(inf)* — syntactic extenssion

extensiune (*mec)* – elongation

exterior (*geo, mat)* — exterior; obverse; superior; outside

extern; exterior — external
extincție *(t g)* — extinction
extinde (a) *(t g)* – expand; augment
extinde (a se) *(mat)* — extend
extinderealgebrică *(alg)* – algebraic extension
extindere *(t g)* — extension; development; extent
extindere a unui corp *(alg)* — extension of a field; overfield
extindere bicompactă *(an)* — compactification
extindere transcendentă a unui corp *(alg)* — transcendental extension of a field
extins (prelungit) *(mat)* — extended; augmented
extract *(alg)* — a extrage
extracție *(t g)* — taking out; extraction
extrage (a) *(t g)* – retrieve
extrage (a) rădăcina *(alg)* — extract the root; take the root of; root
extragere *(mat)* – drawing; extraction
extragere a informației (determinare a vectorului binar care reprezintă informația) *(inf)* — information detecting
extragere a rădăcinii (*mat, alg, inf)* —evolution; extraction of root; taking the root; rooting
extrapola (a) — extrapolate
extrapolare *(mat)* — extrapolation
extrem; extremum *(an)* — extremum (pl. extrema)
extremală; extremal *(an)* – extremal
extremitate *(mat, an, t g)* – marginal point; extremity; terminal point; termination

F

Hans Holbein the Younger

http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2016

fabrică (*t g)* – plant
face (a) (a efectuao operație) *(mat)* — perform
face (a) o ipoteză (*alg)* — set (-)up
face (a) schimb de conținut al memoriilor *(inf)* — exchange
factor *(arit, alg, l mat, mat)* —mathematical constant; factor; term
factor balistic *(aut)* — damping factor
factor comun *(alg)* — monomial factor
factor de amortizare *(el, mec)* — damping factor; damping constant; damping coefficient
factor de amplificare *(t sist)* — gain
factor de atenuare *(el)* — attenuation ratio
factor de autocontracție *(mec)* — self-crowding factor; crowding factor
factor de corecție *(t g)* — corrective multiplier
factor de corecție prin derivare *(aut)* — derivative correction factor
factor de distorsiune *(el)* – distortion factor
factor de multiplicare/ de amplificare *(alg, t sist, aut)* — multiplication factor; multiplier gain
factor de multiplicare pozitiv *(t sist)* — positive gain factor
factor de reglare dinamică (caracteristică a preciziei de reglare) (*tele, el)* – deviation ratio
factor de sarcină *(aut, el)* — load factor
factor de suprareglare *(aut)* — overshooting ratio
factor de transmisie a imaginii *(t sist, tele)* — image-transfer constant
factor integrant *(e dif)* — integrating factor; integrant factor
factor prim *(alg)* — prime factor
factoriza (a) (*arit, alg)* – factor; factorize
factorizabil (care poate fidescompusîn factori (*arit, alg)* — factorable; factorisable
factorizabilitate *(aut, alg)* — factorability
factorizare *(alg)* — factoring; factorisation
fals *(l mat, inf)* — wrong (w.); untrue
familie *(t sist, alg, geo, an, e dif, mat)* — system; set; assemblage; family
familie care depinde de un parametru *(geo)* — pencil
familie cu doi parametri *(geo, e dif)* — two-parameter family
familie de cercuri *(geo)* — system of circles
familie de curbe *(geo)* — set of curves

familie de drepte cu un parametru *(geo)* — regulus
familie de elemente care depinde de doi parametri *(geo, top)* — sheaf (pl. sheaves)
fantă (*an, mec)* — slit
fapt *(t g)* — fact
fascicul *(alg, an, geo, top, mat, t g)* – cluster; pencil; sheaf (pl. sheaves); stack; bunch; star; beam; bundle; pack; fibre bundle
fascicul de cercuri *(geo)* — pencil of circles
fascicul de drepte *(geo)* — pencil of straight lines
fascicul de plane *(geo)* — cluster of plane surfaces; pencil of planes
fascicul de sfere *(geo)* — pencil of spheres
fasciculă — part
față (a unui poliedru, a unui corp) *(geo)* — side
față (suprafață plană a unei figuri, a unui corp) (*geo, t graf)* — face
față exterioară (*geo, mat)* — obverse
față laterală *(geo)* — lateral face; side face
față superioară (*geo, inf)* — top
fază *(an, e dif)* – amplitude; (*inf)* – phase
fază finală *(t g)* — final stage
fără correspondent (înregistrare) (*inf)* — unmatched
fără curbură (despre spațiu) *(geo)* — flat
fără curent/ tensiune *(el)* — dead
fără elemente comune (*t mul)* — mutually disjoint
fără întârziere (*aut, inf, t g, t sist)* — in-line; undelayed
fără semn *(inf, alg)* — unsigned
fără sfârșit *(mat)* — endless
fără stocare/ memorie (*aut, inf)* — in-line
fără torsiune *(alg)* — torsion free
fără vizibilitate *(tele)* — blind
fâșie/ bandă de hârtie (*aut)* — paper band/ strip/ tape
fel — kind
fenomen — effect; phenomenon (pl. phenomena)
fenomen tranzitoriu *(el)* — building-up process
ferăstrău — saw
fereastră (a unei imagini afișate) *(inf)* — window
fiabil (sigur în funcționare) *(aut, t g)* — reliable

fiabilitate *(t g)* — reliability
fiabilitate în funcționare (operațională) **a sistemului** *(t sist)* — system operational reliability
fibră *(top)* — fibre
fibrare *(top)* – bundle; fibering
fibrare proiectivă *(top, geo)* – projective bundle
fiecare dintre zecile unui număr (*mat)* – decade
figură *(t g, t sist, mat, tele)* — diagram; image
figură geometrică — scheme; schema (pl. schemata)
figură obținută unind mijloacele laturilor unui poligon regulat cu arcele de cerc congruente *(geo)* — multifoil
figuri asemenea *(geo)* — similar figures
figuri omotetice *(geo)* — radially related figures
film subțire (utilizat ca memorie internă) (*inf)* — thin film
filtra (a) (*t sist, t g)* — filter
filtrare; filtrație *(t sist, inf)* — filtering; filtration
filtrare de control *(t sist, aut)* – after filtration
filtrarea/ respingerea/ rejectarea zgomotului (atenuareaamplitudinii unui semnal nedorit într-un sistem cu reacție) *(t sist)* — noise rejection
filtru (*t sist, t g)* — filter
filtru adaptat *(t sist, aut)* — matched filter
filtru adaptiv cu răspuns la impuls finit (*t sist)* — adaptive FIR (finite impulse response) filter
filtru care produce derivarea semnalului *(t sist)* – differentiator
filtru Cebîșev (filtru cu caracteristici de pulsații egale) *(t sist)* — Chebyshev filter
filtru cu cele mai mici pătrate (filtru optimal, în sensul celor mai mici pătrate, care restaurează un semnal distorsionat) *(t sist, aut)* — least squares filter
filtru cu pulsații egale *(t sist)* — equiripple filter
filtru cu răspuns la impuls finit *(t sist, aut)* – finite impulse response (FIR) filter
filtru cu răspuns la impuls finit multiplu (filtru cu pasul de discretizare variabil) *(t sist, aut)* — multirate finite impulse response filter
filtru cu răspuns la impuls infinit (filtru cu răspuns la impuls de lungime infinită, deci cu cel puțin un pol la răspunsul în frecvență) (*t sist)* — infinite impulse response (IIR) filter
filtru de bandă îngustă *(t sist, aut)* — narrow-band filter

filtru de bandă/ *trece bandă* (sistem al cărui funcție de transfer $H(\omega)$ este zero sau foarte mică pentru ω în afara unei benzi de frecvență prestabilite) *(t sist, aut)* — band-pass filter; band filter; decoupling network
filtru de bază/ *trece tot* *(aut, t sist)* — all-pass filter
filtru de cale/ de canal *(aut, tele)* — channel band filter
filtru de fază nulă (filtru al cărei transformată Fourier este reală și deci răspunsul de fază este nul) *(t sist, aut)* — zero phase filter
filtru de medie (filtru care preia valoarea medie a componentelor semnalelor de intrare) *(t sist, aut)* – mean filter
filtru de mod de propagare *(aut, tele)* – mode filter
filtru de tip de undă/ de mod (în ghidurile de undă) *(aut, tele)* – mode filter
filtru de translație cu reacție liniară *(t sist)* — linear-feedback shift register (LFSR)
filtru egalizator/ de egalizare/ compensator *(el, aut)* — equalizing filter
filtru eliptic *(t sist)* — elliptic filter
filtru exponențial simetric infinit *(t sist)* — infinite symmetric exponential filter (ISEF)
filtru Fourier *(t sist)* — Fourier filter
filtru iterativ/ în lanț*trece-bandă* *(el)* — band-pass ladder filter
filtru Kalman (*t sist)* — Kalman filter
filtru Kalman extins *(t sist)* **—** extended Kalman filter
filtru liniar (filtru a cărui ieșire este funcție liniară de intrare, deci ieșirea este convoluția funcției pondere a filtrului cu intrarea) *(t sist, aut)* – linear filter
filtru median (filtru care preia media componentelor semnalului de intrare) *(t sist, aut)* — median filter
filtru neliniar *(t sist, aut)* – non-linear filter
filtru numeric/ digital (care transformă un semnal de intrare discret într-un semnal de ieșire discret) *(t sist)* – digital filter
filtru *oprește-bandă* (filtru care atenuează doar într-o bandă finită de frecvență și lasă neafectat semnalul în afara ei) *(el)* — band stop filter; band-elimination filter; band-rejection filter; suppression filter
filtru optimal vag/ fuzzy *(t sist)* — fuzzy optimal filter
filtru pasiv (circuit filtru compus doar din componente pasive, rezistori, inductori și condensatori) *(t sist, aut)* – passive filter
filtru recursiv (filtru digital la care ieșirea la momentul actual este combinație liniară de comanda actuală și de comenzile anterioare precum și de ieșirile

anterioare) (*t sist, aut)* – recursive filter
filtru selector de bandă *(el)* — band selector
filtru *trece-jos* (filtru care permite trecerea frecvențelor joase) (*t sist, aut)* — low-pass filter (LPF)
filtru *trece-sus* *(aut, t sist)* — high-pass filter
filtru vag/ fuzzy *(t sist)* — fuzzy filter
filtru Wiener (filtru care reduce zgomotul prin separarea și suprimarea spectrului său de putere din spectrul de putere al semnalului) *(aut, el)* – Wiener filter
final *(mat, inf, st)* – final; ultimate
finit *(mat, inf)* — finite; limited
finit-dimensional *(geo)* — finite-dimensional
fișă *(el, t g)* — connector; card
fișă de control *(mat)* — control slip
fișă tehnologică (*t g)* – process chart
fișă (cartelă) **înregistrare de control** *(inf)* – home record
fișier *(t g, inf)* — catalog (ue)
fișier (care conține un) **program** *(inf, t g)* — program (me) file; card catalogue; file
fișier de cartele *(inf)* — card file/ index
fișier de date (mulțime de date utilizate într-o anumită aplicație) *(inf)* — data file
fișier de lucrări *(inf)* — job stream
fișier gata pentru tipărire *(inf)* — spooled file
fișier secvențial indexat (fișier logic, pe suport adresabil) *(inf)* — indexed sequential file
fișier temporar (al cărui conținut rămâne nealterat între două execuții ale aceluiași program) (*inf)* — temporary file
fișier/ registru principal (al unui sistem de calcul) *(inf)* – main file
fix *(t sist, edp, mec, t g)* – steady; regular (r., reg.); fast
fixa (a) (*mat, t g)* – define; determine; fasten; fix
fixare *(el, t g, mat)* — attachment; definiteness; assignation; bond; bracing
fixare de ordin zero (procedură care eșantionează un semnal la un moment dat *t* și îl păstrează până la momentul următor $t+1$) (*t sist)* – zero order hold (ZOH)
fixare în memorie *(inf)* – location
fixat *(t g)* — fixed; preset; locked; determined
fizică matematică *(edp)* – mathematical physics
flacără *(t g)* – blaze

flambaj *(mec)* — knee
flexiune *(t g)* **—** flexion
flip flop (*el)* — bistable circuit
flip-flop principal-secundar (circuit bistabil în două etaje) *(t sist, aut)* — master-slave flip-flop
fluctuație *(t pr)* — variance; oscillation
fluidică logică (parte a mecanicii fluidelorcare se referă la transmiterea semnalelor și la prelucrarea informației numerice) (*mec)* – digital fluidics
flux *(an, mec, inf, t g, e dif)* — flux; job stream; flow
flux informațional *(inf)* – information flow
flux magnetic *(edp, inf)* — magnetic flux
flux multiplu de date (arhitectură în paralel a calculatorului în care un set de date este procesat simultan de o singură instrucțiune) *(inf)* — multiple-data stream (SIMD)
flux unic de date (procesorul îndeplinește o singură instrucțiune de prelucrare a unui set de date) (*inf)* — single-data stream (SISD)
flux unic de instrucțiuni *(inf)* — single-instruction stream
foaie *(geo, an)* — sheet
foaie (simplă) **a unei suprafețe a lui Riemann** *(an)* – sheet of a Riemann surface
foaie de date *(inf)* — data sheet
focal (*geo)* — focal
focală *(geo)* — focal line
focalizare *(t g, geo)* — focus (pl. foci, focuses)
focalizare *(tele)* — beaming; bundling
focar *(e dif, geo)* — vortex (pl. vortices/ vortexes); spiral point; focus/ focal point
focar stabil *(e dif)* — stable focus
foliație — foliation
foliul lui Descartes (curba $x^3+y^3=3axy$) **—** folium of Descartes
folosire *(mat, tg)* – application
fonotecă *(tele)* – library
forfecare *(mec)* — tangential thrust
forma trigonometrică a unui număr complex *(alg, an)* — trigonometric form of a complex number; polar form of a complex number
forma (a) complementul unui număr *(mat)* – complement
formal *(mat)* — formal

formalism — formalism
formare *(t g)* — development
format din două elemente (*mat)* – dyadic
format/ mod de prezentare (a datelor/ instrucțiunilor); (*inf)* — format
format relocabil (care permite încărcarea programului în orice zonă a memoriei) (*inf)* – relocatable form
format/ structură/ configurație (a unui document) (*inf)* — format
formator (program pentru conversia formatului datelor) (*inf)* — formatter
formă *(t g)* **—** shape
formă (*mat, mec, t g, inf, t sist)* — form; state
formă canonică *(alg, geo, mat)* — standard form; canonical form
formă complementară a zecilor *(inf)* — ten's complement form
formă/ configurație a unei rețele *(inf)* — network layout
formă cubică în două variabile *(alg)* — cubic binary quantic
formă de gradul al patrulea (*alg, geo)* – quartic
formă de undă *(aut, inf, tele)* – mode
formă definită/ determinantă *(alg)* – definite form
formă diagramatică de reprezentare a unui algoritm *(inf, mat)* — decision table
formă diferențială *(geo)* — differential form
formă exterioară *(geo)* – exterior form
formă fundamentală de a doua speță (familie de elemente care depinde de doi parametri) *(geo)* – bundle
formă hermitică *(alg)* — Hermitianform
formă liniară *(alg)* — linear form
formă multiliniară *(alg)* — multilinear form
formă nedefinită *(alg, geo)*- indefinite form
formă nedegenerată *(an)* — non-singular form
formă negativ definită *(alg)* — negative-definite form
formă nominală *(alg)* – name form
formă normală (metalimbaj Backus pentru descrierea sintaxei limbajelor de programare) *(inf)* — Backus normal form (BNF)
formă pătratică *(alg)* — quadratic form; quadric form
formă Pfaff *(geo)* — Pfaffian form
formă polară *(geo)* — polar form
formă propozițională (descriere structurală a unei mulțimi de propoziții dintr-un

limbaj formal) *(inf)* – sentential form
formă/ regim de funcționare *(aut, inf, tele)* – mode
formă sesquiliniară/ seschiliniară *(e dif, alg)* — sesquilinear form
formă simetrică *(alg, e dif)* — symmetric form
forme fundamentale ale unei suprafețe *(geo)* — ground forms of a surface
forme nedeterminate (cazuri exceptate în operațiile cu limite de funcții) *(an)* — indeterminate forms
formula (a) (*t sist, t g)* — state; formulate
formula binomului lui Newton *(alg)* — binomial formula
formula care dă volumul prismatoidului *(geo)* — prismoidal formula
formula creșterilor finite (*an)* — Lagrange's theorem
formula integrală a lui Cauchy *(an)* — Cauchy integral formula
formula lui Leibniz pentru calcularea derivatei
$(f(x)g(x))^{(n)} = \sum_{k=0}^{n} C_n^k f(x)^{(n-k)} g(x)^{(k)}$ *(an)* – Leibniz' theorem/ formula
formula lui Simpson *(an)* — prismoidal formula for area
formula lui Taylor *(an)* — Taylor's formula
formula mediei *(an)* — Lagrange's theorem
formula răspunsului general (al unui sistem) *(t sist)* — general response formula
formula trapezelor *(an)* — trapezoid (al) rule; trapezoid formula
formulă de cuadratură *(an)* — quadrature formula
formulă de recurență *(an)* — recurrence/ recurring formula
formulă de sumare *(an)* — summation formula
formulă recursivă/ de recurență (*an)* — recursion formula
formular (foaie) **de programare** *(inf)* — work sheet
formular *(mat, mec, t g, inf)* — form
formular pentru introducerea directă a datelor *(inf)* — document
formulare (*l mat, inf)* — statement
formule de inversiune *(an)* — inversion formulas
formulele lui de Morgan *(an)* — de Morgan's laws
formulele lui Viète *(alg)* – root-coefficient relations
forța (a) *(t g)* — force
forță *(mec)* — force
forță ascensională *(t g)* — carrying capacity

forță centripetă *(mec)* — centripetal force
forță perturbatoare *(mec)* – perturbing force
fracție *(arit, alg)* **—** fraction; broken number
fracție amplificată/ simplificată *(arit, alg)* — fraction in higher/ lower terms
fracție continuă *(alg)* — continued fraction
fracție continuă finită *(arit)* — terminating continued fraction
fracție continuă periodică *(alg)* — recurrent/ recurring continued fraction
fracție ireductibilă *(alg, arit)* — fraction in its lowest terms; simplified fraction
fracție ordinară *(arit)* — common fraction; ordinary fraction; vulgar fraction
fracție periodică *(aut)* — periodical fraction
fracție simplă *(alg, arit)* – simple fraction
fracție supraunitară *(arit)* — improper fraction
fracție zecimală (*arit)* — decimal
fracție zecimală exactă *(arit)* – terminating decimal fraction
fracție zecimală infinită *(mat)* — never-ending decimal
fracție zecimală periodică *(arit, mat)* — circulating decimal/ fraction; repeatear
fracții ordinare având același numitor *(arit)* — similar fractions
fracționar; de fracție *(arit, alg)* — fractional
fracționare (*t g)* — break-up
fracțiune (din ciclul unui calculator în care se determină locația instrucțiunii următoare) *(inf)* — fetch
fragment *(t g)* — chip; fraction
frază *(l mat)* — sentence
frâna (a) (*t sist)* – retard
frânt *(an, geo, e dif)* **—** broken
frecvență (număr de perioade pe secundă) (*el, t sist, t pr)* – frequency; empiric probability
frecvență a vibrațiilor *(edp)* — vibration frequency
frecvență caracteristică acustică *(el)* — characteristic frequency
frecvență de conducere/ de comandă/ de reglare *(aut)* – control frequency
frecvență etalon *(el)* — calibration frequency
frecvență fundamentală *(e dif)* — base frequency
frecvență proprie *(e dif)* — proper frequency
frecvență proprie/ fundamentală/ naturală *(el, tele)* — fundamental frequency
frecvență purtătoare *(tele)* — carrier

frecvență teoretică *(st)* – theoretical frequency
frecvență unghiulară *(mec)* — angular frequency; pulsation; pulsatance
frontieră *(t mul, top, mat, geo)* — frontier; boundary; margin; limitation; border curve
frontieră critică *(st)* — rejection line
frontul undei *(edp, mec)* — wave front
functor (element logic/ cu funcție specifică) *(l mat, alg)* – functor
functor contravariant *(alg)* — contravariant functor
functor covariant *(alg)* — covariant functor
functor ponderat *(alg)* — balanced functor
functor reprezentabil *(alg)* — representable functor
funcția *excosec (x) =cosec (x)-1* *(an)* — excosecant
funcțiabeta *(an)* — beta-function
funcția Γ/ gamma (a lui Euler) *(an)* — second Eulerian integral; gamma function
funcția covers *x = 1 – sin x* *(an)* — versed cosine
funcția de impuls unitar a lui Dirac (*an, t sist)* — Dirac delta-function
funcția delta *(an, t sist)* — Dirac delta-function
funcția delta/ impuls/ a lui Dirac *(an)* – impulse function; δ - function; transient function
funcția hav *x= (1-cos x)/* 2 *(an)* — haversine (function); half versine-versed sine
funcția impuls *(an, t sist)* — impulse function
funcția INTERSECȚIE *(inf)* — intersection
funcția Lagrange (*an)* — kinetic potential
funcția logică SAU-EXCLUSIV *(inf)* – ANTICOINCIDENCE
funcția logică ȘI (operator/ produs logic în algebra booleană) *(inf, l mat)* – AND
funcția logică ȘI-NU *(inf)* — dispersion
funcția lui Green (*edp*) — influence function; source function
funcția lui Hamilton *(an, mec)* – Hamiltonian
funcția lui Kelvin $ber(x)$ *(e dif)* — ber function
funcția lui Lagrange — Lagrange's function; Lagrangian function
funcția putere *(an)* – power function
funcția signum *(an)* — signum function; sign function
funcția sinus *(an)* — sine function; sinusoidal function
funcția treaptă unitate a lui Heaviside (funcția $H(t)=0$ pentru $t<0$ și $H(t)=1$

pentru $t \geq 0$) (*t sist, an)* – unit step function; Heaviside unit function
funcția unui trinom de gradul al doilea *(alg)* — square-law function
funcția vers ***x = 1 –cos x*** *(an)* — versed sine**;** versine (function)
funcție *(mat, t g, an)* – dependency; fluent; map; function
funcțieaditivă *(an)* — additive function
funcțieafină *(an)* — affine function
funcție aleatoare *(t pr)* — random function; randomization
funcție aleatoare staționară *(t pr)* — stationary random function
funcție a lui Boole simetrică (*alg)* — symmetric Boolean function
funcție a lui Green *(e dif, edp)* — Green's function
funcție a lui Jacobi *(an)* — Jacobian function
funcțieanalitică *(an)* — analytic function
funcție analitică întreagă *(an)* – monogenic analytic function
funcție anulatoare *(an)* — nullifier
funcție aproape convexă *(an)* — close-to-convex function
funcție aritmetică *(inf)* — arithmetical function
funcție armonică (*an, edp)*– harmonic; harmonic function; potential function
funcție auxiliară (instrucțiune care comandă funcții discontinue) (*inf)* – miscellaneous function
funcție Bessel *(an)* — cylindrical function
funcție biarmonică *(edp)* **—** biharmonicfunction
funcție booleană (definită în algebra booleană) (*inf, alg, l mat)* — boolean function
funcție calculabilă *(l mat)* — computable function
funcție caracteristică *(e dif, edp)* –autofunction; characteristic function
funcție cilindrică *(an)* — cylindrical harmonic
funcție circulară/ trigonometrică *(an)* — circular function (s) (trigonometric functions, trigonometric ratios)
funcție compusă *(an)* — composite function; function of a function
funcție constantă *(an)* — constant map
funcție continuă *(an)* – continuous function
funcție continuă pe porțiuni *(an)* — locally-continuous function
funcție convexă *(an)* — convex function
funcție covers ***x = 1 — sin x*** *(an)* — coversed sine, coversine
funcție crescătoare *(an)* — increasing function
funcție criteriu *(t sist)* — objective-function; purpose function

funcție cu creștere liniară/ cu pantă *(el)* — ramp
funcție cu distribuție pe dreaptă (răspunsul unui sistem 2-D la o intrare constând dintr-o dreaptă) (*t sist)* – line spread function
funcție cu pătrat integrabil (sumabil) *(an)* — summable in the square function
funcție de adevăr *(l mat)* — truth function
funcție de bază *(an, e dif)* — test function
funcție de clasă *(mat)* – class function
funcție de comandă *(t sist)* — control function
funcție de conectare/ de selectare (a unui echipament periferic conectat la un canal de intrare sau de ieșire) *(inf, t sist)* – connect function
funcție de forță *(an)* — potential function
funcție de frecvență *(t pr)* — frequency function
funcție (a semnalului) **de ieșire** *(t sist)* — output function
funcție de mai multe variabile *(an)* — function of several variables
funcție de matrice *(an)* — matrix function
funcție de mulțime *(an)* — set function
funcție de o variabilă complexă *(an)* — function of complex variable
funcție de o variabilă reală *(an)* — function of real variable
funcție de optimizare *(t sist, st, c op)* — objective-function; purpose function; optimization function
funcție de probabilitate *(t pr)* — probability function
funcție de răspuns la impulsuri *(t sist)* — impulse response
funcție de regresie *(st)* — regression function
funcție de repartiție *(t pr)* – distribution function; probability distribution
funcție de salt unitar *(t sist)* – unit step response
funcție de șoc (tranzitorie) *(an)* — transient function
funcție de transfer (de trecere, de tranziție) *(t sist, e dif)* – transition function; transmittance; unit step response; transfer function
funcție de transfer cu revenire *(t sist)* — feedback transfer function; return transfer function
funcție de transfer echivalentă *(t sist)* – net transfer function
funcție de transfer la impuls unitar *(t sist)* – response to unit impulse
funcție de transfer pătratică (funcție de transfer care conține fracții cu numărătorul și numitorul polinoame de gradul 2) *(t sist)* — biquadratictransfer function

funcție de transfer pentru două frecvențe *(el, t sist, tele)* – bifrequency transfer function
funcție de transfer/ de acționare *(t sist, aut)* – actuating transfer function
funcție de treaptă *(an)* – jump function
funcție definită peste tot *(an)* — completely defined function
funcție derivată *(an)* – derived function
funcție descrescătoare *(an)* — decreasing function
funcție discontinuă *(an)* — discontinuous function
funcție disipativă *(an)* — dissipative function
funcție eliptică *(an)* — elliptic function
funcție exponențială *(alg, an)* — exponential
funcție formulă (expresie utilizată ca operând într-o altă expresie) (*inf*) – formula function
funcție fundamentală/ caracteristică *(an)* — characteristic function
funcție generalizată *(an)* — generalizedfunction
funcție generatoare *(an, e dif, t pr, el)* — generating function; generator
funcție generatoare a momentelor *(t pr)* — moment generating function
funcție hipergeometrică *(e dif)* — hypergeometric function
funcție imagine *(an)* — subfunction
funcție implicită *(mat)* — implicit function
funcție integrabilă (*an*) — integrable function; summable function
funcție integrabilă în sensul lui Riemann *(an)* — Riemann-integrable function
funcție integrală Stieltjes (*an*) — Stieltjes integral
funcție inversă *(an)* — inverse mapping
funcție irațională *(an)* — irrational function
funcție în rampă *(an)* — ramp function
funcție în scară; funcția treaptă *(an)* — step function
funcție întreagă *(an)* — entire function; integral function
funcție Lamé *(an)* — ellipsoidal harmonic
funcție Liapunov *(t sist)* — Lyapunov function
funcție liniară *(an)* — linear function
funcție logică NU-SAU (NOR) (*inf)* – dagger function
funcție logică SAU exclusiv/ anticoincidență; sumă modulo doi (*inf)* – exclusive OR (EXOR)
funcție logică ȘI-NU *(inf)* — except

funcție logică ȘI-NU, ȘI negat *(inf)* — AND-NOT
funcție logică ȘI-SAU *(inf)* — AND-OR
funcție mărginită aproape peste tot *(an)* — almost-bounded function
funcție măsurabilă *(an)* — measurable function
funcție meromorfă *(an)* — meromorphic function
funcție multiformă *(an)* — many-valued function; multiple-valued function
funcție nulă *(an)* — zero function
funcție obiectiv *(t sist, c op)* — objective-function; purpose function
funcție olomorfă *(an)* — holomorphic function; regular function
funcție omogenă *(alg, e dif)* — homogeneous function
funcție original *(an)* – original; initial function
funcție pară *(an)* — even function
funcție Peirce/ NOR (NU-SAU)/ SAU negativ *(l mat, inf)* — Peirce function; dagger function
funcție periodică *(an)* — periodic function
funcție perturbatoare *(e dif, edp)* — perturbative function; perturbing function; disturbance function; disturbing function
funcție poliarmonică *(an)* — polyharmonic function
funcție-polinom; funcție polinomială *(an, alg)* — integral rational function; polynomial function
funcție pondere/ de ponderare (de transfer) **a (l) impulsului (***t sist)* – weight (ing) function
funcție primitivă *(alg, an)* — primitive
funcție proprie *(e dif, edp, an, alg)* — eigenfunction; autofunction; fundamental function; proper function
funcție rațională *(an)* — rational function
funcție rațională întreagă *(an)* — rational integral function
funcție reală (funcție cu valori reale) (*an)* – real-valued function
funcție reciprocă *(an)* **—** inverse function; reciprocal function
funcție recursivă (funcție care conține apeluri la ea însăși) (*inf)* – recursive function
funcție rezultantă de transfer/ de transmisie a unui sistem *(t sist)* — overall transfer function
funcție risc *(st)* — risk function
funcție scalară *(an, inf)* – scalar function

funcție scop *(t sist, c op)* — objective-function; purpose function
funcție sferică (de suprafață) **zonală** *(edp)* — surface zonal harmonic; spherical function
funcție sferică de suprafață *(edp)* — spherical surface harmonic
funcție sferică de volum *(edp)* — solid harmonic; solid spherical harmonic
funcție ȘI *(mat)* — conjunction
funcție ȘI inversată/ reversibilă *(inf)* — inverted AND function
funcție simetrică (*an)* **—** symmetric function
funcție spectrală *(an, t pr)* — spectral function; integrated spectrum
funcție subaditivă *(an)* — subadditive function
funcție subprogram *(inf)* — subprogram (me) function
funcție succesor *(an)* — successor function
funcție suport *(top)* — carrier function
funcție supraarmonică *(an)* — superharmonic function
funcție test *(an, e dif)* — test function
funcție transcendentă *(an)* — transcendental function
funcție treaptă de transfer *(t sist, aut)* – indicial response
funcțietrigonometrică *(an)* — angular function
funcție uniformă *(an)* — one-valued function; single-valued function; uniform function
funcție univalentă *(an)* — univalent function
funcție vectorială *(an)* — vector function
funcție virtuală (utilizată pentru înlocuirea unei funcții membru al unei clase de bază în unele limbaje de programare) (*inf*) – virtual function
funcții armonice conjugate *(an)* — conjugate harmonic functions
funcțiiBessel (*e dif)* – Bessel functions; cylindrical functions
funcții Bessel modificate/ de argument imaginar (*an, e dif*) – modified Bessel functions
funcții hiperbolice *(an)* — hyperbolic functions
funcții hiperbolice inverse *(an)* — inverse hyperbolic functions; antihyperbolic functions; arc-hyperbolic functions
funcții ortogonale *(an)* — orthogonal functions
funcții speciale *(an)* — special functions
funcții trigonometrice inverse *(an)* – inverse trigonometric functions; antitrigonometric functions

funcționa (a) *(el, tele)* – run
funcțional — symbolic (al)
funcțională (*an)* – functional
funcțională de cost *(an, t sist)* — cost functional
funcțională liniară *(an)* — linear functional
funcționare (a unui calculator) **cu durată variabilă a ciclului** *(inf, arit, t g, t sist, e dif)* — variable-cycle operation; performance; duty; movement; running; working; action
funcționare în paralel a mașinilor *(el)* — parallel operation
funcționare precisă/ stabilă/ fără vibrații *(aut)* — jitter-free operation
fundament (are) — foundation
fundamenta (a) (un proiect, o propunere etc.) *(inf)* — underlie
fundamental (*alg, geo, mec, l mat, st, inf, t g)* — standard; primal; ultimate; basic; essential; fundamental; chief; underlying
fundamente *(alg, l mat)* — basis (pl. bases); fundamentals
fundație — foundation
furnizat (scris) **de utilizator** *(inf)* — user supplied
furt de ciclu (metodă de transfer al datelor între memoria principală și echipamentele periferice) *(inf)* – cycle steal
fuziune a fișierelor *(inf)* – file consolidation

G

http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2016

galoisian *(geo)* — normal
gamă de detectare *(aut)* – detecting/ detection range
gamă de reglare/ de comandă *(aut, el)* — hold range; holding range
gama de sarcina (*el)* – load cycle
găsi (a) *(mat)* – find
gaură *(el)* — vacancy
gaussian (a lui Gauss) *(mat)* — Gaussian
geamăn *(geo, arit)* — twin
gen *(geo, top)* — genus (pl. genera); kind
genera (a) *(mat)* — generate; produce
genera (a) (o suprafață) (*geo)* – sweep (-) out
general — general
generalitate *(l mat)* — generality
generaliza (a) *(mat)* — generalize
generalizare *(l mat)* – generalization; extension
generalizat *(mat)* — generalized
generare a sistemului (procedură de obținere a unui sistem de operare adaptat unei configurații a sistemului de calcul) *(inf)* — system generation
generare canonică (procedeu de derivare a unei propoziții) *(l mat)* — canonical generation
generare de cod (traducere a unui program sursă într-un alt program) *(inf)* — code generation
generare de programe (transformare a unui program general într-un program particular) *(inf)* — program (me) generating
generare sistematica a programelor (*mat)* **–** program (me) development
generația a treia de calculatoare (produse începând din 1964, cu circuite integrate, memorii cu discuri și terminale on-line) *(inf)* – third generation
generație de calculatoare (clasificate după tipul componentelor cu care sunt echipate) *(inf)* — computer generation
generatoare (*mat)*– element, generatrix, side
generatoare (a unei suprafețe riglate) *(geo)* – ruling
generatoare (curbă) *(an, geo, mat)* —generator; element; generating line; generatrix (pl. generatrices)
generatoare a suprafeței laterale a cilindrului *(geo)* — element of cylinder
generatoare a unui con *(geo)* — element of a cone

generatoare rectilinie *(geo)* — rectilinear generator
generator *(el, mat)* – producer; generating
generator de caractere/ de semne *(inf)* — character generator
generator de funcții (a cărui variabilă de ieșire reprezintă o funcție a variabilelor de intrare) *(inf)* — function generator
generator de funcții cu două variabile de intrare *(inf)* — bivariant function generator
generator de impulsuri de timp *(el)* — cadence tapper
generator de programe de sortare *(inf)* — sort (routine) generator
generator de semnal *(tele)* — generator
generator de semnale stocastice *(t sist)* – random generator
generator de sisteme (program pentru generarea sistemelor de operare) *(inf)* — system generator
generator de tact *(inf)* – oscillator (OSC)
generator de unde de șoc/ de impulsuri *(el)* — impulse generator
generator electronic de numere aleatorii *(el)* — electronic random number generator
generator sursă (*an, geo)* — generator
generic — generic
genul unei suprafețe *(top)* — genus of a surface
geodezic. *(geo)* — geodesic; geodetic (al)
geodezică *(geo)* — geodesic
geomagnetic — earth-magnetic
geometria lui Lobacevschi *(geo)* — Lobachevskian geometry
geometric *(geo)* — geometric (al)
geometrie *(geo)* — geometry
geometrieafină (geo) — affine geometry
geometriealgebrică *(geo)* – algebraic (al) geometry
geometrie analitică în spațiu *(geo)* — solid analytic geometry
geometrie combinatorică *(geo)* — combinatorial geometry
geometrie descriptivă *(geo)* — perspective geometry
geometrie diferențială *(geo)* — differential geometry
geometrie euclidiană *(geo)* — Euclidean geometry; parabolic geometry
geometrie în spațiu *(geo)* — solid geometry; space geometry; stereometry; three-dimensional geometry

geometrie neeuclideană *(geo)* — non-Euclidean geometry
geometrie parabolică *(geo)* — parabolic geometry
geometrie plană *(geo)* — plane geometry; planimetry; two-dimensional geometry
geometrie proiectivă *(geo)* – projective geometry
geometrie riemanniană *(geo)* — Riemannian geometry
geometrie sferică *(geo)* — spherical geometry; spherics
geometrie sintetică *(geo)* — synthetic geometry
geometrie superioară *(geo)* — higher geometry
geometriza (a) *(edp, arit)* — geometrise
geometrizare *(edp, arit)* — geometrisation
geometru *(geo)* — geometer; geometrician; surveyor
gestionar-fișiere (calculatorul cel mai puternic din rețea care gestionează activitatea întregului sistem, în rețele de calculatoare) *(inf)* — file-server
gestiune a memoriei (ansamblu de funcții ale sistemului de operare) *(inf)* — memory management
gestiune a resurselor *(inf)* — resource management
gestiune, evidență și control a (le) sarcinilor (parte a unui sistem de operare care execută evidența și controlul sarcinilor la calculatoare) *(inf)* — task management
ghidaj pentru cartele *(inf)* – card bed/ guide
ghidare *(t g)* — guidance
ghidare automată *(aut, t sist)* – automatic tracking (following)
ghidare prin fascicul (electronic) *(el)* — beam riding
gill (unitate de timp) *(inf)* — gill
giroscop (*geo, inf)* — top
global *(mat)* — in the large
gol (*aut, inf, tele)* — blank; blankness; blind
goli (a) (o memorie) *(inf)* — erase; clear
golire instantanee a memoriei *(inf)* — snapshot
grad *(mat, inf, t g)* — level; amount; order; grade; rate
grad (unitate de unghi); **grad (**al unei ecuații) *(mat)* – degree
grad centezimal (*mat)* — grade
grad de atenuare *(el)* — attenuation ratio
grad de libertate *(mec)* — degree of freedom
grad de transcendență *(alg)* — transcendence degree
grad pătrat — square degree

grada (a) *(geo, inf, t g)* — graduate; calibrate
gradare *(el)* — grading; graduation
gradat *(mat)* — divided
gradație (*el)* — degree
gradient *(an)* — gradient
gradient al câmpului/ al potențialului *(an)* — field gradient
graduator *(aut)* — dimmer
gradul unui polinom *(alg)* — degree of a polynomial
graf (*mat, t graf)* — graph
graf biconex (ale cărui perechi de puncte aparțin unui ciclu) (*t graf)* — bi-connected graph
graf bipartit (bicolorabil) *(t graf)* — bicolorable graph
graf complet (în care fiecare punct este conectat cu toate celelalte puncte) (*t graf)* — complete graph
graf conex (având oricare două puncte conectate printr-un drum) *(t graf)* — connected graph
graf de stare (ale cărui noduri reprezintă stările în sistem) *(t sist)* — state graph
graf eulerian (care conține un drum ce trece o singură dată prin fiecare latură) (*t graf)* — Eulerian graph
graf hamiltonian (conținând un drum ce trece o singură dată prin fiecare nod) *(t graf)* — Hamiltonian graph
graf orientat (în care perechile de puncte sunt ordonate) *(t graf)* — oriented graph
graf parțial *(t graf)* — partial graph
graf planar *(t graf)* — planar graph
graf simetric *(t graf)* — symmetric graph
graf simplu *(t graf)* – ordinary graph
graf topologic *(t graf)* — topological graph
grafic (*t g, t sist, mat)* — diagram; plot; graphic (al); chart; graph chart
grafic al funcției (al densității spectrale) (*an)* — spectrum (pl. spectra)
grafică interactivă (utilizare în timp real a unui sistem grafic) (*inf*) — interactive graphics
graficul cosinusului *(an)* — cosine curve
graficul cotangentei *(an)* — cotangent curve
graficul funcției secantă *(an)* — secant curve
graficul unei funcții *(an)* – plot of the function

gramatică generativă/ Chomsky (instrument de studiu al teoriei limbajelor formale) — generative grammar
gramian de controlabilitate *(t sist)* — controllability Gramian
graniță — mete
greșeală (instrucțiune de programare sau de codificare incorectă; operație manuală incorectă) *(inf)* — mistake
greșeală de adaptare *(aut, tele)* — misfit
greșit *(l mat, inf)* — wrong (w.); inaccurate
greutate *(mec)* — burden
greutate specifică *(mec)* — specific weight
greutate volumetrică *(t g)* — bulk density
grindă *(t g)* — beam
grup (grupare; grupă) *(inf, t g, alg, mat)* — field; pack; group
grupabelian *(alg)* – Abelian group; commutative group
grup al lui Galois *(alg)* — Galois group
grupalternant *(alg)* – alternating group
grup ciclic *(alg)* — cyclical group
grup comutant *(alg)* — derived group
grup cuadruplu/ Klein *(alg, geo)* — four-group
grup de acțiuni *(inf)* — task
grup de automorfisme *(alg)* — automorphism group
grup de cartele *(inf)* — card batch/ group
grup de găuri coaxiale (la circuite imprimate) *(inf)* — clearance hole (s)
grup de instrucțiuni *(t graf, inf)* — loop
grup de numere (de simboluri) (*inf*) — word (w., wd.)
grup de numere întregi *(alg)* — integral group
grup de olonomie *(geo)* — holonomy group
grup de omologie *(top)* — homology group
grup de simboluri (pentru determinarea lungimii celulei de memorie) *(inf)* — single address instruction/ length mark
grup de transformări *(alg)* — transformation group
grup derivat *(alg)* — derived group
grup fără torsiune *(alg)* — torsion free group
grup liber *(alg)* — free group
grup Lie *(geo)* — Lie group

grup liniar *(geo, alg)* — linear group
grup liniar real *(geo)* — real linear group
grup local infinit *(alg)* — torsion free group
grup nilpotent *(alg)* — nilpotent group
grup perfect/ complet (*alg)* — complete group
grup periodic *(alg)* — torsion group
grup rezolubil *(alg)* — solvable group
grup semisimplu *(alg)* — semi-simple group
grup simetric *(alg)* — symmetric group
grup simplectic *(alg)* — symplectic group
grup simplu tranzitiv *(alg, geo)* — simply transitive group
grup topologic/ continuu *(top, alg)* — topological group
grup unimodular *(alg)* — unimodular group
grup unimodular complet *(alg)* — full unimodular group
grup unitar *(alg)* — unitary group
grupa (a) *(alg, mat, aut)* — group; pack
grupare *(st, alg)* — selection
grupă *(inf, st)* — cluster; lot
grupă de caractere (*inf)* — zone
grup-cât (grup-factor) *(alg)* — factor group; quotient group
grupul cuaternionilor *(alg)* — quaternion group
grupul liniar general/ complet *(geo, alg)* — full linear group
grupul lui Klein (cu 4 elemente) *(alg)* – Klein's four (s)-group
grupul permutărilor *(alg)* — permutation group; substitution group
grupul rotațiilor cercului *(geo)* — circle-group
grupul translațiilor *(geo, alg)* — translation group

H

http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2016

hamiltonian *(an, mec)* – Hamiltonian
hard *(inf)* – hardware
hartă *(mat, t g)* – map; chart
heptagon (poligon cu șapte laturi) (*geo)* – heptagon; septangle
heptagonal (*geo)* — septangular
hermitic; hermitian *(alg, an)* — Hermitian
hessian *(geo)* – hessian
hexaedral *(geo)* — hexahedral
hexaedru *(geo)* — hexahedron
hexaedru regulat *(geo)* — regular hexaedron
hexagon (poligon cu șase laturi) *(geo)* — hexagon; hexangle; sexangle
hexagonal *(geo)* — hexagonal; sexangular
hiperbolă *(geo)* — hyperbola (pl. hyperbolae/ hyperbolas)
hiperbolă echilateră *(geo)* — equilateral hyperbola; equiangular hyperbola; rectangular hyperbola
hiperbolic *(mat)* — hyperbolic
hiperboloid *(geo)* — hyperboloid
hiperboloid cu două pânze *(geo)* — hyperboloid of two sheets; parted hyperboloid; two-sheet hyperboloid
hiperboloid cu o pânză *(geo)* — hyperboloid of one sheet; one-sheet hyperboloid; unparted hyperboloid
hipercon *(geo, edp)* — hypercone
hipercub *(geo, an)* — hypercube
hipereliptic *(an)* — hyperelliptic
hipergeometric *(e dif)* — hypergeometric
hipergraf *(t graf)* — hypergraph
hiperplan *(geo)* — hyperplane
hipersferă *(geo)* — hypersphere
hiperspațiu *(an, geo)* — hyperspace
hipersuprafață *(geo)* — hypersurface
hipocicloidă *(geo)* — hypocycloid
hipocicloidă cu patru puncte de întoarcere (*geo)* – four-cusped hypocycloid; tetracuspid
hipocicloida lui Steiner (hipocicloida cu trei puncte de întoarcere) (*geo)* – tricuspid/ three-cusped hypocycloid

hipoeliptic *(an)* — hypoelliptic

histerezis (fenomen în care dependența unei mărimi fizice de o alta este funcție de sensul în care variază variabila independentă) (*el)* – hysteresis; overlap

histogramă (diagramă a repartiției experimentale sub formă de dreptunghiuri verticale) (*st)* — hystogram; historigram; bar; bar chart

histogramă cu mai multe criterii *(st)* — multiple bar chart

hodograf (loc geometric al extremităților vectorilor ce reprezintă valorile unei funcții vectoriale) (*geo, mec)* — hodograph

homeomorf *(top)* — homeomorphic

homeomorfism *(an, geo, top)* — topological mapping; homeomorphism

homocentric (cu același centru) *(geo)* **—** homocentric

homofocal (cu același focar) (*geo)* — homofocal; confocal

homomorf *(alg)* — homomorphous; homomorphic

homomorfism (corespondență univocă) (*alg)* – homomorphism; homomorphous mapping

homomorfism indus *(alg)* — induced homomorphism

hotar (*mat, t g)* – limit

http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2016

I

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2016

iacobian *(an, alg)* — Jacobian; Jacobian determinant
icosaedric (*geo, alg*) — icosahedral
icosaedru (poliedru cu douăzeci de fețe) (*geo*) — icosahedron
ideal (*mat*) — ideal
ideal bilateral *(alg)* – two-sided ideal
ideal cu anulator *(alg)* — annihilator ideal
ideal la dreapta; ideal drept *(alg)* — right ideal
ideal la stânga *(alg)* — left ideal
ideal maximal *(alg)* — maximal ideal
ideal prim *(alg)* — prime ideal
ideal primar *(alg)* — primary ideal
ideal principal *(alg)* — principal ideal
idempotent *(alg)* — idempotent
identic *(mat)* — identical
identic adevărat *(mat)* **—** generallyvalid
identic nul *(alg, an)* — vanish identically
identifica (a) *(mat, t g)* — identify; detect
identificare *(mat)* – identification; analysis (pl. analyses)
identificare vagă/ fuzzy (un proces de determinare a unui sistem/ model vag) *(t sist)* — fuzzy identification**identificarea sistemelor** (domeniu al teoriei sistemelor, care elaborează modele pe baza cunoașterii intrărilor și ieșirilor) *(t sist)* — system identification
identificator (nume simbolic într-un limbaj de programare) (*inf)* – identifier
identificator al formatului *(inf)* — format identifier
identitate (*mat)* – identity
ierarhie (dispunere pe niveluri diferite a memoriilor unui calculator) (*inf)* – memory hierarchy
ieșire *(t graf, an, mat, t g)* — sink; emergence; outcome; taking out
ieșire binară cu opt biți *(inf)* **—** eight binary digit output
ieșire decodificată în paralel *(inf)* — decoder parallel output
ieșire din funcțiune *(el)* — outcome
ieșire din memorie a unui program și introducerea altuia *(inf)* — storage swap; swap out
ieșire nominală *(t g)* — nominal output
ieșirea unor rezultate/ unui circuit/ unui subsistem (*t sist, inf)* — output

ieșiri paralele/ în paralel *(t sist, aut)* — duplicate outputs
ilustrație *(t g, t sist, mat)* — diagram
imaginar *(mat)* — imaginary
imagine *(mat, t g, tele)* – map; figure; image; image point
imagine inversă/ reciprocă *(an)* — inverse image
imagine numerică (set de cuvinte binare obținute prin cuantizarea imaginii) *(inf)* – numerical image
imagine răspuns/ reflectată *(inf)* — back-to-back display
imagine ștearsă/ nedefinită/ neclară *(tele)* — blurring
imersie; imersiune *(geo,top)* — immersion
imita (a) (inf) — simulate
imobil — fixed
impar *(arit, st)* — uneven; odd
imparitate — oddness
impar-par — odd-even
implica (a) *(l mat, mat)* — imply; involve; infer
implicație (*l mat)* — implication; inference
implicație strictă *(l mat)* — strict implication
importanță — significance
imposibil — impossible
imprecis — inaccurate; uncertain
imprecizie *(an num)* — inaccuracy
imprimantă *(inf)* — printer
imprimantă care tipărește câte un character (caracter după character) *(inf)* — character-at-a-time printer
imprimantă directă *(inf)* — direct printer
imprimantă directă de control *(inf)* — on-line monitor printer
imprimantă multiplă *(inf)* — multiple printing machine
imprimantă xerografică (cu jet) *(inf)* — xerographic/ xeronic printer
imprimantă X-Y *(inf)* — X-Y printer/ recorder
imprimantă (aparat de reproducere electrostatic (ă) (prin descărcări între o matrice de electrozi și o hârtie conductivă) (*inf)* – electrostatic printer
imprimare (sau vizualizare) **a unui text din anumite poziții** *(inf)* — tabbing; tabulation
imprimat cu un singur strat metalic (circuit) *(el)* — one/ single-sided

imprimator *(aut)* — printer
impropriu *(an, geo)* — improper
improvizat — temporary
impuls *(aut, el, tele)* — impulse; burst
impuls activant (la calculatoare) (*inf)* — driving/ pilot pulse
impuls de acționare/ de reglare *(aut, t sist)* — actuating pulse
impuls de axare (care reface componenta continuă a unui semnal) *(tele)* — clamp pulse (CP)
impuls de comandă *(tele)* — driving/ pilot pulse
impuls de excitație *(aut, el)* – drive/ control pulse
impuls de transfer *(el)* — carry pulse
impulsuri descrescânde *(el)* — decaying pulses
inaccesibil *(t graf)* — unattainable; inaccesible
incertitudine *(t sist)* — uncertainty; indeterminacy
incident (care se intersectează) *(geo)* — incident
incidență *(geo)* — incidence
include (a) *(mat, t mul)* — include; enclose; involve; contain
incluziune *(t mul, top)* – inclusion; inclusion map
incluziune diferențială (ecuație diferențială cu mai multe valori $\dot{x} \in F(t,x)$, unde $F(t,x)$ este o mulțime nevidă de vectori "viteză" $\forall(t,x) \in R \times R^n$) (*t sist, an)* – differential inclusion
incomensurabil *(mat)* — immeasurable
incomensurabilitate — immeasurability
incompatibil (*l mat, mat)* – inconsistent; incompatible
incompatibilitate (*l mat, mat)* **—** inconsistence; inconsistency; incompatibility
incomplet — defective; short
inconsistență (*l mat)* **—** inconsistence; inconsistency
incrementare *(an, inf)* — increment
indecompozabil (care nu se poate descompune) *(alg, l mat)* – undecomposable; irreducible; irreductible; indecomposable
indecompozabilitate *(alg, l mat)* – indecomposability
indefinit *(mat)* — indetermined; indefinite; indeterminate
independent (de circuitul de reglare/ de calculatorul de comandă**)** *(inf, t g, mat)* – off-line; independent
independent de direcție *(t g)* — non-directional

independență *(mat)* — independence

independență a datelor/ programelor (față de schimbările structurale ale bazei de date) (*inf*) — data independence

index (*aut)* — tag

indexa (a) *(mat)* — index

indica (a) *(t g, mat, inf, t g)* — indicate; designate; flag; mark; name; read

indicație (*aut, t g)* — tag; display; indication; name

indicație în rezolvarea unei probleme — hint

indicație; cod; cifru — clue

indicatoare *(geo)* — indicatrix

indicatoare sferică *(geo)* — spherical indicatrix; spherical image

indicator (care indică prezența sau absența unei informații) (*inf, aut, t g)* — flag; indicator; indicating apparatus; display

indicator al fazei de lucru/ de rulare *(inf)* — condition code indicator

indicator de adresă *(inf)* – pointer

indicator de funcție (în ALGOL) *(inf)* — function designator

indicator de poziție/ de deranjament/ de greșeală *(aut)* — bug

indicator liniar *(aut)* — a-display

indicatorluminos *(aut)* — read-out

indicator numeric *(aut, inf)* — digitizer

indice (*mat, t g)* — index (*pl.* indices/ indexes); index number; characteristic factor; indication

indice (număr de cod) (*inf)* **—** index figure

indice de intersecție *(top)* — intersection coefficient

indice de sumare *(geo, e dif, mat)* — summation index; sum index; index of summation

indice de sumare inferior *(alg, geo, e dif)* — sum subscript

indice de sumare superior *(alg, geo, e dif)* — sum superscript

indice inferior *(mat)* — inferior index; inferior figure; inferior letter

indice mut/ de sumare *(geo, an, mat, alg, e dif)* — umbral index; dummy index; summation

indice superior (*geo, mat)* — superior figure; superscript

indici inferiori *(mat)* — descending figures

indicii (*e dif, edp, mat, inf)* **—** data (pl) datum (sing)

indicii de controlabilitate *(t sist)* — controllability indices

indiciu (*aut, mat)* – trace
indirect (*inf, t g)* – off-line
induce (a) *(el)* – induce
inducție *(el, l mat)* – induction
inducție completă/ matematică *(mat, l mat)* — complete induction; mathematical induction; mathematical induction; complete induction; Fermatian induction
inducție recursivă (prin demonstrarea unor afirmații din ce în ce mai simple) (*l mat)* – recursive induction
inductiv *(l mat)* – inducible
inecuație *(mat)* — inequation
inegal *(mat)* – unequal; non-uniform
inegalitate *(mat)* — inequality
inegalitate periodică *(t sist, mec)* — periodic perturbation; periodic inequality
inegalitate tare *(c op)* – non-slack inequality
inegalitate valabilă pentru orice valori ale variabilelor *(alg)* — unconditional inequality
inegalitatea lui Bessel *(e dif, an)* – Bessel's inequality
inegalitatea lui Markov *(st)* — Markov's inequality
inegalitatea triunghiului *(an, geo)* — triangle inequality; triangle axiom
inel. *(geo, alg, mec)* – ring; collar
inel al claselor de resturi *(alg)* — residue-class ring
inel al endomorfismelor *(inf)* — endomorphism ring
inel biregulat *(alg)* — biregular ring
inel cât *(alg)* — quotient ring
inel de automorfisme *(alg)* — automorphism ring
inel de funcții *(alg)* — function ring
inel de polinoame *(alg)* – polynomial ring
inel de valuare *(alg)* — valuation ring
inel neasociativ *(alg)* – quasi-ring
inel noetherian *(alg)* — Noetherian ring
inel normat *(alg)* — normed ring
inel ordonat în latice *(alg)* — lattice ordered ring
inel simplu *(alg)* — simple ring
inel structural ordonat *(alg)* — lattice ordered ring
inelar *(geo)* – ring-shaped

inelul cuaternionilor *(alg)* – quaternion ring
inexact — inaccurate
inexactitate *(an num)* — inaccuracy
inferență (*l mat)* — inference
inferior — inferior; lower
infimum (margine inferioară; cel mai mare minorant) *(an)* – infimum; greatest lower bound; g.l.b. (abbr.)
infinit; infinitate *(mat, an)* — endlessness; boundless; infinity; endless; unending; infinite
infinitezimal *(an)* — infinitesimal
inflexiune *(mat, tele)* — inflection; inflexion; flex; kink; knee
influență — effect
influența (a) (*t g)* — induce
influențare reciprocă — interaction
infografie *(inf)* – computer graphics
informare (*t g, aut*) — information; note
informatică (sumă a activităților legate de prelucrarea automată a datelor) (*inf*) — informatics; information science; computer field
informatician (specialist în prelucrarea datelor cu ajutorul calculatoarelor) (*inf)* — computer expert; computer scientist
informație *(aut, inf)* — datum; notice (not.); reference (re., ref.); information
informație de control (de verificare a operațiilor de prelucrare sau transmitere a datelor) (*inf)* – control information
informație memorată (*inf)* – record (rec.)
informații (primare) (*e dif, edp, mat, inf)* **—** data (pl) datum (sing)
ingineria programării (domeniu care se ocupă cu elaborarea programelor) *(inf)* — software engineering
inginerie (*t g)* – engineering
iniția (a) (*t g)* — initiate
inițial *(t mul, e dif, t g*) — initial; proper
inițializa (a) (un suport de date) (*inf)* – initialize
inițializare (a execuției unei
secvențe de cod sau a transferului informației) (*inf)* — activation
inițializare a sistemului (procedură de lansare a activității de prelucrare a programelor într-un sistem de calcul) *(inf)* — system initialization

inițiere software (activitate de depanare, dezvoltare și documentare a sistemului de programe) (*inf*) — software maintenance
injecție *(top, an)* — injection
injectiv *(an, alg)* — injective; one-one; one-to-one
inoperant (*aut)* — inoperative
inscriptibil *(geo)* — inscribable
inscriptibilitate *(geo)* — inscribability
insensibil *(aut)* — inoperative
inseparabil *(mat)* — essential
inserare/ suprapunere (la introducerea de noi caractere, în editarea de texte) (la calculatoare personale) *(inf)* – insert
inserție *(mat, t g)* — switching in; enclosure
inspecție *(t g)* – checkout
instabil *(t sist, e dif, t g)* – instable; unstable; non-steady; unbalanced
instabilitate *(t sist, e dif, t g)* – instability; unsteadiness; unstability; lability; imbalance
instabilitate de scurtă durată (variație rapidă a caracteristicilor unui semnal) *(aut)* — jitter
instala (a) *(t g)* — fix; mount
instalare *(t g)* — fitting
instalație (*t g***) —** appliance; plant
instalație/ aparat de verificat *(aut)* — clearing device
instalație autonomă *(t g)* – packaged unit
instalație de comandă; extrapolator *(aut)* — predictor
instalație de telereglaj *(aut)* — remote-control gear
instalație de transfer (*tele)* – cue
instalație/ dispozitiv de transmitere a comenzilor *(aut)* — predictor
instalație electrică *(el)* — wiring
instalație în circuit închis *(el)* — closed-circuit installation
instantaneu *(t g, t sist)* — undelayed
instrucțiune *(inf, t sist, aut)* – command; order word; order
instrucțiune având un anumit format (în FORTRAN) *(inf)* — formatted statement
instrucțiune cheie/ inițială *(inf)* — key instruction
instrucțiune/ cuvânt de control/ de comandă (decodificată și executată de canalul de intrare-ieșire) *(t sist, inf)* – control word

instrucțiune *dacă*/ condițională *(inf)* – if-statement
instrucțiune de apel (în limbajul FORTRAN) *(inf)* — call statement
instrucțiune de blocare *(inf)* — blocking order
instrucțiune de calcul/ în limbaj sursă *(inf)* — calculating/ calculation statement
instrucțiune de calculator (*inf)* – computer instruction
instrucțiune de ciclare *(inf)* — iteration statement
instrucțiune de decizie mixtă *(inf)* — selection statement
instrucțiune de dirijare *(inf)* — *go-to* statement
instrucțiune de execuție *(inf)* – execute statement
instrucțiune de extragere (a unor date) *(inf)* — extract instruction
instrucțiune de început de fișier *(inf)* — header/ heading statement
instrucțiune de înlănțuire *(aut)* – link
instrucțiune de înmulțire/ de multiplicare *(inf)* — multiply instruction
instrucțiune de însărcinare *du-te-la* *(inf)* — *go-to* assignment statement
instrucțiune de întrerupere/ de oprire *(inf)* — halt instruction
instrucțiune de organizare (instrucțiune auxiliară privind funcționarea calculatorului) *(inf)* **—** housekeeping instruction
instrucțiune de ramificație/ de salt *(inf)* — branching instruction
instrucțiune de referire a memoriei (conținând un ciclu de încărcare a acesteia și unul de extragere a datelor pentru executarea lor) *(inf)* – memory-reference instruction
instrucțiune de salt (de transfer necondiționat) *(inf)* — unconditional jump; unconditional transfer instruction; *go-to* assignment statement; jump instruction/ order
instrucțiune de transfer al datelor (instrucțiune ce descrie o operație de intrare-ieșire) *(inf)* – data transfer instruction; unconditional branch instruction; cue
instrucțiune de transfer condițional *(inf)* — decision statement
instrucțiune executabilă (al cărei efect poate fi identificat în timpul executării programului din care face parte) *(inf)* – executable statement
instrucțiune executată de canalul intrare-ieșire *(t sist, inf)* — input-outputcommand
instrucțiune externă *(inf)* — external command
instrucțiune fără adresă *(inf)* — zero-address instruction
instrucțiune fictivă *(inf)* — dummy instruction; dummy tag
instrucțiune generală (*l mat, inf)* — statement

instrucțiune generală marcată *(inf)* — labelled statement
instrucțiune goală/ de referință *(inf)* — blank instruction
instrucțiune inițială (*tele)* **—** bootstrap
instrucțiune-mașină (care poate fi recunoscută de calculatorul pentru care este concepută) (*inf)* – computer instruction
instrucțiune neexecutabilă (al cărei efect nu poate fi identificat în faza de translatare a programului) (*inf*) — nonexecutable statement
instrucțiune neoperativă *(inf)* – non-operation instruction
instrucțiune operatorie/ efectivă *(inf)* — effective instruction
instrucțiune operațională *(inf)* – operating instruction
instrucțiune pentru unitatea de memorie (în limbaj FORTRAN) *(inf)* — common statement
instrucțiune primitivă (care trebuie modificată pentru a deveni efectivă) *(inf)* – presumptive instruction
instrucțiune referitoare la format *(inf)* — format statement
instrucțiune repetitivă *(inf)* — repetitive instruction
instrucțiunesfârșit de fișier *(inf)* — endfile statement; end-of-file statement
instrucțiune*sfârșit de lucrare* *(inf)* — end-of-job statement
instrucțiune simbolică (în forma limbajului sursă) *(inf)* — symbolic instruction
instrucțiuni codificate pentru legarea subrutinelor (inf) — function digits
instrucțiuni de program. *(inf)* — program (me) instructions
instrument *(t g)* **—** appliance; instrument; apparatus
instrument de măsură (*t g)* – measuring instrument
integra (a) (a rezolva o ecuație diferențială) *(an)* — integrate
integrabil *(an, e dif, geo)* — integrable; squarable
integrabilitate *(an*) — integrability
integrală *(an, arit)* — integral
integrală (în sensul lui) **Riemann** *(an)* — Riemann integral
integrală a unei ecuații diferențiale *(e dif)* — solution of a differential equation
integrală cu limite infinite (improprii) *(an)* – infinite integral
integrală curbilinie *(an)* — contour integral; line integral
integrală curbilinie/ de contur (*an)* — circulation
integrală de convoluție (la un sistem dinamic cu matricea pondere $W(t)$, ieșirea $y(t)$ determinată de comanda $u(t)$ este dată de integrala de convoluție

$y(t) = \int_{-\infty}^{\infty} W(t-s)u(s)ds$ *(t sist, an)* – superposition integral; convolution integral

integrală de suprafață *(an)* — surface integral
integrală de volum *(an)* — volume integral
integrală definită *(an)* — definite integral
integrală dublă *(an)* — double integral
integrală eliptică *(an)* – elliptic integral
integrală generală *(e dif, edp)* — general integral
integrală generalizată *(an)* — generalizedintegral
integrală improprie *(an)* – improper integral
integrală iterată *(an)* – iterated integral
integrală Lebesgue *(an)* — Lebesgue integral
integrală multiplă *(an)* — multiple integral
integrală nedefinită *(an)* — indefinite integral; antiderivative
integrală particulară *(e dif)* — particular solution
integrală primă *(e dif)* — first integral
integrală repetată. *(an)* — repeated integral
integrală Riemann-Stieltjes *(an)* — Riemannian-Stieltjes integral
integrală simplă *(an)* — simple integral
integrală singulară *(an)* — singular integral
integrand (funcția de sub semnul integrală) *(an)* — integrand
integrant *(e dif, mat)* — integrating; essential
integrare *(an)* — integration
integrare adaptivă *(t sist)* — adaptive integration
integrare numerică *(an num)* — numerical integration
integrare pe scară foarte mare (tehnologie care permite construcția și interconectarea a milioane de tranzistori într-un circuit integrat) *(aut, el)* — very-large-scale-integration (VLSI)
integrare pe scară mare *(an)* – large scale integration (LSI)
integrare pe scară ultralargă (tehnologie de realizare a circuitelor integrate cu peste 10^4 porți logice) *(inf)* — ultra-large scale integration (ULSI)
integrare prin părți *(an)* – integration by parts
integrat pe scară redusă (circuit) (*el)* — small-scale integrated (SSI)
integrator *(t sist, aut, an)* — integrator

http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2016

integrator practic perfect *(aut, t sist)* – virtual perfect integrator
integritate *(alg)* – integrity
integritate a datelor (protejare a datelor față de defectarea echipamentelor sau programelor) (*inf*) — data integrity
integro-diferențial *(an)* — integro-differential
intensifica (a) (*el, tele)* – boost
intensitate (a curentului, câmpului) (*el*) — intensity; strength
intensitate a câmpului — field intensity; field strength
intensitate a câmpului magnetic — intensity of magnetic field
intensitate a curentului *(el)* — amperage
intensitate a valorii de reglaj *(aut)* — forcing
intensitate admisibilă *(el)* — carrying capacity
interacționa (a) — interact
interacțiune — interaction
interactiv/ conversațional (regim) (*inf*) **—** interactive
interblocare *(inf)* — interlock
intercala (a) *(t g)* – interleave
intercepta (a) — intercept
interclasare/ aranjare a cartelelor într-o ordine anumită *(inf)* — card collating/ collation/ matching; merging; collating
interconectare (*el, t g)* — attachment
interconectare a rețelelor/ sistemelor (funcționare în paralel a rețelelor) *(inf)* — system interconnection/ tie
interconectare de sisteme în buclă deschisă *(t sist)* — open systems interconnections (OST)
interconexiune *(el, tele)* — interconnection
intercorelare (ex. a două semnale stocastice) (*t sist, st)* – cross correlation
interfață (dispozitiv de) (*inf*) — interface
interfață industrială (interfață prin care la un sistem de calcul sunt conectate echipamentele de control, comandă și execuție ale unor procese industriale) *(aut)* — process interface
interfață intrare-ieșire *(t sist, inf)* — I/ O interface
interfață serială (conexiune prin care informația se transmite bit cu bit) *(inf)* – serial interface
interfață utilizator (mod de comunicare între om și calculator) *(inf)* — user

interface (UI)
interfață/ comunicare om-mașină/ om-calculator *(inf)* — man-machine interface
interferență *(el, tele)* — beat
interferență de bandă îngustă *(tele)* — narrow-band interference (NBI)
interferență intersimbol (distorsiunea creată de suprapunerea unor simboluri adiacente) (*t sist)* — intersymbol interference
interior; intern (*mat)* — interior; inside; inner; internal
interiorul unei mulțimi *(top)* – interior of a set
interlinia (a) (*t g)* – interleave
intermediar *(l mat)* — mediate; intermediary; intermediate
intern *(mat)* — inner; internal
interogare (cerere de regăsire a unor date stocate) (*inf)* — enquiry
interogare fără pierderea informației (din memoria magnetică) *(inf)* – non-destructive sensing
interogator (*inf)* – inquiry station
interpola (a) *(an num)* — interpolate; collate
interpolare (unire a unor fișiere ordonate similar) *(inf, an num, mat)* –merging; interpolation; collating; switching in
interpolare numerică *(an num)* — numerical interpolation
interpretare *(mat)* — interpretation
interpretor (specializat în interpretarea programelor) *(inf)* — interpreter procesor
interpretor de comenzi (componentă a sistemului de operare) *(inf)* — command interpreter
intersecta (a se) *(t mul)* – meet; intersect
intersecta (a) *(an, geo)* — cut; decussate; overlap
intersectat *(geo)* — decussate
intersecție (a două mulțimi) (*t mul, an, geo, mat)* – intersection; meet; cross; cut; piercing; conjunction
intersecție (punct de) (*alg, geo, inf)* – trace; spur
intersecție a două mulțimi *(an)* – product
intersecție a mulțimilor *(t mul)* — product of sets; intersection of sets
intersecție logică ȘI *(inf, l mat)* — AND operation
interval *(mat, an, el, inf, tele, geo)* —zone; spacing; interval; range; space
interval (element de timp) *(t g)* — time cell
interval al comenzii (intervalul de operare al comenzii) *(t sist)* — control interval

interval de așteptare (între momentul în care unitatea de control cere transferarea datelor spre unitatea de stocare și momentul în care începe transferul) (*inf*) – waiting time
interval de convergență *(an)* — interval of convergence
interval de încredere *(st)* — confidence interval
interval de răspuns (între recepționarea unei cereri și furnizarea rezultatului) *(inf)* – response time
interval de retardare/ de întârziere *(t sist)* — interval of retardation; time delay
interval de timp (*an, t g)* – period (per.); while; time lapse; time interval; duration
interval deschis *(an)* — open interval
interval fără impuls (*aut, inf)* — blank
interval închis *(an)* — closed interval; segment
interzice (a) — bar
intranzitiv *(l mat)* — intransitive; nontransitive
intranzitivitate *(l mat)* — intransitivity
intrare (a unei rețele de transport) *(edp, an, t graf, t sist)* – source; input
intrare a informației *(inf)* – access
intrare/ linie de inhibiție *(aut)* — inhibit line
intrare multiplă *(t sist)* — multiinput
intrări inhibate ale porților ȘI *(inf)* — disabled AND gate inputs
intrări inițializate (într-un sistem de calcul) *(inf)* — reset inputs
intrinsec *(geo)* — intrinsic (al); internal
introduce (a) (informația în calculator) (*inf*) – carry in; enter; initiate
introduce (a) în memorie *(inf)* – memorize; usher in; write into; swap in
introduce (a) informații *(inf)* — mount
introduce (a) o metrică *(geo)* — metrize
introducere (a unei date) *(t sist, inf, t g)* – entry; input
introducere a lucrărilor de la distanță (într-un sistem de calcul) (*inf*) — remote job entry (RJE)
inundare *(mec)* – overflow
invariabil *(mat)* — invariable; fixed
invariabilitate — invariability
invariant *(mat)* – invariant
invariant relativ *(geo)* — relative invariant
invarianță *(mat)* — invariance

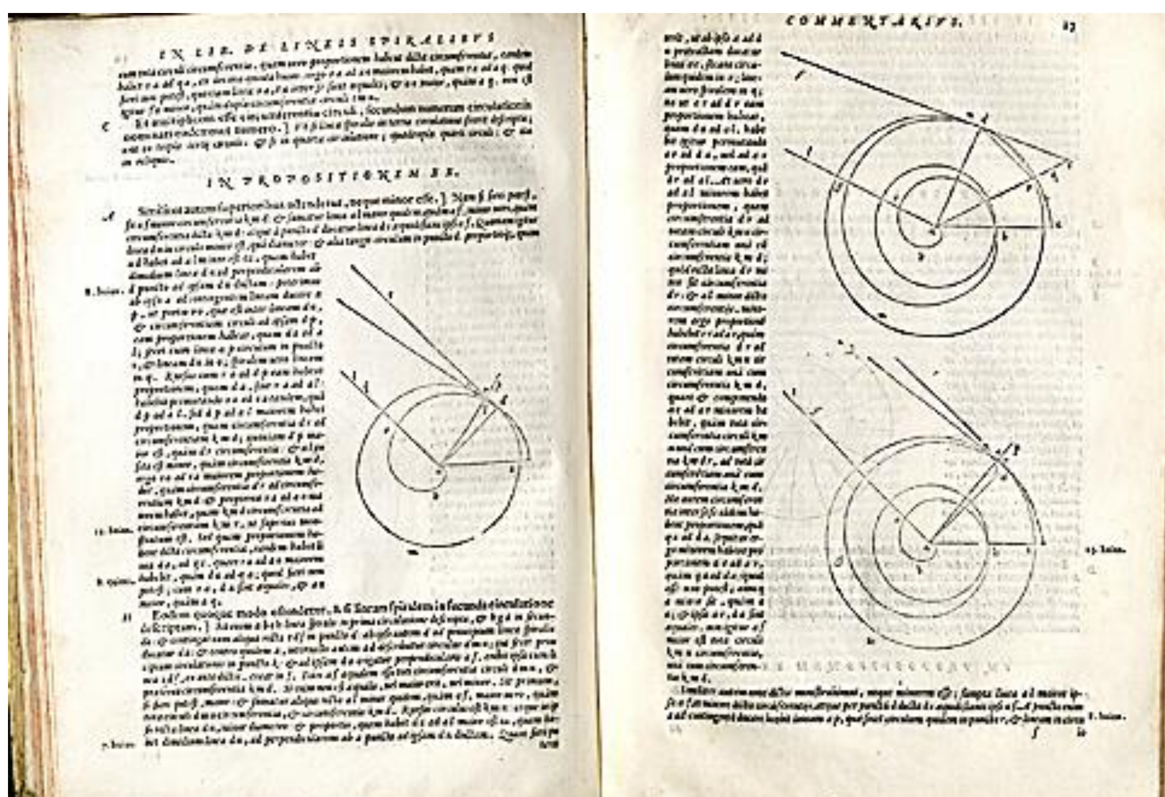

inventar/ listă (a (l) înregistrărilor unui fișier) (*inf)* – file inventory
invers (*alg, mat)* – reciprocal; opposed; reverse; inverse
invers proporţional *(mat)* — inversely proportional
invers proporţional cu — in inverse ratio to
inversa (a) (*mat)* — invert
inversa unei matrice *(alg)* — reciprocal (of a) matrix
inversare (*mat)* **—** inverse; inversion
inversibil; inversabil *(mat)* — invertible
inversiune *(geo, mat)* — transformation of inverse radii; inversion
inversor *(el)* — change-over/ selector switch
invertor (*el)* — inverter
involuție *(alg, geo)* — involution
involutiv *(alg, geo)* — involutory
ipotenuză *(geo)* — hypotenuse
ipoteză — hypothesis (pl. hypotheses)
ipoteză *(l mat)* — conjecture; supposition; assumption
ipoteză de calcul — design assumption; design fundamentals
ipoteză majoră *(mat, l mat)* **—** antecedent
ipoteză nulă *(st)* – null hypothesis
ipoteză stocastică *(t pr)* — stochastic hypothesis
irațional (*alg)* – surd
irațională *(mat)* – irrational
iraționalitate *(alg)* — irrationality
ireductibil *(alg, l mat)* — indecomposable; irreducible; irreductible
ireductibilitate; indecompozabilitate *(alg, l mat)* — irreducibility; irreductibility; indecomposability
isoscel *(geo)* — isosceles
itera (a) (*mat)* — iterate; recur; repeat
iterare *(inf, mat)* — cycling; iteration
iterat *(mat*) — iterated; repeated
iterativ *(mat)* — iterative
iterație (*mat*) — iteration
izoedric *(geo)* — isohedral
izogonal *(geo)* — isogonic/ isogonal; equiangular
izolant — insulated; insulator

izolare/ suprimare a unor caractere (ale unei înregistrări) (*t sist, inf)* — filtering; filtration
izolat — isolated; insulated; separate
izolator (*el)* — insulator
izolator cilindric *(el)* — knob
izometric *(geo)* – isometric (al); applicable
izometrie *(geo)* — isometry
izomorf *(alg, t mul)* – isomorphic; isomorphous
izomorfie *(alg)* — isomorphy
izomorfism *(alg, t mul)* — isomorphism
izoperimetric *(geo, an)* — isoperimetric (al)
izotop *(top)* — isotopic
izotopie *(top)* — isotopy
izotrop; izotropic. *(mec)* — isotropic (al)

IN LIB. DE LINEIS SPIRALIBUS

IN PROPOSITIONEM XX.

COMMENTARIUS.

http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2016

îmbinare *(t graf)* — bonding
îmbrăcăminte *(el, tele)* – coat
îmbunătățire a calității semnalului *(t sist)* – enhancement
împacheta (a) *(t g)* – package
împachetare (depunere a mai multor unități de informație în aceeași unitate de stocare) *(inf, t g)* **—** pack; packing
împărți (a) (*mat)* – divide; part
împărți (a) în patru părți egale (*arit, geo)* – quarter
împărțire *(mat)* – division; partition
împărțire a accesului la fișiere (între utilizatorii acelorași fișiere într-o rețea de calculatoare) *(inf)* – shared file access
împărțire în două părți egale — bisection
împărțire în părți (*geo, an)* — section
împărțire/ descompunere (în clase) (*edp, an)* – separation
împărțit *(mat)* — divided
împărțitor *(alg, arit)* — divisor
împătrit *(arit)* – quadruple
împiedica (a) (*t sist)* – retard
împrăștiere (*alg, st, an, mec)* – variation
împrejurare *(t g)* — fact
în afară *(t g)* — out
în afara timpului real. *(inf, t g)* – off-line
în cascadă *(el)* – multistage
în circuit *(el)* — on
în dinți de ferăstrău — saw-toothed
în formă de — shaped
în formă de arc *(mat)*-arcwise
în formă de cruce — cross
în formă de determinant *(alg)* – determinantal
în formă de elice *(geo)* — helical
în formă de inel *(geo)* — ring-like
în formă de pană *(geo, mec)* — wedge-shaped
în formă de șa *(geo)* — saddle-shaped
în formă de sferă *(geo)* — sphere-shaped
în formă de spirală *(geo)* – spiral

în formă de stea (*alg, geo, top)* — star
în formă matricială *(mat)* — matric
în funcțiune *(t g)* — on
în întregime — wholly
în linie dreaptă — linear; lineal
în mare *(mat)* — in the large
în mod unic — uniquely
în perechi (*mat)* — pairwise
în proporție inversă — in inverse ratio to
în repaus — quiescent
în sens direct — forward
în sens invers — backward
în sensul mersului acelor unui ceasornic *(mec, mat)* — clockwise
în serie *(t g)* — serial
în spirală *(geo)* — helical
în trei dimensiuni (*t sist, t g)* — three-dimensional (3-D)
înainta (a) — forward
înaintare (*t g)* — movement
înainte — forward
înalt — high
înaltă frecvență *(el, tele)* — high frequency
înălțare — raise
înălțime *(mat, inf)* — level
înălțimea fețelor laterale ale unei piramide regulate *(geo)* — slant height of a regular pyramid
înapoi; în sens invers — backward
înapoiat — backward
încărca (a) *(t g)* – feed; burden
încărcare *(tg, aut, mec)* – loading
încărcare a unei baterii (*el, tele)* – boost
încărcător relocabil/ de programe relocabile *(inf)* — relocatable loader
încasetare *(t g)* — casing
început al programului/ al benzii *(inf)* — beginning
început de informație *(inf)* — header information
încerca (a) *(geo, an, inf)* — rectify; try

încerca (a) un program (*inf)* – checkout
încercare (*st, an num, inf, t g)* – test; try; essay; proof
încercareautomată *(aut)* — automatic testing
încercare prin buclă *(aut)* — loop test
încetează și stai rezident (instrucțiune de menținere în memorie a unui program în vederea reactivării lui) *(inf)* – terminate and stay resident (TSR)
încetinire (*mec)* **—** delayed action
închega (a se) (*tg)* **—** build-up
încheiere *(t g)* – decision; end
închide (a) (*mat, t g)* — form; shut; can; shut down
închide (a) între paranteze *(t g)* — bracket; aggregate; bar
închide (a) circuitul (*el)* – turn on
închidere *(an, t mul, alg, el)* **–** closure; closing; switching in; switching on; implication; end
închidere a unui contact — mating
închidere a unui fișier (la sfârșitul prelucrării acestuia) (*inf)* — file closing
închiderealgebrică *(alg)* – algebraic closure
închidere pneumatică *(tele)* – air lock
închis *(an, top, el, t g)* – close; closed; locked; on
închis-deschis (*el, aut)* — on-off
închizător cu contragreutate *(t g)* — balance gate
încinci (a) (*arit)* – quintuple
înclina (a se) *(t g)* – bow
înclinare *(mat, geo, alg, an)* — grade; skewness; slant; obliquity; obliqueness; inclination; gradient; dip
înclinat (*geo, alg)* – skew; sloped; sloping; slant; inclined; oblique
înclinație *(t g)* — bias
încovoiere (*t g, geo)* — bending; flexure; camber; flexion
încredere (funcție de) *(inf)* — reliability
încrucișa (a) (*geo)* — decussate
încrucișat *(geo)* — decussate
îndepărta (a) — remove
îndepărtat — remote
îndeplini (a) (*t g)* **—** perform; carry
îndeplinire a instrucțiunii, a comenzii/ a ordinului *(inf)* — command action

îndrumare *(t g)* — guidance
înfășurătoare (curbă) *(geo)* – envelope curve; envelope; hull
înfășurătoare liniară *(geo, alg)* — span
înfășurătoarea normalelor unei curbe *(geo)* — evolute
îngrămădi (a) *(mat)* — aggregate
îngreuiere (*t g)* — loading
îngust — narrow
îngusta (a) (*mat)* – narrow down
îngustare (*t g)* — contraction
îngustime *(t g)* — nook
înjumătăți (a) (a împărți în două părți egale) *(mat)* – halve
înjumătățire — bisection
înlănțui (a) *(t sist, el)* — concatenate
înlănțuire *(el, inf)* – linkage; chaining
înlănțuire a execuției mai multor programe (*inf)* — job
înlocui (a) *(t g)* — exchange
înlocuire *(el)* — depletion
înmagazina (a) (*alg, geo, inf, t g)* – trace; spur; store; can
înmagazinare de informații (*inf)* — data storage
înmulți (a) *(mat)* — multiply
înmulți (a) cu (*alg)* – multiply through
înmulți (a) cu cinci (*arit)* – quintuple
înmulți (a) cu patru (*arit)* – quadruple
înmulțire *(mat)* — multiplication
înmulțire (a unui vector) **cu un scalar** *(an, alg, geo)* – scalar multiplication
înmulțire vectorială *(geo)* – vector multiplication
înregistra (a) (*alg, geo, inf, aut, t sist, tele)* – trace; spur; memorize; store; file; register
înregistra (a) (la calculatoare) *(inf)* — read
înregistra (a) date (*inf)* – write
înregistrare *(inf)* — print; record (rec.)
înregistrare a datelor pe un suport de informații *(inf)* — data preparation
înregistrare a rezultatelor *(inf)* — logging
înregistrare a unor date prezentate într-un anumit format *(inf)* — formatted data record

înregistrarede comandă/ de gestiune/ de control (conținând o comandă adresată sistemului de operare) *(inf)* – control record
înregistrare de date (înregistrare a datelor furnizate la intrarea unui program) (*inf)* – data record
înregistrare de lungime variabilă (înregistrare logică a cărei lungime poate fi diferită de a celorlalte înregistrări logice din același fișier) *(inf)* – variable length record
înregistrare la distanță *(inf)* — telerecording
înregistrare privind lungimea unui fișier (în COBOL) *(inf)* — file contains clause
înregistrator *(aut, inf)* — recorder; data logger
înregistrator de curbe continue (*t g)* — function plotter
înregistrator de informații *(inf)* — data recorder
înregistrator grafic *(aut)* — plotter
înregistrator pe două axe de coordonate *(inf)* — X-Y plotting
înregistrator prin puncte (*inf)* — X-Y printer/ recorder
înregistrator-traductor (*inf)* — decoder
înscrie (a) *(geo)* — inscribe
înscris *(geo)* — inscribed
însemna (a) (*t g, mat)* – indicate; brand; sign; denote
însemna (a) cu cifre — number
însemna (a) cu puncte — dot
însemnare — note
înșesi (a) (a înmulți cu șase) (*arit)* — sextuple
înșesit (*arit)* — sextuple
însoțitor — associate
însuma (a) *(arit, inf)* — total
însumare (a datelor) *(inf, mat, t g*) – summarization; addition
însutit — centuple
întâlni (a se) *(t mul)* – meet
întâmpla (a se) (*t g)* — occur
întâmplător (*tpr)* – aleatory; random
întări (a) (*t g)* – fasten
întârzia (a) (*t sist, t g)* — delay
întârziat — retarded
întârziere (*mec, t sist, t g)* **—** delayed action; retard; retardation; delay; time lag

întârziere de fază *(t sist, aut, el, tele, mec)* – lag; lagging; retardation
înțeles — significance; meaning
întemeiat — sound
întinde (a se) (*el, inf, tele)* – range
întindere (*mat, mec, t g)* **—** breadth; width (w.); overlapping
întinderea/ alungirea liniilor câmpului magnetic *(mec)* — stretching of magnetic field lines
întoarcere *(mec, t sist)* — back-kick; return
întoarcere a imaginii (afișare în anumite puncte ale ecranului a unor elemente grafice ale căror coordonate se află în afara suprafeței acestuia) *(inf)* — wrap-around
întocmi (a) *(t g)* — establish
întocmire a unui tabel *(mat)* — tabbing; tabulation
întreg *(an, arit, alg, mat)* — integral; whole; wholly; integer; integral number; whole number; integer number; entire
întreit *(arit)* — threefold
întrerupător *(el, inf, alg, mec)* — breaker; circuit breaker (CB); cut-out; key; switch
întrerupător cu contacte de conexiune posterioare *(el)* — back-connected switch
întrerupător cu deschidere multiplă/ multiplu *(el)* — multibreak
întrerupător de comandă *(aut)* – operating switch
întrerupător de comandă acționat direct *(aut)* – pilot controller
întrerupător de interval de timp *(aut)* — interval timer; intervalometer
întrerupător-comutator (*el)* — change-over/ selector switch
întrerupe (a) (un contact; curentul) *(el, tele, mat, inf, mec, t g)* — break contact; cut-out; shut off; disconect; break; disturb; shut down
întrerupe (a) transmiterea (unor informații) *(inf)* — black-out
întrerupere *(el, tele)* — disconnecting; disconnection
întrerupere a unui program *(inf)* — control sequence interruption
întreruperi în funcționare *(t g)* — idle time; failure
întrerupt *(an, geo, e dif, el)* **—** broken; off (o); open
întretăia (a se) *(t mul)* – meet; intersect
întretăia (a) *(geo)* — overlap
întretăia (a) (în unghi drept) *(geo)* — decussate
întretăiat *(geo)* — decussate
întretăiere *(t mul)* — intersection

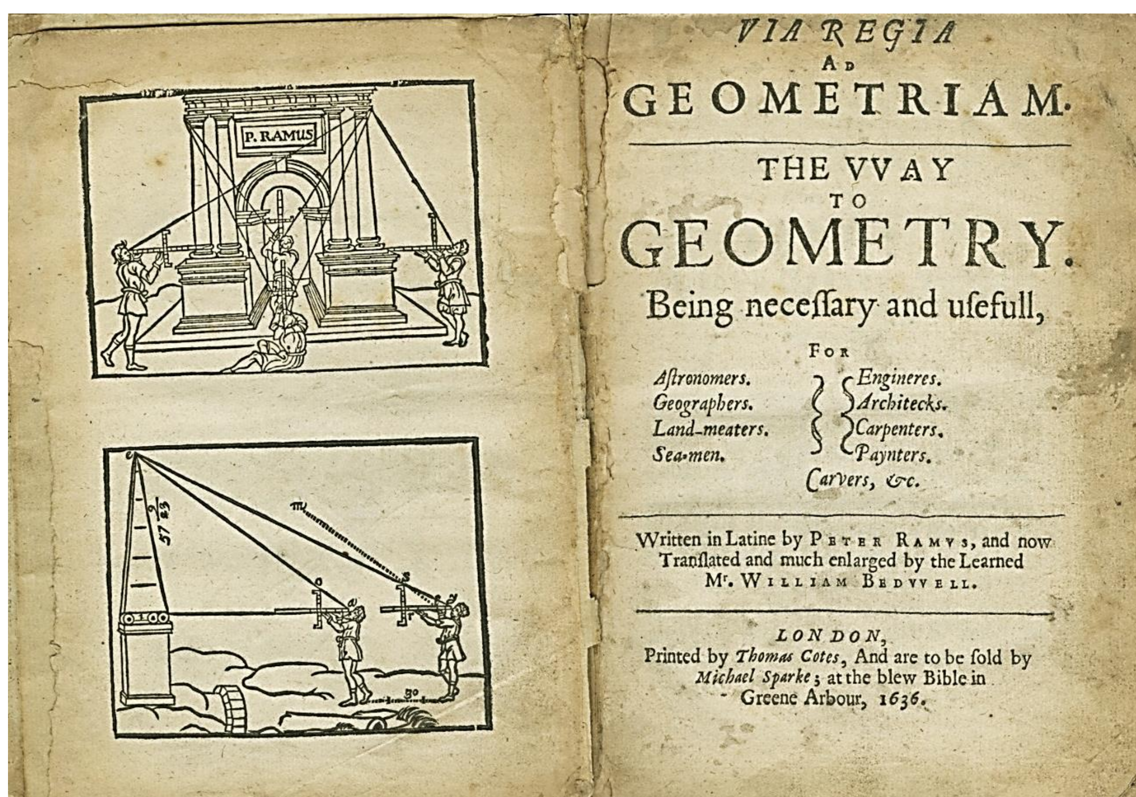

întreținere (*t g)* — maintenance
întreținere/ actualizare a unui fișier *(inf)* — file maintenance
întreținut *(t sist, mec, e dif)* — undamped
înveliș *(t g)* — casing
învingător *(t j)* – winning
înzestrat cu structură *(alg, geo)* — structured

http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2016

J

VIA REGIA
AD
GEOMETRIAM.
THE VVAY
TO
GEOMETRY.
Being necessary and usefull,
FOR
Astronomers. Geographers. Land-meaters. Sea-men.
Engineres. Architecks. Carpenters. Paynters.
Carvers, &c.
Written in Latine by PETER RAMVS, and now Translated and much enlarged by the Learned Mr. WILLIAM BEDVVELL.
LONDON,
Printed by Thomas Cotes, And are to be sold by Michael Sparke; at the blew Bible in Greene Arbour, 1636.

Contemporary Literature Press

http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2016

joc (mers în gol) *(t g)* — backlash
joc cu eludare *(t j)* – eluding game
joc cu mai mulți parteneri *(t j)* – multi-person game
joc cu sumă nenulă *(t j, t sist)* — nonzero-sum game
joc cu sumă nulă (joc în care câștigul unui negociator compensează exact pierderea altuia) *(t j)* — zero-sum game
joc de două persoane *(t j)* – two-person game
joc liniar pătratic (joc necooperativ cu ecuațiile de stare liniare și funcționalele de cost pătratice în raport cu comenzile) *(t sist, t j)* — linear quadratic game
joc matricial *(t j)* — matrix game
joc/ toleranță/ rezervă de stabilitate *(t sist, t j)* – margin of stability
joncțiune — conjugation
juca (a) *(t j)* – game
jucător *(t j)* — gambler
jucător maximizator *(t j)* — maximizing player
jucător minimizator *(t j)* — minimizing player
judecată *(l mat)* — reasoning
jumătate — half
jumătate a intervalului de încredere centrat *(st, t g)* — half-width
jurnalizare (tehnică de organizare a unei baze de date) *(inf)* — logging
justifica (a) *(t g, mat)* — indicate
juxtapunere *(el, t sist)* — concatenation

L

http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2016

la distanță — remote
la dreapta *(geo, alg)* – right
labilitate *(e dif)* **—** lability
lacună *(an, mat)* — lacuna (*pl.*lacunae/ lacunas); gap; blank
lacunar *(an)* – lacunar (y); lacunal; defective
lagrangian; a lui Lagrange *(mec)* — Lagrangian
lamă a unui întrerupător *(el)* — blade
lamă de record (*aut)* — tag
lampă de control (martor) *(el)* – telltale lamp
lampă electronică (*el)* — valve
lansa (a) un subprogram *(inf)* – enter
lansare forțată în execuție a unui program (căruia i s-a transferat controlul) (*inf)* – transfer (trans.)
lanț *(mat, t graf, mec, inf)* **—** chain; stream
lanț (mulțime liniar ordonată) *(an)* — simply/ serially/ linearly ordered set
lanț de inele *(t g)* **—** chain
lanț de relee (*tele)* **—** chain
lanț de transmisie *(inf)* — data transmission chain
lanț Markov *(st)* — Markov chain
lanț reductibil *(top)* — reducible chain
lănțișor *(geo, an)* — funicular curve
laplaceian (*an, edp)* – Laplacian
lărgime (*mat, mec)* **—** breadth
lărgime de bandă *(el, tele)* — bandwidth; frequency spacing
lărgime de bandă intrare-ieșire *(inf)* — I/O bandwith
latent — latent
lateral (*mat, t g)* – one/ single-sided; lateral
latice (*alg, top)* — lattice
latice compactă *(alg)* — cluster lattice
latice multiplicativă/ cu multiplicare *(alg)* – multiplicative lattice
lățime (*mat, mec, geo)* **—** breadth; width
lățime a benzii *(tele)* — frequency range
lățime a benzii utile de frecvență/ de informație *(inf)* — intelligence bandwidth
lățimea impulsului *(el, tele)* – width (w.)
lățime de bandă *(el)* – band-pass width

lățime de bandă a unei căi/ a unui canal *(tele)* — channel width
latură (a unui triunghi, a unui unghi etc) (*geo, mat)* — line; ray/ arm of an angle; leg; side of an angle
latură a unui poligon *(geo)* — side of a polygon
latură din spate *(t g)* — back side
latură omoloagă/ paralelă (*geo)* — homologous side
latură opusă unui unghi. *(geo)* — subtense
latură opusă unui unghi *(geo)* — side opposite an angle
laturi omoloage *(geo)* — corresponding sides
latus rectum *(geo)* — latus rectum (pl. latera recta) (of a conic); focal chord
lector *(inf)* — information read-out
lector/ cititor de date *(inf)* — follower
lector de bandă *(aut, inf)* — tape reader; reading head
lector optic *(inf)* — visual scanner
lector zero *(inf)* — zero reader
lega (a) (*el)* — wire (up)
lega (a) cu un lanț — chain
lega (a) în paralel *(el)* — tee together
legare (a unui spațiu de nume) (*inf)* — linking
legare *(el, t g)* — attachment; bundling
legare (într-un spațiu de nume) (*inf)* — binding
legare (racordare) **la rețea (***el)* — wiring
legare în cascadă *(tele)* — grading
legare în derivație *(t sist, el)* — paralleling; parallel connection
legare în serie (*el, t sist)* — concatenation; series connection
legare la pământ *(el)* — earthing
legare șunt/ în paralel (*el)* **—** multiple connection
legare/ legătură în cascadă/ în serie *(el)* — cascade circuit
legat *(an, t graf)* — connected
legat în serie *(el)* — serially connected
legătură *(aut, mat, mec, t g, t graf)* — link; relationship; connection; bond; connexion; bonding
legătură cu izolator de întindere (la linii electrice) *(el)* — terminating
legătură de capăt/ terminală (*el)* — dead-end tie
legătură în buclă *(el)* — circuit looped back and forth; closed-circuit arrangement

legătură la pământ/ la masă *(el)* – earth connection; earth lead/ line
legătură programată (componentă care permite conectarea directă a unui echipament periferic la unitatea centrală de prelucrare) (*inf)* – program (m)ed link
legătură stabilită între două registre *(inf)* — data path
lege *(mat)* — criterion (*pl.*criteria); law; rule; principle
lege asociativă *(mat)* – associative law
lege comutativă *(alg)* — commutative law
lege de distribuție/ de repartiție *(t pr)* – partition law; distribution law
lege de probabilitate *(t pr, st)* — probability law
lege distributivă *(alg)* — distributive law
lege exponențială *(t pr)* — exponential rule
legea evenimentelor rare (*t pr)* — law of small numbers
legea fluxului total; legea lui Laplace *(an)* – Laplace's law
legea inerției a lui Jacobi-Sylvester *(alg)* — law of inertia
legea numerelor mari *(t pr)* — law of large numbers
legea proporțiilor multiple — definite proportions laws
legea slabă a numerelor mari *(t pr)* — weak law of large numbers
legea tare a numerelor mari *(t pr)* — strong law of large numbers
legile lui Kirchhoff (ale rețelelor electrice) *(edp, inf, e dif)* — Kirchhoff's laws
lemă *(mat)* — lemma (pl. lemmas); auxiliary theorem
lemniscată (*geo)* — lemniscate
lemniscata sferică *(geo)* — hippopede; horse fetter
lent *(t sist, mec)* — slow
lexicografic *(mat)* — lexicographic (al)
liber *(mat, t g)* — loose; free
limbaj *(l mat, inf)* — language
limbaj al instrucțiunilor *(inf)* — command language
limbaj auxiliar/ intermediar (folosit pentru reprezentarea intermediară a programului sursă) *(inf)* — intermediate language
limbaj codificat; cod *(inf)* — codelanguage
limbaj comun/ unitar de mașină *(inf)* — common language
limbaj de bază (conținând minimul de primitive necesare pentru definirea unor limbaje mai puternice) *(inf)* — base language
limbaj de comandă *(inf)* — system control language (SCL)
limbaj de control al sistemului (*inf)* — system control language (SCL)

limbaj (de programare) **de nivel înalt; limbaj evoluat** *(inf)* — high level language
limbaj de programare *(inf)* — program (m)ing language
limbaj de programare (neprocedural) **pentru prelucrarea datelor reprezentate prin liste (***inf)* – list processing (LISP) language
limbaj de programare BASIC *(inf)* — beginner's all-purpose symbolic instruction code (BASIC)
limbaj de programare combinat de bază (de nivel înalt) *(inf)* — basic combined programming language (BCPL)
limbaj de programare de nivel înalt având drept componentă de bază modulul de program (unitatea de program independentă) *(inf)* – MODULA
limbaj de programare orientat pe probleme economice (limbaj COBOL) *(inf)* — common business oriented language (COBOL)
limbaj de programare pentru simulare *(inf)* — simulation coding language
limbaj de programare pentru simularea sistemelor discrete *(inf)* — simulation language (SIMULA)
limbaj de programare tabelar (sinoptic) *(inf)* — tabular program (me) language
limbaj de simulare DIANA (bazat pe limbajul FORTRAN) *(inf)* — dynamics analyser (DYANA)
limbaj (generat de o gramatică) **dependent de context** *(inf)* — context-sensitive language
limbaj (de programare) **extensibil** (care permite introducerea de noi facilități) *(inf)* — extensible language
limbaj formal/ de programare *(inf)* — formal language
limbaj formal/ de programare FORTRAN *(inf)* — formula translating system (FORTRAN)
limbaj (generat de o gramatică) **independent de context** *(inf)* — context-free language
limbaj (de programare) **independent de tipul calculatorului** *(inf)* — computer independent language
limbaj intermediar/ auxiliar *(inf)* — intermediary language
limbaj (pentru programarea aplicațiilor) **în timp real** *(inf)* — real time language (RTL)
limbaj mașină/ al mașinii/ al calculatorului (limbaj al programelor direct executabile de un anumit calculator) *(inf)* – machine language; specific code
limbaj neprocedural (în care succesiunea instrucțiunilor nu influențează

succesiunea executării lor) *(inf)* — nonprocedural language
limbaj numeric/ de calcul *(inf)* — number language
limbaj (al programelor) **obiect** (în care un limbaj sursă este translatat cu ajutorul unui compilator) (*inf)* – object language
limbaj (de programare) **orientat** (adaptat) **aplicațiilor utilizatorului** *(inf)* – user oriented language
limbaj pentru scrierea programelor compilatoare *(inf)* — compiler writing language
limbaj procedural (limbaj care folosește comenzi similare celor din limbajele naturale sau din matematică) *(inf)* — procedural language
limbaj propriu unui calculator *(inf)* — computer-dependent language
limbaj PSEUDOCOD (utilizat în proiectarea și documentarea programelor) *(inf)* – pseudocode
limbaj simbolic *(inf)* — symbolic language
limbaj-țintă (limbaj de programare în care este tradus un program scris într-un limbaj de nivel înalt) *(inf)* — target language
limită *(an,mat, t g)* — measure; margin; mete; boundary; limit; end; borderline
limită completă/ superioară (a unui șir de mulțimi) (*an)* — complete limit
limită de încredere (a rezultatului măsurării) (*st)* — confidence interval
limită de stabilitate *(t sist)* – limit of stability; stability limit
limită inductivă *(top)* – inductive limit
limită inferioară *(an)* — inferior limit; lower limit; limit inferior
limita inferioară a unei integrale *(an)* — lower limit of an integral
limită la stânga/ la dreapta *(an)* — limit on the left/ right hand
limită proiectivă *(alg)* — projective limit
limita seriei — series limit
limită superioară *(an)* — limit superior; superior limit; upper limit
limită superioară de integrare *(an)* – upper limit of integration
limita (a) (*mat)* – narrow down**;** limit; narrow
limitare *(mat, an)* – constraint; boundedness; restraint; limitation
limitări/ restricțiila programarea liniară *(c op)* — LP constraints
limitat (*t g)* – restricted; limited
limitator *(aut, tele)* — limiting device
limitator (simbol pentru izolarea părților unui program) *(inf)* — delimiter
limite de integrare *(an)* — limits of integration

limite laterale *(an)* – one-sided limits

linearizare prin reacție (metodă care utilizează reacția pentru a elimina neliniaritățile unui sistem dinamic și a realiza un sistem în buclă închisă liniar) *(t sist)* — feedback linearization

l-inel *(alg)* — lattice ordered ring

linia centrelor de greutate *(geo)* — centroidal

liniar — linear; lineal

liniar dependent *(alg)* — linearly dependent

liniar independent *(alg)* — linearly independent

liniaritate *(mat)* — linearity

liniarizare *(aut, t sist, st, mat)* —smoothing; linearization

liniat *(geo)* — ruled

linie (*mat, tele)* - line; circuit; stroke

linie ajutătoare *(geo)* — subsidiary line

linie asimptotică a unei suprafețe *(geo)* **—** asymptotic line on a surface

linie care unește două puncte (la grafice) *(an)* – rod

linie de centru/ mediană *(geo)* — centre line

linie de comunicare *(inf)* — data transmission chain

linie de curbură *(geo)* — line of curvature

linie de curent *(geo, e dif, t sist)* — line of flow; stream line

linie de forță a câmpului (vectorial) (*geo)* — field line

linie de fracție *(arit, mat)* — fraction bar; fraction line; fraction stroke

linie de fugă *(geo)* — vanishing line

linie de început/ de antet *(inf)* — heading line

linie de înregistrare pe bandă *(el, tele)* — line

linie de instrucțiuni codificate *(inf)* — coding line

linie de întârziere (dispozitiv pentru întârzierea unui semnal sau pentru obținerea unui set de impulsuri precis decalate în timp) *(el, tele)* – delay line (chain)

linie de intersecție *(geo)* — line of intersection

linie de intrare a datelor spre unitatea centrală *(inf)* — data in line

linie de legătură între simboluri pe o diagramă de flux *(aut)* — flow line

linie de nivel *(an, geo)* — level line

linie de program (șir de simboluri care reprezintă o instrucțiune) *(inf)* — program (me) line

linie de programare *(inf)* — coding line

linie de selecție/ de comandă *(inf)* — selection line
linie de stricțiune *(geo)* — striction line
linie dreaptă *(geo, mat)* – straight line**;** right line; line
linie elicoidală/ spirală (în spațiu) *(t g)* — helix (pl. helices); helical line
linie frântă *(geo, e dif)* — broken line; zigzag line
linie geodezică *(geo)* — geodesic line
linie limitrofă *(t g, mat)* — borderline
linie mijlocie *(geo, st)* – median; median line
linie neîntreruptă *(geo)* — unbroken line
linie neutră *(el)* – dead-line
linie poligonală *(geo)* — open polygon
linie subterană (de cabluri) *(el)* — earth wire
linie transversală/ deschisă la capăt/ nelegatăîn buclă *(aut, el)* — radial circuit
linie verticală *(geo)* — vertical line
linie/ circuit radial (ă) *(aut, el)* — radial circuit
linie/ suprafață de contact *(mat, t g)* — line of contact
linie/ strat a (l) rețelei *(an num)* — mesh line
linii de câmp *(geo, an)* — field pattern
lipsă — lack
lipsi (a) — lack
listă (*inf)* — list; chart; check list; record (rec.)
listare *(inf)* — listing
listare a memoriei (extragere a informației din memoria internă și trimiterea ei unei unități externe de memorare) (*inf)* – memoryprint; storage dump
listă a codurilor de instrucțiuni *(inf)* — vocabulary
listă de ciclu *(inf)* — for-list
listă de date tipărite de o imprimantă (a unui calculator) *(inf)* — printout
listă de opțiuni (oferită utilizatorului de un program de calcul) *(inf)* – menu
listă multiplă/ multiplu înlănțuită *(inf)* — multiway list
literă *(mat, inf)* — letter
litere ale codului de operație/ de funcție *(inf)* — function letters
livrare (*t g)* — supply
livrare de informații *(inf)* — delivery
loc (*mat, an)* — locus (pl. loci); spot; point
loc de transfer *(aut, t sist)* – gain-phase characteristic

loc geometric *(geo, mat)* — geometric locus; geometrical position/ locus; locus (pl. loci)
loc geometric al punctelor de contact (pentru o familie de curbe) *(geo)* — taclocus
loc gol *(el)* — vacancy
loc în care pot fi memorate datele *(inf)* – location
loc în memorie *(inf)* — storage location
loc liber (*mat)* — blank
local — local; locally
local compact *(an, top)* — locally compact
local conex *(top)* — locally connected
local convex *(an)* — locally convex
local euclidian *(geo)* — locally euclidean
local integrabil *(an)* — locally integrable
localiza (a) *(t g)* — locate
localizare (*t g)* — location
localizare greșită (în memorie) (*inf)* — blemish
localizat — localized
locație de memorie (folosită la modificarea automată a adresei efective a oricărei instrucțiuni) *(inf)* – index word; memory cell
locație/ celulă de memorie (*inf)* — memory location
locație; loc (*t g)* — location
locul geometric al caracteristicilor
(graficele valorilor proprii ale matricei de transfer evaluate pentru o bandă de frecvențe) *(t sist)* — characteristic loci
locul rădăcinilor (traiectoria rădăcinilor unei ecuații algebrice cu un parametru variabil) *(t sist)* — root locus
logaritm *(alg*) — logarithm
logaritm în baza 10 *(alg)* — logarithm to the base ten
logaritm natural *(an)* — hyperbolic logarithm
logaritm zecimal/ comun/ uzual *(mat, alg)* – Briggs (ian) logarithm; common logarithm
logaritmi neperieni/ naturali *(mat)* – Naperian/ Napierian/ natural logarithms
logaritmic (*l mat)* – logistic
logic — sound
logică cu două valori *(l mat)* – two-valued logic

logică cu mai multe valori *(l mat)* — many-valued logic; multiple-valued logic
logică cu mai multe valori *(l mat)* — multiple-valued logic
logică cu *n*-valori/ *n*-valentă *(l mat)* — *n*-valued logic
logică simbolică (matematică) *(l mat)* — symbolical logic
logică vagă/ fuzzy (sistem logic introdus deZadeh în 1973 care operează cu cantități vagi, adică cu informații imprecise și nesigure) *(t sist)* — fuzzy logic
logistic (*l mat)* — logistic
logistică (logică simbolică) *(mat)* – logistics
lot *(t g)* — lot
lot de date *(inf)* — batch
lovire; lovitură *(t g)* — beat
loxodromă *(geo)* — loxodrome; loxodromic line; spherical helix; rhumb; rhumb line
loxodromic *(geo)* — loxodromic
lua (a) — take
lua (a) o mostră/ probe *(t g)* – sample
lua (a) valoarea *(t g)* — run
lua (a)/ a extrage (caractere din memorie) (*inf)* — fetch
luare de probe/ de eșantioane (*t sist, st, inf)* – sampling
lucrare (*inf)* — job
lucrare științifică (articol) — paper; study
lucrare urgentă *(inf)* — hot job
lucru *(el)* — task
lumină intensă *(t g)* – blaze
luminozitate *(t g)* – blaze
lungime — length
lungime a cuvântului (la calculator) (*inf)* — capacity
lungime (în biți) **a unui cuvânt** *(inf)* — word size
l**ungime activă** (a unui registru-acumulator în funcțiune) *(inf)* — working length
lungime desfășurată a unei curbe *(geo)* — development of a curve
lungimea cercului *(geo)* — circumference
lungimea cuvântului *(alg)* — word length
lungimea generatoarei unui con *(geo)* – slant height of a cone (of revolution)
lungimea unei curbe *(an, geo)* — length of a curve; curve length
lungimea unei curbe simple închise *(geo)* – perimeter

lungimea unui arc *(an)* — arc length

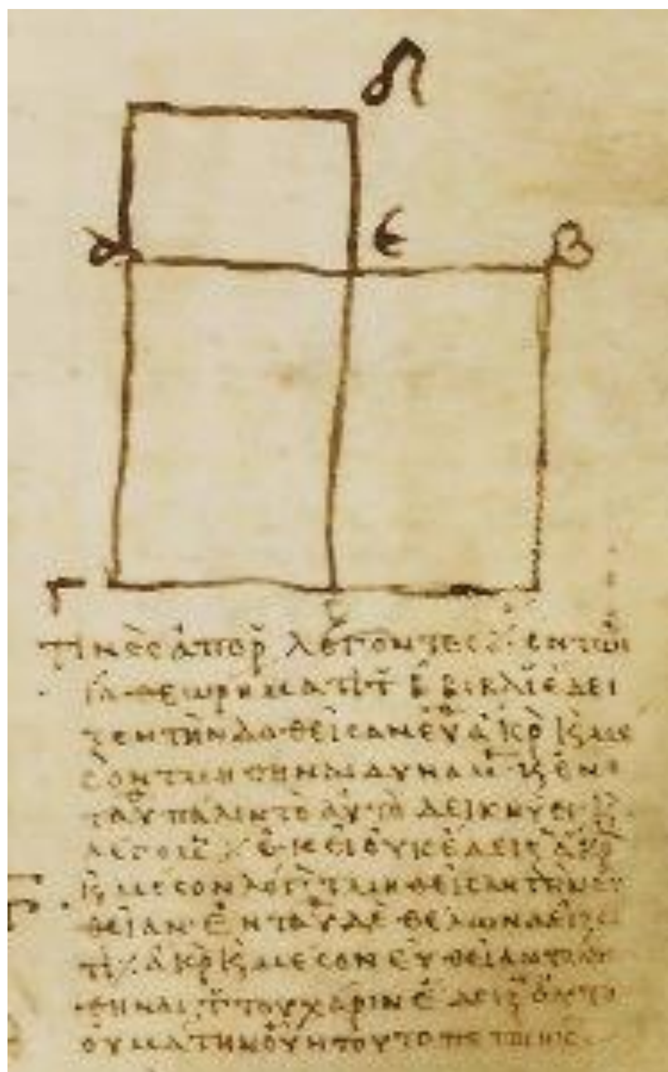
lungimea unui vector *(geo)* — vector length

http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2016

M

Contemporary
Literature Press

http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2016

macroasamblator (asamblator cu facilități de macroprelucrare și cu posibilitatea de a translata programe scrise în limbaj de asamblare) *(inf)* – macroassembler
macrodefinire (specificare a modului de formare a unui text prin folosirea macrodefinițiilor) (*inf)* – macrospecification
macroinstrucțiune (text scurt care definește un program recunoscut de compilator) *(inf)* — macroinstruction
macrolimbaj (limbaj de programare cu facilități de macrodefinire) (*inf)* – macrolanguage
macroprocesor (program de translatare a unui text-sursă într-un alt text-sursă) *(inf)* – pre-processor
macroprocesor specializat în scrierea de programe *(inf)* — STAGE
macroprocesor universal TRAC pentru prelucrarea șirurilor de caractere *(inf)* — text reckoner and compiler (TRAC)
macroprogram (un șir de macroinstrucțiuni) *(inf)* — macroprogram
magazie de cartele (a unui perforator) (*inf)* — card deck
magazine de primire *(inf)* — stacker
magnetism (domeniu al științei) — magnetics
magnetism terestru — earth magnetism
mai mare — major
mai mic — less
mai mulți; mai multe — several
mai puțin — less
major — major
majora (a) *(mat)* — majorize
majorant *(an, mat)* — majorant; upper bound; dominant
majorare *(an, inf)* — increment
majorat *(mat)* — majorized
mâner/ manșă de comandă *(t g)* – joystick
manetă (*t g)* — trigger
manevrare manuală *(el)* — manual operation
manipula (a) (la calculatoare) (*inf)* – read; prove
manipulare (*t sist, aut)* — sampling action
manipulare pe circuit de grilă *(tele)* — grid control
manipulator *(inf)* — handler
manșon de cablu (*el)* – bunch; collar

manșon de legătură/ de derivație *(t g)* – cable box
manșon/ mufă coaxial (ă) *(aut)* — rabbet
mantisă *(mat)* — mantissa
mănunchi (*el)* — bunch; collar
marca (a) *(inf, t sist, tele, mat, t g)* — register; denote; label; brand; mark; indicate
marca (a) cu un semn – sign
marcaj (care indică prezența sau absența unei informații) (*inf, aut)* — flag; tag
marcaj de sfârșit al unui fișier *(inf)* – end-of-file mark
marcaj inițial/ de începere/ de plecare — beginning mark
marcare (*t g)* — mark
marcat *(alg, inf)* – signed; tagged
marcator *(inf)* – marker
marcă (simbol grafic care indică o locație particulară) (*inf, aut)* – marker; tag
marcă de fabricație (*t g)* — brand
mare — great; major
margine (*mat, t g)* – limit; margin; mete
margine inferioară *(an)* – greatest lower bound; g.l.b. (abbr.)
margine superioară *(an)* — least upper bound (l.u.b.); supremum (pl. suprema)
margine/ limită de securitate în amplificare *(aut)* — gain margin
mărgini (a) *(mat, t g)* – limit; narrow; intercept; locate
mărginire *(an)* — boundedness; limitation
mărginire finală (proprietate a unui sistem a cărui stare intră și rămâne într-o vecinătate a originii după un interval finit de timp) (*t sist)* – ultimate boundedness
mărginire finală uniformă *(t sist)* — uniform ultimate boundedness
mărginit *(an, t g)* — bounded; limited; restricted
mări (a) — augment
mări (a) la scară *(geo)* — scale up
mărime *(alg, mat, mec, t g)* – value; size; magnitude; quantum; amount; bulk; extent
mărime a amortizării *(el)* — attenuation standard
mărime aleatorie *(st)* — variate
mărime caracteristică *(mat)* — characteristic quantity
mărime de calcul (*inf)* – operand
mărime de comandă *(t sist)* — correcting condition

mărime de influență/ de acționare *(aut, t sist)* — actuating quantity
mărime de intrare (*t g)* — input
mărime de intrare/ de comandă/ de referință *(t sist)* — control input
mărime de referință *(aut, t sist)* — standard size; reference input
mărime de reglare *(t sist)* — manipulated value
mărime dependentă *(aut)* — dependent variable
mărime finală de reglaj *(aut, t sist)* — final controlled condition; regulating variable
mărime necunoscută (*mat)* – unknown quantity
mărime reglată *(t sist)* — controlled element
mărime scalară (*mat)* – scalar quantity
mărime variabilă — fluent
mărime variabilă măsurabilă *(an)* — measurable variable
mărime vectorială *(geo, alg, an)* — vectorial quantity
mărime/ cantitate negativă (*alg)* – negative
mărime/ ieșire de reglaj *(t sist)* — controller output
mărime/ semnal/ putere de ieșire (*t g)* – output
mărime/ variabilă independentă *(an)* – independent variable
mărimea procentului *(arit)* — rate of interest
mărimea/ intensitatea vitezei (*mat, mec)* — speed
mărit *(mat)* — augmented
marjă — margin
martingală (dublare a cotei de participare la joc după fiecare pierdere) *(t pr)* – martingale
masă (*t g)* — bulk; compound
masă de măsurat/ de control *(aut)* — measuring table
mascare (aplicare a unei măști asupra unei date) (*inf)* – masking
mascare (cu un semnal de amplitudine constantă) *(tele)* – black-out
mască (filtru format dintr-un șablon de caractere ce controlează reținerea într-un sau eliminarea dintr-un alt șablon de caractere) (*inf)* – mask
mașină (*t g)* — apparatus
mașină automată *(inf)* — automatic machine
mașină cu un număr finit de stări (model matematic cu timp discret și un număr finit de stări) (*t sist)* — finite state machine
mașină de calcul *(inf)* — calculating machine; computing machine; calculator

mașină de control centralizat *(aut)* — data logger
mașină de interclasat (cartele)/ **de intercalat/ de interpolat** *(inf)* — collator
mașină de lectură *(aut)* — reader
mașină de tabelat *(inf)* — tabulator; tabulating machine
mașină electronică decalcul. *(inf)* —computer; digital computer
mașină electronică de calculat cu cartele perforate *(inf)* — electronic calculating punch
măsura unei mulțimi *(an)* — measure of a set
măsura (a) (*t g)* — measure; mete; mensurate
măsurabil *(an)* — measurable; mensurable
măsurabilitate *(an*) — measurability; mensurability
măsurare (a mărimilor geometrice, ca: lungimile, ariile, volumele) (*geo, mec, t g)* — mensuration; measurement; dimension; measuring; analysis (pl. analyses)
măsurare greșită *(t g)* — mismeasurement
măsură *(an,mat, t g)* — measure; measure function; size; extent
măsură exterioară *(an)* — outer measure
măsură Lebesgue *(an)* — Lebesgue measure
măsură nulă/ zero *(an)* — measure zero
măsură probabilistică *(t pr)* — probability measure
matematic (de matematică) *(mat)* – mathematical
matematică; matematici *(mat)* – mathematics
matematică pură (*mat)* **—** abstract mathematics
matematici actuariale (referitoare la asigurări) *(st)* — insurance mathematics
matematici aplicate *(mat)* — applied mathematics
matematici superioare *(mat)* — higher mathematics
material (*mec)* — material
materie *(l mat, st)* — subject
matrice *(alg, aut, mat, t sist, t g, st)* — matrix (pl. matrices/ matrixes); array
matrice a unei transformări *(geo)* — transformation matrix
matriceadmisibilă (a unei matrice); o matrice $\overline{M}$ care poate fi obținută prin atribuirea unor valori particulare parametrilor liberi ai unei matrice *M*) *(alg)* – admissible matrix
matrice antihermitică *(alg)* — skew-Hermitian matrix
matrice antisimetrică *(alg)* — skew-symmetric matrix; skew matrix
matrice asemenea *(alg)* — similar matrices

matrice completată *(alg)* – augmented matrix
matrice conjugată (hermitică) *(alg)* — associated matrix
matrice cu parametrii A,B,C,D (*alg)* — ABCD matrix
matrice de codificare *(inf)* — encoder matrix
matrice de deplasare *(t sist)* — drift matrix
matrice de incidență *(t graf)* — incidence matrix
matrice de strategii *(t j)* — game matrix
matrice de transfer (model matematic care definește relația intrare-ieșire în domeniul frecvență a unui sistem liniar staționar; are expresia $H(s) = C(sI - A)^{-1}B + D$) (*t sist)* – transfer matrix
matrice de transfer 2-D proprie (matrice de transfer cu gradele numărătorului în fiecare din cele două variabile mai mici sau egale cu gradele numitorului) *(t sist)* – proper 2-D transfer matrix
matrice de transfer 2-D separabilă (matrice de transfer al cărei numitor se poate factoriza ca produs de două polinoame 1-D) (*t sist)* — separable 2-D transfer matrix
matrice de transfer al stării de staționare *(t sist)* – state transition matrix
matrice de trecere *(alg)* — transition matrix
matrice definită pe coloane (*alg)* — column-definite matrix
matrice (adusă la forma) **diagonală** *(alg, e dif)* – diagonal matrix
matrice dreptunghiulară *(alg)* – rectangular matrix
matrice eșelon *(alg)* — echelon
matrice extinsă *(alg)* – augmented matrix
matrice Hadamard (o matrice $H\, n \times n$ cu elemente ± 1și $HH^T = nI$, *n*=1,2 sau multiplu de 4) *(alg)* — Hadamard matrix
matrice hermitiană *(alg)* — Hermitianmatrix
matrice Hurwitz (matrice pătrată reală cu toate valorile proprii cu partea reală negativă) (*alg)* – Hurwitz matrix
matrice iacobiană *(an)* — Jacobian matrix
matrice inversă *(alg)* — reciprocal (of a) matrix; inverse matrix
matrice iterativă (*alg)* — chain matrix
matrice Jordan *(alg)* — Jordan matrix
matrice nesingulară/ nedegenerată/ inversabilă *(alg)* — non-singular matrix; invertible matrix
matrice nulă *(alg)* — zero matrix

matrice pătrată *(alg)* — square matrix
matrice pentru imprimarea prin puncte a caracterelor *(inf)* – matrix
matrice polinomiale prime între ele/ coprime *(alg, t sist)* — coprime polynomial matrices
matrice pondere *(t sist)* — weighting pattern
matrice proprie *(alg)* — proper matrix
matrice rațională (matrice cu elemente funcții raționale) *(an, t sist)* — rational matrix
matrice scalară (diagonală cu elementele de pe diagonala principală egale între ele) *(alg)* – scalar matrix
matrice Schur (matrice pătrată reală ale cărei valori proprii au valoarea absolută subunitară; un sistem discret cu matricea de deplasare matrice Schur este asimptotic stabil) *(t sist, alg)* – Schur matrix
matrice simetrică *(alg)* — symmetric matrix
matrice singulară *(alg)* — singular matrix
matrice stocastică *(t pr)* — stochastic matrix
matrice strict proprie (ale cărei elemente sunt funcții raționale strict proprii) (*alg)* – strictly proper matrix
matrice Toeplitz (matrice simetrică în care elementul i, j este funcție de $i-j$) (*alg)* – Toeplitz matrix
matrice triunghiulară *(alg)* — triangular matrix
matrice unimodulară *(alg)* – unimodular matrix
matrice unitară *(alg)* — unitary matrix
matrice unitate *(alg)* — identity matrix; unit matrix
matrice zero coprime *(t sist, alg)* — zero coprime matrices
matricea de controlabilitate (pentru sistemul *n*-dimensional $\Sigma = (A, B)$, matricea $C_\Sigma = [B \; AB \; A^2B \ldots A^{n-1}B]$) *(t sist)* – controllability matrix
matricea diferență de retur la intrare/ ieșire (matricea de transfer referitoare la diferența dintre semnalul injectat și semnalul de întoarcere într-o buclă cu reacție deschisă la intrare, respectiv la ieșire; în configurații cu precompensator sau postcompensator are expresia $1 + FGK(s)$ sau $1 + GKF(s)$) *(t sist)* – return difference matrix at the input/ output
matrice-coloană *(alg)* — column matrix
matricial (*mat)* — matric

matriță *(t g)* — cast
maus (dispozitiv periferic care poate deplasa cursorul pe ecranul unui calculator) (*inf*) – mouse
maxim; maximum *(an)* – maximum (pl. maxima)
maxim (al) (*geo, inf)* — maximal; maximum; top
maximiza (a); a maximaliza *(an, t j)* — maximize
maxim relativ *(an)* — relative maximum
maxim tare *(an)* — strong maximum
maximizant *(an)* — maximizing
maxterm *(l mat)* – maxterm
mecanic *(mec)* — mechanical
mecanică *(mec)* — mechanics
mecanică relativistă *(mec)* — relativistical mechanics
mecanică teoretică *(mec)* — theoretical mechanics
mecanism (*t g)* — device; instrument; plant
mecanism/ dispozitiv de reglaj *(aut)* — controlling gear
mecanism de avans *(t g)* – feed
mecanism de comutare cu program *(aut, el)* – timer
mecanism de conectare/ de comutare/ de reglare *(el, aut)* — controlling mechanism; control switch gear/ mechanism
mecanism lector/ cititor de cartele perforate *(inf)* — card reader
meci nul *(t j)* — tie
median (*geo, st)* – median
mediană *(geo, st)* – median
mediat *(l mat, mat)* — mediate; average
mediatoare (a unui segment) (*geo)* – bisecting line; midperpendicular; median perpendicular
medie (*mat, geo)* — centre; center
medie (*t pr, t g, mat)* – mean; middle; average
medie aritmetică *(arit, mat)* — arithmeticmean; arithmetic average; average
medie aritmetico-geometrică *(alg)* — arithmetic-geometric average
medie geometrică (medie geometrică simplă) (*arit)* – simple geometric mean
medie neponderată *(st)* — unweighted mean
medie pătratică *(an num, st)* — mean square value; quadratic mean
medie proporțională *(mat)* — mean proportional

mediu (*geo, st, t pr, t g)* – median; mean
mediu fizic de memorare a datelor *(inf)* — medium
melanj (*t g)* — blend
melcul lui Pascal (curba *ρ=acos θ+b) (geo)* – limaçon
membrană armonică *(aut)* — sylphon
membrană vibrantă *(edp)* – vibrating membrane
membru *(arit, alg, l mat)* – term; member
membru stâng/ prim (al unei egalități) *(mat)* — first/ left member
membrul drept (membrul al doilea) — right-hand member; right member; second member
membrul întâi al unei ecuații *(mat)* — left-hand side
membrul stâng (primul membru; partea stângă a unei egalități) *(mat)* – left member; first member
memora (a) (*alg, geo, inf, t g)* – trace; spur; store
memorare (*inf)* — storage, memory
memorare a indicațiilor *(inf)* — read-out storage
memorare a informației *(inf)* — file creation
memorare de date *(inf)* — data storage
memorie (echipament sau subsistem pentru păstrarea/ stocarea/ înmagazinarea informației) *(inf, aut)* – memory; storage; store
memorie alocată primirii și memorării programului *(inf)* — instruction area
memorie a perforatorului de cartele *(inf)* — card punch memory
memorie cache (memorie intermediară de înaltă performanță/ care comunică cu microprocesorul mai direct decât memoria internă) (*inf)* – cache memory
memorie capacitivă *(aut)* — capacitor memory/ store
memorie care poate fi ștearsă, programabilă numai prin citire (*inf)* — erasable programmable read only memory; erasable storage
memorie circulantă/ dinamică/ turnantă/ cu timp de acces variabil *(inf)* — circulating memory
memorie cu acces aleatoriu/ imediat/ direct *(inf)* — random access memory (RAM)
memorie cu acces ciclic/ ciclică *(inf)* — cyclic storage/ store
memorie cu cartele *(inf)* – card memory
memorie cu conținut adresabil/ asociativă *(inf)* — content-addressable memory/ store

memorie cu date înregistrate pe discuri *(inf)* — disk data storage
memorie cu discuri interschimbabile *(inf)* — exchangeable disk store
memorie cu funcționare secvențială (memorie cu acces secvențial) *(inf)* – serial memory/ store
memorie cu niveluri diferite de acces *(inf)* — two-level storage
memorie cu selecția cuvintelor *(inf)* — word select memory/ storage/ store
memorie cu timp de așteptare zero *(inf)* – zero-access memory/ storage/ store
memorie cu timp redus de acces (*inf)* – low-access memory**/** store
memorie cuplată *(inf)* — on-line storage
memorie de bază *(inf)* – B-store
memorie de calculator rapidă/ cu timp de acces nul *(inf)* — computer zero-access memory
memorie de date *(inf)* — data logger
memorie (cu acces aleatoriu) **de durată/ nevolatilă/ remanentă** (al cărei conținut nu este pierdut la deconectarea alimentării) *(inf)* – non-volatile (random-access) memory (NVRAM; NVR)
memorie de instrucțiuni/ de comandă *(inf)* — control memory
memorie de instrucțiuni programate *(inf)* — program (me) register
memorie de lucru a unui calculator *(inf)* — computing store; scratch storage
memorie de mare capacitate cu ferite *(el)* — bulk core storage
memorie de masă (de mare capacitate) *(inf)* – mass storage
memorie dinamică cu acces aleatoriu *(inf)* — dynamic random access memory (DRAM)
memorie externă de mare capacitate *(inf)* — external bulk store
memorie externă/ secundară/ auxiliară *(inf)* — external memory
memorie fixă/ permanentă/ (programabilă) **numai pentru citit (***inf)* – read only memory (ROM)
memorie în lanț *(inf)* — chain memory/ store
memorie intermediară intrare-ieșire (zonă de stocare temporară a datelor de intrare și ieșire) *(inf)* — I/ O buffer
memorie intermediară/ tampon *(inf)* — buffer store; buffer
memorie magnetică *(inf)* – magnetic memory
memorie matricială (în care coordonatele sunt folosite pentru adresarea locațiilor sau elementelor periferice) *(inf)* – matrix/ coordinate storage; matrix memory/ storage/ store

memorie moartă/ care nu poate fi modificată în utilizare normală *(inf)* – read only memory (ROM)
memorie necuplată *(inf)* — off-line storage
memorie organizată pe cuvinte *(inf)* — word-organized memory/ storage/ store
memorie pe discuri (magnetice pe un ax comun) (*inf*) — disk file memory
memorie pentru instrucțiuni de comandă *(inf)* — control command store
memorie pentru reporturi *(inf)* — carry-over storage
memorie permanentă (care nu poate fi ștearsă) (*inf*) – unerasable memory (storage)
memorie principală/ internă/ operativă (direct accesibilă unității centrale) *(inf)* – main memory
memorie programabilă electric numai pentru citit *(inf)* — electrical programmable read only memory (EPROM)
memorie programabilă numai pentru citit (cu ștergere electrică) *(inf)* **—** electrical erasable programmable read only memory (EEPROM)
memorie protejată (memorie care permite executarea în siguranță a mai multor programe la un moment dat) *(inf)* – protected memory
memorie rapidă (cu acces rapid) (*inf*) – zero-access memory/ storage/ store; low-access memory**/** store
memorie rezidentă (reprezentând programele care rămân în memorie și după executarea ei) *(inf)* – memory resident
memorie secundară/ externă/ auxiliară *(inf)* — secondary memory/ storage/ store
memorie serială (în care timpul este folosit pentru localizarea biților, semnelor sau cuvintelor) (*inf*) – serial storage
memorie statică cu acces aleatoriu *(inf)* — static random-access memory (SRAM)
memorie suplimentară a unui calculator *(inf)* — computer backing store; backing memory/ storage/ store
memorie tampon (intermediară) *(inf)* – temporary memory (storage)
memorie tamponată (separată) **prin baterie** *(inf)* — battery buffered memory
memorie temporară (solicitată scurt timp) (*inf*) – temporary memory (storage)
memorie virtuală (care permite existența unui spațiu de adresare practic nelimitat) *(inf)* – virtual memory (storage)
memorie volatilă în/ din care se poate scrie/ citi *(inf)* — random access memory (RAM)
memorizator de cuvinte (*inf, t sist, tele)* — register

mentenabilitate (menținere în stare de funcționare) (*t g*) – maintainability
mentenanță; menținere *(t g)* — maintenance
menținere a unui raport direct proporțional (constant)
între semnalul de intrare și cel de ieșire/ liniaritate *(t sist, tele)* — linearity
menținere la o valoare constantă *(t g)* — maintaining constant
menționa (a) *(t g)* – name
mențiune (*t g)* – name
meridian (pe o sferă) (*geo)* – meridian
meromorf *(an)* — meromorphic
meromorfism *(alg)* – meromorphism
mers aleatoriu (la întâmplare) (*t pr)* – random walk
mers datorită inerției *(el)* — coasting
mers în gol *(t g)* — backlash
mers în paralel al mașinilor *(el)* — parallel operation
mers înapoi — backward running
mers la întâmplare/ fără restricții/ aleatoriu *(t pr)* – unrestricted/ random walk
mers sincronizat *(aut, el)* – independent time control
mesaj *(inf)* — address (ADR)
mesaj (mulțime de caractere și simboluri destinate transferului de informație) *(inf)* – message
mesaj de eroare (referitor la o stare anormală de funcționare a unui calculator) *(inf)* — error message
metaasamblor (macroasamblor cu facilități de macroprelucrare sofisticate) (*inf)* – metaassembler
metageometrie *(geo)* — metageometry
metalimbaj (limbaj utilizat pentru descrierea altor limbaje) *(inf, l mat)* – metalanguage
metamatematică — metamathematics
metavariabilă (variabilă metalingvistică care folosește un metalimbaj). *(inf)* — metavariable
metoda a doua a lui Liapunov *(t sist, e dif)* — Lyapunov's direct/ second method
metoda aproximațiilor succesive *(an, e dif)* — method of successive approximations; cut and try method
metoda celor mai mici pătrate *(an num)* — least squares algorithm/ method
metoda coardelor *(alg)* — chord method

metoda coeficienților nedeterminați *(mat)* — method of undetermined coefficients
metoda de coborâre a lui Hadamard *(edp)* — method of descent
metoda diferențelor finite *(an num)* — finite difference method; difference method
metoda drumului critic *(c op)* – critical path method (CPM)
metoda elementelor finite *(edp, an num)* — finite element method
metoda Galerkin (tehnică de ecuații integrale) *(an num)* — Galerkin's method
metoda Gauss-Seidel de rezolvare a sistemelor de ecuații liniare *(an num)* — Gauss-Seidel method
metoda întâia a lui Liapunov *(t sist, e dif)* — Lyapunov's indirect/ first method
metoda interpolării liniare/ aproximării prin părți proporționale *(alg)* — rule of false position; regula falsi
metoda lui Dahlen (procedură de sinteză a reacției) *(t sist)* — Dahlen's method
metoda lui Gauss de rezolvare a sistemelor de ecuații liniare *(alg)* — Gauss elimination
metoda lui Lagrange (metoda variației constantelor) *(e dif)* – method of variation of arbitrary constants/ of parameters
metoda lui Picard a aproximațiilor succesive *(e dif)* — Picard method
metoda momentelor (procedură de rezolvare a ecuațiilor diferențiale și integrale în care funcția necunoscută se dezvoltă în raport cu un sistem complet de funcții și dezvoltarea este trunchiată) *(t sist)* – method of moments (MOM)
metoda Monte Carlo de modelare a variabilelor aleatoare (simulare matematică a unei situații și experimentare cu un număr de alternative aleatorii) (*c op, st)* – Monte Carlo method
metoda multiplicatorilor (lui Lagrange) *(an)* — method of multipliers
metoda perturbațiilor *(edp)* — perturbation method
metoda punctelor de șa *(e dif)* — method of steepest descent
metoda rețelelor *(an num)* — finite difference method; net method
metoda secționării *(mat)* — tearing
metoda selecției *(st)* — sampling theory
metoda variației constantelor (metoda lui Lagrange) (*e dif)* – variation of parameters
metodă (procedeu de calcul) (*mat, inf)* – method; mode; calculation procedure
metodă a buclei *(el)* — loop test
metodă a punctului zero *(aut)* — zero method

metodă a verosimilității maxime *(st)* — maximum likelihood method
metodă calitativă *(e dif)* — qualitative method
metodă de aproximare *(an num)* — approximation method; method of approximation; method of approach
metodă de calculare/ evaluare și revizuire în mers a unui program *(inf)* — program (me) evaluation and review technique (PERT)
metodă de compensare/ de egalare *(t sist, aut)* — balancing method; balanced method
metodă de decizie *(mat)* — decision method/ procedure
metodă de integrare numerică (de aproximare a integralelor, în care intervin valorile funcției într-un număr finit de puncte) *(an)* — numerical integration method
metodă de rezolvare a unei probleme *(mat)* — process
metodă de schimbare a procesorului unui calculator personal fără schimbarea plăcii de bază *(inf)* — processor upgrade
metodă de selecție *(st)* — sampling method
metodă de verificare *(t g)* — calibrating procedure
metodă de verificare a înmulțirii *(mat)* — casting out
metodă de zero *(t g)* — balanced method
metodă deductivă *(l mat)* — deductive method
metodă dialitică de eliminare *(alg)* — dialytic method
metodă directă *(edp, e dif)* — direct method
metodă grafică *(mat)* — graphic method
metodă HIPO de proiectare și documentare a produselor-program *(inf)* — hierarchy plus input-process-output (HIPO)
metodă inductivă *(l mat)* — inductive method
metodă iterativă *(an num)* — iterative method
metodă pas cu pas *(an num)* — step by step method
metodă simplex *(inf)* — simplex method
metodă sintetică — building method
metoda substituției *(alg)* — substitution method
metodă tehnică (*t g)* — procedure
metodă variațională *(edp)* — variational method
metode de multiplex/ de multiplexare (de separare a semnalelor în timp, frecvență sau fază) *(el)* — methods of multiplexing

metode de relaxare *(an num)* — relaxation methods
metode numerice *(an num)* **—** approximation calculus
metric *(geo, arit)* – metric
metrică (*geo, arit)* – metric; metrics
metrică cu simetrie sferică *(geo)* — spherically symmetrical metric
metrică definită *(geo)* — definite metric
metrizabil *(geo)* – metrizable
metrizare *(geo)* — metrization
metru — metre; meter
metru pătrat *(geo)* – square meter
mezi (ai unei proporții) *(alg)* — means
mic — short; small
microcalculator (calculator cu microprocesor integrat) *(inf)* — microcomputer
microcontroler (circuit integrat destinat controlului sistemelor) *(t sist, aut)* — microcontroller
microinstrucțiuni (program rezident în memoria fixă a sistemului cu microprocesor) (*inf)* — firmware
microprelucrare (prelucrare cu ajutorul microprocesoarelor) *(aut)* – microprocessing
microprocesor (procesor realizat cu un număr redus de componente integrate pe scară largă) (*aut, inf)* – microprocessor
microprogramare (tehnică de implementare a unității de comandă a unui procesor cu ajutorul unei memorii) (*inf)* – microprogramming
microprogramare orizontală (care urmărește efectuarea simultană a tuturor operațiilor posibile) *(inf)* — horizontal microprogramming
microprograme (program rezident în memoria fixă a sistemului cu microprocesor) (*inf)* — firmware
micșora (a) (*mat, t g)* – limit; shorten; diminish
micșorare *(mat)* – decrease; narrowing
mijloc (*mat, geo, t g, t pr)* — centre; center; middle; mean
mijlociu (*t pr, t g, mat, geo, st)* – mean; average; median
mijlocul unui segment de dreaptă *(geo)* – midpoint of a line segment; bisecting point of a line segment
minicalculator (calculator cu lungime limitată a cuvântului și sistem de operare simplu) *(inf)* – minicomputer

minim (um) *(edp, st, mat)* — minimum (pl. minima); trough
minim; minimal — minimal; smallest
minimax *(geo, t pr, an)* — minimax
minimiza (a) *(mat, an)* — minimize; minify
minimizare *(mat)* — minimization
minor *(alg, mat)* – minor determinant; subdeterminant; minor
minor îndreptat *(alg)* — signed minor
minora (a) *(mat)* — minorize
minorant *(an)* — minorant; lower bound
minus (semnul minus; cantitate negativă) (*alg)* – negative sign; less; minus; minus symbol
minut (de arc/ de unghi/ de timp) *(mat)* – minute
mișcare (*t g)* — movement
mișcare alternativă *(t g)* — back and forth motion
mișcare circulară/ de rotație *(mec)* —gyration; circular motion
mișcare de avans *(mec)* — feed motion
mișcare de recul *(mec)* — back-up movement
mișcare de rostogolire *(geo)* — rolling motion
mișcare periodică *(mec)* — periodic motion
misiune *(inf)* — task
mixt — mixed
mixtură (*t g)* — blend; blending
mod de execuție (al unui program) (*inf)* — operating mode
mod de lucru acționat prin comandă (în proiectarea asistată de calculator) *(inf)* — command-driven mode
mod de lucru/ de acționare/ de exploatare (*el)* – operating mode
mod de operare al unui sistem digital de tip *numărător* *(inf)* — count-up (CU)
mod de oscilație *(aut, inf, tele)* – mode
mod de propagare (în ghidurile de undă) (*aut, inf, tele)* – mode
mod de reglare *(t sist)* — controller action
mod de tratare *(t g)* — procedure
mod dominant/ fundamental *(t sist)* — dominant mode
mod interactiv de prelucrare a datelor (permițând dialogul între operator și sistemul informatic) *(inf)* — interactive mode
mod protejat (mod de funcționare a unui calculator în care unitatea centrală poate

executa la un moment dat în siguranță mai multe programe) (*inf*) – protected mode

mod/ regim de funcționare glisant (în care traiectoria unui sistem dinamic se mișcă pe o suprafață de alunecare) *(t sist)* – sliding mode

model (*mat, mec, t g, inf, t sist)* — form; model; design; template; pattern

model/ figură format (ă) de conductoarele unui circuit imprimat *(el)* — conductor pattern

model al unei teorii științifice *(l mat)* — formal system

model cu intrări libere *(t sist)* — free input model

model de așteptare (descriere formală a unui sistem de așteptare) (*c op)* – queueing model

model de ordin redus (o reprezentare matematică a unui sistem obținută prin eliminarea unor părți ale sistemului) (*t sist)* – reduced-order model

model de sistem dinamic nedeterminat (model al unui sistem dinamic care include nedeterminările sau perturbațiile sistemului) (*t sist)* – uncertain dynamical system model

model de stare vag/ fuzzy *(t sist)* — fuzzy state space model

model formal al limbajului LISP *(inf)* — lambda calculus

model Hopfield (algoritm neural capabil să recunoască o intrare incompletă) *(t sist)* — Hopfield model/ memory

model Markov latent (sistem dinamic discret guvernat de un lanț Markov) *(t sist)* — hidden Markov model (HMM)

model universal de impuls (al sistemului reglat) (*t sist, aut)* – universal impulse model

model/ reprezentare de stare (ansamblu de ecuații diferențiale sau cu diferențe și de ecuații algebrice, care determină funcționarea unui sistem dinamic continuu sau discret; sistemele liniare continue au reprezentarea de stare $\dot{x}(t) = A(t)x(t) + B(t)u(t)$, $y(t) = C(t)x(t) + D(t)u(t)$ unde $x(t)$, $u(t)$ și $y(t)$ sunt respectiv vectorii de stare, intrare și ieșire) *(t sist)* – state space model

modela (a) (inf) — simulate

modelare *(inf)* — modelling

modelare matematică *(inf, mat)* — mathematical simulation

modelare prin elemente finite (în proiectarea prin metoda elementelor finite) (*an num, edp)* — finite element modelling

modem (dispozitiv care permite transmiterea datelor la distanțe mari fără erori) (*inf, tele)* – modem (data set); modulator-demodulator (MODEM); data set
modifica (a) — modify
modificare *(mat, t g, el)* — modification; alternation
modificare a lungimii (*mat)* — elongation
modificator *(aut)* – modifier
modul (*aut, el, mat, t g)* — module; modulus (pl. moduli); building block
modul al unui program *(inf)* — procedure
modul obiect (element de program tradus/ furnizat de un asamblor/ de un compilator) *(inf)* – object module
modul program (parte dintr-un program compusă din una sau mai multe instrucțiuni) *(inf)* — program (me) module
modular (izat) (realizat ca bloc funcțional tipizat) (*aut, el, inf)* — modular
modulare (variație a parametrilor unui semnal) *(el, tele)* — modulation (mod.)
modulare în amplitudine *(el)* — amplitude modulation (AM)
modulație *(el)* – modulating
modulație de frecvență *(el, tele)* — frequency modulation (FM)
modulație în amplitudine cu defazare la 90^0 *(el, tele)* – quadrature amplitude modulation (QAM)
modulație liniară de frecvență (modulație a unei purtătoare sinusoidale printr-un semnal în forma dinților de fierăstrău) *(el)* — chirp modulation
modulație pe grilă *(tele)* — grid control
modulator *(el)* – modulating
modulo *(arit)* — modulo
modulul/ lungimea unui vector *(alg, geo)* — magnitude of a vector; vector length
moment *(t g, mec)* – moment
moment contrar de rotire *(mec)* — back twist
moment de readucere *(aut)* — restoring moment
moment mixt *(st)* — product moment
monitor *(aut)* — monitoring device
monitor modulator *(aut)* — modulating monitor
monoame asemenea *(alg)* — like monomials; similar monomials
monoid *(alg)* — monoid
monom *(alg)* – single-term
monomial *(alg)* – monomial

monomorfism *(alg)* — isomorphy; monomorphism
monoprogramare (exploatare cu rularea succesivă a programelor) (*inf)* – uniprogramming
monoton *(an)* — monotonic; monotone; monotonous
monta (a) (*t g)* – mount
montaj antiparalel *(el)* — back-to-back connexion
montaj autoelevator catodic (amplificator electronic) (*inf)* – bootstrap
montaj în cruce *(el)* — compound slides
montaj în serie *(el)* — series connection
montaj/ cuplaj în cascadă/ în serie *(el)* — cascade connection
montare *(t g)* — fitting
montat în paralel *(el)* — banked (together)
montură (*el, tele)* — mount
morfism *(alg)* — morphism
morfologie matematică (teorie matematică a transformărilor neliniare ale imaginilor, bazată pe teoria mulțimilor sau teoria laticelor, opusă teoriei liniare a sistemelor) (*t sist, mat)* – mathematical morphology
mostră (*mat)* — sample
motivat *(l mat, alg)* — valid
mozaic (*inf)* – matrix
muchie *(geo, t graf)* — edge
muchie de întoarcere *(geo)* — edge of regression
muchie laterală *(geo)* — lateral edge; side edge
mufă *(el, t g)* — box; cable box
multidimensional *(alg, t sist, geo, mat)* — multivariate; polydimensional; multidimensional
multietajat (cu/ în mai multe trepte) *(el)* – multistage
multiform *(an)* — multi-valued; many-valued; multiform; multiple valued
multiform în ambele sensuri *(an)* — many-to-many
multiformitate *(an)* — many-valuedness
multifuncțional — multipurpose
multilateral — many-sided
multiliniar *(mat)* — multilinear
mulțime *(mat, t g, mec, geo, el, inf, tele, st, t mul, t sist, alg, an, e dif)* — amount; quantum; lot number; assemblage; manifold; range; set; lot; bulk; ensemble;

system
mulțime (multitudine) *(l mat, mat)* — multitude
mulțime a evenimentelor elementare *(t pr)* – aggregate of simple events
mulțime a punctelor-limită la frontieră *(an)* — boundary cluster set
mulțime bine ordonată *(t mul)* — well-ordered set
mulțime Borel *(an)* **—** Borel set
mulțime cât/ factor *(alg)* — quotient set; factor set
mulțime complementară *(t mul)* — complement of a set
mulțime conexă *(t mul)* — connected set
mulțime convexă *(an)* — convex set
mulțime cu număr finit de elemente (*t mul)* — finite set
mulțime cu un singur element *(t mul)* — singleton; unit set
mulțime de convergență *(an)* — set of convergence
mulțime de definiție *(an)* — range of definition
mulțime de măsură nulă *(an)* — zero set
mulțime de numere *(alg, geo, an)* — set of numbers
mulțime de puncte *(an, t mul)* — set of points; point set
mulțime de stări discrete *(t sist, t pr)* — discrete state-space
mulțime densă *(t mul)* — dense set
mulțime derivată *(an, t mul)* — cluster set; derived set
mulțime deschisă *(t mul)* — open set
mulțime diferență *(t mul)* — difference set
mulțime discretă *(t mul)* — discrete set
mulțime formată numai din puncte izolate *(t mul)* — isolated set
mulțime închisă (conținând puncte care aparțin și complementarei ei) (*top)* – nodal set; closed set
mulțime măsurabilă *(an)* — measurable set
mulțime neconexă *(top)* — disconnected set
mulțime nodală *(top)* – nodal set
mulțime numărabilă *(an)* — countable set; denumerable set
mulțime ordonată *(t mul)* — ordered set
mulțime punctuală *(an)* — set of points
mulțime suport (*an, mat)* **—** support; carrier
mulțime vagă *(mat)* — fuzzy set
mulțime vidă (mulțime de măsură nulă) *(t mul)* – null set; empty set

mulțimea de accesibilitate a sistemului (mulțimea capetelor tuturor traiectoriilor sistemului cu starea inițială nulă) *(t sist)* — attainable set for a system
mulțimea punctelor limită *(an)* — cluster set; derived set
mulțimea soluțiilor *(alg, e dif)* — set of solutions; solution set
mulțimea tuturor numerelor reale *(an)* — real number system
mulțime-cât; mulțime-factor *(t mul)* — factor set; quotient set
mulțimi care au puncte interioare comune *(t mul)* — overlapping sets
mulțimi disjuncte (fără elemente comune) *(t mul)* – mutually exclusive sets; disjoint sets; non-overlapping sets
multiplex *(tele)* — multichannel
multiplexare (utilizare a unei singure resurse pentru mai multe unități) *(aut, inf)* – multiplexing; time sharing; multiplex
multiplexare (utilizare multiplă prin divizare a lungimii de undă) (*tele)* – wavelength division multiplixing (WDM)
multiplexor (echipament utilizat pentru multiplexare; dispozitiv de comandă pentru mai multe operații) (*aut, inf)* – multiplexer (mpx., mux.)
multiplica (a) *(mat)* — multiply; augment
multiplicare *(mat, tele)* — multiplication; grading
multiplicativ *(mat)* — multiplicative
multiplicator *(e dif)* — integrant/ integrating factor
multiplicator (înmulțitor) *(t sist, aut, mat)* — multiplier
multiplicator al lui Jacobi *(an)* — Jacobian multiplier
multiplicatori ai lui Lagrange *(an)* — Lagrange multipliers
multiplicitate *(alg, geo, mat)* – manyess; manifold; multiplicity
multiplu *(mat, t g)* – multiplex; multiple; repeated; multiway
multiplu comun *(arit)* — common multiple
multiplu conex *(an)* — multiply connected
multiplu întreg *(alg)* — integral multiple
multiplu par *(alg)* — even multiple
multipolar (*t g)* — multiway
multiprelucrare (existența a două sau mai multe procesoare într-un calculator și posibilitatea sistemului de operare de a concretiza avantajele existenței acestor procesoare) (*inf)* – multiprocessing
multiprelucrare simetrică (într-un sistem în care mai multe procesoare folosesc memoria în comun) *(inf)* – symmetric multiprocessing (SMP)

multiprocesor (calculator cu mai multe unități centrale având acces la o memorie principală comună) (*inf*) – multiprocessor
multiprogramare (pentru executarea mai multor programe) (*inf*) – multiprogramming
multivector *(geo)* — multivector
multivibrator bistabil *(el, aut)* — trigger
multivibrator stabil *(el)* — flip-flop (circuit)
mutual — mutual

http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2016

N

http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2016

nabla *(an)* — nabla
natural *(geo)* — intrinsic (al)
***n*-dimensional** *(geo, alg, t sist)* – *n*-dimensional
neadaptare *(aut, tele, t g)* — misfit; mismatching; unbalance
neadaptat *(tele)* — unmatched
neadevărat *(l mat)* — untrue
neadmisibil — inaccesible
neaflat sub control (*inf, t g)* – off-line
nealeatoriu (care are o cauză bine determinată) *(mat, t pr)* – assignable; significant; non-random
nealiniere *(aut)* — misalignment
neamortizat *(t sist, mec, e dif)* — undamped
neanalitic *(an, alg)* — non-analytic
nearhimedean *(an)* — non-Archimedean
nearmonic *(geo)* — anharmonic
neasemenea — unlike
necesar — necessary; required
necesitate — necessity
neciclic — non-cyclic
neclar *(mat, tele)* — fuzzy
necompact *(mat, top)* — loose; non-compact
necomparabil (înregistrare fără corespondent/ omolog) *(inf)* — unmatched
necompensat *(t g)* — unbalanced
necomutativ (*geo, alg)* – skew; non-commutative
necomutativitate *(geo, alg)* — skewness
neconcordanță (*aut, l mat)* — incongruity
necondiționat (fără condiții) *(an, alg)* —unconditional; unconditioned
neconex *(an, geo, top)* — unconnected; disconnected
necontrastant *(mat, tele)* — fuzzy
necontrolabil *(t sist)* — uncontrollable
neconvergent *(an)* — non-convergent
necoplanar *(geo)* — non-coplanar
necunoscută *(mat)* — unknown
nedefinit *(mat, l mat)* — indetermined; indefinite; indeterminate; undefined
nedegenerat *(mat)* — non-degenerate; non-singular

nedemonstrat *(l mat)* — unproved; unproven
nedens *(mat)* — loose
nedescrescător *(mat)* — non-decreasing
nedesfășurat *(geo, an)* — undeveloped
nedeterminare *(inf)* — equivocation; indeterminacy
nedeterminat *(mat, alg)* — indetermined; indefinite; indeterminate; loose; undetermined; uncertain; indeterminate
nedezvoltat *(geo, an)* — undeveloped
nedirecțional *(tele)* — non-directional
nedirectiv (*tele)* — non-directional
nedirijat *(geo, an, inf)* — undirected; non-directional
nedivizibil *(mat)* — indivisible
neechilibrat (*t g)* — out-of-balance; unbalanced
neegal *(mat)* — unequal; unlike
neetichetat *(t graf, inf)* – unlabelled
neeuclidean *(geo)* — non-Euclidean
neexact *(mat)* — loose
nefinisat *(t g)* — blank
nega (a) *(l mat)* — deny
negare *(l mat)* — contradiction
negație de intersecție *(aut, inf)* — inhibiting circuit
negație; negare *(l mat)* — negation; denial
negative (*alg)* – negative
negator *(inf)* — negator
neizolat *(t g)* — blank
neîncărcat *(el)* — dead
neîntrerupt (*mat)* – solid
nelimitat; nemărginit — limitless; boundless
nelinear *(mat)* — non-linear
nelinearitate *(mat)* — non-linearity
nemarcat *(t graf, inf)* – unlabelled
nemărginire *(an)* **—** boundlessness; unboundedeness
nemărginit *(an)* — unbounded; boundless
nemetrizabil *(top)* — non-metrisable
nenegativ *(mat)* — non-negative

nenul — non-vanishing
nenumărabil *(t mul, mat)* — uncountable; countless
nenumărabilitate *(t mul)* – uncountability
neocâmp *(alg)* — neofield
neocorp *(alg)* — neofield
neocupat *(inf)* — not-busy
neoinel (*alg)* — neoring
neomogen *(mat)* – inhomogeneous; non-homogeneous
neomogenitate *(mat*) — inhomogeneity
neordonat (*an)* — unordered
neorientabil *(top)* — non-orientable
neorientat *(geo, an)* — undirected
neoscilant — non-oscillatory
neperiodic *(mat)* — non-periodic; non-cyclic
neperiodicitate *(mat, mec)* – aperiodicity
neperturbat *(t sist, e dif, inf, mec)* — undisturbed; unperturbed
nepotrivire (*aut, l mat)* — incongruity; mismatch
neprimitiv *(alg)* — imprimitive
nerectiliniu *(geo)* — unstraight
nereflexiv *(l mat)* — irreflexive; non-reflexive
nereglabil *(t sist)* — uncontrollable
neregularitate — irregularity
nerezolvabilitate *(l mat)* — unsolvability
nesigur — uncertain
nesiguranță *(inf)* — equivocation
nesimetric (*geo, alg, t g)* – skew; unbalanced
nesingular *(mat)* — non-singular
nestabilitate *(t sist, e dif)* — unstability
nestaționar *(t sist, edp, mec)* — unsteady; non-steady
net — net
neted *(st, an)* — smooth
neted pe porțiuni (*an)* — sectionally piecewise smooth
netezire *(aut, t sist, st)* — smoothing
netezit *(st, inf)* — smoothed
netranzitiv *(l mat)* — intransitive; nontransitive

neuniform — non-uniform
neutilizat *(aut, inf)* — blank
neutralizare *(t sist, mec, t g)* — balancing
neutru — neutral
neverosimil (puțin probabil) — unlikely
nevid. *(an)* — non-empty; non-void
nilpotent *(alg)* — nilpotent
nivel *(mat, inf)* — level
nivel de suprimare/ de stingere *(tele)* — black-out level
nivel de transmisie — intensity of magnetic field
nivelare *(inf)* – equalization
nod (al unui graf, al unei rețele sau al unei oscilații) *(t graf)* – node
nod *(el, mat, top)* — kink; loop; knot
nod al unei rețele de comunicații *(tele)* — vertex (pl. vertices/ vertexes); branch point; point of ramification
nod al unei vibrații *(edp)* – vibration node
nod al unui graf *(geo, t graf, inf)* — vertex (pl. vertices/ vertexes)
nod de asamblare (*t graf)* – node
nod neregulat *(mat)* — improper node
nod nestabil/ instabil *(e dif)* — unstable node
nod stabil *(e dif)* — stable nod
nodal — nodal
noetherian *(alg)* — Noetherian
non sens *(l mat)* — meaninglessness
nonagon *(geo)* — nonagon
non-zero — *adj*. nenul
norma (a) *(aut, inf)* – regulate; normalize
normal (*alg, geo, mec)* — standard; regular (r., reg.)
normală *(geo)* — normal line; normal
normală exterioară *(edp)* — outward normal
normală la o suprafață *(geo)* – surface normal
normală principală *(geo)* — principal normal
normaliza (a) (a ajusta exponentul și mantisa unei cantități cu virgulă mobilă) *(inf)* – normalize
normalizare (aducere a unui număr la o formă standard; aducere la forma

normală) (*mat, t g)* – normalization
normalizat — normalized
normare *(mat, t g)* – normalization
normat *(alg, geo, mec)* — standard; normed; normalized
normatron (calculator electronic imaginar folosit pentru învățarea programării) (*inf*) — normatron
normă *(mat)* — norm
notă *(t g)* — notation; note; notice (not.)
nota (a) — note
notare *(t g)* — notation; record (rec.)
notare în baza 5 *(inf)* — quinary notation
notație (*t g)* — notation; symbol
notație/ prezentare/ mod de scriere binar (ă) *(mat, inf)* — binary notation
notație/ reprezentare zecimală codificată binar/ biquinar *(inf)* — biquinary coded decimal notation
noțiune fundamentală — basic concept
nucleu *(alg, e dif, t graf)* — kernel
nucleu complet *(an)* — closed kernel
nucleu de rang finit *(alg)* — degenerate kernel
nucleu reciproc *(an)* — reciprocal kernel
nucleu rezolvant *(an, e dif)* – resolvent; resolvent kernel; solving kernel
nucleu separabil al unei transformări 2-D (nucleu care se poate factoriza ca produs a două nuclee 1-D) *(t sist, an)* – separable kernel for a 2-D transform
nucleu separabil al unei transformări *n*-D (nucleu care se poate factoriza ca produs a *n* nuclee 1-D) *(t sist, an)* – separable kernel for an n-D transform
nucleul unei ecuații integrale *(e dif)* – kernel/ nucleus of an integral equation
nucleul unui homomorfism *(alg)* – kernel of a homomorphism
nul — null
număr *(aut, mat, t g)* — number; figure
număr al unui nod (număr care identifică plăcile unei rețele de calculatoare) (*inf)* – node number
număr aleatoriu *(inf)* — random number
număralgebric *(alg)* – algebraic (al) number
număr binar (număr scris în sistemul de numerație cu baza doi) *(arit, inf)* — binary number

număr bipartiționat *(mat)* — bipartite number
număr caracteristic *(mat)* — characteristic number
număr caracteristic al unei matrice *(alg)* — proper value; eigenvalue
număr cardinal (*t mul)* — cardinal number
număr ce depășește capacitatea unui calculator *(inf)* — capacity exceeding/ out of range number; infinity
număr complex *(an)* — complex number
număr compus *(arit)* — composite number
număr concret *(mat)* — denominate number
număr cu lungime dublă *(inf)* — double precision/ length number
număr cu mai multe cifre *(aut, an num)* — multiple number
număr cu o singură cifră *(inf, arit)* — single-valued number
număr de actualizare (număr zecimal asociat unui fișier în scopul identificării acestuia) *(inf)* – updating number
număr de apel al unui program *(inf)* – call number
număr de generare (folosit pentru identificarea fișierelor) *(inf)* — generation number
număr de lecturi succesive (la calculator) *(inf)* — read-around number
număr de repetări ale grupurilor (în FORTRAN) *(inf)* — group repeat count
număr de stabilitate *(t graf)* – stability number
număr de versiune (număr asociat unui fișier în scopul identificării acestuia) (*inf)* – version number
număr deficient (număr mai mare decât suma divizorilor săi, exceptând numărul însuși) *(mat)* — defective/ deficient number
număr derivat (*mat)* — derivative
număr impar *(arit)* — odd number
număr întreg *(arit, alg)* — integer; integral number; whole number; integer number
număr întreg complex/ gaussian *(mat)* — complex integer
număr întreg negativ *(arit)* — negative integer
număr irațional *(an, mat)* — irrational number; irrational
număr irațional algebric (expresie care conține un număr irațional) *(alg)* – surd
număr mare *(mat)* — lot number
număr maxim de cifre *(mat)* — capacity
număr natural *(mat)* — natural number
număr natural neprim *(arit)* — composite number

număr necunoscut *(mat)* — unknown quantity
număr operator (*inf)* – operand
număr ordinal *(an)* — ordinal; ordinal number
număr par *(arit)* — even number
număr pozitiv *(arit)* — positive number
număr prim *(arit, geo, alg)* – prime; prime number
număr pur imaginar *(alg)* — pure imaginary number
număr rațional *(alg)* – rational number
număr real *(an)* — real
număr ridicat la pătrat (*alg, geo)* — square
număr total de biți cu valoarea 1 din cadrul unui cuvânt (caracteristică a unui vector binar utilizată pentru verificarea corectitudinii transmiterii datelor) (*inf)* – parity
număr transcendent *(alg)* — transcendental number
număr zecimal *(arit)* — decimal number; decimal
număra (a) *(an num, inf, mat)* — cast up; number; tally; count
număra (a) invers/ descrescător *(mat)* — count down
numărabil *(an, t mul, mat)* — numerable; denumerable; countable; enumerable
numărabilitate *(an)* — countability; denumerability; enumerability
numărare *(mat, inf, arit)* — computation; numbering; enumeration; numeration
numărare a ciclurilor *(inf)* — cycle count
numărare inversă/ regresivă (*mat)* — count down
numărare/ contorizare a cartelelor *(inf)* — card count/ counting
numărător (*inf, t sist, tele, arit)* — register; numerator
numărător cu circuit basculant *(el)* — flip-flop counter
numărător de impulsuri *(mat, el)* — scaler
numărător/ contor binar reversibil *(inf)* — binary up-down counter
numărător (contor) **progresiv —regresiv/ reversibil** (de adunare și scădere) *(inf)* — forward-backward counter
numărătorul unui raport (*mat, l mat)* **—** antecedent; numerator
numărul complex $a+ib, b\neq 0$ *(mat)* – imaginary number
numărul complex i *(an)* — imaginary unit
numărul de sub radical — radicand
numărul gradelor de libertate *(mec)* — number of the degrees of freedom
numărul unu *(arit, alg)* – unity (pl. unities)

nume (*t g)* – name
nume al datei *(inf)* — data name
nume al variabilei (locație de memorie al cărei conținut poate fi schimbat în timpul rulării programului) *(inf)* – variable name
nume de definiție a datelor *(inf)* — data definition name (DD name)
nume simbolic (etichetă folosită în programele scrise în limbaj sursă) *(inf)* — symbolic name
nume/ indicator de fișier *(inf)* — file name
numerație zecimală *(arit)* — decimal numeration
numere complexe conjugate *(an)* — conjugate complex numbers
numere prime între ele *(arit)* — relatively prime numbers; coprime numbers
numere/ cifre funcționale *(arit)* — function digits
numeric *(mat, inf, arit)* — computational; digital; numerical; numeral
numerota (a) *(mat)* — index; number
numerotare *(mat, arit)* — numeration; numbering
numi (a) (*t g)* – name
numitor al unei fracții *(mat)* — denominator
numitor comun *(arit)* — common denominator

O

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2016

o singură instrucțiune-mai multe fluxuri de date (modalitate de organizare a unui calculator cu o singură unitate de control) (*inf*) – single instruction-multiple data (SIMD)
o singură instrucțiune-un singur flux de date *(inf)* — single instruction-single data (SISD)
o unitate de informație (*inf)* — field
OBERON *(inf)* — sistem de operare și limbaj de programare utilizabil pentru mărirea performanțelor sistemelor de operare
obiect *(l mat, st)* — subject; object
obiect comandat *(t sist)* – controlled member
obiect geometric *(geo)* — geometric object
obiecta (a) — object
obișnuit — regular (r., reg.); ordinary
oblic *(alg, geo, an)* – oblique; diagonal; inclined; slant; slantwise; slanting; skew
oblicitate (*geo, alg)* — skewness; dip; obliquity; obliqueness
obligație *(inf)* — task
observa (a) — observe
observabilă (mărime) (*t sist)* — observable
observabilitate (proprietatea de a putea determina starea unui sistem observând intrarea și ieșirea sistemului) *(t sist)* — observability
observabilitate locală a sistemelor 2-D *(t sist)* — localobservability of 2-D systems
observat (obținut prin observație) — observed
observator *(t sist)* — observer
observator asimptotic 2-D *(t sist)* **—** asymptotic 2-D observer
observator de amortizare *(t sist)* — dead-beat observer
observator vag/ fuzzy *(t sist)* — fuzzy observer
observator/ estimator cu mod glisant (estimator de stare al unui sistem cu nedeterminări la care eroarea dintre starea estimată și starea reală prezintă un mod glisant) *(t sist)* – sliding mode observer/ estimator
obstacol *(t g)* – jog
obturator *(el)* – trap
octaedric (cu opt fețe) (*geo)* – octahedral
octaedru (corp solid cu opt fețe) *(geo)* — octahedron (pl. octahedrons/ octahedra)
octagonal (*geo)* – octangular
octant (a opta parte din cerc; fiecare din cele opt regiuni în care trei plane

concurente perpendiculare câte două impart spațiul) (*geo, an)* — octant
octet/ **bait (**secvență de biți, considerată ca o unitate) *(inf)* — eight-bit/ byte (character); byte (character)
octogon *(geo)* – octagon; octangle
octogonal *(geo)* — octagonal; octangular
ocurență — occurrence
off-line (neaflat sub control) *(inf, t g)* – off-line
olomorf *(an)* — holomorphic
olonom *(geo)* — holonomic
olonomie *(geo)* — holonomy
ombilical *(geo)* — umbilical
omogen (*an, alg, st, top)* — uniform; homogeneous
omogenitate — homogeneity
omografic *(geo)* — homographic
omografie (*geo)* — homography
omolog *(inf, mat)* — unmatched; homologous; correspondent
omolog inferior *(top)* – lower homologous
omologic *(alg)* — homologic (al)
omologie *(top)* — homology
omomorfism canonic *(alg)* **—** canonical homomorphism
omomorfism natural *(alg)* **—** canonical homomorphism
omotetic *(geo)* — homothetic
omotetie (*geo)* — homothety
omotopic *(geo, top)* — homotopic
omotopic nul *(top)* — null-homotopic
omotopie *(geo, top)* — homotopy
omotopie celulară *(top)* — cellular homotopy
ondulator (*el)* — inverter
on-line (aflat sub control; cuplat direct cu unitatea centrală; funcționând în circuit comandat de calculatorul central; direct; sistem de calcul la care un utilizator are acces în mod interactiv // în timp real) (*inf, t g)* – on-line
opera (a) *(el, tele)* – run
operand (dată implicată în efectuarea operațiilor cu calculatoarele numerice) (*inf)* – operand
operator (simbol terminal al gramaticii unui limbaj de programare) *(inf, an)* —

operator
operator autoadjunct. *(e dif)* – self-adjoint operator
operator complet continuu *(an)* – completely continuous operator
operator de câmp *(inf)* — field operator
operator de frontieră *(an)* – boundary operator
operator diferențial *(e dif)* — differential operator
operator Hamilton. *(an)* — del
operator hermitian/ simetric *(an)* — Hermitianoperator
operator la consolă *(inf)* — consoleer
operator liniar *(alg, an)* — linear operator
operator logic de disjuncție — EITHER-OR
operator logic ȘI (*inf)* – AND operator
operator unitar *(an, alg)* — unitary operator
operator unitate/ identitate *(an, edp)* — unit (y) operator
operatorul de translație *(an)* – shift operator
operatorul lui Laplace *(an, edp)* – Laplace operator
operatorul nabla *(an)* — nabla operator
operație (*arit, inf, t g)* – performance; job; procedure; rule
operație a memoriei *(inf)* — storage operation
operație aritmetică *(mat, inf)* —computation; arithmetical operation; counting operation
operație aritmetică cu mai multe precizii *(inf)* — multi-precision arithmetic
operație auxiliară/ accesorie *(aut)* — housekeeping
operație binară *(inf)* **—** binary operation
operație (acțiune) comandată numeric *(inf)* — numerical action
operație cu virgulă fixă *(inf)* — fixed-point calculation
operație de intrare-ieșire (executare a unei comenzi în sistemul de intrare-ieșire) (*t sist, inf)* – input-output operation
operație de neechivalență — EITHER-OR
operație de serviciu (*inf)* — control function
operație externă *(alg)* — external operation
operație (funcționare) **greșită** *(t g)* — misoperation
operație internă *(mat)* — internal operation
operație logică (de tipurile NU, ȘI, SAU etc) *(l mat)* – logic operation
operație logică OR *(mat)* — alternation

operație matematică *(mat)* — computing calcul
operație paralelă *(aut)* — parallel operation
operație ternară *(alg)* — ternary operation
operație unară *(alg, inf)* – unary operation
operații accesorii/ neproductive (ale unui calculator) (*inf)* – red-tape operations
operații inverse. *(alg)* – reverse operations
operațional — operational; symbolic (al)
opoziție *(l mat)* — contradiction
opri (a) *(mat, inf, t sist, t g)* — break; retard; shut off
opri (a se) *(inf)* — hang up
oprire *(t g)* – shut down
oprire a unui proces sau a executării unei sarcini *(inf)* — lockout
oprire automată *(aut)* – self-stopping
oprire facultativă (pe care sistemul de calcul o ignoră dacă în prealabil nu este validată de operator) *(inf)* — optional stop
oprire neprevăzută (a calculatorului) (*inf)* — hang up
optim *(t sist, e dif)* – optimal; optimum; best
optimal *(t sist, e dif)* – optimal; optimum
optimalitate *(t sist, e dif)* — optimality
optimiza (a) — optimize
optimizare (proiectare/ modificare a unui sistem sau program în scopul obținerii eficienței maxime) (*t sist, c op, aut)* – optimization; optimizing
optimizare cu comandă adaptivă *(t sist)* — adaptive control optimisation
opune (a se) *(geo)* — subtend
opus (*mat)* **—** inverse; opposed; opposite
opusul unui vector *(an)* — negative of a vector
orb (*t g)* — blank
orbită *(geo, mec)* — orb; orbit
orbital *(geo, mec)* — orbital
ordin (*mat)* – degree; position; index (*pl.*indices/ indexes); order
ordin (al unui tensor) (*alg, geo, inf)* – rank; command
ordin de creștere *(mat)* — growth
ordin de derivare *(an)* — order of differentiation
ordin de multiplicitate *(aut)* — multiplicity
ordin inițial (*tele)* **—** bootstrap

ordinal *(an)* — ordinal; ordinal number
ordinar — ordinary
ordinator *(inf)* — digital computer; multipurpose computer
ordine *(t sist, aut, inf, an)* — order; ordering; succession
ordine a factorilor aleatorii *(t pr)* – randomization
ordine parțială *(t mul)* — partial order
ordinul contactului *(geo)* — order of contact
ordinul de multiplicitate al unei rădăcini *(alg)* — order of root
ordinul unei ecuații diferențiale *(e dif)* – degree of a differential equation
ordinul zecilor *(mat)* – decade
ordona (a) (*el, inf, tele, mat)* – range; order
ordonare *(an, mat)* — ordering; order
ordonare intercalată (ex. a înregistrărilor pe un suport de date) (*inf)* – interlaced storage assignment
ordonat *(an)* — ordered
ordonată (coordonata y) *(geo)* —ordinate; y-coordinate
organ de comandă *(aut, t sist, t g)* – control device; actuating mechanism
organ de reglare/ de comandă *(t sist)* — correcting element
organ motor *(aut)* — final control element
organigramă *(t g, t sist, mat, inf)* — diagram; organization chart; set (-)up; flow chart; logical diagram
organiza (a) *(t g)* — establish
organizare (arhitectură) **a unui sistem de calcul (**integrare a unităților funcționale într-un subsistem hardware) *(inf)* — system organization
organizare a unui program (alcătuire a unui program ca structură și mod de comunicare între componente) *(inf)* – program (me) organization
organizare secvențială logică a memorării *(inf)* — control logical sequential storage organization
oriciclu *(geo)* — oricycle
orienta (a se) — orient
orientabil *(top)* — orientable
orientabilitate *(top, geo)* — orientability
orientare *(mat)* — bearing; orientation
orientat *(geo, an, top)* – sensed; oriented
orientat în sus — upward

orientat/ dirijat către stânga — left-handed
original *(an, t g)* – original; initial function; proper
origine — zero (*pl.*zeroes/ zeros); origin
origine a coordonatelor *(an)* — fixed point; stated point
originea reperului/ coordonatelor *(geo)* — origin of coordinates
originea sistemului de coordonate *(geo)* — origin of system of coordinates
originea timpului *(mec)* — origin of time
orizont al comenzii (momentul final al intervalului de operare al comenzii) *(t sist)* — control horizon
orizontal — horizontal
orizontală *(geo)* — horizontal line
ortocentric *(geo)* – orthocentral
ortocentru (punctul de intersecție a înălțimilor) (*geo)* – orthocentre
ortogonal *(geo)* — orthogonal; orthographic
ortogonalitate *(alg)* – orthogonality
ortogonaliza (a) *(alg)* – orthogonalize
ortogonalizare *(alg)* – orthogonalization
ortonormal *(alg)* – orthonormal (ized)
ortoptic *(geo)* — orthoptic
oscila (a) (*e dif)* – swing; oscillate
oscilant *(e dif)* — oscillating; oscillatory
oscilația unei funcții. *(an)* – saltus of a function; oscillation of a function
oscilație (*e dif, el, inf, tele)* – swing; oscillation; beat; range
oscilație amortizată *(t sist, el)* – damped oscillation
oscilație atenuată *(el)* – decadent oscillation
oscilație corectoare de mică amplitudine *(el)* — dither
oscilație impusă/ forțată *(el)* — forced vibration
oscilație întreținută *(el)* — sustained oscillation
oscilație liberă/ proprie *(el, t sist)* — free oscillation
oscilație neamortizată *(t sist, e dif)* — undamped oscillation
oscilație pendulară *(tele)* — hunting
oscilație proprie *(mec)* — natural oscillation
oscilație sinusoidală. *(e dif, t sist)* – sinusoidal oscillation
oscilație sinusoidală amortizată *(t sist, el)* – damped sine wave oscillation
oscilație transversală *(edp, mec)* – lateral oscillation

oscilație triunghiulară/ în dinte de fierăstrău *(el)* — ramp
oscilații amortizate *(t sist, el)* – dead-beat oscillations
oscilații staționare — steady-state oscillations
oscilator (generator de oscilații/ de semnale cu o anumită frecvență) *(el)* – oscillator (OSC)
oscilator cu reacție *(t sist)* — feedback oscillator
oscilatoriu *(e dif)* — oscillating; oscillatory
oscilograf de impulsuri periodice *(el)* — recorder
oscula (a) (a avea,obișnuit, trei puncte în comun) (*geo)* – osculate
osculație (contact de ordinul al doilea) *(geo)* — osculation
osculator *(an, geo)* — osculatory; osculating
oval *(geo)* – oval; egg-shaped
ovoid *(geo)* **—** egg-shaped

http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2016

P

http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2016

pachet (cea mai mică unitate de date care poate fi manevrată ca o entitate logică; parte a unui mesaj) *(inf)* — packet; package; pack
pachet de cartele *(inf)* — card deck
pachet de date *(inf)* — token
pachet de discuri (set de discuri magnetice fixate rigid pe un cilindru metalic) (*inf)* – disk pile
pachet de mesaje (unitate de informație utilizată pentru comunicații în cadrul unei rețele) *(inf)* – message packet
pachet software (program care poate fi folosit de mai mulți utilizatori) *(inf)* — software package
paginare a memoriei (transferare a
segmentelor unui program din memoria internă într-un mediu cu memorie virtuală și invers) *(inf)* – memory paging
palpator de lectură *(aut, inf)* – feeler pin
pană *(geo, mec)* — wedge
pană de funcționare (*t g)* – breakdown
panoramare (translatare continuă a unei imagini afișabile) *(inf)* – panning
panou *(aut)* — board
panou de semnalizare *(aut)* – indicator
pantă (*geo, an)* **—** slope; inclination; gradient; dip
pânză *(geo, an)* — sheet; nappe
pânză a unei suprafețe *(geo)* — sheet of a surface
pânză a unei suprafețe conice *(geo)* — nappe of a conical surface
pânză a unui hiperboloid *(geo)* — sheet of a hyperboloid
par *(arit, an)* – even
parabolă *(geo)* — parabola; second degree curve
parabolă cubică *(geo)* — cubical parabola
parabolă semicubică *(geo)* – semicubical parabola
parabolic *(geo)* — parabolic (al)
paraboloid *(geo)* — paraboloid
paraboloid de revoluție/ de rotație *(geo)* — paraboloid of revolution
paraboloid hiperbolic *(geo)* — saddle surface
paraboloidal *(geo)* — paraboloidal
paracompacitate *(top)* — paracompactness
paracompact *(top)* — paracompact

paraconvex *(alg, an)* — paraconvex
paradigmă *(inf)* — paradigm
paralel (comportare simultană a elementelor unui set de informații) *(inf)* – parallel
paralel al unei suprafețe de rotație (*geo)* – parallel
paralelă (*geo)* – parallel
paralelipiped *(geo)* — parallelepiped; parallelepipedon
paralelipiped drept *(geo)* — right parallelepiped
paralelipiped dreptunghic *(geo)* — rectangular parallelepiped; rectangular solid; cuboid
paralelipipedic *(geo)* — parallelepipedal; parallelepipedic; parallelepipedonal; parallelepipedous
paralelism *(geo)* — parallelism; parallelness
paralelogram *(geo)* — parallelogram
paralelogramul forțelor *(mec)* — parallelogram of forces
paralogism (*l mat)* — fallacy
parametri ABCD (formă matematică utilizată pentru caracterizarea rețelelor diport) *(el, t sist)* — ABCD parameters
parametric — parametric
parametrizare *(an)* — parametrization
parametru *(mat)* — characteristic quantity; parameter
parametru (al unei conice) *(geo)* — focal chord
parametru (care comandă alegerea unui ansamblu de instrucțiuni într-un program) *(inf)* — switch (point)
parametru (mărime de referință sau de reglare) (*t sist)* — controlled/ manipulated variable; control parameter
parametru de rețea *(el)* — network parameter
parametru dinamic (fixat în cursul executării unui program) (*inf)* – program (me) generated parameter
parametru mic *(e dif)* — small parameter
parametru variabil *(geo)* — variable parameter
/ variable
paranormă *(an)* — paranorm
paranteză (*mat)* – bracket; square bracket
paranteză dreaptă (*mat)* – square bracket

paranteză rotundă *(mat)* — round bracket
paratingent *(an)* – paratingent
paraziți (*tele)* – noise
parcurge (a) *(t g)* — run
parcurs *(t sist, mec)* — path
pârghie *(t g)* – joystick
paritate *(inf, mat)* – parity; pairing; evenness
parolă (în rețelele de calculatoare) *(inf)* – password
parolă de apel *(inf)* — call word
parte *(arit, alg, l mat, geo, an, t g)* —term; part; half; section; feature; side
parte a unei memorii masive *(inf)* — track
parte din memoria internă a unui calculator (*inf)* — zone
parte dintr-un corp de rotație (cuprinsă între două plane care se intersectează în interiorul corpului) *(geo)* – ungula (*pl.*ungulae)
parte operațională a unei instrucțiuni *(inf)* — function part
parte superioară (*geo, inf)* — top
parte utilă a unui semnal de intrare (sau de ieșire) *(t sist, aut)* — desired portion of the input (or output)
partea de sus (a unui obiect) *(geo, inf)* — top
partea dreaptă *(alg)* – right (-hand) side
partea imaginară *(an)* – imaginary part
partea reală (a unui număr complex) *(an)* — real part
partener *(t j)* — opponent
partener corect (*t j*) — fair opponent
partener la joc *(t j)* — gambler
parțial — partial
parțial ordonat *(an)* — partially ordered
particulă *(mec, t g)* — material point; fraction
particular — particular
particularitate *(t g)* – feature
partidă (*st*) — lot
partiție (zonă a memoriei interne; spațiu al unui hard-disc) (*inf*) – partition
pas — spacing
pas (al unei elice) *(geo)* — pitch (of a helix)
pas *(an num)* – difference interval; mesh width; step

pas/ etapă/ treaptă a (l) unui program *(inf)* — program (me) step
pasivitate incrementală strictă *(t sist)* — incremental strict passivity
pastilă *(el)* — chip
pată *(an)* – spot
patinare *(t g)* — backlash
patrulater (*geo)* – tetragon; tetragonal; quadrangle; quadrienal
patrulater oarecare *(geo)* – trapezium (pl. trapezia); trapezoid
pauză *(t g)* — break
păstrare (*t g)* — maintenance
păta (a) *(t g)* — blemish
pătrat (*alg, geo)* — square; quadrate; regular quadrilateral/ quadrangle
pătrat cu latura 1 *(geo)* — unit square
pătrat perfect *(alg)* – perfect square
pătratic *(alg, geo)* – quadratic
pârghie de echilibrare *(t g)* — balanced lever
pe — onto
pe porțiuni *(an)* — piecewise
pe un singur rând (*el*) — in-line
pendul *(mec)* — pendulum
pendul compus *(mec)* — bar pendulum
pendul matematic *(mec)* – ideal simple pendulum
pendulare *(mec)* — swinging oscillation
pentaedru (poliedru cu 5 fețe) *(geo)* —pentahedron; pentahedral
pentagon *(geo)* — pentagon
pentagonal *(geo)* – pentagonal
pentasferic *(geo)* — pentaspherical
pereche *(geo, arit, mat)* — twin; couple; pair
pereche de drepte *(geo)* — line pair
pereche ordonată *(an)* – ordered pair
perechi-perechi *(mat)* — pairwise
perfect — perfect
perforație *(inf)* — hole
perforație 11 (la calculatoare) (*inf)* – X-punch
perforație 12 (la calculatoare) *(inf)* — Y-punch
perforație de zonă *(inf)* — zone punch/ punching

perforator-verificator de cartele *(inf)* — card proof puncher
periferic (*inf, t g)* – off-line
perimetru *(geo)* — circumference; perimeter; periphery
perimetru al unei secțiuni transversale *(geo)* — girth (of a solid with equal cross sections)
perioadă *(mat)* – degree; time lapse (period); cycle; loop
perioadă (timp minim după care o mărime repetitivă urmează aceeași evoluție) (*an, t g)* – period (per.)
perioadă a unei fracții periodice *(aut)* — repetend
perioadă a unei mărimi periodice *(an)* – periodic time
perioadă de conservare/ de memorare a unui fișier *(inf)* — file retention period
perioada de eșantionare (intervalul în care variabila eșantionată este menținută constantă) *(t sist)* – sampling period
perioadă de nefuncționare *(t g)* — off-cycle
perioadă de recurență *(mat)* — tact period
perioadă de timp *(arit, alg, l mat)* — term
perioadă de vibrație *(edp)* – vibration period
perioada oscilațiilor proprii *(e dif)* — natural period
perioadă proprie *(e dif)* — natural period
perioadă tranzitorie (*el, aut, tele)* — building-up time; build-up time
perioadă/ ciclu de lucru *(inf)* — duty circle
perioadă/ timp de încărcare *(el)* — loading time
periodic *(mat, an)* – repeating; cyclic (al); periodic (al); recurrent
periodicitate — periodicity
permanență — invariability
permis *(mat)* – allowable
permisibil — permissible
permite (a) *(mat)* – allow
permuta (a) (*alg)* — transpose
permutabil *(e dif)* — permutable
permutabilitate *(alg)* — permutability
permutare *(alg, mat)* – commutation; permutation; alternation
permutare ciclică *(alg)* — circular permutation
permutare circulară *(alg)* — cyclic permutation
permutare pară (*alg)* — even permutation

perpendicular *(geo, alg)* – perpendicular; right; normal
perpendiculară (*geo)* — perpendicular; normal line
perpendicularitate *(geo)* — perpendicularity
persoană care dirijează funcționarea unui sistem de calcul *(inf, an)* — operator
perspectivă *(geo)* — perspective
perturba (a) (*mec, t g)* – disturb; perturb
perturbare (interferență nedorită în timpul funcționării calculatorului) *(inf)* – bug
perturbat *(aut, t sist, mec)* – disturbed; perturbed
perturbație (semnal care reduce cantitatea de informație recepționată) (*t sist, mec, el, t g, aut)* — perturbation; perturbance; fault; disturbance; disturbancy
perturbație la ieșire *(t sist, inf)* — output disturbance
perturbație periodică *(t sist, mec)* — periodic perturbation; periodic inequality
perturbație sinusoidală — sinusoidal disturbance
perturbație specială/ parțială *(mec)* — special perturbation
perturbații (*tele)* – noise
peste tot *(mat)* — everywhere
petrece (a se) (*t g)* — occur
pfaffian (*geo)* **—** Pfaffian
picioruș de contact (*aut)* — tag
piedică *(t g)* – jog
pierdere *(el)* — loss
pierdere de informație/ de elemente binare *(inf)* — drop-out
pierdere la transferul informațiilor (între memorii) (*inf)* — data dump
pierdere tehnologică (*t g)* – technological loss
piesă componentă principală (*t g)* — chief constituent
pilă *(el)* — element
pilă electrică *(el)* – cell
pilot automat (cu comandă electronică) *(aut, inf)* — electronic autopilot; automatic pilot
piramidă *(geo)* — pyramid
piramidal *(geo)* — pyramidal
pistă *(inf)* — track
pistă de comandă pentru cadență (tact) *(aut)* – timing track
pistă de referință (de sincronizare) **a semnalelor bază de timp** *(inf)* — timing track
pivota (a) (*t g)* – slew

placă de bază *(t g)* — foot plate
placă de circuit imprimat *(aut)* — board
placă de extensie a memoriei *(inf)* — upper memory board
placă de sprijin (acumulator) (*el)* — backing plate
plăcuță cu datele tehnice principale *(inf)* — data plate
plăcuță modulară complexă *(el)* — complex function chip
planbisector *(geo)* — bisector of an angle between two intersecting planes
plan *(geo,mat, t graf, alg, t g)* – flat surface; plan; plane surface; planar; flat; syllabus (pl. syllabuses; syllabi); map; draft; outline; design
plan complex *(an)* — complex plane
plan de coordonate *(geo)* — coordinate plane
plan de desfășurare a unui program *(inf)* — program (me) (flow) chart
plan de montaj *(el)* — diagram of connections/ of wiring
plan de profil *(geo)* — profile plane
plan de proiecție *(geo)* – plane of projection; projection plane
plan de selecție *(st)* — sampling design
plan de simetrie (al unei cuadrice) *(geo)* – principal plane; plane of symmetry; symmetry plane
plan diametral *(geo)* — diametral plane
plan director *(geo)* — director plane
plan înclinat *(mec)* — inclined plane
plan normal *(geo)* — normal plane
plan osculator *(geo)* — osculating plane; plane of curvature
plan polar *(geo)* — polar plane
plan proiectant *(geo)* — projecting plane
plan proiectiv *(geo)* — projective plane
plan radical (a două sfere) *(geo)* — radical plane
plan rectificant *(geo, an)* — rectifying plane
plan tangent *(geo)* – tangent plane; tangential plane
planar *(geo, t graf, alg)* — planar
plane cu o dreaptă comună *(geo)* — collinear planes
planificare (stabilire a secvenței și a priorității activităților; alocare a resurselor unui sistem de calcul) *(inf)* – scheduling
planificare a programelor de canal/ de pistă înlănțuite *(inf)* — chained channel program (me) scheduling

planificator (componentă a sistemului de operare al unui calculator) *(inf)* – scheduler
planimetric (referitor la geometria plană) *(geo)* — planimetric (al)
planimetrie *(geo)* — planimetry
planșetă *(t g)* — board
planul complex *(an)* — z-plane
planul de la infinit *(geo)* — infinite plane
planul fazelor (spațiu al stărilor bidimensional) *(t sist, e dif)* – phase plane
planul xOy *(geo)* — xOy-plane
plat *(geo)* — flat
platbandă (*t g)* — band
plin — full
plot de criterii (în proiectarea asistată de calculator folosind metoda elementelor finite) (*inf)* – criterion plot
ploter *(t g)* — characteristic curve tracer; function plotter
poartă *(el)* — gate
poartă A sau NU B *(inf)* — implication gate; inclusion gate
poartă/ circuit de comandă *(aut, inf)* — control gate
poartă de amestec *(inf)* — inclusive OR circuit
poartă de înlănțuire *(inf)* — implication gate; inclusion gate
poartă intrare-ieșire (registru destinat manipulării datelor de intrare și ieșire) *(inf)* – I/ O port
poartă logică ANTICOINCIDENȚĂ/ SAU-EXCLUSIV (*inf)* – anticoincidence gate
poartă logică ȘI-NU *(inf)* – AND-NOT gate/ element
poartă NU *(el)* – complement gate
poartă SAU *(el, aut)* – union gate
poartă ȘI (poartă electronică al cărei semnal de ieșire este condiționat de excitarea simultană a tuturor intrărilor) (*inf, el)* — coincidence gate
poartă ȘI inversată/ negată *(inf)* – AND-NOT gate/ element
poartă ȘI-NU *(inf)* — except-gate
poartă ȘI-NU/ CU EXCEPȚIA LUI *(aut, inf)* — inhibiting circuit
podară *(geo)* — pedal curve; pedal
pol *(an, t sist)* — pole
pol al unei matrice de transfer 2-D (o pereche de numere complexe care anulează

numitorul $n(z_1, z_2)$ al matricei de transfer) *(t sist)* — pole of a 2-D transfer matrix

pol al unui circuit închis de reglare/ al unei funcții de transfer *(t sist)* — closed-loop pole

pol de primul ordin *(an)* — simple pole

pol dominant (al funcției de transfer) (*t sist)* – dominant pole

pol multiplu *(an)* — multiple pole

pol simplu (*an)* — simple pole

polară (*geo)* – polar; polar line

polaritate *(geo, alg)* — polarity; polar mapping

polariza (a) — bias

polarizare *(aut, el)* — bias; back bias; backing-off voltage

polarizare automată a detectorului *(aut)* — detector balanced bias

polarizat *(alg, geo, inf)* — polarized

poliarmonic *(an)* — polyharmonic

poliedric *(geo)* — polyhedral; polyhedric

poliedru *(geo)* — polyhedron (pl. polyhedra/ polyhedrons)

poliedru convex *(geo)* — convex polyhedron

poliedru cu 12 fețe *(geo)* — dodecahedron

poliedru în numere întregi (coordonatele vârfurilor sunt numere întregi) (*mat)* — integer polyhedron

poliedru regulat *(geo)* — regular polyhedron; regular solid

poliedru stelat *(geo)* — star polyhedron

poligoane asemenea *(geo)* — similar polygons

poligon *(geo)* — polygon

poligon al frecvențelor (*st)* — histogram

poligon convex *(geo)* — convex polygon

poligon cu cincisprezece laturi *(geo)* — pentadecagon

poligon cu nouă laturi *(geo)* — nonagon

poligon cu patru laturi (*geo)* – quadrienal

poligon cu șapte laturi (heptagon) *(geo)* – heptagon

poligon cu șase laturi (hexagon) (*geo)* – hexangle; hexagon

poligon cu unsprezece laturi (endecagon*) (geo)* — hendecagon; undecagon

poligon cu zece laturi *(geo)* — decagon

poligon echiunghiular (cu toate unghiurile egale) (*geo)* – equiangular polygon

poligon înscris *(geo)* — inscribed polygon

poligon neregulat *(geo)* — irregular polygon
poligon regulat *(geo)* — regular polygon; regular plane figure
poligon sferic *(geo)* — spherical polygon
poligon stelat *(geo)* — star polygon
poligonal (cu mai multe unghiuri) (*geo)* – multangular; multiangular; many-sided; polyangular; polygonal
polinoame ortogonale *(an)* — orthogonal polynomials
polinoame prime între ele/ coprime (*alg, t sist)* — coprime polynomials
polinoame zero coprime *(t sist, alg)* — zero coprime polynomials
polinoamele lui Hermite *(an)* — Hermite polynomials
polinoamele lui Jacobi *(an)* – Jacobi's polynomials
polinoamele lui Legendre *(e dif)* — Legendre's polynomials
polinom *(alg, an)* – polynomial; multinomial; entire rational function
polinom (cu coeficienți întregi) **care are coeficientul dominant egal cu 1 (***alg)* – monic polynomial
polinom al lui Gegenbauer *(an, edp)* — ultraspherical polynomial
polinom caracteristic *(alg)* **—** characteristic polynomial
polinom de gradul al doilea *(alg)* — quadratic polynomial
polinom de interpolare *(an num)* — interpolating polynomial; interpolation polynomial
polinom factorial *(alg)* — factorial function
polinom Hurwitz (polinom cu toate rădăcinile cu partea reală negativă) *(alg)* – Hurwitz polynomial
polinom ireductibil *(alg)* — irreducible polynomial; prime polynomial; prime function
polinom ireductibil/ prim *(alg)* — prime function/ polynomial; irreducible polynomial
polinom minimal *(alg, e dif)* — minimum polynomial
polinom prim *(alg)* — irreducible polynomial; prime polynomial; prime function
polinom reductibil/ factorizabil (*alg)* — reducible polynomial polinom
polinom trigonometric *(an)* — trigonometric polynomial
polinomial (*alg)* – polynomial; multinomial
politop *(geo)* — polytope
pompaj (*tele)* — hunting
ponderare (*t sist, st)* — weighting

ponderat *(st)* — weighted
pondere *(an)* — weight
pondere a unei poziții binare *(inf)* — binary weight
pondere Hamming (numărul simbolurilor nenule într-un șir de simboluri) *(inf)* – Hamming weight
porni (a) din nou — restart
pornire (punere în mișcare) (*t g)* —breakaway; start
port al memoriei (legătură logică prin care datele sunt transferate în/ din memoria principală) *(inf)* – memory port
portabilitate (ușurință de modificare a unui program) *(inf)* – portability
porțiune *(arit, alg)* **—** fraction
porțiune de curbă cuprinsă între două puncte ale sale *(an)* — segment of curve
porțiune definită a unui disc magnetic *(inf)* — volume
posibil dar nu necesar *(mat)* — frank; open
posibilitate de a executa un singur program la un moment dat (caracteristică unui sistem de operare) *(inf)* – monotasking
posibilitate de a se executa simultan (pe același calculator) **două sau mai multe programe (**caracteristică a unui sistem de operare) (*inf)* – multitask
posibilitate de acces (*inf, mat)* – accessibility
posibilitate de modificare a dimensiunilor unei imagini fără redefinirea parametrilor acesteia *(inf)* — zoom
posibilitate de obținere (*inf)* — availability
postulat *(l mat)* — postulate
potențial *(an)* — potential function; potential
potențial cinetic *(an)* — kinetic potential
potențial retardat *(edp)* — retarded potential
potențial scalar *(an)* – scalar potential
potențialul vector *(edp)* — vector potential
potrivi (a) (*aut)* – regulate
poziție *(t sist, mat, inf, t g)* — state; occurrence; position; point; digit
poziție de echilibru *(t sist)* — steady position
poziție de echilibru global asimptotic stabilă (poziție de echilibru asimptotic stabilă a cărei domeniu de atracție este tot spațiul stărilor) *(t sist)* — globally asymptotically stable equilibrium
poziție de plecare *(t sist, t j)* – initial position

poziție de repaus *(mat)* — position of rest/ of repose
poziție de schimbare a sculei și a suportului piesei (prelucrate pe o mașină cu comandă numerică) *(inf)* — home position
poziție inițială (*mec*) — initial point
poziție inițială a unui selector (*tele)* — home position
poziție superioară a unei cartele perforate (*inf)* — zone
poziție zero (de nul) **a unui circuit închis de reglare/ a unei funcții de transfer** *(t sist, aut)* – closed-loop zero
poziționare la punctul zero (de repaus*) (aut, el)* – zero setting
poziționare și apăsare (mod de comunicare între utilizator și calculator; poziționare a cursorului pe un obiect afișat pe ecranul monitorului și apăsare a mouse-ului pentru selectarea acelui obiect) *(inf)* – point & click
pozitiv *(alg)* – plus; positive
pozitivitate — positivity; positiveness
prag *(tg)* — bar
prag/ nivel al unei mărimi (*el)* — degree
preamplificator *(el)* – booster amplifier
precedent — previous
precis *(mat)* — correct; exact
preciza (a) (*mat, t g)* – define; specify; fix
precizat — determined
precizie — closeness
precizie/ exactitate de adaptare *(aut, tele)* — matching accuracy
precompact *(top)* — precompact
precompensator (compensator poziționat la intrarea unui sistem) *(t sist, aut)* – pre-compensator
predecesor (*t mul, t graf)* — predecessor
predicat (expresie alcătuită din mai multe variabile din care poate fi obținută o propoziție adevărată sau falsă) *(l mat)* – predicate
predicție (procedură de estimare a stării viitoare a sistemului pe baza datelor cunoscute până în prezent) *(t sist, aut)* – prediction
preface (a) — modify
pregătire a datelor pe un suport de informații *(inf)* — data preparation
pregrupare *(aut)* **—** batch processing
preimagine *(an)* — pre-image

prelucra (a)/ a manipula informații (în partea logică a unui calculator) *(inf)* – manipulate information
prelucrare *(an num, inf, t sist, mat, t g)*- treatment; processing
prelucrare (pe calculator) **a programelor prioritare** *(inf)* — foreground processing
prelucrare (reconstituire, clasificare, recunoaștere și analiză) **a imaginilor cu ajutorul calculatorului (***t sist, inf)* – image processing
prelucrare a datelor/ informațiilor *(inf)* — data handling; data processing
prelucrare a datelor fără stocare/ memorare *(inf*) — in-line data processing
prelucrare a datelor la distanță (în cazul în care calculatorul și dispozitivele de intrare-ieșire sunt depărtate) *(inf)* – remote data processing
prelucrare a informației (totalitate a operațiilor pe care le execută un sistem de calcul) *(inf)* – information processing
prelucrare a listelor; prelucrare cu liste *(inf)* — list processing (LISP)
prelucrare automată a datelor (a informației într-un sistem de calcul sau a semnalelor recepționate la destinație); **informatică** *(inf)* — automatic data processing (ADP); datamation
prelucrare ciclică *(inf, mat)* — cycling
prelucrare continuă a cartelelor *(inf)* — constant card processing
prelucrare cu întreruperi (în reprize) **a datelor (***inf)* – off-line data processing
prelucrare cu o singură unitate centrală de calcul *(inf)* — uniprocessing
prelucrare directă (în cadență) **a datelor (***inf)* – on-line data processing
prelucrare integrată/ coordonată a datelor *(inf)* — integrated data processing
prelucrare în șarje *(aut)* **—** batch processing
prelucrare paralelă/ simultană (executare a unui singur proces cu ajutorul mai multor procesoare) *(inf)* — parallel processing
prelucrare pe loturi (prin supunerea serială a lucrărilor) (*inf)* — batch processing
prelucrare rațională a fișierului *(inf)* **—** efficient file treatment
prelucrare simbolică (prelucrare a unor date care nu au caracter numeric) *(inf)* – symbolic processing
prelucrare simultană a mai multor programe (existența a două sau mai multe procesoare într-un calculator și posibilitatea sistemului de operare de a concretiza avantajele existenței acestor procesoare) (*inf)* – multiprocessing; concurrent processing
prelucrător de programe *(inf)* — coder; encoder
prelungi (a) *(an, e dif, geo)* – prolong

prelungire *(an)* — continuation; prolongation
prelungire analitică *(an)* — analytic (al) completion/ continuation
premiză *(mat)* — requisite
preprocesor (program de translatare a unui text-sursă într-un alt text-sursă) *(inf)* – pre-processor
preregla (a) (*t g)* — preset
presa (a) (*t g)* — force
preschimbare *(inf)* – conversion
prescrie (a) *(t sist, mat)* – assign
prescripții — specifications
prescurtare — shortening
prescurtat — short
presiune orizontală (laterală) *(mec)* — tangential thrust
prestabili (a) (*t g)* — preset
presupune (a) (*l mat)* — assume; suppose; presume; let
presupunere *(l mat)* — conjecture; presumption; presupposition; supposition; assumption
presupus *(mat)* – allowable; supposed
prevăzut — estimated
prevăzut cu semnul plus sau minus (*alg)* – signed
prevăzut cu structură *(alg, geo)* — structured
prezență — occurrence
prezentare sub formă grafică a datelor culese *(inf)* – computer graphics
prezuma (a) — presume
prezumție — presumption
prietenos (calitate a unui sistem de calcul destinat utilizatorilor neexperimentați) (*inf)* — user friendly
prim sumand *(mat)* — augend
prima aproximație *(e dif, edp, an num)* — first approximation
prima formulă a creșterilor finite *(an)* — Lagrange's theorem
prima propoziție a unui silogism *(mat, l mat)* **—** antecedent
prima variație *(an)* — first variation
primar — primary
primitiv *(l mat)* — primal
primitivă (operație elementară indivizibilă și neinterferabilă cu alte operații de

același gen) (*inf*) – primitive
primitivă a unei funcții *(an)* — primitive of a function
primul dintre cei doi termeni ai unui raport (*mat, l mat)* **—** antecedent
primul intrat — primul ieșit (tehnică FIFO de manipulare a structurilor de date de tip coadă-listă/ primul sosit- primul servit) (*inf*) — first-in, first-out (FIFO)
primul limbaj de programare
orientat pe obiect *(inf)* — SMALLTALK
primul sosit — ultimul servit (disciplină în teoria așteptării) *(c op, t sist)* — first-in-last-out (FILO)
primul venit — primul servit (disciplină/ metodă de ordonare a cererilor dintr-un șir de așteptare) *(c op, t pr)* – first-come, first-served
principal (componentă a unui sistem care controlează alte componente, numite secundare sau auxiliare) *(t sist, inf, l mat, mat, t g)* – master; principal; main; chief; primal; leading; basic
principii *(alg, l mat)* — basis (pl. bases); fundamentals
principiu (*mat)* — law; principle
principiu al dualității în plan *(geo)* — duality principle in the plane
principiu al dualității în spațiu (*geo*) — duality principle in space
principiu cu ajutorul căruia se poate testa o propoziție *(mat)* — criterion (*pl.*criteria)
principiu de funcționare *(t g)* — operating principle
principiu de invarianță *(mat*) — invariance principle
principiu de maximum *(an)* — principle of the maximum; maximum principle
principiu variațional *(edp, an)* — variation principle
principiul acțiunii și reacțiunii *(mec)* — principle of action (and reaction)
principiul complementarității *(mat)* — complementarity principle
principiul dualității *(geo, e dif)* — duality principle; principle of duality
principiul echivalenței determinării (metodă de proiectare în care parametrii nedeterminați ai procesului nu sunt luați în considerare) *(t sist)* — certainty equivalence principle
principiul inerției *(mec)* — principle of inertia
principiul lui d'Alembert — d'Alembert's principle
principiul lui Hamilton *(an, mec)* – Hamilton's principle
principiul maximului modulului *(an)* – maximum modulus principle
principiul simetriei *(an)* — symmetry principle

principiul suprapunerii în mecanica cuantică *(mec)* — superposition principle quantum mechanics
principiul variației argumentului *(an)* **—** argument principle
prismă *(geo)* – prism
prismă oblică *(geo)* — oblique prism
prismă pentagonală *(geo)* — penta prism
prismă triunghiulară *(geo)* – triangular prism
prismatic *(geo)* — prismatic (al)
prismatoid *(geo)* — prismatoid; prismoid
probă (*st, an num, inf, t g)* — test; proof; try; essay
proba (a) (*st, an num, inf, t g)* — test; try; prove
probabil *(t pr)* — probable
probabilistic (*t pr)* — probabilistic
probabilitate (a unui fenomen ciclic) *(st, t pr)* – theoretical frequency; expectation; likelihood; odds; probability
probabilitate aposteriori/ bazată pe experiență (*t pr)* — posterior probability; inverse probability
probabilitate apriori *(t pr)* — prior probability
probabilitate ca un sistem de calcul să fie operațional *(aut)* — availability
probabilitate condiționată *(t pr)* — conditional probability
probabilitate de apariție *(t pr)* — emergence probability
probabilitate de tranziție *(t pr)* — stochastic transition function
probabilitate de trecere *(t pr)* — transition probability
probabilitate de viață *(st)* — survival probability
probabilitate empirică *(t pr)* – empiric probability
probabilitate totală *(t pr)* — composite probability
problema a treiala limite *(edp)* — third boundary problem
problema controlului (problema construirii unui sistem numit controler al cărui scop este să forțeze variabila comandată a procesului să se comporte într-un mod prestabilit) (*t sist)* – control problem
problema liniar pătratică (problemă de control optimal cu ecuația de stare liniară și criteriul de performanță pătratic) *(t sist)* – linear quadratic problem
problema lui Cauchy *(e dif, edp)* — Cauchy problem
problemă — problem; question
problemă Cauchy (*e dif, edp)* – initial value problem

problemă corect pusă *(edp)* — properly posed problem
problemă cu condiții pe frontieră (*e dif; edp)* — boundary value problem
problemă cu condiții/ valori inițiale (*e dif, edp)* — initial value problem
problemă de valori proprii (problemă în care se cere determinarea valorilor proprii) (*e dif, edp)* — eigenvalue problem
problemă izoperimetrică *(an)* — isoperimetric problem
problemă la limite *(e dif; edp)* — boundary value problem
problemă la limite corect pusă *(edp)* — well posed limit problem
problemă la limite mixtă (a treia problemă la limite) (*edp)* — mixed boundary-value problem
problemă liniar pătratică cu salturi markoviene (problemă de control optimal cu ecuația de stare liniară și criteriul de performanță pătratic în care toate matricele sunt funcții de stările unui lanț Markov) *(t sist)* — jump linear quadratic problem
problemă mixtă *(edp)* — mixed problem
problemă variațională *(an)* — variational problem
probleme de decizie în prezența mai multor ipoteze *(mat)* — multidecision problems
procedeu *(t sist, t g, mat, t g)* — process; mode; device; procedure
procedeul Gram-Schmidt *(an, alg)* — Gram-Schmidt process
procedura Rayleigh-Ritz (de rezolvare a ecuațiilor funcționale) *(an)* — Rayleigh-Ritz procedure
procedură (ansamblu de instrucțiuni care realizează o anumită funcție) (*inf)* — routine; procedure
procedură de tip funcție *(inf)* — subprogram (me) function
procedură declanșată automat la apariția unei condiții prestabilite *(inf)* — trigger
procent *(arit)* — rate of interest
proces (tehnologic/ de fabricație) (*t sist, t g)* — process
proces aleatoriu *(st)* — random process
proces autoregresiv (proces stocastic discret generat prin trecerea unui zgomot alb printr-un filtru numeric) (*aut, t sist)* — autoregressive (AR) process
proces cu timp discret *(t pr)* — discrete time process
proces de reînnoire (*t pr, c op)* — birth and death process
proces de scriere *(inf)* — writing action
proces deterministic pe porțiuni *(t sist)* — piecewise deterministic process (PDP)
proces iterat/ repetitiv *(t sist)* — repetitive process

proces Markov *(t pr)* — Markovian process; Markov/ Markoff process
proces matematic *(mat)* — computing calcul
proces staționar *(t pr)* — stationary process; stable process
proces stocastic *(t pr, st)* — stochastic process; random process
proces stocastic staționar *(t pr)* — stationary stochastic process
proces tehnologic *(t g)* — operating process; procedure
procesare de texte (creare și editare de texte; realizare de cărți, articole, scrisori etc. cu ajutorul calculatorului) (*inf*) – word processing (WP)
procesare homomorfă a semnalelor (procesarea semnalelor unui model neaditiv prin transformarea lui într-un model aditiv) *(t sist)* – homomorphic signal processing
procesare multiplă a semnalelor (cu pași de discretizare diferiți) (*t sist, aut)* — multirate signal processing
procesor (parte a unui calculator care execută instrucțiuni, formează și citește adrese) (*inf*) – processor
procesor de control al fișierului *(inf)* — file control processor (FCP)
procesor de intrare-ieșire (specializat în transferarea datelor între echipamentele periferice și memoria centrală) *(inf)* – input-output processor
procesor de texte *(inf)* — word processor
procesor paralel (care poate prelucra simultan toți biții unui cuvânt) (*inf*) – parallel processor
procesor paralel de *n* biți *(inf)* — bit *n* parallel processor
procesor pentru implementarea translatoarelor limbajelor de programare *(inf)* — system program (me) generator (SPG)
procesor serial (calculator în care datele sunt prelucrate secvențial) *(inf)* – serial processor
procesor specializat în compilări prin incrementare *(inf)* – incremental compiler
procesor specializat pentru translatarea programelor sursă în programe obiect *(inf)* – compiler
procesor specializat pentru translatări *(inf)* — translator
producător (al unui program) **care construiește mesaje** *(inf)* **—** producer
producător/ formator numeric de valori medii *(st, inf)* — digital averager
produce (a) (*t g)* — induce; produce
producție *(t g)* — production; output
productivitate (*t g)* — efficiency; output

produs *(mat, an)* — composition; product
produs Boole/ logic *(l mat)* — logic product
produs canonic *(an)* — canonical product
produs cartezian/ direct/ topologic (*mat)* – cartesian product
produs contractat a doi tensori *(an, geo)* — inner product
produs exterior *(an, geo)* — outer product
produs interior *(an, geo)* — inner product
produs liber redus *(top)* — reduced join
produs logic *(inf)* — intersection
produs mixt (a trei vectori) *(an)* — parallelepipedal product; scalar triple product; mixed product
produs nilpotent *(alg)* — nilpotent product
produs program (program privit ca rezultat al unei activități sistematice de programare) *(inf)* – software product
produs rezidual *(alg)* — deleted product
produs scalar (a doi vectori) (*an, mat, alg, geo)* – scalar multiplication; scalar product; dot product; inner product; direct product (of two vectors)
produs tensorial *(alg, geo)* — tensor product; composition of tensors
produs topologic *(top)* — topological product
produs vectorial (a doi vectori) (*geo, an)* – vector product; cross product
produs Whytney *(an)* — cap product
produsul mixt a trei vectori *(an, geo)* — triple product of three vectors; triple scalar product
produsul scalar/ interior a doi vectori (*geo*) — inner product of two vectors
proeminență *(t g)* – bulge
profil *(geo)* – profile
program (algoritm exprimat într-un limbaj de programare; set de instrucțiuni compuse pentru rezolvarea unei probleme) (*inf)* — program (me)
program al calculatorului/ mașinii *(inf)* — machine routine
program al utilizatorului (program furnizat de beneficiar) *(inf)* – user program (me)
program aparținând unui sistem de programare *(inf)* — software program (me)
program ciclic simplu (cu ciclu unic) *(inf)* – single-cycle program (me)
program codificat în mod optim/ cu cel mai bun timp *(inf)* – optimally coded program (me)

program complet testaț/ definitiv *(inf)* — fully-tested program (me)
program cu lansare automată *(inf)* — self-triggered program (me)
program de bază al sistemului (program care reprezintă o parte a sistemului de operare a unui calculator având rolul de a coordona operarea circuitelor sistemului) *(inf)* – system program (me)
program de calcul elaborat de firma *Visicorp* pentru calculatoarele APPLE (*inf*) – VISICALC
program de canal (inițiat de unitatea centrală de prelucrare) *(inf)* – channel program (me)
program (scris într-un limbaj) **de comandă/ de gestiune/ de control** (pentru precizarea funcțiilor oferite de programul de sistem) (*inf*) – control program (me)
program de comandă a intrării *(inf)* — input control program (me)
program de compilare *(inf)* – compiler
program de configurare/ generator de sisteme de operare *(inf)* — configuration program (me)
program de conversie de suport *(inf)* — media conversion program (me)
program de conversie/ de traducere/ de transformare *(inf)* — conversion/ converter routine/ program (me)
program de editare *(inf)* — editor
program de ieșire (pentru transcrierea datelor la un dispozitiv de ieșire) (*inf*) – output program (me)
program de încărcare *(inf)* — loading routine
program de încărcare a cartelelor *(inf)* — card loader
program de încărcare inițială (a unui sistem de calcul) *(inf)* – initial program (me) loader
program de înregistrare condensată a datelor *(inf)* — compressor program (me)
program de prelucrare ulterioară/ deadaptare/ postprocesor (care transformă datele de ieșire într-un program de lucru efectiv) (*inf*) – postprocessor program (me)
program de prim plan/ prioritar *(inf)* — foreground program (me)
program de regrupare a programelor utilitare *(inf)* — basic programming support (BPS)
program de repartizare preliminară a memoriei *(inf)* — housekeeping
program de serviciu (pus la dispoziția beneficiarilor) *(inf)* – utility program (me)
program de simulare (program care descrie comportarea în timp a obiectului

simulate) *(inf)* – simulation program (me)
program de traducere *(inf)* — program (me) assembly
program de traducere dintr-un limbaj în altul *(inf)* – compiler
program de traducere pentru limbajele simbolice *(inf)* – compiler
program de trasare (depistare, analiză, control) **a (l) unui alt program (***inf)* – trace program (me)
program de vidare a suporturilor (de informații) *(inf)* — support dumping program (me)
program direct executabil de calculator *(inf)* — machine executable program (me)
program general *(inf)* — general program (me)
program generator *(inf)* — generating program (me); generator program (me); generator
program intern (al unui calculator) (*inf)* – computer routine
program jalonat cu puncte de reluare *(inf)* — checkpointed program (me)
program logic al unei probleme *(mat)* — flow chart; flow-process chart
program (de) **mașină** *(inf)* – routine
program multisarcină cu un mediu *graphical user interface* care rulează pe microcalculatoarele bazate pe sistemul de operare DOS (*inf)* – WINDOWS
program nedeterminist (a cărui comportare în timp nu poate fi precizată) (*inf)* – nondeterministic program (me)
program obiect (rezultat în urma translatării unui alt program) (*inf)* – object program (me); target program (me)
program optimal (cu timp de acces minim) (*inf)* – minimum access routine
program organizatoric/ director (*inf)* — executive program (me)
program parțial (*inf)* – subprogram (me); subroutine
program pentru depistarea erorilor *(inf)* — check localization program (me)
program principal al calculatorului *(inf)* — computer master program (me)
program principal/ de comandă/ de organizare/ monitor *(inf)* – monitor routine
program*rătăcitor* *(inf)* — errant program (me)
program (exprimat în format) **relocabil (***inf)* – relocatable program (me)
program structurat (elaborat conform normelor programării structurate) (*inf)* – structured program (me)
program supervizor/ de control *(inf)* — monitor checking routine
program sursă (program scris într-un limbaj de origine) *(inf)* – source program (me)

program tradus de compilator *(inf)* – object program (me)
program transcris/ imprimat (pentru control) (*inf)* – written-out program (me)
program utilitar (pus la dispoziția beneficiarilor) *(inf)* — utility program (me)
program utilitar de gestiune a programelor sistemului *(inf)* — basic operating system (BOS)
programă (analitică) — syllabus (pl. syllabuses; syllabi)
programa (a) *(t g)* – program (me)
programare *(inf)* — coding process; program (m)ing
programare a sistemului *(inf)* — system program (m)ing
programare automată *(inf)* — automatic programming; self-programming
programare cu tablou de comutatoare *(inf)* — switchboard programming
programare de instrucțiuni fără buclă *(inf)* — straight-line coding
programare de sus în jos (metodologie de elaborare a unui program modular structurat ierarhic) (*inf)* – top-down program (m)ing
programare dinamică *(c op)* — dynamic programming
programare disciplinată (organizată după anumite criterii, pentru obținerea unor programe de calitate superioară) (*inf)* – disciplined programming
programare externă/ străină de funcționare *(inf)* — closed shop
programare generală *(inf)* — system program (m)ing
programare în condiții vagi *(inf)* — fuzzy programming
programare în limbaj sursă *(inf)* – symbolic programming
programare în numere întregi *(c op)* — integer programming
programare liniară *(c op)* — linear programming
programare liniară stocastică
(c op) — stochastic linear programming
programare matematică (*c op)* — mathematical programming
programare modulară (descompunere a programului în module intercorelate) *(inf)* — modular programming
programare multiplă *(inf)* – multiprogramming
programare neliniară *(inf)* – non-linear programming
programare numerică (orientată spre rezolvarea unor probleme în care datele au caracter numeric) (*inf)* – numerical programming
programare optimă *(inf)* – minimum-latency programming
programare optimă cu timp de acces minim *(inf)* – minimum access programming

programare orientată pe obiecte *(inf)* — object oriented program (m)ing (OOP)
programare pătratică (în care funcția obiectiv reprezintă suma unei funcționale liniare și a unei forme pătratice) *(c op)* – quadratic program (m)ing; square programming
programare ***prin simpatie*** *(inf)* — sympathetic programming
programare recursivă/ recurentă *(inf)* – recursive program (m)ing
programare simbolică *(inf)* – symbolic programming
programare sistematică/ structurată (elaborare a unui program prin divizare în module independente organizate într-o structură ierarhică) *(inf)* – structured/ systematic programming
programare stocastică *(c op)* — stochastic programming
programare vizuală (programare grafică ale cărei efecte sunt vizibile pentru programator) (*inf)* – visual program (m)ing
programator (persoană care desfășoară o activitate de programare) (*inf)* – program (m)er; coder
program-mașină *(inf)* — computer program (me)
programotecă (ansamblu de rutine standard testate) (*inf)* – routine library; subroutine library, program (me) library
progresie *(alg)* – progression; row
progresie a unui contor *(aut, tele)* — cycle count
progresie aritmetico-geometrică *(an)* — arithmetic-geometric progression
progresie geometrică *(alg)* — geometric progression
proiect (*t g, t sist)* — pattern; model; draft; outline; design
proiect logic *(aut)* — logical design
proiecta (a) (*t g)* – design; draw-up
proiecta (a se) *(mat)* — project
proiectare *(geo)* — projection
proiectare a programelor *(inf)* — software design
proiectare de controleri robuști (clasă de proceduri de proiectare a unui sistem de comandă robust) *(t sist)* – robust controller design
proiectare de sistem (proiectare de principiu a unui system) *(inf)* — system design
proiectare H_∞ (metodă de proiectare a unui controler robust utilizând spațiul Hardy H_∞) (*t sist)* – H infinity (H_∞) design
proiectare logică *(inf)* — logical design
proiectare pe două plane (Monge) *(geo)* — two-plane projection

proiectat — estimated
proiecție *(alg, geo, inf, aut, mat, an)* – trace; spur; component of a vector; trace; projection; view
proiecție oblică *(geo)* – oblique projection
proiecție orizontală *(geo, t g)* – top view; plan
proiecție ortogonală *(geo)* – orthogonal projection
proiecție stereografică *(an)* — stereographic projection
proiecție verticală *(geo)* — vertical projection; front view
proiectiv *(geo)* — projective
proiectivitate *(geo)* — projectivity
prompt *(t g, t sist)* — undelayed
prompter (transmițător de mesaje ale sistemului de operare către operator) *(inf)* – prompter
propaga (a se) — propagate
propagare — propagation
proporție *(arit)* — proportion
proporție (*el)* — degree
proporțional *(arit, l mat)* — proportional; logistic
proporțional (la regulatoarele P) (*aut)* – direct
propoziție (demonstrată) (*mat)* — fact
propoziție *(l mat, mat, inf)* — sentence; assertion; statement; proposition
propoziție fundamentală — principle
proprietate — property
proprietate de a fi nedemonstrabil *(l mat)* — unprovability
proprietate la frontieră *(mat)* **—** frontier property
proprietatea (unei mulțimi) de a fi densă (*an)* – denseness
proprietatea de a avea mai multe unghiuri *(geo)* — polyangularity
proprietatea de a nu fi conex *(an, geo)* — unconnectedness
proprietăți absolute (intrinseci) (*geo)* — intrinsic properties
propriu *(l mat, mat)* — true; proper
protecție a memoriei (dispozitiv care împiedică accesul în anumite zone ale memoriei) *(inf)* – memory guard/ protect
protocol care permite conectarea în rețea a mai multor tipuri și generații de calculatoare *(inf)* — system network architecture (SNA)
provizoriu — temporary

provoca (a) (*el)* — induce
pseudo — operație (instrucțiune compusă din caractere aranjate într-o formă simbolică) *(inf)* – pseudoinstruction
pseudoadresă *(inf)* – symbolic address
pseudoanalitic *(an)* — pseudoanalytic
pseudoarmonic *(an)* — pseudoharmonic
pseudocod (cod în care instrucțiunile sunt scrise prin reprezentări simbolice/ abstracte) *(inf)* – pseudocode; conditional code
pseudoconform *(geo)* — pseudoconformal
pseudodiferențial *(edp)* — pseudodifferential
pseudoeliptic *(an)* — pseudoelliptic
pseudoeuclidian *(geo)* — pseudoeuclidean
pseudoinstrucțiune (instrucțiune compusă din caractere aranjate într-o formă simbolică) *(inf)* – pseudoinstruction
pseudometrică *(geo, an)* — pseudometric; pseudovaluation; semimetric; almost-metric
pseudonormă *(an)* — pseudonorm
pseudosferă *(geo)* — pseudosphere
pseudosferic *(geo)* — pseudospherical
pseudosimetric *(t graf, geo)* — pseudosymmetric
pseudovarietate *(alg, geo)* — circuit; pseudomanifold
pulsație *(mec, t g)* — angular frequency; pulsation; pulsatance; beat
pulveriza (a) — jet
punct (adresă de reluare a derulării unui program) *(inf, an)* – restart point; dot; separatrix; point; spot
punctaderent *(top)* — adherent point
punct asimptotic *(geo)* – asymptotic point
punct central (*mat, geo)* — centre; center; central point; throat
punct ciclic *(geo)* — circular point
punct critic (*t g)* – change point
punct critic/ staționar al unei curbe (*an, e dif)* — critical point
punct culminant *(mat, t g)* — vertex (pl. vertices/ vertexes)
punct cuspidal (în radiolocație) (*tele)* — cusp
punct de acumulare/ limită *(an)* — point of accumulation; accumulation point/ cluster; limiting point; limit point

punct de aplicație/ de atac *(mec)* – point of application
punct de contact (pentru o familie de curbe) *(geo)* – tacpoint; tangential point; tangent point
punct de contur (*mat)* — marginal point
punct de discontinuitate *(an)* — discontinuity point; point of discontinuity
punct de echilibru *(t sist)* – state point
punct de extrem *(an, e dif)* — critical point
punct de extrem al unei curbe plane *(an)* — bend point; bending point
punct de extrem local *(an, st, e dif)* — turning point
punct de fugă *(geo)* — vanishing point
punct de inflexiune (*an*) — inflexion (al) point; flex point
punct de intersecție *(mat, an, alg, geo, inf)* — intersection point; point of intersection; cross point; trace; spur
punct de inversiune *(an)* — inversion point
punct de înlănțuire *(mat)* — interlinking point
punct de întoarcere (adresă de reluare a derulării unui program după executarea unui subprogram) *(inf, an, geo)* – reentry point; reversal point; cusp point; bending-back point; spinode
punct de întoarcere de prima speță *(an, geo)* — simple cusp
punct de întoarcere de speța a doua *(geo)* — cusp of second kind; rhamphoid cusp
punct de joncțiune/ de interconectare a fazelor *(el)* — interlinking point
punct de la infinit *(geo)* — ideal point; point at infinity
punct de minim *(an)* — minimum point
punct de oprire/ de încetinire (a unui proces) (*t g)* – change point
punct de origine al unui sistem de coordonate *(mat)* – datum
punct de ramificare *(an, st, e dif)* — branch point; point of ramification; ramification point; turning point
punctde ramificare algebric *(an)* – algebraic branch point
punct de referință *(mat, inf)* — reference (re., ref.); origin; datum
punct de reluare/ de verificare a unui program *(inf)* — checkpoint
punct de reper *(t g)* — datum point; reference point
punct de repetiție/ de control *(inf, aut)* — roll back; roll-back point
punct de străpungere *(mec)* — piercing point
punct de stricțiune (la suprafețe riglate) *(geo)* — central point
punct de tangență (de contact) *(geo)* — touching point; tangential point; tangent

point; point of contact/ osculation/ tangency

punct de unitate *(geo)* — unit point

punct dublu *(geo)* — crunode; double point

punct extrem/ final — extremity

punct fix (*an)* — fixed point; stated point; steady point

punct frontieră (*an)* — limiting point; limit point; boundary point

punct generic *(alg, geo)* — generic point

punct hiperbolic *(geo)* — hyperbolic point

punct impropriu/ de la infinit *(an, geo)* — point at infinity; ideal point; imaginary point

punct în spațiu (punct spațial) *(geo, an)* – space point

punct inițial *(mat*) — initial point

punct interior *(top, an)* — inner point; interior point

punct invariant *(mat)* — invariant point

punctizolat (al unei curbe) *(geo)* — acnode; isolated point

punct la distanță infinită (*an)* – infinity

punct limită *(mat)* — limit point; limiting point; marginal point

punct material *(mec)* — material point; single mass point

punct median *(el)* — centre point

punct multiplu *(geo)* — multiple point

punct multiplu al unei curbe *(geo)* — multiple point of a curve

punct neesențial *(mat)* — lateral point

punct nodal — nodal point

punct ombilical *(geo)* — umbilical point; umbilic; umbilic point

punct ordinar al unei curbe *(geo)* — simple point of a curve

punct parabolic/ reglabil *(geo)* — parabolic point

punct regulat/ ordinar *(an, geo)* – regular point

punct șa *(geo, t pr, an)* — minimax

punct singular *(an, e dif)* — critical point

punct singular *(an, e dif, geo)* — singular point; singularity

punct singular izolat *(an)* — isolated singular point; insulated singularity

punct singular regulat *(e dif)* – regular singular point

punct staționar *(geo)* — stationary point (of a curve)

punct tacnodal *(geo)* — tacnode

punct triplu *(geo)* – triple point

punct unghiular/ de rebrusment (*an, geo)* — kink; knee; bend; corner point; angular point
punct unghiular al unei curbe *(an)* — salient point of a curve
punct zero/ **nul —** zero point
punct/ valoare reglabil (ă)/ ajustabil (ă) *(aut)* — adjustable point
puncta (a) (*inf, mat)* – tally
punctat *(an, geo, e dif)* **—** broken
puncte cardinale — cardinal points
puncte coliniare *(geo)* — collinear points
puncte conciclice (care se află pe un același cerc) *(geo)* — concyclic points
punctiform — punctiform
punctual — pointwise
punctul de la infinit *(an, geo)* — infinite point
pune (a) în mișcare *(t g)* — actuate
pune (a) în corespondență *(t sist, mat)* – assign; associate
pune (a) în ecuație (*alg)* — set (-)up
pune (a) în ordine (*aut)* – regulate
pune (a) între acolade *(mat)* – brace
pune (a) la zero — zero (*pl.*zeroes/ zeros)
punere în ecuație *(alg, mat)* — set (-)up; equalization
punere în mișcare *(t sist, aut)* – actuation
punere la pământ *(el)* — earthen electric contact
punere la punct *(t g)* — adjustment
punte a unui graf *(inf)* — bridge
pupitru (de comandă) (prin care un operator comunică direct cu un sistem de calcul) (*el, inf)* – console
pupitru (pentru operații) **de verificare** *(t g)* – calibration console
purta (a) (*inf)* – carry
purtătoare de date *(inf)* — carrier
purtător *(t g)* – carrier
putere (a mulțimii) (*t mul, alg, mat)* — cardinality/ cardinal number; manyess
putere *(mat)* — power; grade
putere *(t g)* — capacity; output
putere a memoriei (raport între vitezele de acces ale diferitelor zone de memorie) *(inf)* – memory power

putere bipătrată *(alg)* — fourth power
putere consumată (furnizată) (*mec)* — input
putere de acționare/ de antrenare/ de excitație *(aut, el)* — driving power
putere generalizată *(alg)* — factorial function
putere nominală la ieșire (*el)* — nominal output
puterea a doua (*alg, geo)* — square; quadrate
puterea a treia (*geo, alg)* — cube
puterea a treia a lui ... *(alg)* — third power of
puterea unei mulțimi *(an)* — power of a set

R

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2016

rabatere (*geo)* – rabattement; turning down
racord *(el)* — connector
racord intermediar *(aut, t g)* — adapter
racorda (a) *(el)* — wire
racordare (*mat)* — compression; conjugation
rădăcină (a unui număr) *(arit, alg)* – radix (pl. radices; radixes); root
rădăcină a unei ecuații *(alg)* — root of an equation; solution of an equation
rădăcină a unui polinom *(alg)* — zero of a polynomial
rădăcină complexă *(alg)* — complex root
rădăcină cubică *(alg)* — cube root
rădăcină multiplă *(alg)* — multiple root; repeated root
rădăcină pătrată *(alg)* — square root
rădăcină simplă *(alg)* — simple root; single root
rădăcină triplă *(alg)* — triple root
radial — radial
radian *(geo)* — radian
radiani (măsură în) (*geo)* – circular measure
radical *(alg)* – radical
radical al unui ideal *(alg)* — radical of an ideal
radicand (numărul de sub radical) **—** radicand
rafina (a) — refine
rafinare *(top)* – refinement
ramă *(t g)* — enclosure
ramă/ panou de contoare/ de selectoare *(el)* — bay of registers/ selectors
ramifica (a se) *(an, t graf)* — ramify
ramificare *(inf)* — fork
ramificat *(alg, geo, mat,t g)* — ramified; branched; branch
ramificație *(el, t g, an, alg, t graf)* – by-pass; bend; branch; distribution; ramification
ramură (*mat, t graf)* — branch
ramură a unei curbe *(mat)* — branchof a curve
ramură de cunoștințe — branch of knowledge
rând (*el, inf, tele, mat)* – range; line
randament (*t g)* — efficiency; efficiency of utilization; output
rang *(alg, geo, mat)* – rank; degree; grade

rangul unei matrice *(alg)* — grade of a matrix
rapel *(t sist)* — return
rapid *(t g)* — fast
rapiditate (*mat, mec)* — speed
rapiditatea convergenței *(an)* — rapidity of convergence
raport *(alg)* — rate; record (rec.); relation; relationship; respect; ratio
raport anarmonic *(an)* — cross ratio; anharmonic ratio; double ratio
raport armonic *(geo)* — harmonic ratio
raport de asemănare *(geo)* — ratio of similitude; similarity ratio
raport de deviație (la modulația în frecvență) (*tele, el)* – deviation ratio
raport de transferal imaginii *(t sist, tele)* — image-transfer constant
raport între distanțele centru-focar și centru-vârf la o conică/ excentricitate *(geo)* — eccentricity
raport nominal de reacție (la amplificatoare magnetice) *(aut, el)* – nominal feedback ratio
rateu *(mec)* — back-kick
rația unei progresii aritmetice *(alg)* — ratio of an arithmetic progression; common difference
rația unei progresii geometrice *(alg)* — ratio of a geometric progression
rație (la serii și la progresii geometrice) (*alg)* – common ratio; ratio
raționa (a) — reason
raționaliza (a) *(alg)* – rationalize
raționalizare *(alg)* – rationalization
raționament *(l mat, mat)* — reasoning; argument
raționament greșit *(l mat)* — fallacy
rațiune — reason
raza cercului circumscris *(geo)* — circumradius
raza cercului circumscris unui poligon regulat *(geo)* — long radius of a regular polygon
raza unui cerc *(geo)* — radius of a circle
rază *(geo, an)* — radius (pl. radii); ray; semi-diameter; half-line
rază a cercului înscris *(geo*) — inradius
rază a cercurilor exînscrise *(geo)* — exradius
rază de acțiune (*el, inf, tele)* – range
rază de convergență *(an)* — radius of convergence

rază de curbură *(geo)* — radius of curvature
rază de curbură în planul orizontal *(geo)* — radius of horizontal curve
rază de torsiune *(geo)* — radius of torsion
rază/ dreaptăproiectantă *(geo)* — projecting ray
rază spectrală *(t sist, alg)* — spectral radius
rază vectoare *(an, geo)* — position vector; radius vector (*pl*. radii vectores; radius vectors); focal radius
răspuns *(aut, inf)* – response
răspuns armonic/ de frecvență *(el, tele, t sist)* — frequency response
răspuns de amplitudine (mărimea răspunsului stabil al unui sistem liniar la intrare sinusoidală de amplitudine egală cu unitatea) *(t sist, aut)* – amplitude response
răspuns de salt (*t sist)* – weight (ing) function
răspuns forțat (răspunsul sistemului dinamic determinat de comandă și de starea inițială nulă) (*t sist)* – zero state response (ZSR); forced response
răspuns indicial *(t sist)* — unit step response
răspuns la impuls infinit *(t sist)* — infinite impulse response (IIR)
răspuns la impuls multidimensional *(t sist, aut)* — point spread function (PSF)
răspuns liber (răspunsul sistemului dinamic la funcția de intrare identic nulă) *(t sist)* – zero input response (ZIR); unforced response
răspuns tranzitoriu *(tele)* — step response
răspuns/ caracteristică a (l) unui filtru *(t g)* — filter response
răspuns/ comportare optim (ă) (a unui circuit de reglare) *(t sist, aut)* – optimum response
răspuns/ reacție forțat (ă) de un impuls *(t sist, aut)* – impulse-forced response
răspunsul general (al unui sistem) *(t sist)* — general response
răspunsul în timp (ieșirea $y(t)$, $t \geq t_0$ a sistemului, determinată de comanda $u(t)$ și de starea inițială x_0) (*t sist)* – time response
răsturna (a) *(mat)* — invert
răsucire *(t g)* — distortion
rău echilibrat *(t g)* — ill-balanced
reacoperi (a) (a modifica încărcarea unui segment de program într-o memorie) (*inf)* – overlay
reactanță capacitivă *(el)* — capacity reactance

reacție *(t sist, aut, mec, inf)* —retroaction; reaction; feedback; back-coupling; response
reacție de echilibru/ reversibilă *(t g)* — balanced reaction
reacție degenerativă/ negativă (*t sist, aut)* — degenerative feedback
reacție după stare *(t sist)* – state feedback
reacție elastică (neproporțională) *(aut, t sist)* — variable (elastic) feedback
reacție exterioară negativă (într-un circuit de reglare) *(t sist, aut)* – outer feedback
reacție internă. *(aut, t sist)* — inherent feed-back
reacție inversă *(t sist)* — inverse feedback
reacție întreținută *(el)* — sustained reaction
reacție în trepte *(inf)* — step response
reacție negativă *(t sist, aut)* — negative reaction; negative feedback (NFB)
reacție negativă de curent *(aut, el)* — negative current feedback
reacție pentru corectarea (erorii) **informației** *(inf)* — information feedback
reacție pozitivă *(t sist, aut)* — positive feedback/ regeneration; feedforward
reacție pozitivă de compensare *(t sist)* — compensating feedforward
reacție pozitivă de corecție *(t sist, aut)* — correcting feedforward
reacție prin impedanță *(aut, el)* — impedance feedback
reacție principală *(t sist)* – major feedback
reacție reversibilă/ de recombinare *(t g)* — back reaction
reacție rigidă/ proporțională *(t sist, aut)* — proportional feedback
reacție unghiulară/ de fază *(aut)* — angle feedback
reacțiune *(t g)* — back stroke; backward push
readuce (a) la zero *(aut)* — initialize
readucere la zero *(aut)* — reset; resetting
reajusta (a) (*t sist)* — readjust
reajustare (*aut)* — reset
real *(mat)* – proper; real (R); effective
real strict pozitiv (o matricerațională proprie $G(s)$ cu coeficienți reali este real strict pozitivă dacă $\mathrm{Re}\,G(s) \geq 0$ pentru $\mathrm{Re}\,s \geq 0$) *(t sist)* – strictly positive real (SPR)
realiza (a) (*t g)* **—** perform; carry through
realizare (o realizare a unei matrice raționale proprii *T* (*s*) este un sistem Σ= (*A,B,C,D*) astfel încât $T(s)=C(sI-A)^{-1}B+D$) *(t sist)* – realization
realizare minimală a sistemelor liniare staționare (pentru un sistem descris de

matricea de transfer $T(s)$, o realizare minimală este un ansamblu de matrice (*A*,*B*,*C*,*D*) cu *A* de ordin minim astfel încât $T(s) = C(sI - A)^{-1}B + D$; o realizare este minimală dacă și numai dacă este complet controlabilă și complet observabilă) *(t sist)* – minimal realization for linear time-invariant systems
reanclanșare *(tele)* — resetting
rearanja (a) *(alg)* – rearrange
rearanjare *(alg, an)* — rearrangement
rearmare *(aut, inf)* – resetting
reazem *(mec)* — bearing
rebutare/ respingere a unei instrucțiuni *(inf)* — command reject
recapitula (a) — summarize
receptor/ emițător asincron *(tele)* — universal asynchronous receiver/ transmiter (UART)
receptor-traducător cu imprimare directă *(tele)* — direct printer
recipient *(t g)* — bin
reciproc *(alg, mat)* – reciprocal; converse; inverse
reciprocitate *(alg)* – reciprocity
reclanșare instantanee (*aut*) — instantaneous reset
recompactare (obținere a unei singure zone libere în memoria internă) (*inf*) – compacting
recondiționare *(t g)* — restoration
reconfigurare (schimbare a metodei de folosire a componentelor unui sistem de calcul) *(inf)* – reconfiguration
reconstructibilitate globală a sistemelor 2-D (posibilitatea determinării semistărilor globale ale sistemului 2-D utilizând intrările și ieșirile trecute) *(t sist)* – global reconstructibility of 2-D systems
reconstrucție (*t g)* — change over
rectangular *(alg, geo)* — square; oblong; right-angled; rectangular
rectangularitate *(geo)* — rectangularity
rectifica (a) (o curbă) (*mat)* — rectify
rectificabil *(geo, an)* – rectifiable
rectificabilitate *(geo, an)* — rectifiability
rectificant *(geo, an)* — rectifying
rectificare *(geo, an, mat, inf, t g, t sist)* — rectification; correction; adjustment; readjustment

rectiliniaritate *(geo)* — rectilinearity; straightness

rectiliniu *(alg, geo)* — rectilinear; rectilineal; straightlined; straight; straight-line; straight-sided

recul *(t g)* — back stroke; backward push

recunoaștere a caracterelor (transformare a caracterelor alfanumerice în informații prelucrabile direct în echipamente de calcul) (*inf)* – character recognition

recunoaștere a formelor *(inf)* — pattern recognition

recunoașterea imaginilor (identificarea și interpretarea obiectelor unei imagini) *(inf)* – image recognition

recupera (a) (*t g)* – retrieve

recuperare *(aut, t sist)* — recovery; regeneration

recurent *(an)* – recurrent; recurring

recurență (*an, mat)* – recurrence; recurring; recursion

recursivitate (proprietate a unei entități de a putea fi prelucrată) *(inf)* **—** recursion

redactare (a unui program) *(inf)* – writing up

redactare a unor documente — formalizing

redactare/ preparare a informațiilor (*inf)* – editing

redresa (a) (un curent alternativ) (*el, tele)* — rectify; detect

redresare *(el)* — rectifying

redresor (*el)* — valve

reduce (a) (*t g)* – diminish; shorten; reduce

reduce (a) (termenii asemenea) (*inf)* – cancel

reduce (a) gradul/ ordinul/ dimensiunile *(mat)* — deflate

reduce (a) la minimum *(an)* — minify

reduce (a) la scară *(geo)* — scale down

reducere (a unei fracții ordinare) (*mat, mec***) —** reduction

reducere (*mat, t g, el, aut)* – decrease; cancellation; narrowing; shortening; attenuation

reducere a volumului unui fișier (prin reducerea informațiilor redundante) *(inf)* — file compression

reducerea termenilor asemenea *(alg)* — collecting like terms

reductibil (*alg, geo)* — reducible

reductibilitate *(alg)* – reducibility

reductor/ regulator de presiune *(t g)* — expansion valve

redundant *(t g)* — redundant

redundanță (*inf)* – redundance; redundancy
redus — short
reentranță (proprietate a unui modul de program de a fi întrerupt și apoi reluat) *(inf)* — reentrancy
reface (a) — restore
referință (metodă de adresare a unei informații cu ajutorul unui simbol/ unei adrese) (*inf)* — reference (re., ref.)
referință fictivă (*inf)* — dummy tag
referitor la un cadran/ la un sfert de cerc *(geo)* — quadrantal
reflexiv — reflexive
reflexivitate *(mat)* — reflexivity
regăsire (de informații memorate) (*inf)* – retrieval
regenerare *(aut, t sist)* — recovery; regeneration
regim (condiții) **de prelucrare/ de exploatare (***aut)* – working
regim de lucru *(t g)* — duty; running
regim de ralanti *(aut)* – idling
regim nestaționar *(t sist, t g)* – non-steady state
regim staționar (permanent) *(t g)* — stationary regime
regim tranzitoriu *(aut, t sist, el, e dif, mec)* — insertion process; transient; transient state
registre generale (localizate în memoria centrală) *(inf)* — general registers
registru (*inf, t sist, tele)* — register; record (rec.)
registru al multiplicatorului (contor de rotații al unei mașini de calculate) *(t sist, inf)* – multiplier register
registru (de control) **al succesiunii instrucțiunilor** *(inf)* — sequence control register
registru cu ciclu rapid *(inf)* — fast register
registru de adresă a memoriei (registru care conține adresa cuvântului căutat) *(inf)* – memory address register
registru de bază (al unui sistem de calcul) *(inf)* – main file; main record
registru de blocaj al memoriei (registru conținând anumite adrese dintr-o zonă a memoriei la care programul nu are acces) *(inf)* – memory lockoutregister
registru de căutare în memorie *(inf)* — memory search register
registru de date al memoriei *(inf)* — memory data register (MDR)
registru de deplasare a pozițiilor binare *(inf)* — binary shift register

registru de deplasare/ de ieșire (al unui calculator) *(inf)* – output shift register
registru de indexare *(inf)* – index accumulator
registru de memorie *(inf)* — memory register; storage register
registru fracționabil *(inf)* — split register
registru intermediar *(inf)* — incident register
registru tampon de intrare. *(inf)* – input buffer
registru/ memorie de program (*inf)* — program (me) register
registru-index/ de bază/ de adrese/ de relocare *(inf)* — base register
regla (a) *(t sist, aut, t g)* — adjust; regulate; calibrate; fix
reglabil *(t sist, aut)* — controlled
reglaj (*t sist, aut)* – governing
reglaj (în circuit închis) *(t sist, aut, t g)* — closed-loop control; control
reglaj al amplificării *(aut, t sist)* – adjustment of (repeater) gain
reglaj/ comandă a (l) amplificării *(aut, t sist)* — gain control
reglaj/ comandă electronic (ă) *(tele)* — electronic control
reglaj cu mai multe viteze *(aut, t sist)* — multispeed control
reglaj de urmărire *(t sist, aut)* — differential control
reglaj diferențial *(aut)* – incremental control
reglaj exact asimptotic *(t sist)* — asymptotic tracking
reglaj grupat *(aut, t sist)* — group (ed) control/ operation
reglaj inițial/ la zero *(aut, tele)* — initial adjustment
reglaj local *(aut, t sist)* — local control
reglaj prin urmărire *(aut)* — dependent control
reglaj/ reglare/ control/ manevră/ comandă de la distanță *(t sist, aut, tele)* — remote control (r.c., REMCON)
reglare *(t sist, aut, t g)* — regulation; timing; adjustment; adjusting control; controlling; readjustment; regulating
reglare a cuplajului cu constantă mică de timp *(el, aut)* — suppression control
reglare a impulsului *(aut)* – impulse control
reglare a întârzierii/ a temporizării *(t sist, aut)* — delay control
reglare a punctului de zero *(t g)* — zero adjustment/ balancing
reglare a unui proces tehnologic *(aut)* — set (-)up
reglare autoadaptivă *(t sist, aut)* — auto-adaptive control
reglare automată (sistem de) **cu interacțiune/ cu mai multe variabile** *(t sist)* – interaction automatic control system

reglare automată a fazei *(aut)* — automatic phase control (APC)
reglare automată cu întârziere a amplificării *(t sist)* — delayed automatic gain control (AGC)
reglare automată cu program *(aut, inf)* – automatic program (me) control
reglare automată rapidă a nivelului *(t sist, aut)* — instantaneous automatic gain control
reglare/ comandăautomată (*aut, t sist)* – automatic control
reglare combinată compusă *(aut, t sist)* — coupled control element combination
reglare/ control a (l) punctului zero *(aut)* – zero check/ control
reglare/ control/ comandă automat (ă) de la distanță *(aut)* — automatic remote control
reglare cu acțiune diferențială/ anticipativă *(t sist)* — rate-action control
reglare cu acțiune integrală *(aut)* — reset control
reglare cu acțiune proporțională-integrală-diferențială (PID) *(t sist)* — derivative-proportional-integral control
reglare cu două puncte/ *tot sau nimic* (comandă constantă pe porțiuni optimală sau suboptimală ale cărei valori sunt definite de limite impuse componentelor comenzilor) *(aut, t sist)* – bang-bang control
reglare cu eșantionare (*t sist, aut)* — sampling action
reglare D *(t sist)* — rate-action control
reglare de timp minimal *(t sist)* — minimal time control
reglare diferențială în cascadă *(aut, t sist)* — differential concatenation control
reglare dinamică *(t sist, aut, el)* — dynamic range control; kinetic-control system
reglare discontinuă *(aut, t sist)* — intermittent control
reglare electrică *(el, aut)* – electric control
reglare fină/ de precizie *(aut)* — fine control
reglare flotantă *(aut)* — reset control
reglare inerentă *(aut, t sist)* – inherent regulation
reglare în stare de funcționare *(t sist, aut)* — steady-state regulation
reglare în timp (orară) *(aut, t sist)* – time (timed) control
reglare în trepte (pas cu pas) *(t sist, aut)* – stepped control, step (ping) control
reglare în trepte multiple *(t sist)* – multistep control
reglare *înainte/* în buclă deschisă (*t sist, aut*) — feedforward
reglare întârziată automată a amplificării *(aut)* — biased automatic gain-control
reglare la distanță *(tele, aut)* — teleadjusting

reglare la valoare limită (de prag) *(aut, t sist)* — threshold control
reglare manuală *(aut, t g)* — hand governing
reglare multiplă *(t sist, aut)* — multielement control
reglare numerică cu mai mulți parametri *(t sist)* — multiloop digital control
reglare optimă *(t sist)* — optimal setting
reglare pe zero (*aut)* – zero check/ control
reglare periodică *(t sist, aut)* — sampling action
reglare prin*tot sau nimic* *(t sist, aut)* — constant speed unloading
reglare prin derivata a doua *(t sist)* — second derivative control
reglare prin integrare *(aut)* — integral control
reglare prin *tot sau puțin*/ prin maxim și minim/ cu două nivele *(aut)* — high-low action/ control
reglare prin variația continuă a rezistenței componentelor electronice *(el, aut)* — electronic power resistance control
reglare progresivă/ prin impulsuri *(aut)* — jogging control
reglare supracritică (*aut)* — above-critical control
reglare *tot sau nimic*/ închis-deschis/ în două puncte (*el, aut)* – on-off action; open and shut action
reglare uniformă *(aut, t sist)* — smooth regulation
reglat *(t sist, aut)* — controlled
regresie *(st)* — regression
regresie cu argument întârziat *(t pr)* — lag regression
regrupa (a) (*alg)* – rearrange
regrupare *(alg, an)* – rearrangement
regulă (*t g)* **—** rule
regulă de calcul direct al derivatei *(an)* – four-step rule
regulă de comandă (mecanism decizional de specificare on-line a valorilor intrărilor) *(t sist)* – control rule
regula de derivare a funcțiilor compuse *(an)* **—** chain rule
regula de trei simplă *(arit)* – rule of three; proportion
regula lui Cramer *(alg)* — Cramer's rule
regula lui L'Hospital *(an)* — L'Hôpital's rule; L'Hospital's rule
regularitate — regularity
regularizare *(t g)* — adjustment
regulat *(mat)* – proper; regular (r., reg.)

regulator (dispozitiv de control destinat menținerii unei variabile controlate la o valoare constantă) *(t sist, aut, t g)* – regulator; controlling device; control
regulator al curentului de etalonare *(el)* — calibration current regulator
regulator al presiunii de aspirație *(t g)* — back-pressure regulator
regulator al variațiilor progresive ale unei mărimi *(aut)* — dimmer
regulator automat al sistemului de urmărire *(aut)* — tracking controller
regulator automat de acord *(aut, tele)* – automatic frequency control (AFC)
regulator bipozițional/ în două puncte/ *tot sau nimic* *(aut)* – on-off controller/ regulator
regulator centrifug *(aut)* — centrifugal governor; flyball regulator; flywheel regulator
regulator cu acțiune directă/ direct/ fără energie auxiliară *(aut)* — direct-acting/ —action controller
regulator cu acțiune în două etape (în două puncte) *(t sist, aut)* — two-level controller
regulator cu acțiune la niveluri/ în puncte multiple *(aut)* — multilevel controller
regulator cu amplificator magnetic *(aut, el)* — magnetic amplifier regulator
regulator cu bile *(t g)* — ball regulator
regulator cu program (*aut, t sist)* – time (timed) control; timer; program (me) controller
regulator de acces direct la memorie *(aut, inf)* — direct memory access controller
regulator de alimentare *(aut, t sist)* — feed regulator
regulator de avans *(aut, t sist)* — feed regulator
regulator de compensare *(aut)* — force balance regulator; balancer booster
regulator de putere *(el)* — capacity controller/ regulator
regulator de putere/ de turație *(el)* – governor
regulator direct (*t sist, aut)* — self-actuated controller/ regulator; self-operated controller
regulator electric *(aut)* — electric controller
regulator I *(aut, t sist*) – integral (-action) controller/ regulator
regulator integral/ cu acțiune de integrare/ astatic *(aut, t sist*) – integral (-action) controller/ regulator
regulator în cascadă *(aut)* — cascade action controller
regulator/ întrerupător al nivelului minim *(aut)* — low-level controller
regulator P/ proporțional (static) *(aut)* – proportional controller

regulator PID cu anticipare/ avans D (*t sist, aut)* – proportional-floating/ —integral-derivative/ —reset rate (action) controller
regulator principal *(t sist)* — main governor
regulator (cu acțiune) **proporțional** (ă)-**integral** (ă)-**diferențial** (ă) *(t sist, aut)* – proportional-floating/ —integral-derivative/ —reset rate (action) controller
regulator static *(t sist)* – static governor
regulator vibrant/ oscilator *(aut)* — oscillating regulator
regulator/ servomecanism *tot sau nimic* *(aut, t sist)* — bang-bang servo
reîncepe (a) — restart
reîncepere a unei operații/ a rulării de la punctul de control *(inf)* — checkpoint restart
reînregistrare (în memorie) (*inf)* — restoration
reitera (a) *(mat)* — iterate
reiterație *(mat*) — iteration
relația de închidere *(an, edp)* — completeness relation
relația de incluziune *(an)* — inclusion relation
relația lui Parseval *(an, edp)* — completeness relation
relație (metodă de adresare a unei informații cu ajutorul unui simbol/ unei adrese) (*inf)* — reference (re., ref.); relation; relationship
relație binomă *(mat)* — dyadic relation
relație de echivalență *(alg, l mat)* — relation of equivalence; equivalence relation
relație de ordine *(an)* — order relation; ordering relation
relație de recurență *(an)* — recurrence relation
relație diadică *(mat)* — dyadic relation
relație reflexivă *(mat)* — reflexive relation
relație simetrică *(l mat)* — symmetric relation
relație tranzitivă *(alg)* — transitive relation
relații de ordine *(an)* – properties of order
relații de salt *(edp)* – jump relations
relativist *(mec)* — relativistic
relativitate *(mec)* — relativity
relaxare *(an num, mec)* — relaxation
releu de comutare *(tele)* — switching relay
releu de putere reactivă *(el)* – inverse-power relay
releu de semnalizare *(aut)* — supervisory relay

releu declanșator (de comandă) (*aut, el)* — switching relay
releu disjunctor *(el)* — cut-out relay
releu *tot sau nimic* *(el)* – all-or-nothing relay
relocare (ajustare a conținutului unui program; recalculare a conținutului fiecărui câmp de adresă care depinde de adresa de bază) (*inf)* – relocation
relua (a) — restart
reluare (a unui program) *(inf)* — restart
remanent *(alg, mec)* — residual
remanență; **persistență (***t g)* – after effect
remarca (a) — note; observe
remiză *(t j)* — tie
rentă (*st)* — rent
reostat de sarcină *(aut, el)* — load rheostat
repara (a) — restore
repartiția gamma *(t pr)* — gamma distribution
repartiția/ legea lui Poisson *(t pr)* — law of small numbers
repartiție *(mat, an, t pr, t g)* — distribution; assignation
repartiție aleatoare *(st)* — random distribution
repartiție controlată *(st)* — censored distribution
repartiție cu două mode/ bimodală *(st)* — bimodal distribution
repartiție de frecvență *(t pr)* — frequency distribution
repartiție de selecție *(st)* – sampling distribution
repartiție discretă *(t pr)* — discrete distribution
repartiție geometrică *(t pr)* — geometric distribution
repartiție în progresie geometrică *(st)* — geometric distribution
repartiție limită *(t pr)* – limiting distribution
repartiție nesingulară *(st)* — non-singular distribution
repartiție normală multidimensională *(t pr)* — multivariate normal distribution
repartiție singulară *(t pr, an)* — singular distribution
repartiție statistică *(st)* — statistical distribution
repartiție temporală *(aut, inf)* — time sharing
repartiție/ distribuție normală/ exponențială/ Gauss-Laplace *(t pr)* — normal distribution
repartizare *(t sist, t g)* – allocation; distribution
repartizare a memoriei. *(inf)* — storage allocation

repede *(t g)* — fast
reper *(alg, an)* – component; constituent
reper (care indică prezența sau absența unei informații) (*inf)* — flag
reper *(geo, t g)* — coordinate system; system of coordinates; frame; reference frame; fixed point; stated point; mark
repera (a) (*t g)* — mark
reperare automată *(aut, t sist)* – automatic tracking (following)
repere de etalonare *(aut)* — range marks
repeta (a) (un program) (*inf, mat)* — re-run (ning); iterate; repeat
repeta (a se) — recur
repetare (*an)* – recurrence; recurring
repetat — repeated
repetiție *(mat, t g*) — iteration; recursion; roll back
repetor de impulsuri (*aut)* — repeatear
report (al unei cifre, în operațiile aritmetice) (*mat, inf)* – carry-over; carry
report/ transfer comandat *(inf)* — instructed carry
reprezenta (a) *(an, alg, geo, t g)* –represent; transform; feature
reprezenta (a) grafic (*alg, geo, inf, t g)* – trace; spur; plot
reprezentabil — representable
reprezentant (*alg, st)* — representative; support
reprezentant suport *(mat)* — carrier
reprezentare *(an, alg, mat, t g, tele)* — transformation; representation; display; map; mapping; image
reprezentare (reconstituire, clasificare, recunoaștere și analiză) **a imaginilor cu ajutorul calculatorului (***t sist, inf)* – image processing
reprezentare a unei variabile prin creșterile sale succesive *(an)* — increment representation
reprezentare binară (folosind sistemul de numerație cu baza 2) *(arit, inf)* — binary representation
reprezentare conformă *(geo, an)* — conformable representation
reprezentare de grup *(alg, e dif)* — representation of a group
reprezentare grafică (*mat, t graf)* — graph
reprezentare în virgulă mobilă *(inf)* — floating —point representation
reprezentare spectrală *(an)* – spectral representation
reprezentare sub formă de produs (*alg)* — factoring; factorisation

reprezentare tabelară *(mat)* — tabbing; tabulation
reprezentare zecimală *(mat)* — decimal read-out
reprezentativ — representative
reproducere *(t g)* — display
repune (a) în mișcare — restart
resetare (*aut)* — reset
resort *(mec)* — spring
resort de amortizare *(el)* — damping spring
rest *(alg, an, mat)* – remainder; residue; difference
rest (al unei serii) *(an)* — remaining power term
restabili (a) — restore
restabilire (de informații deformate/ distorsionate) (*inf)* – retrieval; recovery
restaura (a) — restore
restaurare *(t sist)* — restoration
restaurare după cădere (a unui sistem de calcul) (*inf)* – recovery
restaurarea imaginilor *(inf)* — image restoration
restitui (a) — restore
restrânge (a) *(mat, t g, an)* – limit; narrow down; restrict; narrow
restrângere (*t g)* **—** restraint; limitation
restrâns (*t g)* – restricted
restricția unei funcții *(an)* — restriction of a function; section of a function
restricție *(t sist, c op, mat)***–** restraint; limitation; constraint
restricții admisibile *(t sist)* — feasible constraints
restricționa (a) (*an)* — restrict
restricționat (*t g)* – restricted
resursă de calcul (obiect fizic sau logic care descrie funcționarea unui sistem de calcul) (*inf)* – resource
resurse software (totalitate a programelor disponibile într-un sistem de calcul) *(inf)* — software resources
retardat — retarded
rețea *(an num, alg, top, mat, t sist, t g, st, geo, mec)* — mesh work; meshes; lattice; net; web; array; grid; network
rețea (de calculatoare) **bazată pe server** *(inf)* — server based network
rețea (de calculatoare) **extinsă pe o arie mare (***inf)* – wide area network (WAN)
rețea (de calculatoare) **stea** (rețea în care un nod central coordonează și

dispozitivele aflate la depărtare) *(inf)* – star network

rețea arbore (rețea stelară cu o structură ierarhică de control în care nodurile de la nivelul superior le controlează pe cele de la nivelul imediat inferior) *(aut, inf)* – tree network

rețea circulară uniformă
(rețea de senzori plasați uniform
pe un cerc) *(aut)* – uniform circular array (UCA)

rețea compensatoare de fază/ *trece tot* *(aut)* — all-pass network

rețea cu comutare a pachetelor de mesaje *(inf)* — packet switching network

rețea cu defazaj/ defazare minimal (ă) *(aut, t sist)* — minimum phase network

rețea cu întoarcere prin pământ *(el)* — earth return system

rețea de baze de date (structură de baze de date ale cărei elemente sunt legate prin indicatoare de adresă) (*inf)* – network database

rețea de cabluri *(el)* — cable network

rețea de calculatoare *(inf)* — multiple file server network

rețea de calculatoare cu un singur server *(inf)* — single server network

rețea de compensare (*aut)* — compensating network

rețea de comunicații între diferite sisteme de calcul (*inf)* – wide area network (WAN)

rețea de curbe *(geo, alg)* — web of curves

rețea de triunghiuri/ de triangulație *(an num)* — net of triangulation

rețea electrică *(el)* **—** electrical network; line system; network; system

rețea eșelon (Michelson) (*alg)* — echelon

rețea/ fascicul de sfere *(geo)* — sheaf of spheres

rețea generală de date (*inf)* – wide area network (WAN)

rețea globală internațională de calculatoare (ce folosesc rețeaua publică de date) *(inf)* — unix to unix copy (UUCP)

rețea Hopfield (rețea neurală recurentă și asociativă cu *n* elemente, fiecare element recepționând ieșirile celorlalte n-1 elemente) *(t sist)* – Hopfield network

rețea în care fiecare calculator poate împărți în mod egal datele și resursele cu oricare altul *(inf)* — peer-to-peer network

rețea liniară uniformă (rețea de senzori plasați uniform pe o dreaptă) *(aut)* – uniform linear array (ULA)

rețea/ linie/ circuit de întârziere *(t sist, aut, el)* — delay network

rețea logică programabilă (circuit integrat pe scară largă care permite

implementarea unui număr mare de funcții logice) *(inf)* – programmable logic array

rețea multiconectată/ distribuită *(el)* — multiconnectednetwork

rețea multidrop (rețea de calculatoare în care mai multe noduri sunt conectate la distanță de-a lungul unei singure linii de comunicație) (*inf)* – multi-drop network

rețea multiserver (rețea căreia îi sunt atașate mai multe calculatoare ce servesc alte calculatoare) *(inf)* – multiserver network

rețea neurală cu reacție pozitivă *(t sist)* — feedforward neural network

rețea neurală recursivă autogeneratoare *(t sist)* — recursive self-generating neural network (RSGNN)

rețea neuronală *(t sist)* – cerebellar model articulation (CMAC) network

rețea numerică cu servicii integrate *(inf)* — integrated services digital network (ISDN)

rețea pătratică *(an)* — net of squares

rețea plasă (în care un nod este conectat cu celelalte astfel încât comunicarea se face peste circuitele dedicate între noduri) (*el)* – mesh network

rețea selectivă (*t sist, t g)* – filter

rețea sumatoare (schemă de însumare a semnalelor) *(t sist, inf, el)* — adding network

reținere (*t g)* **—** restraint

reținere/ memorare/ stocare a datelor *(inf)* — data hold

retroacțiune (*t sist, aut)* – feedback; retroaction

retrograd — backward

retur (*aut)* — reset

retur *(el, tele, aut)* — return; resetting; reset

reuniune *(t graf, arit, inf, t mul)* – sum; union

reuniune de mulțimi *(t mul)* — union of sets; sum of sets; set union

reușită *(st)* — success

revărsare *(mec)* – overflow

revela (a) — discover

reveni (a) *(el)* – release

reveni (a) la un ciclu/ la o buclă *(inf)* — cycle through

revenire (*an, el, tele, mat)* – recurrence; recurring; return; recursion; resetting

revenire la procedură *(inf)* – return

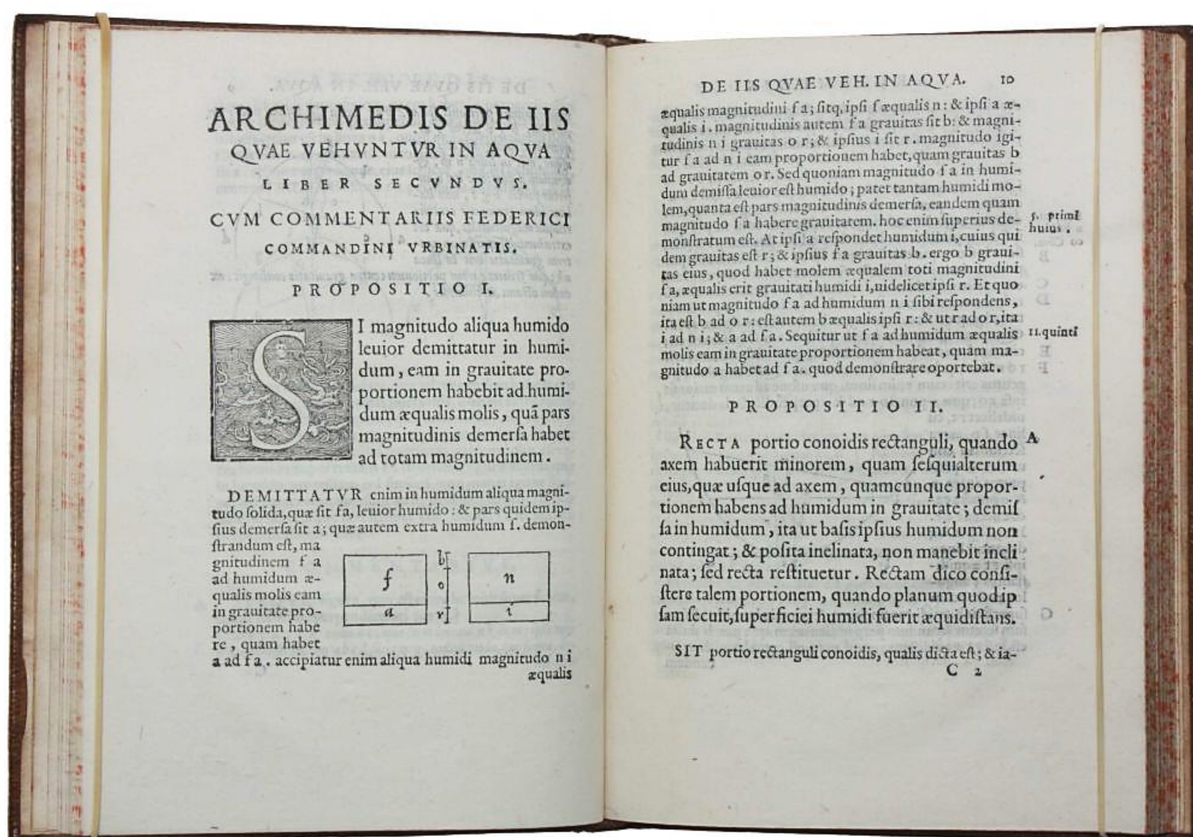
revenire la program (reluare a execuției unui program întrerupt pentru

remedierea unei erori) *(inf)* — exception return
revenire la valoarea inițială (*inf)* — recovery
revers *(t g)* — back side
reversibil *(mat, mec)* — invertible; reversible
reversor (*el)* — change-over/ selector switch
rezervă *(el)* — stand-by, standby (SBY)
rezervor *(t g)* — bin; collector
rezidual *(alg, mec, t g)* — residual; out-of-balance
reziduu *(alg, an)* — residue
reziduu al unei funcții analitice *(an)* — residue of an analytic function
rezista (a) — support
rezistent (*t g)* — fast
rezistență de amortizare *(el, tele)* — damping resistance
rezistență de limitare *(el)* — defining resistor
rezistență/ impedanță de intrare *(aut, el)* — input impedance
rezolubil *(mat)* — soluble; solvable
rezoluție (număr de pixeli în care este împărțită o suprafață de afișare) (*inf)* — resolution
rezolva (a) — resolve; solve
rezolvabil *(l mat, mat)* — releasable; solvable; soluble
rezolvabilitate — solvability
rezolvant *(mat)* — solving
rezolvare *(mat)* — resolution; solution; solving
rezolvare a unei ecuații *(alg)* — solution of an equation
rezolvarea problemelor Cauchy *(e dif, edp)* — solution of initial value problems
rezolvarea unui triunghi *(geo)* — solution of a triangle
rezonanță *(mec, e dif, el, tele)* —resonance; response
rezulta (a) (*t g)* – result
rezultant *(mec, alg, an)* — resultant; eliminant
rezultantă *(mec, alg, an)* — resultant
rezultat *(mat, t g)* — fact; outcome; output; result
rezultat intermediar (la calculatoare) *(inf)* – temporary result
rezultat obținut de la un operand *(inf)* — operation
rezuma (a) (*t graf, arit, inf)* – sum; sum up; summarize
rezumare (a datelor) *(inf*) — summarization

rezumat *(inf, t g)* — summary; outline
ridica (a) la cub (*geo, alg)* — cube
ridica (a) la o putere *(alg)* — raise to a power
ridica (a) la pătrat (*alg, geo)* — square; raise to the second power; quadrate; squaring
ridica (a) la putere (*mat*) — involve; raise to a power
ridica (a) la puterea a treia; a ridica la cub *(alg)* — raise to the third power
ridica (a) o perpendiculară (*geo)* — set (-)up
ridicare (mărirea tensiunii) *(el, tele)* – boost; raise
ridicare la o putere (*alg)* – raising to a power; exponentiation; involution
ridicare la puterea a doua; ridicare la pătrat *(alg)* — raising to the second power
ridicare la puterea a treia; ridicare la cub *(alg)* – raising to the third power
ridicarea unui indice (la un tensor) *(geo)* — raising of an index
riemannian (a (l) lui Riemann) (*geo)* – Riemannian
rigid *(t sist, edp, mec)* — steady
riglă (linie) *(geo, t g)* – ruler; straight edge; band
riglat *(geo)* — ruled
riguros — exact; rigorous; strict
robinet (*t g*) — valve
robustețe (proprietate a unui sistem dinamic de a-și păstra proprietățile într-un interval admisibil în prezența unor perturbații sau nedeterminări) (*t sist)* – robustness
rodonee *(geo)* — rhodonea
rolă cu informații *(inf)* — delivery spool
rolă de ghidare *(aut)* – idler
rolă de întindere a benzii *(inf, tele)* — idler
romb *(geo)* — rhomb (us) (pl. rhombi/ rhombuses); lozenge
romboedric *(geo)* — rhombohedral; rhombohedric
romboedru (poliedru cu șase fețe romburi egale) *(geo)* – rhombohedron (pl. rhombohedrons/ rhombohedra)
romboid *(geo)* — deltoid; rhomboid
romboidal *(geo)* – rhomboid (al)
rotație *(geo, inf, mec, t g)* — turn; orb; rotation
roti (a) *(t g)* – slew
roti (a se) — turn

rotire *(geo, t g)* — rotation
rotire în sens invers *(mec)* — back twist
rotund *(an num)* — round
rotunji (a) *(t sist, aut, t g, an num)* —adjust; bulge; round off
rotunjire *(an num)* — round off; rounding; roundness
rotunjit *(an num)* — rounded
rula (a) în buclă (despre calculator) *(inf)* — hang up in a loop
rula (a) înapoi *(t g)* **—** roll back
rulare (prelucrare a unui program într-un sistem de calcul) (*inf)* — running; run
rulare urgentă *(inf)* — hot job
rupe (a) (*inf)* — break
rupere *(t g)* — burst
rutină (ansamblu de instrucțiuni care realizează o anumită funcție) (*inf)* – routine; procedure
rutină de bibliotecă (procedură memoratăîntr-o bibliotecă a unui sistem de calcul) (*inf)* — library routine
rutină de semnalare a erorilor de canal/ de pistă *(tele)* — channel check handler
rutină pentru căutarea memoriei (pentru căutarea și înlăturarea greșelilor) *(inf)* — memory search routine
rutină/ subprogram în virgulă mobilă *(inf)* — floating-point routine

S

ARCHIMEDIS DE IIS
QVAE VEHVNTVR IN AQVA
LIBER SECVNDVS.

CVM COMMENTARIIS FEDERICI
COMMANDINI VRBINATIS.

PROPOSITIO I.

SI magnitudo aliqua humido leuior demittatur in humidum, eam in grauitate proportionem habebit ad humidum æqualis molis, quã pars magnitudinis demerſa habet ad totam magnitudinem.

DEMITTATVR enim in humidum aliqua magnitudo ſolida, quæ ſit fa, leuior humido: & pars quidem ipſius demerſa ſit a; quæ autem extra humidum f. demonſtrandum eſt, magnitudinem f a ad humidum æqualis molis eam in grauitate proportionem habere, quam habet a ad f a. accipiatur enim aliqua humidi magnitudo n i æqualis

DE IIS QVAE VEH. IN AQVA. 10

æqualis magnitudini f a; ſitq. ipſi f æqualis n: & ipſi a æqualis i. magnitudinis autem f a grauitas ſit b: & magnitudinis n i grauitas o r; & ipſius i ſit r. magnitudo igitur f a ad n i eam proportionem habet, quam grauitas b ad grauitatem o r. Sed quoniam magnitudo f a in humidum demiſſa leuior eſt humido; patet tantam humidi molem, quanta eſt pars magnitudinis demerſa, eandem quam magnitudo f a habere grauitatem. hoc enim ſuperius demonſtratum eſt. At ipſi a reſpondet humidum i, cuius quidem grauitas eſt r; & ipſius f a grauitas b. ergo b grauitas eius, quod habet molem æqualem toti magnitudini f a, æqualis erit grauitati humidi i, uidelicet ipſi r. Et quoniam ut magnitudo f a ad humidum n i ſibi reſpondens, ita eſt b ad o r: eſt autem b æqualis ipſi r: & ut r ad o r, ita i ad n i; & a ad f a. Sequitur ut f a ad humidum æqualis molis eam in grauitate proportionem habeat, quam magnitudo a habet ad f a. quod demonſtrare oportebat.

5. primi huius.
11. quinti

PROPOSITIO II.

RECTA portio conoidis rectanguli, quando axem habuerit minorem, quam ſeſquialterum eius, quæ uſque ad axem, quamcunque proportionem habens ad humidum in grauitate; demiſſa in humidum, ita ut baſis ipſius humidum non contingat; & poſita inclinata, non manebit inclinata; ſed recta reſtituetur. Rectam dico conſiſtere talem portionem, quando planum quod ipſam ſecuit, ſuperficiei humidi fuerit æquidiſtans. A

SIT portio rectanguli conoidis, qualis dicta eſt; & ia-

C 2

http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2016

salt (*aut, t sist, t g, mat, an)* — transfer (trans.); transition; saltus
salt condiționat numeric (în executarea unui program de calcul) *(inf)* – numerical branch
salt la eroare program *(inf)* — branch on error
saltul unei funcții *(an)* — jump (of a function)
sarcină (*el, mec, t g)* — burden; task; duty; load; capacity
sarcină (a unui program) **care construiește mesaje** *(inf)* **—** producer
sarcină admisibilă *(t g)* — carrying capacity
sarcină directă/ aplicată direct — direct acting load
sarcină multiplă (posibilitate de a se executa simultan, pe același calculator, două sau mai multe programe) (*inf)* – multitask
satisface (a) — satisfy
satisface (a) condițiile *(inf)* — obey
satisface (a) o ecuație *(alg)* — satisfy an equation
SAU (funcție logică/ booleană) (*l mat)* – OR
SAU exclusiv *(t mul)* — symmetric difference
SAU exclusiv inversat *(inf)* — inverted exclusive OR
SAU inclusiv (*inf)* — inclusive OR
SAU-SAU — EITHER-OR
SAUȘI *(inf)* — inclusive OR
săgeată *(mat)* — arrow
săgeata încovoierii *(t g)* — camber
sârmă *(el)* — wire
scală *(inf, arit)* — scale
scalar (*alg, geo)* – scalar; scalar quantity
scalare (multiplicare a unor elemente grafice) *(inf)* — scaling
scalarul curburii *(geo)* — scalar curvature
scalen (cu laturi inegale) (*geo)* — scalene
scală de timp *(t g)* **—** time scale
scaner (dispozitiv electronic care citește și transformă o imagine sau un desen de pe hârtie în valori digitale pentru a fi prelucrate pe calculator) (*inf)* – scanner
scară *(inf, arit)* — scale
scară binară *(inf)* — binary scaler
scădea (a) (a face o scădere) (*arit, mat, t g)* – subtract; deduct; diminish
scădere *(arit, mat)* — subtraction; decrease; narrowing; deduction

scădere vectorială *(geo)* — vector subtraction
scăzător (*arit)* — **subtrahend**
schemă *(mat, mec, t g, inf, t sist)* — form; scheme; schema (pl. schemata); plot; design; pattern; model; network
schemă a circuitelor *(el)* — circuit arrangement
schemă analogică *(el)* — analogous circuit
schemă bloc (*inf)* — flow chart; flow-process chart; block diagram
schemă cu diferențe *(e. dif)* — array of differences
schemă cu diferențe finite *(an num)* — finite difference scheme
schemă de cablaj (montaj) *(el)* — cabling diagram
schemă de calcul *(t g, t sist, mat)* — diagram
schemă de circuit *(el)* — circuit lay-out
schemă de compensare *(inf)* // **rețea de egalizare** *(tele)* — equalizing network
schemă de comutare *(el)* — shift circuit
schemă deconexiuni (*aut, el)* — **switch system;** diagram of connections/ of wiring
schemă de conexiuni/ de montaj/ electrică *(el)* — circuit diagram
schemă de fixare/ de blocare *(inf)* — hold circuit; holding circuit
schemă de întârziere *(aut, el)* — delay circuit
schemă de modelare *(el)* — analogous circuit
schemă de montaj *(el)* — circuit arrangement
schemă de principiu *(mat,inf, t g)* — fundamental circuit; basic diagram; basic circuit
schemă electrică *(el)* — circuitry
schemă funcțională *(inf, t g)* — key diagram; **symbolical circuit**
schemă logică *(t g, inf)* — logical diagram; functional diagram
schemă logică de program (*inf)* — flow chart; flow-process chart
schemă sinoptică *(aut, inf)* — dynamic demonstrator; block diagram
schemă/ montaj în lanț *(el)* — chain relay circuit
schemă/ rețea logică combinațională *(inf)* — combinational network; comparator
schemă/ tablou de cod/ de codificare — code chart
schimb — interchange
schimb de memorie intermediară *(inf)* — exchange buffering
schimba (a) (*t g)* — exchange; modify
schimba (a) forma *(an, alg, geo)* — transform
schimba (a) ordinea (*mat)* — invert

schimbare *(alg, st, an, mec, el, mat, t g)* – variation; alteration; alternation; modification
schimbare a frecvenței *(el, tele)* **—** alteration of frequency
schimbare a stării (*t g, mat, t sist)* — transition
schimbare de formă *(an, alg)* — transformation
schimbare de stare *(t sist)* – change of state
schimbare de variabilă/ de variabile *(an, st)* — change of variable (s); variate transformation
schimbarea ordinii termenilor într-o serie *(alg, an)* — rearrangement
schimbător de semn *(inf)* — inverter
schița (a) (*t g, mat)* — indicate; delineate
schiță (*mat, t g, t sist)* – drawing; draft; outline; design; indication; pattern; model
scinda (a se) *(alg, inf)* – split
scindare — splitting
scoabă *(t g)* — brace
scoate (a) din circuit *(el)* – cut-out
scoate (a) din echilibru (*t g)* – unbalance
scoate (a) din memorie *(inf)* — usher out
scoate (a) un factor comun *(alg)* — take out a factor
scoatere *(t g)* — taking out; extraction
scop al utilizării *(mat, tg)* – application
scos din circuit *(el, t g)* – off (o); open
scos din echilibru — off-balance
scos din funcțiune *(t g)* – out of order (OOO); be out of action; out of action/ of operation/ of service
scrie (a) (din memoria internă în cea externă; pe un suport extern) (*inf)* – write
scriere (introducere a informației în memoria calculatorului sau pe un suport extern de memorie) *(inf)* – writing
scriere a numerelor în sistemul de numerație cu baza 5 *(arit)* — quinary notation
scriere în codul utilizatorului *(inf)* — user coding
scriere pozițională (a numerelor) (*mat)* – positional notation
scriere zecimală *(arit)* – decimal notation
scufundare *(mec)* — immersion; embedding; imbedding
scufundat *(mat)* – embedded
scurt — short; summary

scurta (a) — shorten
scurtcircuit *(el)* — fault
secantă *(geo, an)* — secant; **secant line;** cutting line; line of intersection
secantoidă *(an)* — secant curve
secționa (a) (*geo, an)* — section
secțional *(geo, mec*) — sectional
secțiune (*an, geo)* — cut; section; surface of section
secțiune axială *(geo)* — axial section
secțiune conică *(geo)* — conic section
secțiune de fișiere (în COBOL) *(inf)* — file section
secțiune diagonală *(alg, geo, an)* – diagonal
secțiune dreaptă *(geo)* — right section
secțiune meridiană (a unei suprafețe de rotație) *(geo)* – profile; meridian; meridian section
secțiune oblică *(geo)* — oblique section
secțiune plană *(geo)* — plane section
secțiune tangențială *(geo)* – tangential section
secțiune transversală *(geo)* — transversal section; transverse section; cross section
sector (zonă a pistei unui disc) (*inf)* – sector; branch
sector de cerc *(geo)* — sector (of a circle); circular sector
sector sferic *(geo)* — spherical cone; spherical sector; sector of sphere
sectorial *(geo, edp)* — sectorial
secular — (*alg, geo)* secular
secund (al doilea) — second
secundar *(mat)* — lateral; secondary; stray
secundă — second
secundă de arc *(geo)* — second of arc
secundă de unghi *(geo)* — second of angle
securitate (protecție împotriva riscurilor referitoare la hard/ soft/ informație) (*inf)* – security; safety
secvență *(t sist, aut, inf)* — order; sequence
secvență a unui program *(inf)* — program (me) sequence
secvență binară decodificatoare *(inf)* – binary decoding sequence
secvență de apel (*inf)* – calling sequence
secvență de codificare binară *(inf)* — binary coding sequence

secvență de instrucțiuni *(inf)* — task
secvență de instrucțiuni codificate *(inf)* — encoding
secvență de numărare în cod zecimal codificat binar (BCD) *(inf)* – BCD count sequence
secvență de operații *(inf)* — procedure
secvență de transfer (la o subrutină) (*inf*) – calling sequence
secvențial *(inf, st)* — sequential
segment (de informații) (*inf*) – segment; interval; closed interval
segment (tăiat de o dreaptă pe o axă de coordonate) (*geo, an*) – intercept
segment circular/ de cerc *(geo)* — circular segment; segment of (a) circle
segment comun (segment de date al cărui conținut poate fi referit din mai multe segmente program) (*inf*) – common segment
segment de acoperire (al unui program) (*inf*) – overlay
segment de date (corespunzătoare unui segment-program) (*inf*) – data segment
segment de dreaptă *(geo, mat)* — segment of a line; line segment
segment de program (grupare logică de informații ce conține instrucțiuni și eventual date) (*inf*) – program (me)segment
segment orientat *(geo)* – oriented segment
segment principal/ de control (conținând prima instrucțiune care se execută la rularea unui program) (*inf*) – root segment
segment rădăcină (conținând prima instrucțiune care se execută la rularea unui program) (*inf*) – root segment
segment scurt de text (adiacent unui articol de date cu lungime mare) *(inf)* – side bar
segment sferic (cu două baze) (*geo*) – spherical segment (of two bases)
segment sferic (cu o bază) (*geo*) – spherical segment (of one base); segment of (a) sphere
segmenta (a) (*an)* – segment
segmentare (a memoriei) (*inf*) – segmentation
selectare (*tele)* — grading
selectare a semnalului *(tele)* — gating
selectat *(st, inf)* — selected
selecția cu probabilitate egală *(st)* – selection with equal probability
selecție *(aut, mat, st, alg,t sist, inf, tele)* — gating; sample; sampler; sampling; selection; hunting

selecție controlată *(st)* — censored sample
selecție în mai multe faze *(st)* — multiphase sampling
selecție nereprezentativă pentru populație *(st)* — maverick
selecție pe grupe *(st)* — quota sample
selecții cu elemente comparabile între ele *(st)* — matched samples
selecționa (a) *(st)* – select
selecționare a unui bit *(inf)* – bit location
selecționat (*st)* – select
selector (*aut, el, tele)* – sampler; selector
semafor (număr întreg pozitiv utilizat ca argument al unor operații primitive) — (*inf)* – semaphore
semantică (studiu al raportului între semne, simboluri și semnificația acestora) (*inf)* – semantics
semestru universitar – term
semi- — half; quasi-
semiamplitudine *(st, t g)* — half-width
semiautomat *(t g)* — half-automatic
semiaxă *(geo)* — half-axis; semiaxis
semiaxă conjugată *(geo)* – semiconjugate axis
semiaxă imaginară (a unei hiperbole) (*geo)* – semiconjugate axis
semiaxă mare *(geo)* — major semi-axis
semiaxă reală (a unei hiperbole) (*geo)* – semi-transverse axis
semiaxă transversă (a unei hiperbole) (*geo)* – semi-transverse axis
semicerc *(geo)* — hemicycle; semicircle
semicilindric *(geo)* — semicylindrical
semicilindru *(geo)* — semi-cylinder
semicircular *(geo)* — semicircular
semicompact *(top)* — hemicompact; semi-compact
semicontinuitate *(an)* — semi-continuity
semicontinuu *(an)* — quasi-continuous; semi-continuous
semiconvergent *(an)* — conditionally convergent; semiconvergent
semiconvergență *(an)* — conditional convergence; semiconvergence
semicuadrică *(geo)* — regulus
semicubic *(geo)* — semicubical
semidefinit (*alg, e dif)* — semidefinite

semideschis *(an, geo)* — semi-open
semidiametru *(geo)* — semi-diameter
semidreaptă (*an, geo)* — semi-straight line; half-line; half–straight line; ray
semigrup *(alg)* — half-group; hemigroup; monoid; semigroup
semigrup degenerat la dreapta *(alg)* — right singular semigroup
semigrup fără elemente idempotente *(alg)* — non-potent semigroup
semigrup ortogonal *(alg)* — rectangular semigroup
semigrupoid (*alg)* — semi-groupoid
semiinel *(alg)* — semiring
semiinvariant *(geo, st)* — semi-invariant
semiliniar *(alg)* — semi-linear
seminormă *(an, top)* — semi-norm; quasi-norm
semiperimetru (*geo)* — semiperimeter
semiperioadă *(an, inf)* — half-period; alternation; semi-period
semiperiodic *(inf, e dif)* – semiperiodic
semiplan *(geo, edp)* — semi-plane; side of a line; half-plane
semiplanul inferior *(an)* — lower half-plane
semiplanul superior *(an, geo)* — upper half plane
semisimetric *(geo)* — semi-symmetric
semisimplu *(alg)* — semi-simple
semispațiu (*geo)* — half-space
semispinor *(geo)* — semi-spinor
semitangentă *(an, geo)* — semi-tangent
semiundă *(inf)* — alternation
semiunghi *(geo)* — half angle
semiversus *(an)* — half versine/ —versed sine; haversine (function)
semn (*inf, an, alg, t graf, t g)* — caracter; note; sign; tag; mark; symbol; token
semn binar *(inf)* — binary place
semn de definire/ declarare/ enunț *(inf)* — declarator
semn de ignorare *(inf)* – ignore character
semn negativ *(alg)* – negative sign
semnal (purtător) **de informație** *(inf)* — intelligence signal
semnal binar (care are doar două valori 0 și 1, jos și înalt) *(inf)* – binary signal
semnal continuu *(t sist)* — continuous time signal
semnal cu bandă limitată (semnal a cărui transformată Fourier este zero pentru

frecvențe mai mari decât o valoare fixată numită frecvență limită) *(t sist, tele)* – band-limited signal

semnal cu energie finită (semnal continuu*f (t)* cu $\int_{-\infty}^{\infty} f(t)^2\,dt < \infty$) *(t sist)* – energysignal

semnal de acționare/ de comandă (*aut,t sist, el)* — action signal; actuating signal

semnal de alarmă *(el)* – warning signal

semnal de cod/ codificat *(inf)* — code signal

semnal de comandă *(aut)* — monitor signal

semnal de confirmare *(aut)* — repeatear

semnal de corectare *(inf)* — symbol

semnal de ieșire binar *(inf, t sist)* — binary output

semnal de informație în comenzi/ reglaje *(aut, t sist)* — information in controls

semnal de instrucțiune *(inf)* — order signal

semnal de intrare *(t sist, aut)* — input signal

semnal de intrare analogic *(inf, t sist)* — analogue input

semnal de intrare discontinuu/ intermitent *(t sist)* — intermittent input

semnal de întoarcere *(tele)* – backward signal

semnal de sfârșit (cod sau semnal
indicând sfârșitul unei unități de informație) (*inf)* – end mark

semnal de tip exponențială complexă (semnal de forma $x(t) = C \exp\, j\omega t$) *(t sist)* – complex exponential signal

semnal în dinți de fierăstrău *(el, t sist)* — line sawtooth

semnal multiplu (cu cel puțin doi parametri de informație) (*t sist, tele)* – multiple signal

semnal nul la ieșire *(t sist)* – zero output

semnal principal (*aut*) — inner-marker signal; main entrance signal

semnal rampă/ liniar variabil *(t sist)* — ramp signal

semnal reflectat *(el, tele)* – return; backward signal

semnal *trece bandă* (semnal a cărui transformată Fourier este zero sau foarte mică în afara unei benzi de frecvență prestabilite) *(t sist, aut, tele)* – band-pass signal

semnal *trece-jos* *(t sist, aut)* — low-pass signal

semnal/ instrucțiune de corecție *(inf)* – patch

semnala (a) *(inf)* — flag

semnalizare (*aut*) — information
semne diferite *(mat)* — unlike signs
semnificație *(l mat)* – implication; meaning; significance
semnificativ *(l mat)* — meaningful; significant
semnuladunării *(mat)* – **addition sign**
semnul Σ pentru sumă *(alg)* — summation sign
semnul ′ *(arit, geo, alg)* – prime
semnul egal/ de egalitate *(mat)* — equality sign
semnul integrală/ sumă *(an)* — integral sign
semnul împărțirii *(arit)* — sign of division
semnul înmulțirii (*mat)* – multiplication sign
semnul plus *(alg)* – plus; plus sign; positive sign
semnul radical *(alg)* – radical; radical sign; root sign
semnul scăderii *(arit)* — subtraction sign
sens *(mat, l mat, inf)* — bearing; implication; sense; meaning; significance
sens de rotație *(geo, mec)* — sense of rotation
sensibilitate spectrală (*el, tele)* — response
sensul de mișcare al acelor de ceasornic *(mec, mat)* — clockwise
sensul unei inegalități *(alg)* — sense of an inequality
sensul unui vector *(an)* — sense of vector
separa (a) (*t g)* – detach; breakdown; separate
separa (a) variabilele *(edp)* — separate the variables
separabil *(mat)* — separable
separabilitate *(mat)* — separability
separare (a variabilelor) (*edp, an, t g)* – separation; detachment
separarea unei rădăcini *(alg)* — root location
separarea variabilelor *(edp)* — separation of variables; variable separation
separat (*an)* — separate; separated
separator (la calculatoare) (*el, inf)* – separador; cut-off key
seria care are drept sumă numărul *e* *(an)* — factorial series
seria lui e^x *(an)* — exponential series
seria MacLaurin pentru ln (1+*x*) *(an)* — logarithmic series
serial *(inf)* — serial
serializare *(inf)* — serialisation
serial/ în serie pe bit (*inf*) – serial by bit

serial/ în serie pe caracter (*inf)* – serial by character
serie (*el, inf, tele, mat, t sist, t g, st)* – series (pl. series); range; array; lot; row
serie armonică *(an)* — harmonic series
serie de date/ de informații (*inf)* – record (rec.)
serie de forma $\sum_{n=0}^{\infty} 1/(k+n)(k+n+1)$ *(an)* – telescopic series
serie de funcții *(an)* — functional series
serie de puteri *(an)* — ascending power series; power series
serie de puteri formală *(an, e dif, edp)* — formal power series
serie exponențială (*an)* — exponential series
serie formală *(an, alg)* — formal series
serie Fourier *(an)* — Fourier series
serie Fourier complexă: $\sum_{n=-\infty}^{\infty} c_n e^{in\omega x}$ *(an)* – two-way series
serie Fourier de sinusuri *(an)* — sine series
serie hipergeometrică *(e dif)* — hypergeometric series
serie Laurent *(an)* — Laurent series
serie numerică *(an)* — series of numbers
serie statistică *(st)* — statistical series
serie sumabilă *(an)* — summable series
serie Taylor *(an)* — Taylor's series
serie trigonometrică *(an, edp)* — trigonometric series
serpentină; curba $x^2y^2 + b^2y - a^2x = 0$ *(geo)* — serpentine
server (calculator care își oferă serviciile altor calculatoare din rețea: ex. server de fișiere/ de imprimantă/ de comunicație) *(inf)* – server
serviciu *(t g)* – running
serviciu cu comutare de pachete (metodă de măsurare a capacității de stocare a datelor unei rețele de calculatoare) *(inf)* – packet switching service
servomotor de reglaj *(aut)* — electric control motor
sesquiliniar; seschiliniar *(alg, edp)* — sesquilinear; semi-bilinear
set de caractere (totalitate a caracterelor utilizabile pentru scrierea programelor într-un anumit limbaj) *(inf)* – character set
set de cartele *(inf)* — deck
set de elemente succesive ale unei informații *(inf)* — serial

set de instrucțiuni plasate într-o anumită ordine (*inf)* – sequence
sexagesimal *(geo)* — sexagesimal
sextant (a șasea parte dintr-un cerc) — sextant
sextică *(alg, geo)* — sextic curve
sextuplu (*arit)* — sextuple
sfârșit *(t g)* — end; termination
sfârșit al liniei (la imprimantă) (*inf)* – end-of-line
sfârșit al unei zone (a unui disc de
memorie) (*inf)* – end-of-extent (EOE)
sfârșit al unui fișier *(inf)* — end of file (EOF)
sferă *(geo, mec, mat, t g)* — orb; ball
sferă circumscrisă *(geo)* — circumsphere
sferă deschisă *(top)* — open ball
sferă goală *(geo)* — hollow sphere
sferă înscrisă (într-un tetraedru regulat) *(geo)* – inscribed sphere; insphere
sferă osculatoare *(geo)* – osculating sphere; sphere of curvature
sferă plină *(geo, an, top)* — solid sphere; three-dimensional sphere
sferă plină de rază 1 *(geo, top)* — unit ball
sferă unitate *(geo)* — unit sphere
sferic *(geo)* — sphere-shaped; spherical
sfericitate (*geo)* — spherical shape; sphericity
sferoid *(geo)* — spheroid
sferoidal (*geo)* — spheroidal
sfert *(arit, geo)* – quarter
sfert de cerc/ de sferă/ de spațiu *(geo)* — quadrant
signatură (*alg)* — signature
signatura unei forme pătratice *(alg)* — signature of a quadratic form
sigur — sure
siguranța prelucrării datelor *(inf)* — safety of data processing
siguranță (*st)* – certainty; reliability
siguranță cu fuzibil *(el)* – cut-out
siguranță în funcționare *(t g)* — reliability; safety
silogism *(l mat)* — syllogism
simbol (*inf, an, alg, aut, an num, mat)* —caracter; note; sign, indication; cipher (cypher); designation; figure; letter; symbol

simbol al lui Christoffel *(geo)* — Christoffel symbol
simbol al lui Kronecker generalizat *(geo)* — generalized Kronecker delta
simbol de identificare (care indică prezența sau absența unei informații) (*inf)* — flag
simbol literal netraductibil (ce se definește și se numește prin el însuși) (*mat)* – literal
simbol terminal (folosit pentru elementele de bază ale unui limbaj; simbol care indică sfârșitul unei înregistrări sau al unei unități de informație) (*inf)* – terminal symbol
simbolic — symbolic (al)
simbolism *(l mat)* — symbolism
simboliza (a) (a reprezenta cu ajutorul simbolurilor) (*l mat)* – symbolize
simbolul ∩ al intersecției *(t mul)* — **cap ∩**
simbolul ∪ al reuniunii *(t mul)* — cup ∪
simbolul lui Kronecker *(geo)* — Kronecker delta
simetric *(edp, alg, geo)* — symmetric (al)
simetrie (a unei matrice) (*alg)* – reciprocity
simetrie *(geo)* — reflection; reflexion; symmetry
simetrie axială *(mat)* — axial symmetry
simetrie de rotație *(geo)* – rotational symmetry
simetrie față de o dreaptă *(geo)* — reflection in a line
simetrie în raport cu un punct *(geo)* — reflection in a point
simetriza (a) (a face simetric) (*alg, geo)* – symmetrize
simetrizabil *(alg)* — symmetrizable
simetrizare *(t sist, mec, t g, alg)* – balancing; symmetrization
similar — like
similitudine *(geo)* — similarity transformation
simplectic *(alg, an, geo)* – symplectic
simplex *(top)* – simplex
simplicial *(top)* — simplicial
simplifica (a) *(alg, inf)* — simplify; reduce; cancel
simplifica (a) o fracție *(arit)* — reduce a fraction to lower terms
simplifica (a) o fracție cu cel mai mare divizor comun al numitorului și numărătorului (*arit)* – reduce a fraction to its lowest terms
simplifica (a) o fracție cu un factor (*arit)* — reduce a fraction by a factor

simplificabil *(mat)* **—** cancellable
simplificare (a unei fracții ordinare) (*mat, mec, arit)* **—** reduction; simplification; cancellation
simplificat *(arit)* — simplified
simplu *(t gr)* — simple; single; simply
simplu conex *(an)* — simply connected
simplu tranzitiv *(alg, geo)* – simply transitive
simula (a) (inf) — simulate
simulare (tehnică de realizare a experimentelor cu ajutorul calculatorului) (*inf, edp, e dif)* – simulation
simulare pe calculator *(inf)* — computer simulation
simulator *(inf)* — simulator
simulator de rețele (model pentru studierea funcțiilor rețelelor cu ajutorul calculatoarelor analogice) (*inf)* – network analyser
sincronism *(aut, el)* – independent time control; zero-beat
sincronizare — timing
sincronizator (*aut, el)* – timer
singular (număr) (*l mat, e dif, alg, st)* — singular
singularitate *(an, geo)* — singularity
singularitate esențială *(an)* — essential singularity
singur — single
sinistrorsum (în sens contrar mersului acelor unui ceasornic) (*geo)* — anticlockwise
sintaxă (a unui limbaj de programare) (*inf)* – syntax
sintetic — synthetic (al)
sintetizare a datelor — summarizing data
sinteză *(edp, t g)* – synthesis (pl. syntheses); design
sinteză logică *(inf)* — logical design
sinteză/ generare sistematică a programelor *(inf)* — program (me) synthesis
sinuozitate (*t g)* – bend
sinus *(an)* — sine
sinus hiperbolic *(an)* — hyperbolic sinus
sinus integral *(an)* — sine integral
sinusoidă (graficul funcției sinus) *(an)* — sine curve; sinusoid; harmonic curve
sinusoidal — sinusoidal

sistem *(t sist, alg, geo, an, e dif, mat,t g, st)* — system; family; plant; array; set
sistem activ de urmărire (*t sist)* — active tracking system
sistemadjunct *(mat, t sist)* — adjoint system
sistemalgebric *(alg)* – algebraic system
sistem (de coordonate) **al centrului de inerție (***mec)* – centre of inertia system
sistem aproximativ controlabil (sistem liniar staționar infinit dimensional a cărui mulțime de accesibilitate este densă în spațiul stărilor) (*t sist)* – approximately controllable system
sistem aservit *(t sist, aut)* — locked-in system
sistem automat de reglare complexă *(t sist, aut)* — complex automatic control system
sistem automat de testare *(aut, t sist)* – automatic test system
sistem/ bază zecimal (ă) *(mat)* — decimal base
sistem bidimensional (cu două variabile) *(t sist)* — two-dimensional system (2-D system)
sistem bifazat *(aut, t sist)* — two-phase system
sistem binar (sistem numeric cu baza 2) (*mat, inf)* – binary number system; dyadic
sistem cauzal (sistem a cărui ieșire nu depinde de intrările viitoare) (*t sist)* – causal system
sistem complet (de evenimente) (*t pr)* — complete set
sistem complex (compus din mai multe sisteme în interacțiune) (*t sist, an)* – complex system; large scale system
sistem continuu *(t sist)* — continuous time system
sistem cu legătură inversă *(t sist)* — feedback system
sistem cu lungime fixă a cuvântului *(inf)* — fixed length system
sistem cu mai multe intrări și ieșiri *(t sist)* — multiple/ multi-inputmultiple/ multi-output (MIMO) system
sistem cu mai multe intrări și o singură ieșire *(t sist)* — multiple/ multi-input single-output (MISO) system
sistem cu o intrare și o ieșire *(st)* — single input — single output (SISO) (system)
sistem cu structură variabilă (sistem a cărui structură variază în funcție de starea sistemului) (*t sist)* – variable structure system
sistem 2D hibrid (continuu-discret) *(t sist)* — hybrid 2D system
sistem de acționare *(aut, el)* — actuator mechanism

sistem de așteptare (în care numărul de cereri depășește la un moment dat posibilitățile de servire) (*c op)* – waiting system
sistem de axiome *(mat)* — system of axioms; axiom system
sistem de bază pentru intrări-ieșiri (componentă a sistemului de operare al calculatorului) *(t sist, inf)* – basic input-output system (BIOS)
sistem de calcul *(inf)* — system
sistem de calcul cu acces multiplu (accesibil simultan prin mai multe terminale) (*inf)* – multiaccess system
sistem de calcul grafic (utilizat pentru prelucrarea imaginilor grafice) (*inf)* – computer graphics
sistem de calcul multisarcină (care permite evoluția simultană a mai multor sarcini) *(inf)* – multitask (ing) system
sistem de calcul multiutilizator (în cazul existenței unui sistem de operare multiutilizator) *(inf)* — multiuser system
sistem de calcul numeric (pentru prelucrarea informației numerice) *(inf)* – computer system
sistem de cercuri cu axă radicală comună *(geo)* — coaxial system of circles
sistem de colectare/ de înregistrare (a datelor) (*inf)* – logging system
sistem de comandă automată în buclă închisă (*aut, t sist)* — closed loop; servo-system
sistem de comandă în buclă deschisă (sistemde comandă în care ieșirea este determinată numai de intrări, nu și de ieșire) *(t sist, aut)* – open-loop control system
sistem de comandă liniar *(t sist)* — linear control system
sistem de comandă neural vag/ fuzzy *(t sist)* — neuro-fuzzy control system
sistem de comandă prin înregistrări *(t sist)* — register controlled system
sistem de comandă tolerant la erori (sistem care manifestă stabilitate și performanțe acceptabile în prezența unor erori în componentele sale) *(t sist)* – fault-tolerant control system
sistem de comandă/ de reglare numerică *(aut)* — numerical process control system
sistem de comandă video *(aut)* — video system controller (VSC)
sistem de comutare (*aut, el)* – **switch system**
sistem de coordonate *(geo)* – coordinate system; system of coordinates; frame
sistem de coordonate al centrului de masă *(mec)* — centre of mass (coordinate)

system
sistem de coordonate dextrorsum *(geo)* — left-handed coordinate system
sistem de coordonate drept *(geo)* — right-handed coordinate system
sistem de coordonate stâng *(geo)* — left-handed coordinate system
sistem de defazare minimă *(aut, t sist)* — minimum phase shift system
sistem de deviație *(aut)* — deflecting system
sistem de distribuire a informațiilor tactice (sistem care utilizează tehnici de dispersie a spectrului pentru securizarea comunicațiilor numerice) *(t sist)* – Joint Tactical Information Distribution System (JTIDS)
sistem de ecuații *(alg, e dif, edp)* — **set of equations;** system of equations; simultaneous equations
sistem de ecuații diferențiale (obișnuite) (*e dif*) – simultaneous differential equations
sistem de explorare/ de deflexie *(tele)* — deflecting system
sistem de fază/ defazare minimă (sistem care are zerourile și polii în discul unitate) (*t sist, aut*) – minimum phase system
sistem de gestiune a bazelor de date *(inf)* — data base management system
sistem de inecuații *(alg, an)* — simultaneous inequalities
sistem de inegalități *(alg, an)* — simultaneous inequalities
sistem de notație numeric *(inf) (mat)* – positional notation
sistem de numerație *(inf, arit, t g; mat)* — scale; number system; notation; numeration
sistem de numerație cu baza 20 *(aut)* — vigesimal number system
sistem de numerație hexazecimal/ cu baza 16 *(arit)* — hexadecimal number system
sistem de numere *(arit)* — number system
sistem de numere binare *(arit)* — dyadic number system
sistem de operare multiutilizator (sistem de operare ce permite mai multor utilizatori să lucreze simultan pe același calculator) (*inf*) – multiuser operating system
sistem de operare/ de exploatare/ de comandă a executării programelor (*inf)* — operating system (OS)
sistem de ordinul al doilea (sistem descris de o ecuație diferențială de ordinul al doilea) (*t sist*) – second order system
sistem de prelucrare și înregistrare a datelor *(inf)* — data logging-recording

system
sistem de rastru (pentru circuite imprimate) *(tele)* — grid system
sistem de referință *(geo)* — reference frame; frame; reference system
sistem de reglaj autonom *(t sist)* — non-interaction control system
sistem de reglaj dinamic *(t sist, aut)* — kinetic-control system
sistem de reglaj în buclă deschisă *(t sist)* — unmonitored control system
sistem de reglare *(t g, t sist)* — servo-system; regulating system
sistem de reglare adaptor oscilant *(t sist, aut)* — oscillating adaptive control system
sistem de reglare autoadaptiv/ autoreglabil *(t sist, aut)* — adaptive control system
sistem de reglare automată multiplă/ cuplată *(t sist)* — interacting automatic control system
sistem de reglare cu buclă închisă/ cu circuit închis/ cu reacție *(t sist, aut)* — closed-loop servosytem
sistem de reglare cu eșantionare *(t sist)* — sampled data control system
sistem de reglare de la distanță/ de telecomandă *(t sist, inf)* – remote control system
sistem de reglare discontinuă/ cu impulsuri *(t sist)* — intermittent regulation system
sistem de reglare electric *(el, aut)* — electrical interlocks
sistem de reglare în circuit închis *(aut)* — monitored control system
sistem de reglare liniar cu buclă mică *(t sist)* — linear single-loop control system
sistem de reglare tip *(t sist)* — representative feedback control system
sistem de transmitere a datelor *(inf)* — data link system
sistem de vectori *(alg)* — system of vectors
sistem decadic/ zecimal *(mat)* — decade system
sistem descriptor *(t sist)* – descriptor system
sistem descriptor regulat *(t sist)* — regular descriptor system
sistem diadic/ dublu/ binar *(mat)* — dyadic system
sistem dinamic (*t sist)* – dynamic system
sistem dinamic cu întârziere (descris de ecuația de stare liniară $\dot{x}(t) = A_0 x(t) + A_1 x(t-h) + Bu(t)$) *(t sist)* – dynamical system with delays
sistem dinamic infinit dimensional (sistem în care spațiul stărilor și spațiul ieșirilor sunt spații Banach infinit dimensionale) (*t sist)* – infinite dimensional

dynamical system

sistem dinamic liniar nestaționar continuu finit dimensional (descris de ecuația diferențială de stare $\dot{x}(t) = A(t)x(t) + B(t)u(t)$ și de ecuația algebrică de ieșire $y(t) = C(t)x(t) + D(t)u(t)$) *(t sist)* — dynamical linear time-varying continuous-time finite-dimensional system

sistem dinamic liniar nestaționar discret finit dimensional (descris de ecuația de stare $x(t+1) = A(t)x(t) + B(t)u(t)$ și de ecuația algebrică de ieșire $y(t) = C(t)x(t) + D(t)u(t)$) *(t sist)* — dynamical linear time-varying discrete-time finite-dimensional system

sistem dinamic liniar staționar continuu finit dimensional *(t sist)* — dynamical linear time-invariant continuous-time finite-dimensional system

sistem dinamic liniar staționar discret finit dimensional *(t sist)* — dynamical linear time-invariant discrete-time finite-dimensional system

sistem dinamic vag/ fuzzy
(sistem care înglobează concepte ale logicii fuzzy) *(t sist)* — fuzzy dynamic system

sistem discret *(t sist)* – discrete-time system

sistem disipativ *(t sist)* — dissipative system

sistem ereditar de generatori *(alg)* — hereditarilygenerating system

sistem formal *(l mat)* — formal system; formalism

sistem forțat (sistem dinamic excitat de o sursă externă nenulă) *(t sist)* — forced system

sistem fundamental de soluții *(e dif)* — fundamental system; fundamental set of solutions

sistem ierarhic/ multinivel de echipamente de calcul *(t sist, inf)* — hierarchical/ multi-level computer system

sistem infinit dimensional exact controlabil (sistem infinit dimensional a cărui mulțime de accesibilitate coincide cu spațiul stărilor) (*t sist)* — exact controllable infinite dimensional system

sistem informatic (ansamblu de persoane, metode, echipamente pentru colectarea, prelucrarea și afișarea informației) (*inf)* — information system

sistem informatic integrat (bazat pe integrarea datelor și proceselor de prelucrare) (*inf)* — integrated information system

sistem informațional (ansamblu de fluxuri și circuite informaționale organizate într-o concepție unitară) *(inf)* — information system

sistem/ instalație cu reglare indirectă *(t sist, aut)* — indirectly controlled system
sistem interconectat (de rețele electrice) (*el)* — grid system
sistem invariant *(t sist)* — non-variant system
sistem invariant în timp (sistem dinamic care nu depinde explicit de timp, de exemplu $\dot{x}(t) = f(x(t), u(t)), y(t) = g(x(t), u(t))$ *(t sist)* – stationary system; time invariant system
sistem inversabil (un sistem Σ_1 pentru care există un sistem Σ_2 astfel încât cele două sisteme legate în serie produc ieșiri egale cu intrările) (*t sist)* – invertible system
sistem în timp real (cu valoare redusă a timpului de răspuns) (*t sist)* – real time system
sistem închis — closed system
sistem închis cu eșantionare *(t sist)* — sampled-data feedback system
sistem liber (sistem dinamic a cărui intrare este nulă) *(t sist)* – unforced system; free system
sistem liniar (sistem cu ecuația de stare $\dot{x}(t) = A(t)x(t) + B(t)u(t)$ și ecuația de ieșire $y(t) = C(t)x(t) + D(t)u(t)$) (*t sist)* – linear system
sistem liniar cu salturi markoviene (sistem cu ecuația de stare $\dot{x}(t) = A(\xi(t))x(t) + B(\xi(t))u(t)$ și ecuația de ieșire $y(t) = C(\xi(t))x(t) + D(\xi(t))u(t)$) unde $(\xi(t))_{t\in\mathbf{R}^+}$ este un process Markov) (*t sist)* – linear system with Markov jumps
sistem liniar de tip incremental (sistem cu răspuns liniar la modificările intrărilor, adică sistem la care diferența ieșirilor este funcție liniară de diferența intrărilor) (*t sist)* – incrementally linear system
sistem liniar invariant *(t sist)* — linear shift invariant (LSI) system
sistem liniar staționar *(t sist)* — linear time invariant (LTI) system
sistem microelectromecanic *(t g)* — microelectromechanical system (MEMS)
sistem monobloc/ autonom *(t g)* – packaged unit
sistem morfologic (sistem neliniar bazat pe operatori morfologici, opus sistemelor liniare invariante la deplasare) *(t sist)* – morphological system
sistem multidimensional/ *n* dimensional *(t sist)* — multidimensional system/ nD
sistem *n* dimensional *(t sist)* — *n* dimensional system/ nD
sistem necauzal/ acauzal *(t sist)* — non-causal system
sistem neinversabil *(t sist)* — non-invertible system

sistem neliniar (cu reprezentarea de stare $\dot{x}(t) = f(x(t), u(t), t)$, $y(t) = g(x(t), u(t), t)$) *(t sist, aut)* – non-linear system
sistem neolonom *(mat, mec)* — non-holonomic system
sistem nestaționar (ieșirea sistemului depinde de momentul aplicării intrării) (*t sist)* – time varying system
sistem/ obiect/ mărime reglat (ă) *(t sist)* — control object
sistem (de calcul) **on-line/ careasigură comanda directă a unei aplicații (***inf)* – on-line system
sistem ortogonal complet *(an)* — complete orthogonal set
sistem partiționat (sistem format din mai multe subsisteme interconectate) (*t sist)* – partitioned system
sistem propriu (sistem a cărui ieșire este egală cu intrarea înmulțită cu o constantă) (*t sist)* – eigensystem
sistem realizabil fizic *(t sist, t g)* — feasible system
sistem simetric de ecuații *(alg)* — symmetrical equation system
sistem software (totalitate a programelor cu care este echipat un sistem de calcul) *(inf)* – software system
sistem stabil *(t sist, e dif)* — stable system
sistem static (în care ieșirea nu depinde de intrările trecute sau viitoare) (*t sist)* – static system (memoryless system)
sistem staționar (ieșirea sistemului nu depinde de momentul aplicării intrării) (*t sist)* – time invariant system; stationary system
sistem traductor de formule *(inf)* — formula translating system (FORTRAN)
sistem *trece-tot* (sistem ai cărui poli și zerouri sunt numere complexe conjugate inverse) (*t sist)* — all-pass system
sistem zecimal (de măsuri și greutăți) *(arit)* – decimal system; decadic (number) system
sistem zecimal cu cod binar *(inf)* — binary-coded decimal system
sistem zecimal de măsuri/ de unități de măsură *(mat)* — decadic (number)/ decimal system
sistem zecimal de numerație *(mat)* — decadic (number)/ decimal system
sisteme biliniare (sisteme de comandă neliniare care sunt liniare în variabilele de stare și intrare tratate separat dar conțin produse ale acestor variabile) *(t sist)* — bilinear control systems
sisteme ierarhice vagi/ fuzzy *(t sist)* — fuzzy hierarchical systems

sistemul de numerație cu baza doi *(arit)* — binary system of numbers
sistemul zecimal de numerație *(arit)* – decimal system; decadic (number) system
sizigie *(alg)* — syzygy (pl. syzygies)
slab *(alg, an, top, edp)* — weak; weakly
slăbire *(el, aut)* — attenuation
socoteală *(st)* — dead reckoning
socoti (a) *(an num)* — cast up; number
soft; software (ansamblu de programe, proceduri și reguli de folosire a unui calculator; programe și operații ce aparțin unui calculator) (*inf)* – software
soft care realizează compactarea datelor în timp real *(inf)* — STACKER
soft de comandă la distanță (cu care poate fi rulat pe calculatorul propriu un program de pe alt calculator) (*inf)* – **remote-control software**
soft integrat (program rezident în memoria fixă a sistemului cu microprocesor) (*inf)* — firmware
soft matematic (ansamblu de programe sau proceduri pentru rezolvarea unor probleme numerice) (*inf)* – mathematical software
software de sistem (totalitate a programelor cu care este echipat un sistem de calcul) (*inf)* – system software
solenoidal *(an, alg)* — solenoidal
solicitare *(mat, tg, mec)* – application; duty; force; loading
solid (*mat)* – solid
soluție *(mat)* — solution
soluție a unei ecuații diferențiale (*e dif)* — solution of a differential equation
soluție aproximativă (*edif, edp)* **—** approximate solution
soluție asimptotic stabilă *(t sist, e dif)* — asymptotically stable solution
soluție asimptotică *(e dif)* — **asymptotic solution**
soluție calculată cu aproximație (*edif, edp)* **—** approximate solution
soluție fundamentală *(alg, e dif, edp)* — fundamental solution
soluție generală *(e dif)* — general solution
soluție în numere întregi *(aut)* — integral solution
soluție numerică *(an num, inf)* — computational solution; numerical solution; numerical calculations
soluție optimă *(t sist)* – optimum (*pl.*optima/ optimums)
soluție optimală *(t sist, e dif)* – optimal solution
soluție particulară *(e dif)* — particular solution

soluție slabă *(e dif)* — weak solution
soluție stabilă *(t sist, e dif)* — stable solution
soluție trivială/ banală — trivial solution
soluție unică *(edp, e dif)* — unique solution
soluție/ integrală singulară (a unei ecuații diferențiale) *(edp, e dif)* – singular solution
soluții liniar independente *(e dif)*linearly independent solutions
sondaj/ eșantionare pe grupuri (naturale de unități) (*st)* – chunk sampling
sortanță (număr maxim de porți care pot fi comandate de ieșirea unei porți logice) *(inf)* – fan (-)out
sortare (rearanjare a unei structuri de date într-o anumită ordine) (*inf, t g)* – sorting; grading
sortiment (*el, inf, tele, t g)* – range; brand
spațial; în spațiu *(edp, geo, t sist, t g)* – spatial; special; three-dimensional (3-D)
spațio-temporal *(edp)* — spatio-temporal
spațiu (*geo, an, top, inf)* — space; separatrix
spațiu al deciziilor *(st)* — decision space
spațiu al lui Riemann *(geo)* – Riemannian space
spațiu al memoriei interne (locații disponibile pentru memorarea informațiilor) (*inf)* – memory space
spațiu al strategiilor *(t j)* — policy space
spațiuafin (geo) — affine space
spațiucu conexiune afină *(geo)* – affinely connected space
spațiu Banach *(an)* — Banach space
spațiu cât *(alg)* — decomposition space; factor/ quotient space
spațiu centroafin *(geo)* — centred affine space
spațiu complet *(top)* — complete space
spațiu conex *(an, geo)* — connected space
spațiu cu două dimensiuni *(geo)* — two-dimensional space
spațiu de curbură constantă *(geo)* — space of constant curvature
spațiu de lucru (zonă a memoriei care conține informații generate dinamic în timpul executării unui program) *(inf)* — work space
spațiu dual *(an, mat)* — conjugate/ adjoint space; associated space
spațiu euclidian *(an, geo)* — parabolic space; Euclidean space; Cartesian space
spațiu fibrat *(top, geo)* — fibre bundle; fibre space; bundle

spațiu fibrat vectorial *(geo)* — vector bundle
spațiu gol *(mat)* — blank
spațiu Hilbert; spațiu hilbertian *(an)* — Hilbert space; complete inner product space
spațiu intermediar *(mat)* — intermediate space
spațiu liniar/ vectorial *(alg, geo, an, top)* — vector space; linear space
spațiu metric *(geo)* — metric space
spațiu metrizabil *(geo)* — metrizable space
spațiu *n*-dimensional (*an, geo)* — *n*-space
spațiu paracompact *(top)* — paracompact space
spațiu prehilbertian *(an)* — inner product space
spațiu proiectiv *(geo)* — projective space
spațiu regulat *(top)* — regular space
spațiu semilocal *(an, edp)* — semi-local space
spațiu separat *(an)* — Hausdorff space
spațiu simplu conex *(an)* — simply connected space
spațiu topologic *(top)* — topological space
spațiu tridimensional *(geo)* — three-dimensional space
spațiu uniform *(top)* — uniform space
spațiu uniform convex *(geo, top)* — uniformly convex space
spațiu unitar *(an)* — unitary space
spațiu util *(t g)* — work space
spațiu vag/ fuzzy *(t sist)* — fuzzy space
spațiu vectorial topologic *(top)* — linear topological space
spațiu vectorial/ liniar normat *(an)* — normed linear space
spațiul fazelor *(t sist)* — phase space
spațiul selecțiilor *(st)* — sample space
spațiul stărilor *(t sist)* – **state space**
spațiul șirurilor; spațiu de șiruri *(an)* — sequence space
spațiu-timp — space-time
special — particular; special
specialitate (*t g)* — branch; field of study
specie; speță — species (pl. species); kind
specific *(t g)* – proper
specifica (a) — specify

specificare a informației de structură *(inf)* – chaining
specificare (definire) **a sistemului** (sumă a documentelor care definesc detaliat un sistem informațional proiectat) (*inf)* – system specification
specificație (documentație referitoare la cerințele impuse de un sistem informatic) (*inf)* – specification
specificație sintactică (descriere a sintaxei unui limbaj de programare) (*inf)* – syntax specification
spectral (*an, t pr, alg)* — spectral
spectru (*an)* — spectrum (pl. spectra)
spectru al unei matrice *(alg)* — spectrum of a matrix
spectru de bandă *(el)* — band spectrum
speranță matematică *(t pr)* — mathematical expectation; expectation value; universe means
speță — kind
spinor (*geo)* – spinor
spiral; spirală (*geo)* – spiral
spirala lui Arhimede *(geo)* — spiral of Archimedes; Archimedes' spiral
spirală hiperbolică *(geo)* — reciprocal spiral
spirală logaritmică *(an)* – equiangular spiral; logarithmic spiral; logistic spiral
spirala lui Cornu *(geo)* — spiral of Cornu; clothoid
spirală parabolică; spirală a lui Fermat *(geo)* — parabolic spiral**;** Fermat's spiral
spiră (*geo, inf)* — turn
sporire (*el, tele)* – boost
spot *(el, tele)* — spot
sprijini (a) (*el, tele)* – boost; support
sprijinire *(t g)* — bracing
stabil (*alg, e dif, top, t pr, t sist, t g, edp, mec)* — stable; stabile; fast; steady
stabili (a) (*t g)* — fix; establish; determine; discover; analyse; analyze
stabili (a) frontierele/ dimensiunile (*mat)* — delineate
stabili (a) o legătură (în programare) (*inf)* — link
stabili (a) printr-un raționament inductiv *(l mat)* — induce
stabilire (*mat, t g)* – determination; assignation
stabilit *(t g)* — preset; determined
stabilitate *(t sist, e dif)* — stability
stabilitate absolută (are loc când funcția de transfer are toți polii în semiplanul

stâng) (*t sist)* — absolute stability

stabilitate asimptotică *(t sist, e dif)* — asymptotic stability

stabilitate critică *(t sist)* — stability limit

stabilitate dinamică *(t sist)* — dynamic stability

stabilitate exponențială (descreșterea exponențială la zero a normei diferenței dintre starea sistemului și poziția de echilibru) *(t sist)* – exponential stability

stabilitate externă (concept de stabilitate care caracterizează comportarea intrare-ieșire a sistemului) *(t sist)* – external stability

stabilitate intrare-ieșire (proprietatea unor sisteme de a răspunde cu ieșiri mărginite la intrări mărginite) *(t sist)* – input-output stability

stabilitate intrare-mărginită ieșire-mărginită (proprietatea sistemelor de a produce o ieșire mărginită lao intrare mărginită) (*t sist)* – bounded-input bounded-output (BIBO) stability

stabilitate intrare-mărginită stare-mărginită (pentru orice intrare mărginită și orice stare inițială a sistemului rezultă o stare mărginită) (*t sist)* – bounded-input bounded-state (BIBS) stability

stabilitate (în sensul lui) **Liapunov** *(e dif, t sist)* — Lyapunov stability

stabilitate locală a sistemelor 2-D (*t sist)* — localstability of 2-D systems

stabilitate proprie/ naturală/ intrinsecă *(t sist)* — inherent stability

stabilitate robustă (proprietate a unui sistem cu nedeterminări de a rămâne stabil pentru toate condițiile de operare ale variabilelor nedeterminate) (*t sist)* – robust stability

stabilitate robustă a sistemelor liniare staționare (proprietate a unui sistem liniar staționar cu nedeterminări de a avea toate rădăcinile familiei de ecuații caracteristice cu parte reală negativă) *(t sist)* — robust stability of time-invariant liniar systems

stabilitate statică *(t sist)* — steady-state stability

stabilitate uniformă (*t sist)* — uniform stability

stabilitatea sistemului de comandă vag/ fuzzy (stabilitatea unui sistem de comandă vag care include un sistem și un controler vag) *(t sist)* – fuzzy control system stability

stabiliza (a) (a face stabil) (*t sist, e dif, t g)* – stabilize; steady

stabilizabilitate (proprietatea unui sistem dinamic de a putea fi stabilizat prin reacție după stare; un sistem liniar staționar $\Sigma = (A, B)$ cu $\dim \Sigma = n$ este stabilizabil

dacă modurile instabile sunt controlabile, adică $rang[sI - A \quad B] = n \ \forall s \in C^{+} \cup C^{0}$) (*t sist*) – stabilizability

stabilizabilitate pătratică (proprietatea unui sistem dinamic de a putea fi stabilizat cu reacție după stare utilizând o funcție Liapunov pătratică) *(t sist)* – quadratic stabilizability

stabilizare (menținere la valoare constantă) (*t sist, aut, inf, mat)* – stabilizing; maintaining constant; equalization; regulation; stabilization

stabilizat (*t sist)* — stabilized

standard (*alg, geo, mec)* — standard; normal

standard de interfață pentru sisteme mici de calculatoare *(inf)* – small computer system interface (SCSI)

standardizare (inițializare) **a unui suport (**de date) (*inf*) – support standardization

stare *(mat, t g, t sist)* — amount; state

stare asimptotic stabilă *(t sist)* — asymptotically stable state

stare de așteptare (fază în timpul executării unui program în care microprocesorul așteaptă ca memoria să răspundă la cererile sale) (*inf*) – wait state; waiting; stand-by, standby (SBY)

stare de avarie/ de defecțiune/ de scurtcircuit *(t g)* — fault condition

stare de echilibru *(t sist, e dif, mec, t g)* — equilibrium state; balanced state

stare de echilibru global asimptotic stabilă *(t sist)* — globally asymptotically stable state

stare de regim staționar/ permanent *(t sist)* — **steady/ stationary state**

stare de repaus *(mec, t g)* — non-operative; position of rest/ of repose; steady position; quiescent condition

stare finală *(t sist)* — terminal state; final state

stare instabilă *(t sist)* — unstable state

stare intermediară/ tranzitorie/ compusă/ nestaționară *(t sist, t g)* — intermediate stage; non-steady state; unsteady state; non-stationary state

stare stabilă *(t sist)* — convergent state; stable state

stare staționară/ de regim staționar (permanent) (*t sist, t g)* – stationary state

stare uniform asimptotic stabilă (starea de echilibru a unui sistem dinamic care este uniform stabilă și asimptotic stabilă) *(t sist)* – uniformly asymptotically stable state

stare uniform stabilă (starea de echilibru x_e a sistemului dinamic $\dot{x}(t) = f(t, x(t))$)

este uniform stabilă dacă $\forall \varepsilon > 0$, $t_0 \geq 0$, $\exists \delta(\varepsilon) > 0$ astfel încât $\|x(t_0) - x_e\| < \delta(\varepsilon)$ implică $\|x(t) - x_e\| < \varepsilon$, $\forall t \geq t_0$) *(t sist)* – uniformly stable state

stare *unu* (la circuite binare) *(el)* – one state

stare zero; stare 0 (la circuite binare) *(t sist, el)* – zero-state; 0-state

static *(t sist, inf, mec)* — static (al)

statistic *(st)* — statistic (al)

statistică (*st)* — statistic (pl. statistics)

statistică biologică *(st)* — biostatistics

statistică exhaustivă *(st)* — sufficient statistics

statistică/ repartiție χ^2 *(st)* — chi-square statistic

stație de lucru (grafică) (*inf)* – work-station

stație/ consolă de interogare (*inf)* – inquiry station

staționar (*alg, e dif, top, t pr, t sist, edp, inf, mec, geo)* — stable; stabile; fixed; standing; **stationary state;**

staționaritate *(t sist)* — stationarity; time invariance

stâng — left

stea *(mat)* — star

stea de drepte *(geo)* **—** bundle of straight lines

stea de plane *(geo)* — star of planes

stea/ fascicul de drepte *(geo)* — sheaf of lines

stea/ fascicul de plane *(geo)* — sheaf of planes; bundle of planes

stelat (*alg, geo, top)* — star

steradian *(geo)* — steradian; spheridian

stereografic *(geo)* — stereographic

stivă (zonă a memoriei alocată pentru stocare temporară; serie ordonată de date cu acces numai la ultima) (*inf)* — stack

stoc *(mat, t g)* — amount

stocare a informației într-o memorie *(inf)* — storage, memory

stocastic *(st)* — stochastic

strange (a) (*mat)* – narrow down

strat de acoperire *(el, tele)* – coat

strat izolant *(el)* — lagging

strat limită *(t sist, mat)* – boundary layer

strat sferic *(geo)* — hollow sphere
strategic *(t j)* – strategic (al)
strategie *(t j)* – strategy
strategie optimală *(t sist, t j)* — optimal strategy
stratificare *(top, geo)* — fibre bundle
străpunge (a) (tg) — burn out
strâmb *(geo)* — twisted, torse
strâmt — narrow
strâns *(an, inf, t graf)* — strong; close
strict — strict
strict crescător *(an)* — strictly increasing
strict descrescător *(an)* — strictly decreasing
strict posibil *(mat)* — frank; open
stricțiune — striction
strofoidă (*geo)* — strophoid
strofoidă dreaptă *(geo)* — right strophoid
structură *(geo, alg, inf, top, t sist, t g)* – structure; lattice; composition; state
structură a cuvântului de informație *(inf)* — information word format
structură compactă — close-packed structure
structură de date *(inf)* — list
structură de executare a unui program (*inf)* – sequence
structură foliată — foliated structure
structură modulară (a unui program sau a unui echipament de calcul organizată pe baza unor unități de program sau de prelucrare) *(inf)* – modular structure
structură/ construcție/ proiectare a schemei *(el)* — circuit design
structural — structural
studia (a) — analyse; analyze; study
studiu — study
studiu global al sistemelor *(t sist)* — systems approach
studiul stabilității *(t sist, e dif)* — stability analysis
subaditiv (*an)* — subadditive
subalgebră (*alg)* – subalgebra
subansamblu *(t g)* — building block
subarmonic (*an)* — subharmonic
sub-bloc — blockette

subcategorie *(alg)* — subcategory
subclasă (*l mat, t mul)* — subclass
subcomplex (*top)* – subcomplex
subcorp *(alg)* — subfield
subdirector (intrare a unui director care poate conține alte fișiere și subdirectoare) *(inf)* – subdirectory
subdivide (a) *(an)* – subdivide
subdiviza (a) (*geo, an)* — section
subdiviziune *(an)* — subdivision
subdomeniu *(an)* — subdomain; subregion
subfamilie (*alg, geo)* — subfamily
subgraf (*t graf)* — subgraph
subgrup (*alg)* – subgroup
subgrup fără divizor normal (*alg)* — non-normal subgroup
subgrup fundamental *(alg)* — basic subgroup
subgrup invariant *(alg)* — non-normal subgroup; normal subgroup
subgrup unitar *(alg)* – identity subgroup
subiacent — subjacent; underlying
subiect. *(l mat, st)* — subject; topic
subinel (*alg)* — subring
subinterval *(an)* – subinterval
subîmpărți (a) (*an)* – subdivide
subîmpărțire *(an)* — subdivision
subîntinde (a) (*geo)* — subtend
sublatice *(alg)* — sublattice
sublinia (a) *(inf)* — underline; underscore
submatrice *(alg)* — submatrix
submodul (*alg)* — submodule
submulțime *(t mul)* — subset
submulțime proprie *(t mul)* — proper subset
submultiplu *(arit)* — submultiple
subnormală; subnormal (*alg, st, geo)* – subnormal
subprogram (set de instrucțiuni destinate îndeplinirii unei anumite acțiuni) *(inf)* – subprogram (me); subroutine; routine
anumite acțiuni) *(inf)* – subprogram (me); subroutine; routine

subprogram de bibliotecă (*inf)* – library routine
subprogram de constituire a punctelor de reluare *(inf)* – checkpoint recovery routine
subprogram de constituire a unui fișier *(inf)* — file building routine
subprogram de control *(inf)* **—** checkingsubroutine
subprogram de editare/ redactare/ aranjare *(inf)* — editor routine
subprogram de gestiune/ de comandă *(inf)* — control routine; controlled element
subprogram de intrare-ieșire (destinat efectuării transferurilor de intrare-ieșire) *(inf)* — input-output routine
subprogram de prelucrare a erorilor *(inf)* — error-handling routine
subprogram de restabilire după corectarea erorilor *(inf)* — error recovery routine
subprogram de serviciu/ de inițializare *(inf)* — housekeeping routine
subprogram deschis *(inf)* – in-line subroutine
subprogram destinat să simplifice operațiile executate de un calculator *(inf)* — utility routine
subprogram închis/ cuplat *(inf)* – closed subroutine
subrutină (*inf)* – subprogram (me); subroutine
subrutină închisă/ cuplat (ă)/ înlănțuit (ă) *(inf)* – linked subroutine
subrutină matematică (subprogram în care intrările și ieșirile sunt legate prin funcții matematice bine definite) (*inf)* – mathematicalsubroutine
subsecvent (care urmează după; următor) (*l mat, an)* – subsequent
subșir *(an)* — subsequence; partial sequence
subșir al unui program-sursă *(inf)* — token
subsistem (*t sist, l mat, alg)* — subsystem
subspațiu *(an, alg, geo, top)* — subspace
substanță *(t g)* — compound
substitui (a) — substitute
substituire; substituție *(alg, geo, mat)* — substitution; exchange
substrat al unui circuit integrat *(el)* — chip
subtangentă *(geo)* — subtangent
subtangentă și subnormală *(geo)* — intercepts of tangency
subvarietate *(an, geo)* — submanifold; subvariety
succeda (a) (a urma după) — succeed
succes *(st)* — success
succesiune *(t sist, aut, inf)* – order; succession

succesiune de cifre binare corespunzătoare unui simbol al alfabetului utilizat *(inf, an, alg)* — character
succesiune de date (*inf)* – sequence
succesiune de operații în executarea unei instrucțiuni-mașină *(inf)* — instruction cycle
succesiv *(e dif, mat, t g)* – successive; consecutive; serial
succesiv în linie *(el*) — in-line
succesor (al unui număr întreg) *(mat, an)* – consequent; follower; imitator
succesor (element pentru conducerea informației următoare) (*inf)* – successor
suficient — sufficient
suficient (a fi) — suffice
sufix *(inf)* — suffix
suită *(inf)* — stream
suită de microinstrucțiuni care constituie o instrucțiune în cod mașină *(inf)* — microprogram (me)
suma unei serii *(an)* — sum of an infinite series
suma (a) (*arit, t graf, inf, mat)* – sum; add
sumabil *(an, e dif)* — integrable; summable
sumabilitate *(an)* — summability; integrability
sumand (termen al unei adunări/ sume) *(mat, alg)* — summand; addend
sumar — summary
sumare *(inf, an)* — summation; summing
sumarea unei serii *(an)* — summation of series
sumator (analogic) *(t sist, aut, inf, tele)* – summer; summation instrument; register; adder; summator; summing
sumator analogic *(el, t sist)* — analogue adder
sumator binar (*el, inf, t sist)* – binary adder; binary digit adder
sumator care folosește legile lui Kirchhoff *(inf)* — Kirchhoff adder
sumator complet (cu trei intrări) (*el, t sist)* **—** full (y) adder
sumator liniar (de cifre binare) (*el, inf, t sist)* – binary adder; binary digit adder
sumator-scăzător (*t sist, inf)* — adder subtracter
sumă (*t graf, arit, inf, mat, t g)* – sum; total; addition; amount
sumă Boole/ logică *(l mat)* — logic sum
sumă de pătrate (*alg)* — sum of squares
sumă directă *(alg)* — direct sum

sumă integrală *(an)* — integral sum
sumă parțială *(arit, an)* — partial sum
sumăriemanniană *(an)* — integral sum
sunet de avertizare (produs de un calculator în cazul apariției unei erori sau al unei avertizări) (*inf)* – warning beep
supapă (*t g)* — valve
supapă de control *(aut)* — check valve
supapă de închidere (*t g, aut)* — check stop valve
supapă de reducere a presiunii *(t g)* — expansion valve
supapă de reglare a contrapresiunii (*t g)* – back-pressure regulating valve
supapă regulatoare (*aut)* — governor
supapă de reținere *(t g)* — back-pressure valve
superclasă (la programarea orientată pe obiecte) (*inf)* – superclass
superior *(mat, geo, inf)* — superior; top; uppermost; upper; high
superior semi-continuu *(an)* — upper semi-continuous
superopozabil (*geo)* — superposable
superperforație *(inf)* — zone punch/ punching
superpozabil *(geo)* – applicable
superpoziție *(t g)* – overlapping
superprogram *(inf)* — executive program (me)
superscript (modalitate de imprimare a caracterelor în jumătatea superioară a unei linii normale de tipărire) *(inf)* – superscript
superserver (calculator care mărește capacitatea unei rețele fără a-i mări complexitatea) (*inf)* – superserver
supervizor (componentă a monitorului care realizează o serie de funcții; persoană care gestionează întreaga activitate a unei rețele de calculatoare) (*inf)* – supervisor
supervizor al rețelei (persoană care gestionează întreaga activitate a unei rețele de calculatoare având acces la toate resursele acesteia) (*inf)* – network supervisor
suplement (al unui unghi) *(geo)* – supplement
suplimentar *(geo, alg)* — supplemental; supplementary
suplimentar *(t g)* — redundant
suport (*el, tele, inf, t g)*– mount; medium; brace; carrier; support
suport de înfășurare (la un potențiometru) *(el)* — card
suport de informații montat pe un periferic *(inf)* — volume
suport de informații *(inf)* — data carrier

suport de memorare (de informații) (*inf)* – media
suporta (a) (*inf)* – carry; support
suportul unei distribuții (*an)* – support of distribution
suportul unei funcții (*an)* — support of function
suportul unei funcții de bază test *(an)* — support of test function
supraarmonic *(an)* — superharmonic
supracorp *(alg)* — overfield; superfield
supracreștere *(aut, tele)* – overshoot
suprafață (a unui corp) (*alg, geo, mat, inf)* – surface; level
suprafață a cărei arie poate fi determinată *(geo)* — squarable surface
suprafață a unei intersecții (*geo)* – surface of section
suprafață canal (*geo)* **—** canal surface
suprafață care mărginește un solid (*geo)* — periphery
suprafață cilindrică *(geo)* — cylinder
suprafață conoidală *(geo)* — conoidal surface
suprafață cu două fețe *(geo*) — two-sided surface
suprafață cu o singură față (*geo)* — surface of one side; unilateral surface
suprafață de coordonate *(geo)* — coordinate surface
suprafață de nivel *(an)* — level surface
suprafață de reazem *(t g)* — bearing area
suprafață de rotație (*geo)* – surface of revolution; surface of rotation
suprafață de separație (*tele)* — boundary surface
suprafață de translație *(geo)* — translation surface
suprafață de undă *(edp, mec)* — wave surface
suprafață decompozabilă *(geo)* — reducible surface
suprafață desfășurabilă (*geo)* — developable surface; torse
suprafață desfășurată a unui solid *(alg, top)* — lattice
suprafață echipotențială/ de nivel *(geo)* — equipotential surface
suprafață elicoidală (*t g)* — helix (pl. helices); helical line
suprafață laterală *(geo)* — lateral surface
suprafață limită *(mat)* — boundary surface
suprafața lui Klein *(geo)* — Klein bottle
suprafață minimă *(geo, an)* — minimal surface
suprafață nedegenerată de gradul al doilea *(geo)* — conicoid
suprafață netedă *(geo)* — smooth surface

suprafață piramidală *(geo)* — pyramidal surface
suprafață plană *(geo)* — flat surface; plane surface; plane
suprafață portantă *(t g)* — bearing area
suprafață prismatică *(geo)* — prismatic surface
suprafață Riemann *(an)* — Riemann surface
suprafață riglată *(geo)* — ruled surface
suprafață riglată desfășurabilă *(geo)* — single-curved surface
suprafață riglată nedesfășurabilă (*geo)* — warped surface
suprafață sferică (suprafață cu curbura totală constantă și pozitivă) (*geo)* – spherical surface; sphere
suprafață spirală *(geo)* – spiral surface
suprafață superioară (*geo, inf)* — top
suprafață transcendentă *(geo)* — transcendental surface
suprafață/ varietate de ordinul al cincilea (*alg, geo)* — quintic
suprafețe izometrice/ aplicabile una pe alta *(geo)* — applicable surfaces
suprainel *(alg)* — overring
supramodulație (*aut, tele)* – overshoot
supramulțime *(t mul)* – set including aset; set comprehending a set; superset
supraoscila (a) (*aut, tele)* – overshoot
supraoscilație (amplitudine de) (*aut, tele)* – overshoot
supraosculație (tangență de ordin superior) (*geo)* – superosculation
supraosculator *(geo)* — superosculating
suprapune (a) *(tele)* – overlap; take; superpose; superimpose
suprapunere (*t g)* – overlapping; superposition; superimposition
suprapunere a memoriei (reutilizare a aceleiași zone a memoriei interne în diferite faze ale unui program) (*inf)* – memory overlay
suprareacție *(t sist, aut)* — superregeneration; superretroaction
suprareglare (*aut, tele)* – overshoot
suprasarcină (timp consumat de un sistem de calcul pentru operații neproductive) *(inf)* — overhead
supraveghetor (*t g)* – supervisor
supremum *(an)* — supremum (pl. suprema); least upper bound (l.u.b.)
suprima (a) (*mat)* — cancel
suprimare (*t g)* — cancellation
suprimare a fasciculului *(tele)* – black-out

suprimare (eliminare) **a zerourilor** (la calculatoare) *(inf)* – zero suppress/ suppression
supune (a) *(l mat)* — subject
surjecție *(an)* — surjection
surplus de comunicare (de semnale pentru transmiterea unei anumite cantități de informație) *(inf)* – redundance; redundancy
sursa erorii *(an num)* — source of error
sursă (a unei rețele de transport) *(edp, an, t graf)* – source
sursă negativă (*t graf, an)* — sink
suspenda (a) (*t g)* — hang up
suspendare temporară a executării unei sarcini *(inf)* — task suspension
susține (a) (un proiect, o propunere etc.) *(inf, mat)* — underlie; assert; support
susținere *(t g)* — maintenance

Ş

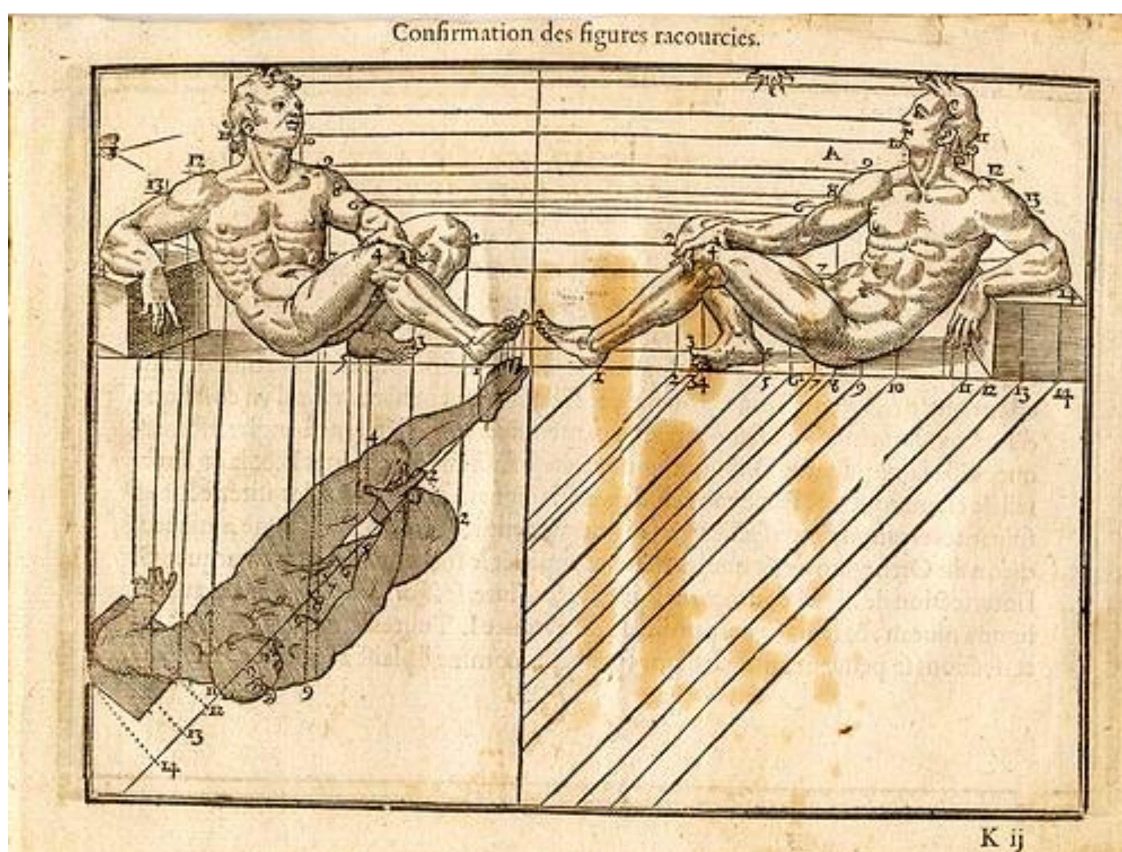

http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2016

șa *(e dif, an, t pr, alg)* — saddle
șablon *(t g, t sist)* — pattern; model
șablon (zonă a memoriei) (*inf*) — template
șir (suită ordonată de date accesibilă numai prin primul element) *(mat, t sist, t g, st, an, inf)* — array; line; order; sequence; succession
șir aleatoriu *(st)* — random sequence
șir Cauchy/ fundamental *(an)* — Cauchy sequence; fundamental sequence; regular sequence
șir crescător *(an)* — increasing sequence
șir cu creștere monotonă/ monoton crescător (*an)* — monotonically increasing sequence
șir de așteptare *(c op)* – queue; waiting line
șir de funcții *(e dif, edp)* – system of functions
șir de instrucțiuni codificate *(inf)* — coding
șir de lungime maximă (șir binar de perioadă maximă generat de un registru de deplasare) *(inf, t sist)* — maximal length sequence; m-sequence
șir de numere; șir numeric *(an)* — sequence of numbers
șir descrescător *(an)* — decreasing sequence
șir minimizant *(an)* — minimizing sequence
șir recurent *(an)* — recurrent sequence
șoc *(tele, t g)* — burst; beat
ștecher *(el)* — connector
șterge (a) (*inf, t g)* — erase; efface; delete
șterge (a) (o memorie) (*mat)* — cancel
șterge (a) (ecranul, registrul) — clear
șterge (a se) — cancel out
ștergere (a conținutului memoriei; a unui fișier) *(inf, aut)* — extinction; scratch; clearing; reset
ștergere a descriptorului unei sarcini *(inf)* — task destruction
ștergere a unei imprimări *(tele)* — cancellation
ștergere/ anulare instantanee *(inf)* — instantaneous reset
știință — knowledge
șunta (a) — bridge

T

http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2016

tabel (*mat, t sist, t g, st)* – array; chart
tabel (matrice) **de adevăr** *(l mat, inf)* — truth table
tabel de decizie *(inf, mat)* — decision table
tabel de etichete în memorie *(inf)* — symbolic reference table
tabel de reprezentare a unei funcții logice binare *(l mat, inf)* — truth table
tabel de simboluri (în care sunt memorați identificatorii folosiți într-un program sau în timpul translatării) *(inf)* – symbol table
tabela (a) (a prezenta în formă tabelară) (*inf)* – tabulate
tabel (ă) (*arit, alg, an, inf)* – table
tabelă de calcul — calculation table
tabelă de control — check list
tabelă de fișiere *(inf)* — file table
tabelă de mortalitate/ de viață *(st)* — life table
tabla înmulțirii *(arit)* — multiplication table
tablă (*arit, alg, an, inf)* – table
tabletă (dispozitiv periferic pentru introducerea manuală a imaginilor grafice) *(inf)* – tablet
tablou (*arit, alg, an, inf, mat, t sist, t g, st)* – table; array; board
tablou unic de circuite de calculator asamblate logic *(inf)* — single in-line package (SIP)
tabulare (*inf)* — tabbing; tabulation
tabulator *(inf)* — tabulator; tabulating machine
tacnod (*geo)* — tacnode
tahimetrie (metodă de măsurare a distanțelor) (*t g)* – tachymetry
tăbliță cu datele tehnice principale *(inf)* — **data plate**
tăia (a) *(an, geo, mec)* — cut; slit
tăiere a unui cuvânt *(inf, t sist)* — hyphenation
tăietură (*an, geo, mec)* — cut; section; cross-cut; slit
tăietură (Dedekind) (*edp, an)* – separation
tangent (a fi) (*geo)* – touch; tangent
tangentă (*geo)* — tangent
tangentă hiperbolică *(an)* — hyperbolic tangent
tangentă într-un punct staționar *(geo)* — stationary tangent
tangentă la o curbă (*geo)* — tangent to a curve; tangent line
tangentă la traiectorie *(geo)* — tangential path

tangentă la un cerc (*geo)* — tangent to a circle
tangentă la vârf *(geo)* — vertex tangent
tangentoidă *(an)* — tangentoid; tangent curve
tangență *(geo, an)* — tangency; contact; touch
tangențial (*geo)* — tangential
tare *(an, inf, t graf, t g)* — strong; fast
tare conex *(t mul, t graf)* — strongly connected
tastatură *(aut, inf)* – keyboard
tastatură la distanță conectată în paralel *(inf)* — companion keyboard
tastă (*el)* — knob
tastă care efectuează saltul cursorului la început de linie/ pagină/ document (la calculatoare personale, procesoare de text) *(inf)* – Home, HOME
tastă care execută saltul cursorului la sfârșit (de linie, pagină, document)
(la calculatoare personale,
procesoare de text) *(inf)* – End
tastă care stabilește modul de lucru (la introducerea de noi caractere, în editarea de texte) (la calculatoare personale) *(inf)* – Insert
tastă de emisiune rapidă (*tele)* — bug
tastă de execuție a comenzii sau de încheiere a liniei curente și de trecere la rândul următor (la introducerea de text) (la calculatoare personale, procesoare de text, mașini de scris electronice) (*inf)* – Enter
tastă de ștergere a caracterului de pe poziția curentă a cursorului (la calculatoarele personale) (*inf)* – Delete
tastă majusculă (la tastatura calculatoarelor personale) *(inf)* – Shift key
tastă programabilă (care generează un cod ce poate fi utilizat de un alt echipament) *(inf)* – programmable key
tautocronă; tautocron *(geo, mec)* — tautochrone
tautologie (expresie care este adevărată în orice interpretare în cadrul unui sistem formal) *(l mat)* – tautology
teanc de cartele *(inf)* — card jam
tehnica celor mai mici pătrate *(an num)* — technique of least squares
tehnica reglării automate/ automatizării (comenzii și reglării automate) *(aut, t sist)* — automatic control engineering
tehnică (tehnologie) *(t g)* – technics; technique
tehnică bootstrap (de implementare a unui program prin etape succesive) (*inf)* –

bootstrapping
tehnică de planificare și control pentru conducere integrată *(inf)* — integratedmanagement planning and control technique (IMPACT)
tehnici de codificare (metode de exprimare a unui algoritm într-un limbaj de programare) *(inf)* – coding techniques
tehnici de programare *(inf)* — program (m)ing techniques
tehnici de simulare (tehnici aplicate în rezolvarea unor probleme pentru care nu există soluții analitice) (*inf*) – simulation techniques
tehnologie "beam-lead" (cu conductoare încastrate la un capăt și libere la celălalt, folosită în fabricarea semiconductoarelor) (*el*) – beam-lead technology
tehnoredactare computerizată (pentru tipărirea de materiale cu caracter profesional: cărți, ziare, reviste etc.) — desk-top-publishing (DTP)
telecomandă *(aut, tele, t sist)* — teletype control; remote control (r.c., REMCON)
telecomandă (comandă de la distanță a unui calculator) *(inf)* – computer remote control
telecomutare *(aut)* — teleswitching
telecontrol *(aut, tele)* — teletype control
teleghidare (*t sist, aut, tele)* — remote control (r.c., REMCON)
teleînregistrare *(inf)* — telerecording
teleprelucrare (prelucrare a datelor la distanță față de locul în care au fost generate) (*inf*) – teleprocessing
telereglaj *(t sist, aut, tele)* — remote control (r.c., REMCON); teleadjusting
temă *(inf)* — task; topic
temporar — temporary
temporiza (a) (*t sist)* – retard
temporizare (acțiune de) (*t sist, t g)* – delay action; time-lag (time-limit) delayed action; time delay; delay
temporizator (*aut, el)* – timer
tendință *(mat)* — bearing
tensionare *(t g)* — burst
tensiune *(edp, t graf, mec)* — tension; voltage; stress
tensiune anodică *(tele)* — high voltage
tensiune continuă *(el)* — direct voltage; d.c. voltage
tensiune contraelectromotoare *(el)* — back electromotive force
tensiune de blocare *(el)* – black-out voltage

tensiune de comandă *(el)* — cue voltage
tensiune de excitație *(aut)* – excitation drive
tensiune de încărcare/ de comandă *(el)* — charging voltage
tensiune de reaprindere/ de aprindere inversă *(tele)* – restriking voltage
tensiune înaltă (*el)* — high voltage
tensiune inversă de grilă *(el)* — backlash voltage
tensiune inversă/ de blocare — back bias; backing-off voltage
tensiune la bornele circuitului *(el)* — circuit voltage
tensiune la limita de bandă *(el)* — boundary emission
tensiune magnetomotoare (*el)* **—** circulation
tensiune tranzitorie de restabilire *(aut)* — restriking voltage
tensor *(geo)* — tensor; tensorial
tensor antisimetric *(geo)* — antisymmetric tensor; skew-symmetric tensor
tensor contravariant *(geo, an)* — contravariant tensor
tensor covariant *(geo, an)* — covariant tensor
tensor de curbură *(geo)* — curvature tensor
tensor de ordinul al doilea *(an)* — tensor of the second rank
tensor de ordinul zero (*an)* – scalar quantity
tensor fundamental *(geo)* — fundamental tensor
tensor mixt *(geo)* — mixed tensor
tensor simetric *(geo)* — symmetric tensor
tensorul deformațiilor *(mec)* — strain tensor; tensor of strain
tensorul metric *(geo)* — metric tensor
teoremaCayley-Hamilton *(alg)* — Cayley-Hamilton theorem
teorema amplificării mici (condiție suficientă pentru stabilitatea robustă a unui sistem în buclă închisă) *(t sist)* – small gain theorem
teorema de asemănare/ schimbare a scalei timpului (an, t sist) **—** change-of-scale theorem
teorema de compunere pentru
variabile aleatorii cu repartiție
normală *(t pr)* — normal addition theorem
teorema ergodică *(t pr)* — ergodic theorem
teorema împărțirii polinoamelor prin (*x-a*) (*alg*) — factor theorem
teorema limită centrală *(t pr)* — central limit theorem
teorema lui Bézout *(alg)* – Bézout's theorem; remainder theorem

teorema lui Lagrange *(an)* — Lagrange's theorem
teorema lui Liouville *(an)* — Liouville's theorem
teorema lui Parseval (relație dintre energia semnalelor din domeniul timp $f(x)$ și cea a semnalelor din domeniul frecvență $F(\xi)$, $\int_{-\infty}^{\infty} f_1(x)\overline{f_2(x)}dx = \frac{1}{2\pi}\int_{-\infty}^{\infty} F_1(\xi)\overline{F_2(\xi)}d\xi$ *(an)* – Parseval's theorem
teorema mediei *(an)* — law of the mean
teorema reziduurilor *(an)* — residue theorem
teorema sinusurilor *(geo)* — sine formulae; sine rule
teorema tangentelor *(geo)* — law of tangents
teoremă (noțiune fundamentală) (*mat)* — theorem; fundamental principle; abstract doctrine; law; proposition
teoremă de existență *(mat)* — existence theorem
teoremă de punct fix *(an)* — fixed-point theorem
teoremă de scufundare *(an)* — embedding theorem
teoremă de unicitate *(alg, e dif, edp, an)* – uniqueness theorem
teoremă duală *(mat)* — reciprocal theorem
teoremă reciprocă *(mat)* — reciprocal theorem; converse
teorianumerelor *(t num)* — higher arithmetic
teoria așteptării/ firelor de așteptare *(c op)* — queueing theory; theory of queues/ of congestion/ of waiting lines
teoria așteptării/ șirurilor de așteptare *(c op, inf)* – waiting theory
teoria automatelor *(aut, inf)* — automata theory
teoria calculabilității funcțiilor și procedurilor (ca modele ale programelor) (*inf)* – theory of computation
teoria circuitelor de comutație *(inf, alg)* — switching theory
teoria deciziilor *(inf)* — decision theory
teoria eșantionării *(st)* — sampling theory
teoria fenomenelor de așteptare (*c op)* – theory of queues/ of congestion/ of waiting lines
teoria grafurilor *(t graf)* — graph theory
teoria idealelor *(alg)* — ideal theory
teoria informației *(inf)* — information theory
teoria invarianților *(geo)* — invariant theory

teoria jocurilor *(t j)* — games theory
teoria mulțimilor *(t mul)* — set theory
teoria numerelor — number theory
teoria perturbațiilor *(t sist, aut)* — disturbation theory; perturbation theory
teoria potențialului *(edp)* – potential theory
teoria relativității *(mec)* — relativity theory
teoria restrânsă a relativității *(mec)* – restricted theory of relativity; special relativity
teoria secțiunilor conice *(geo)* — conics
teoria sistemelor *(t sist)* — system theory
teorie spectrală *(an)* — spectral theory
termen *(arit, alg, l mat, an)* — term; component; constituent; time
termen al unei adunări/ sume *(mat)* — augend
termen al unei expresii *(alg)* — term of an expression
termen al unei proporții (*arit)* — proportional
termen al unei serii *(an)* — term of series
termen al unei sume (adunări) *(alg)* – summand; addend
termen al unui șir *(an)* – term of sequence
termen cu termen *(an, an num)* — termwise; term by term
termen extrem (al unei proporții) — extreme
termen general *(mat)* — general term; average term
termen mediu (*t pr, t g, mat)* – mean; middle
termen utilizat pentru identificarea unui articol *(inf)* — name
termen/ cuvânt/ frază utilizat (ă) la identificarea unei concepții sau idei — descriptor
termeni asemenea *(alg)* — like terms; similar terms
termeni asemenea ai unei ecuații *(alg)* — similar terms of an equation
terminal (echipament destinat comunicării între utilizatorși sistemul de calcul) (*inf)* — terminal
terminal de date mobil *(inf)* — mobile data terminal (MDT)
terminal de interogare (al unui calculator) *(inf)* – inquiry station
terminal inteligent (în care datele de pe calculatorul gazdă pot fi introduse și procesate) *(inf)* – work-station
terminal pentru transmiterea datelor (*inf)* – data transmitter
terminal portabil (cu o tastatură și un dispozitiv de afișare/ înregistrare) *(inf)* –

portable terminal
terminare *(t g)* – end; decision; termination
terminare a unui program înainte de timpul prevăzut *(inf)* — underrun
terminație (a unui circuit) *(el, t g)* —terminating; ending; termination
ternar — ternary
test (*st, an num, inf)* — test
test pentru măsurarea vitezei de calcul *(inf)* — whetstone
testa (a) (*st, an num, inf)* — test
testa (a) o legătură de comunicații sau un canal de intrare-ieșire (*inf)* – scan
testare a claselor (în limbajul COBOL) *(inf)* — class test
testare simbolică (testare a programelor prin utilizarea execuției simbolice) (*inf)* – symbolic testing
testul lui Neumann *(st)* — smooth test
tetracuspidal (cu patru puncte de întoarcere) (*geo)* — tetracuspid
tetraedric *(geo, top)* — tetrahedral
tetraedru *(geo)* – tetrahedron (pl. tetrahedra); triangular pyramid
tetraedru autopolar *(geo)* — self-polar tetrahedron
teză (dizertație**)** — thesis (pl. theses)
tichet *(inf)* — vouchee; voucher
timp (*an, t g)* – period (per.); time; duration
timp (durată) **de stabilire (***tele)* – build-up time
timp consumat de un sistem de calcul pentru operații neproductive *(inf)* — overhead
timp de acces *(inf)* — read-out time
timp de acces în memorie *(inf)* — store access time
timp de amorsare a oscilațiilor *(el, aut)* — building-up time
timp de așteptare (perioadă între intrarea unei cereri într-un șir de așteptare și începerea servirii acesteia) *(c op, inf)* – waiting time; latency
timp de blocare *(tele)* — hangover time
timp de comutare (timp necesar pentru salvarea programului curent și lansarea unui alt program) (*inf)* – switching time
timp de funcționare/ de muncă (*t g)* – lifetime
timp de integrare *(aut)* – reset time
timp de intrare în regim permanent (*aut)* — setting time
timp de încărcare (a unui program în memoria calculatorului) *(inf)* — loading time

timp de întârziere *(t sist)* — delay time
timp de întrerupere *(aut)* — down-time
timp de lucru/ de funcționare/ de exploatare *(t g)* – operation period
timp de nefuncționare/ de funcționare incorectă *(inf)* — down-time
timp de postacțiune *(aut)* — hangover time
timp de răspuns/ de reacție/ de reglare *(t sist, aut, el)* — response time; settling time
timp de regenerare/ de restabilire/ de întârziere *(aut, el)* — recovery time
timp de reglaj *(aut)* — setting time
timp de servire (timp necesar unei unități de servire pentru satisfacerea completă a unei cereri) (*c op, inf*) – service time
timp disponibil de exploatare a unei mașini/ a unui calculator *(inf)* — machine-available time
timp inactiv *(aut)* — idle time
timp mediu necesar tranzitării semnalului printr-un sistem (*inf, t sist)* – average propagation delay (APD)
timp necesar executării unei instrucțiuni mașină *(inf)* — instruction cycle
timp real (referitor la un sistem de prelucrare prin care rezultatele sunt obținute simultan cu evenimentul care a generat datele de intrare) *(t j)* – real time
tinde (a) — tend
tinde (a) la infinit *(an)* — tend to infinity
tinde (a) spre zero (*alg, an)* – vanish
tip de date (mulțime de date unitare din punctul de vedere al informației reprezentate) *(inf)* – data type
tip de ordine *(an)* — order type
tip primitiv de date (existent într-un limbaj de programare) *(inf)* – primitive data type
tipărire la imprimantă a tuturor pozițiilor din memorie modificate după
tipărirea anterioară *(inf)* — change dump
tiristor (format din mai multe discuri) (*el*) — cluster
titlu al unui listing *(inf)* — header
toleranță *(mec)* — allowance; tolerance; gap
toleranță (în programare) *(inf, el)* – limit
topologia convergenței simple *(top)* — simple convergence topology
topologic *(top)* — topological

topologie *(top)* **—** analysis situs; topology
topologie a unei rețele (aranjament al nodurilor și al circuitelor unei rețele de comunicații) (*inf, tele)* – network architecture
topologie inductivă *(top)* — relative topology
topologie slabă *(top)* — weak topology
topologie tare *(top)* — strong topology
tor (*geo)* — torus (*pl.* tori); anchor ring; torus ring; tore; ring surface
toroid; toroidă *(geo)* — toroid
toroidal *(geo, top, edp)* – toroidal; torus (-shaped)
torsiune (*geo, alg)* — skewness; torsion; second curvature
torsiune geodezică *(geo)* — geodesic torsion
torsiunea unei curbe *(geo)* — torsion of a curve
tot* sau *nimic *(el, aut)* — on-off
total (*t graf, arit, inf, mat, t g, an, e dif)* – sum; amount; total; totally; full; exact
totalitate a informațiilor furnizate de un calculator pentru comanda unei mașini-unelte *(inf)* – explicit data
totalitate a punctelor de acumulare ale unei mulțimi care aparțin mulțimii respective *(mat)* — coherence; coherency
totaliza (a) (*arit, inf)* — total; sum up
totalizator (*inf, t sist, tele)* — register
tracțiune *(edp, t graf, mec)* — tension
tractrice *(geo)* — tractrix (pl. tractrices); tractory; tractrix curve
traducător (*aut, tele)* – translator
traduce (a) *(geo, inf)* – translate
traducere (a formei de reprezentare a informației) (*inf, geo, mec)* – conversion; translation
traducere a limbajului (dintr-un limbaj sursă într-un limbaj obiect) *(inf)* – language translation
traducere a unui program sursă într-un alt program *(inf)* — code generation
traducere cu calculatorul *(inf)* — machine translation
traducere/ translatare a unui program sursă într-un program obiect *(inf)* — compiling
traductor (*el, aut)* – transducer; sensing device/ element
traductor de cod *(inf)* — coder; encoder
traductor de proximitate *(aut)* — sensor

traductor electropneumatic *(aut)* — electropneumatic converter/ transducer
traductor selectiv/ separator de impulsuri *(el)* — amplitude gate
traductor/ convertor unidirecțional *(aut, el)* — unidirectional transducer (UDT)
traductor/ generator de impulsuri *(aut, tele)* — impulse generator
traiectorie (*aut, mat, t sist, e dif)* – trace; trajectory
traiectorii izogonale *(e dif)* — isogonal trajectories
traiectorii ortogonale *(e dif)* — orthogonal trajectories
transcendent *(alg)* — transcendental
transcendență (*alg)* — transcendence; transcendency
transfer (al unei cifre, în operațiile aritmetice) (*mat, aut, t sist, inf)* – carry-over; transfer (trans.); carry; assignation; transition
transfer al datelor între două locații prin radio sau telefon (*inf)* — transmission
transfer al parametrilor (asociere și transfer al valorilor între parametrii formali și cei actuali ai unei proceduri) *(inf)* – parameter transfer
transfer (transport) al zecilor (la calculatoare) (*inf)* – ten's carry (transfer)
transfer accelerat în serie (în cascadă) *(inf)* – serial carry
transfer comandat separat *(inf)* — separately instruction carry
transfer de informații *(inf)* — communication
transfer întârziat (al datelor) *(inf)* – delayed carry
transfer între memorii *(inf)* — swapping
transfer serial (al elementelor de informație spre calculator) *(inf)* – serial transfer
transfera (a) (un termen dintr-o parte a unei egalități în cealaltă; din memoria internă în cea externă; pe un suport extern) (*inf)* – transfer (trans.); write
transfera (a) informația dintr-o locație a memoriei în alta *(inf)* — transmit
transferare a informației dintr-un fișier în altul *(inf)* **—** file copying
transfinit *(an, l mat)* — transfinite
transforma (a) (*an, alg, geo)* –transform; modify; reduce; take
transforma (a se) în — change over into
transformare (a formei de reprezentare a informației) (*inf, an, alg)* – conversion; alteration; transformation; change over
transformare (a unei fracții ordinare) (*mat, mec***)** **—** reduction; modification; processing
transformareafină *(geo)* — affinity
transformare 2-D separabilă (transformare 2-D care se poate realiza ca o serie de două transformări 1-D) *(t sist, an)* – separable 2-D transform

transformare a variabilei aleatoare (*st)* — variate transformation
transformare autoadjunctă *(alg)* — self-adjoint transformation; Hermitian transformation
transformare canonică (*e dif, mec)* – canonical transformation
transformare care pune în corespondență suprafețe sferice *(geo)* — homography in space
transformare conformă. *(an)* — conformal map (ping); angle-preserving map
transformare de coordonate *(geo)* — transformation of coordinates; change of coordinates
transformare discretă Laplace *(t sist, an num)* — discrete Laplace transform (ation)
transformare echiafină *(geo)* — equiaffinity
transformare fereastră-vizor (de vizualizare) (transformare care pune în corespondență marginile și conținutul unei ferestre cu cele ale unui vizor pe ecranul calculatorului) (*inf)* – window-viewport/ viewing transformation
transformare identică (*mat)* – identity
transformare inversă *(mat*) — inverse transformation; inversion; reciprocal transformation
transformare liniară *(alg, an)* — linear mapping
transformare Lorentz *(mat)* **—** Lorentz transformation
transformare *n*-D separabilă (transformare *n*-D care se poate realiza ca o serie de *n* transformări 1-D) (*t sist, an)* – separable *n*-D transform
transformare omologică *(t op)* — homology transformation
transformare omotetică *(geo)* — homothetic transformation; homothety
transformare perspectivă (transformare matriceală care reprezintă proiecția perspectivală a imaginilor 3-D în imagini 2-D) (*t sist, alg)* – perspective transformation
transformare punctuală care păstrează/ lasă invariantă măsura *(an)* – measure-preserving point transformation
transformare singulară *(alg)* — singular transformation
transformare Z *(t sist, an num)* — discrete Laplace transform (ation)
transformarea Fourier *(an)* — Fourier transformation
transformarea Fourier bidimensională *(an, t sist)* — two-dimensional Fourier transform
transformarea Fourier inversă *(an)* — inverse Fourier transform
transformarea Fourier rapidă *(t sist, an)* – fast Fourier transform (FFT)

transformarea Gabor *(an)* – Gabor transform
transformarea Givens (transformarea unei matrice într-o formă triunghiulară) (*alg)* – Givens transformation
transformarea Haar *(t sist)* — Haar transform
transformarea Hadamard *(an)* — Hadamard transform
transformarea imaginilor (conversia unei imagini din domeniul spațial în alt domeniu utilizând transformări integrale – Fourier, Laplace etc.- sau discrete – Z) *(inf)* – image transform
transformarea Laplace *(an, edp, e dif)* — Laplace transformation
transformarea Laplace bidimensională (definită de $F(s_1,s_2)=\iint_{R_+^2} f(t_1,t_2)\exp(-t_1s_1 - -t_2s_2)dt_1dt_2$) *(an, t sist)* – two-dimensional Laplace transform
transformarea Laplace bilateră *(an)* — bilateralLaplace transform
transformarea Laplace inversă *(an)* — inverse Laplace transform
transformarea Mellin (funcția $F_M(s)=\int_0^\infty f(t)t^{s-1}dt$ asociată unei funcții original $f(t), t>0$) *(an)* – Mellin transform
transformarea prin cosinus discretă *(an)* — discrete cosine transform (DCT)
transformarea prin sinus discretă *(t sist)* – discrete sine transform (DST)
transformarea undină (pentru o funcție $x(t)$ este funcția $x(a,b)=\frac{1}{\sqrt{|a|}}\int_{-\infty}^{\infty} x(t)\varphi(\frac{t-b}{a})dt$, unde φ este o funcție bază și $a,b\in R$) *(an, t sist)* – wavelet transform
transformarea Walsh-Hadamard (transformare care utilizează un șir de funcții bază cu valori +1 sau —1 și care sunt determinate de liniile matricelor Hadamard) (*an, t sist)* – Walsh-Hadamard transform (WHT)
transformarea Z (operator care asociază funcției original $f(t), t\in Z$ funcția imagine $F^*(z)=\sum_{t=0}^{\infty} f(t)z^{-t}$) (*t sist, an)* – Z-transform
transformarea Z bilateră *(an)* — bilateralZ transform
transformat (*an, geo, alg)* — transformed
transformata undină inversă (procedură de calculal unei funcții utilizând

coeficienții dezvoltării funcției în serie de undine) *(an)* – inverse wavelet transform
transformată *(an, alg, geo)* – transform
transformată Fourier *(an)* — Fourier transform
transformată Fourier prin cosinus *(an)* — cosine Fourier transform
transformată Fourier prin sinus *(an)* — sine Fourier transform
transformata Hankel (pentru o funcție $f(x), x > 0$, $F(\rho) = 2\pi\int_0^\infty xf(x)J_0(2\pi\rho x)dx$) *(an)* – Hankel transformation
transformată Laplace *(an)* – Laplace transform
transformator de echilibrare *(el)* – differential transformer
transformator de măsură *(el, aut)* — transducer
transformator diferențial *(tele)* — differential transformer
translata (a) (a deplasa un program în memorie) *(inf)* – relocate; translate
translatare (convertire a datelor dintr-o formă în alta) *(inf)* — translation
translator (program de convertire a instrucțiunilor dintr-un limbaj în altul) *(inf)* – translator; transducer; program (me) assembly
translator de intrare *(inf)* — input translator
translație (a poziției ocupate de fiecare bit al unui sistem binar în cadrul unui registru sau al unei locații de memorie) *(inf, aut, t sist)* – shifting; translation of axes; transfer (trans.); displacement; translatory motion (shift); parallel displacement
transmisie *(el)* — transmission
transmisie codificată multiplex/ multiplă *(inf, tele)* — multiplex code transmission
transmisie serială (pe bit) *(inf)* — serial transmission
transmite (a) *(el, inf)* — transmit; transfer (trans.)
transmitere *(aut, t sist)* — transfer (trans.)
transmitere a datelor pentru calculatoare *(inf)* — computer data transmission
transmitere bit cu bit (*inf)* – serial by bit
transmitere caracter cu caracter *(inf)* – serial by character
transmitere serială pe bit *(inf)* — serialisation
transmițător de date *(inf)* – data transmitter
transport *(aut, t sist)* — transfer (trans.)
transport al (cifrei) **zecilor** *(mat)* – carry-over of tens

transportparalel (*geo)* – parallel displacement
transporta (a) *(inf)* – carry; transfer
transportor *(t g)* – carrier
transpoziție (trecere a unor termeni ai unei egalități dintr-o parte în alta, cu semnul schimbat) (*alg)* – transposition
transpune (a) (*alg)* — transpose
transpusa unei matrice *(alg)* — transpose of a matrix; transpose matrix
transvers (*geo, e dif)* – transversal; transverse
transversal *(geo, e dif)* – transversal; transverse; cross
transversală *(geo, e dif)* – transversal; transverse
tranzistor cu efect de câmp (dispozitiv care funcționează ca un tranzistor bipolar) *(t sist, aut)* – field-effect transistor (FET)
tranzitiv *(alg)* — transitive; transitively
tranzitivitate *(alg)* – transitivity; transitiveness
tranzitoriu *(e dif, mec, t g, t sist)* – transient; transitory; non-steady
tranziție (*t g, mat)* — transition
trapez (*geo)* – trapezium (pl. trapezia); trapezoid
trasa (a) (*alg, geo, inf)* – trace; spur
trasa (a) o curbă (*t g)* — plot
trasare a curbei prin puncte (*st)* — graduation
trasarea unei curbe *(an)* — curve-tracing
trasator *(t g)* — function plotter
trasator de curbe *(t g, aut)* — characteristic curve tracer; plotter
traseu (*aut, mat)* – trace
traseu prin structura de directoare ale unui calculator (*inf)* – path
tratare *(an num, inf, t sist, mat, t g)* – treatment; processing
tratare formală — formalism
trăsătură caracteristică *(t g)* – feature
treaptă *(mec)* – step
trece (a) *(t sist, t g)* – filter; pass
trece (a) (un termen dintr-o parte a unei egalități în cealaltă) (*inf, alg)* – transpose; transfer (trans.)
trecere (*aut, t sist, el, t g, mat)* — transfer (trans.); transmission; transition
trecere în repaus *(el)* — drop-out
trecere la limită *(an)* — passing/ passage to the limit; transition to the limit

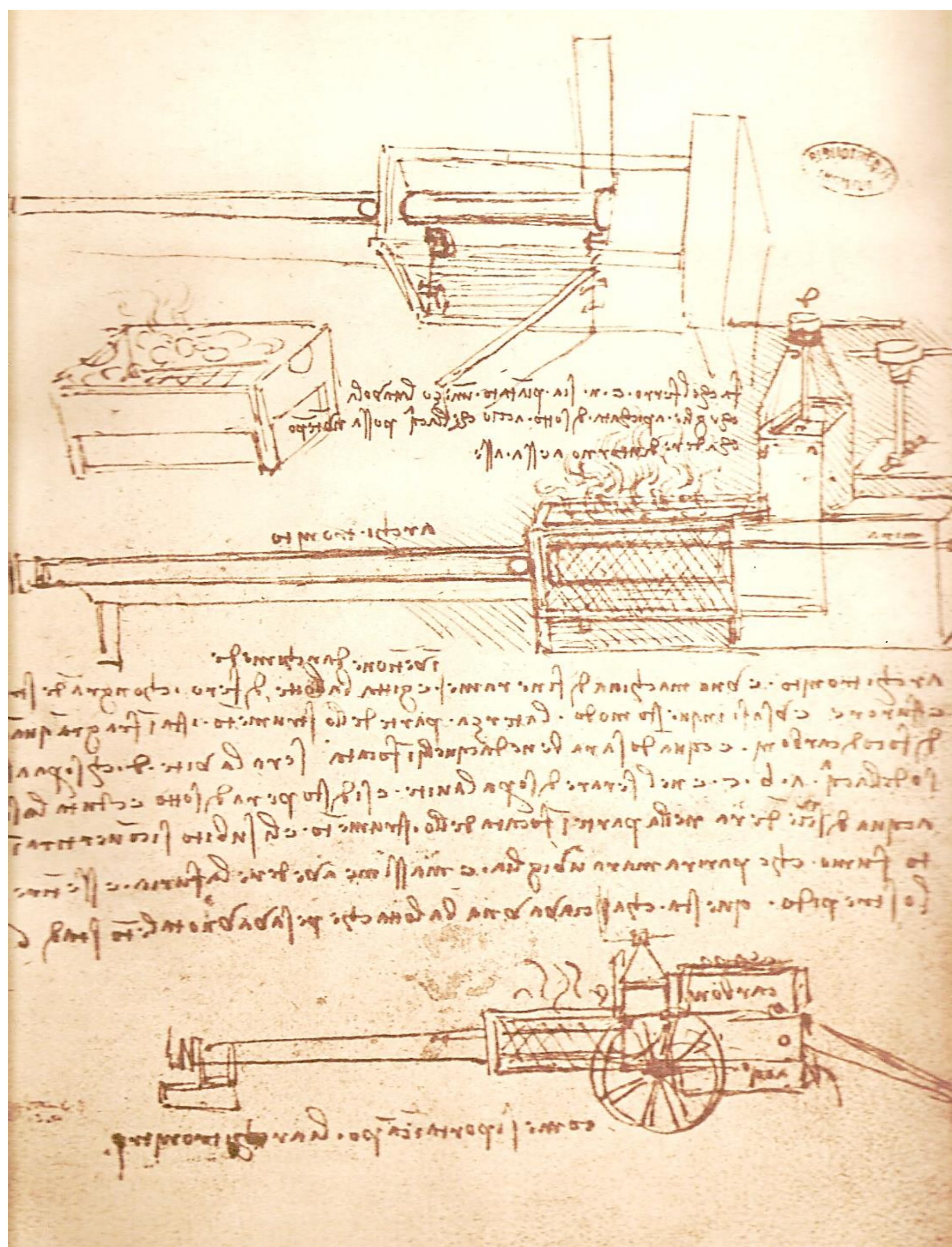
trecere printr-o poartă *(aut)* — gating
trecere/ rulare pe calculator *(inf)* — computer run
treime (a treia parte) *(mat)* — tierce (tc.)
triadă — ternary
tridentul lui Newton *(geo)* — trident of Newton
tridimensional (cu trei dimensiuni) (*geo, t sist)* — tridimensional; three-dimensional (3-D)
tridimensionalitate (proprietatea de a avea trei dimensiuni) (*geo)* — tridimensionality
triedru *(geo)* — three-faced; trihedron
triedru mobil *(geo)* — moving trihedral
triere (rearanjare a unei structuri de date într-o anumită ordine) (*inf)* — sorting
triere de informații *(inf)* — data separation
trifoliu (m) *(geo)* — trifolium; three-leaved figure; trefoil
trigonal *(geo)* — trigonal
trigonometric *(an, mat)* — trigonometric (al); counterclockwise
trigonometrie — trigonometry
trigonometrie sferică *(geo)* — spherical trigonometry; spherics
trilater *(geo)* — three-faced; three-sided; trilateral
triliniar (*geo)* — trilinear
trimite (a) — forward
tripla (a) *(arit)* — triplicate
triplet (mulțime cu trei elemente) — triplet
triplu (*arit)* — triplicate; triply; threefold
triplu conex *(geo)* — triply connected
triplu ortogonal *(geo, edp)* — triply orthogonal
trirectangular *(geo)* — trirectangular
trisecta (a) *(geo)* — trisect
trisecția unui unghi *(geo)* — trisection of an angle
trisecție (*geo)* — trisection
trisectoare *(geo)* — trisectrix
triunghi (*geo)* — trigon
triunghi autopolar *(geo)* — self-polar triangle
triunghi care nu este dreptunghic *(geo)* — oblique triangle
triunghi dreptunghic *(geo)* — right triangle; right-angled triangle

triunghi obtuzunghic *(geo)* — obtuse triangle; obtuse-angled triangle
triunghi ortic (al unui triunghi) *(geo)* – pedal triangle
triunghi scalen *(geo)* — scalene triangle
triunghi sferic *(geo)* — spherical triangle
triunghiuri asemenea *(geo)* — similar triangles; similar terms; like terms
trivial (banal) — trivial
trohoidă *(geo, mec)* — trochoid
trunchi (partea unui corp
obținută prin secționarea lui cu
două plane paralele) *(geo)* – frustum (pl. frusta/ frustums)
trunchi de con *(geo)* — frustum of a cone; truncated cone
trunchi de piramidă *(geo)* — frustum of a pyramid
trunchiat *(an num, st)* — truncated; blunted
trunchiere *(an num, st, geo)* — truncation
tub electronic (*el)* — valve
tub protector (*el)* — conduit
tulbura (a) *(mec, t g)* — disturb
turtire *(geo, t g)* – flattening
turtit (la poli) *(geo)* – oblate; flat

http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2016

U

Contemporary
Literature Press

http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2016

(uni)lateral *(mat)* — one-sided
ultim *(st, inf)* — ultimate
ultimul venit-primul ieșit (tehnică de manipulare a structurilor de date de tip stivă) (*inf, c op)* – last-in first-out (LIFO)
ultimul venit-primul servit (metodă de servire în teoria șirurilor de așteptare) (*c op)* – last come-first served
umbră (a unui corp) (*geo)* — shadow
umbră proprie *(geo)* — shade
umfla (a se) (*t g)* – bulge
umplere cu zerouri (la calculatoare) *(inf)* – zero fill
umplutură (adăugare de caractere fictive nesemnificative) *(inf)* – padding
unar *(alg, inf)* — unary
undă *(edp, mec)* — wave
undă (electromagnetică) **de suprafață —** field wave
undă deformată/ distorsionată nesinusoidală *(mec)* — distort wave
undă incidentă *(edp)* — incident wave
undă întreținută/ continuă *(mec)* — continuous wave (c.w.,CW)
undă neamortizată *(edp)* — undamped wave
undă plană *(edp)* — plane wave
undă sferică *(edp)* — spherical wave
undă sonoră *(edp)* — sound wave
undă staționară *(edp, mec)* — standing wave; stationary wave
undă transversală *(edp)* — transversal wave; transverse wave
undă ultrasonoră/ supersonică (*edp)* – supersonic wave; ultrasonic wavestraight angle
undină (funcție bază obținută prin translatarea și dilatarea unei undine mamă) (*an, t sist)* – wavelet
undină Haar *(t sist)* — Haar wavelet
unelte soft (programe care pot crea alte programe) (*inf)* – software tools
unge (a) *(el, tele)* – coat
unghipolar *(an, e dif)* — amplitude
unghi (de) **la bază/ adiacent la bază** *(geo)* — base angle
unghi cuprins între $\mathbf{0^0}$ **și** $\mathbf{180^0}$ *(geo)* — concave angle
unghi de $\mathbf{180^0}$ *(geo)* — flat angle
unghi de înclinare *(geo, an)* — slope angle; gradient

unghi diedru *(geo)* — dihedral angle; interfacial angle
unghi director *(geo)* — direction angle
unghi drept *(geo)* — right angle
unghi înscris al unui cerc *(geo)* — inscribed angle
unghi interior *(geo)* — interior angle
unghi interior al unui poligon (cuprins între 180^0 și 360^0) *(geo)* – re-entrant angle
unghi la centru *(geo)* — central angle
unghi la vârf *(geo)* — vertex angle; vertical angle
unghi mai mic de 180^0 *(geo)* — salient angle
unghi mort (zonă moartă) *(el)* — dead zone; neutral zone
unghi multiplu de 180^0 *(geo)* — straight angle
unghi multiplu de 90^0 *(geo)* – quadrantal angle
unghi nul *(geo)* – zero angle
unghi obtuz *(geo)* — blunt angle; obtuse angle
unghi octaedru *(geo)* – octahedral
unghi pentaedru (*geo)* – pentahedral
unghi plan/ rectiliniu al unui unghi diedru (*geo)* – plane angle
unghi polar *(geo, mat)* — polar angle; vectorial angle; argument
unghi poliedru *(geo)* — polyhedral angle
unghi sferic *(geo)* – spherical angle
unghi solid *(geo)* — solid angle
unghi tetraedru *(geo)* — tetrahedral; tetrahedral angle
unghi triedru *(geo)* — trihedral angle; trihedral
unghiul dintre o tangentă și o coardă care trece prin punctul de tangență *(geo)* — tan-chord angle
unghiul făcut de o dreaptă cu axa Ox *(geo)* — inclination
unghiuri a căror sumă este de 360^0 *(geo)* — conjugate angles
unghiuri care diferă cu $\pm 360^0$ *(geo)* — coterminal angles
unghiuri complementare *(geo)* – complementary angles
unghiuri opuse la vârf *(geo)* — opposite angles; vertical angles
unghiuri suplimentare *(geo)* — supplemental angles; supplementary angles
unghiuri (cu) **egale (***geo)* — equiangular
unic *(arit, e dif, edp, alg)* — unique; uniquely; single
unicitate *(alg, e dif, edp, arit)* — uniqueness
unicitate a soluției *(edp, e dif)* — uniqueness of the solution

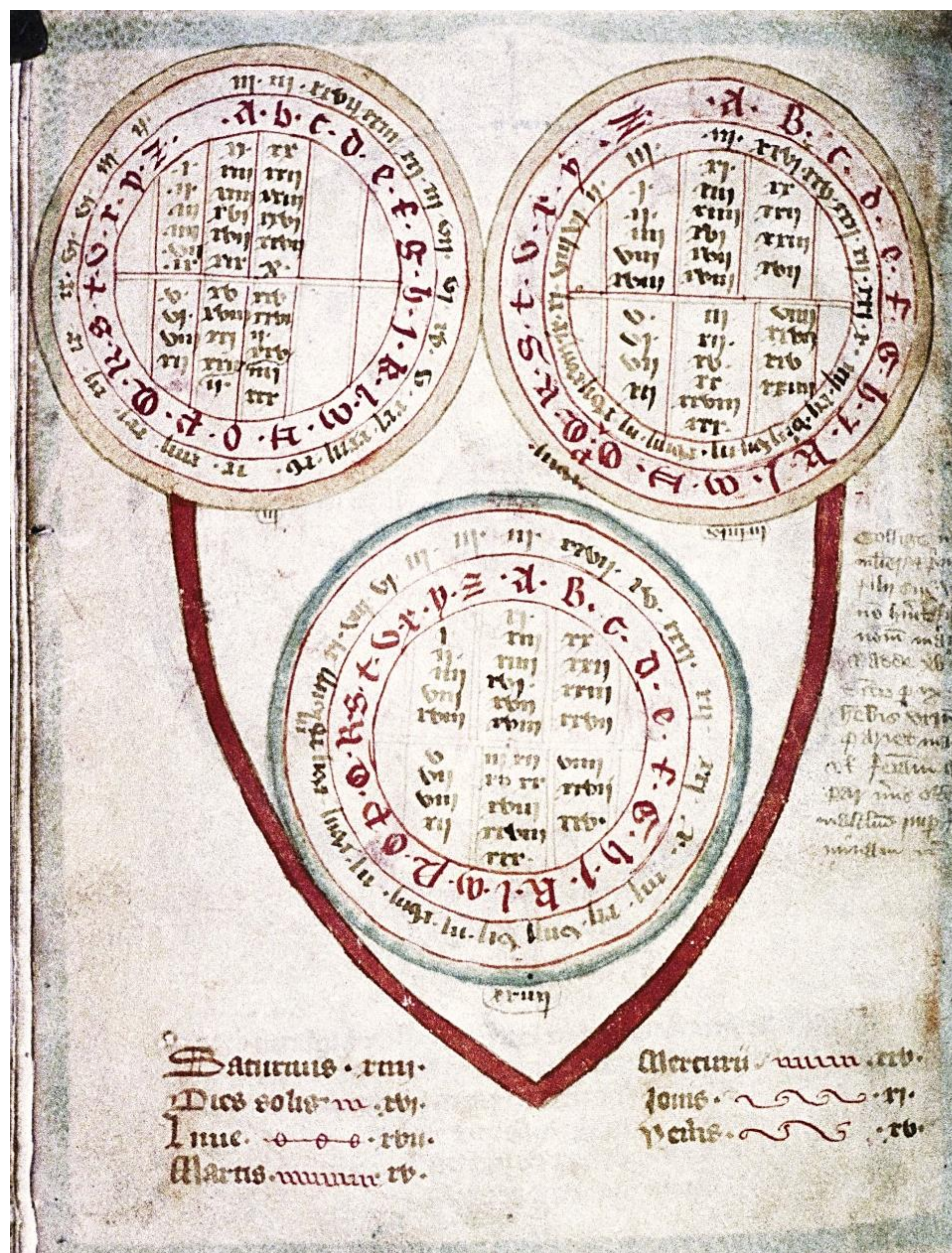
unicursal *(geo)* — unicursal
unidimensional; 1-D — *(geo)* unidimensional; 1-D; one-dimensional; linear; lineal
uniform (*an, alg, st, top, arit)* — uniform; regular (r., reg.); one-valued; single-valued; uniformly; even
uniform continuu *(an)* — uniformly continuous
uniform convergent *(an)* — uniformly convergent
uniformitate *(an, st)* — uniformity; single-valuedness; one-valuedness
uniformiza (a) *(an)* — uniformize; uniformise; uniformalize
uniformizare *(an)* — uniformalization; uniformization
unilateral (*inf, geo, mec, mat)* — unilateral; one/ single-sided
unimodular *(alg)* — unimodular
uniprogramare (exploatare cu rularea succesivă a programelor) (*inf)* – uniprogramming
unitar (*alg, arit)* – unit; unitary
unitate *(arit, alg)* — unity (pl. unities); unit
unitate a scării *(st)* — computing unit
unitate aritmetică (a unui calculator) **pentru operanzi fracționari (***inf)* – fractional arithmetic unit
unitate centrală de prelucrare a datelor (parte principală a unui calculator) (*inf)* – central processing unit (CPU)
unitate de acces la mai multe stații de calcul (dispozitiv hard multiport în care pot fi conectate peste 16 stații de calcul) *(inf)* – multistation access unit (MAU, MSAU)
unitate de arie *(geo)* — surface unit; unit of area
unitate/ dispozitiv/ bloc de comandă (unitate centrală a unui echipament numeric, care furnizează semnale de comandă) (*inf)* — control unit
unitate de comandă microprogramată (*aut, inf)* – microprocessor
unitate de disc fix/ dur *(inf)* — hard disk drive (HDD)
unitate de gestionare a memoriei (dispozitiv hard, interfață între unitatea centrală și memorie, cu diverse funcții, printre care cea de protecție a memoriei) *(inf)* – memory management unit (MMU)
unitate de informație (bit) (*inf)* – information unit; item
unitate de lungime *(geo)* — unit of length
unitate de mașină (ca valoare) (*inf)* – machine unit
unitate de măsură *(alg, arit)* – unit

unitate de măsură a capacității de memorare (bit de memorie) *(inf)* — memory bit
unitate de măsură a vitezei de transmitere a datelor pe linie *(inf)* — band
unitate de timp — unit of time
unitate de unghi *(geo)* — unit of angle
unitate de volum *(geo)* — unit of volume; unit of space; volume unit
unitate distinctă într-o secvență de caractere *(aut)* — token
unitate imaginară *(an)* — imaginary unit
unitate periferică (dispozitiv de intrare, de ieșire sau de stocare al unui calculator) (*inf*) – peripheral device/ unit
unitate/ bloc de mașină (ca dispozitiv, aparat) *(inf)* – machine unit
univalent *(an)* — univalent
univalență *(an)* — univalence
universal *(alg, top)* — universal
UNIX (sistem de operare foarte răspândit, scris în limbaj evoluat) *(inf)* – UNIX
unul după altul (*el*) — in-line
urcare — raise
urma unei matrice *(alg)* — spur of a matrix; trace of a matrix
urmă *(alg, geo, inf)* — trace; spur
urmărire *(t sist)* — tracking
urmărire automată *(aut, t sist)* – automatic tracking (following)
urmărire automată cu reglaj suplimentar/ corectată/ semiautomată *(aut, t sist)* – aided tracking
util; utilizabil *(mat, mec)* — available
utilaj (*t g)* – plant
utilizare *(mat,tg)* – application
utilizare multiplă (mod de funcționare cu mai multe canale) (*aut, inf*) – multiplexing

http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2016

V

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2016

vacuum — blankness
vag (*mat, tele)* — fuzzy
valabil *(l mat, alg)* — valid
valabilitate *(mat)* – validity
valență — valency
valid *(l mat, alg)* — valid; true
validitate *(l mat)* — truth
valoareabsolută (modul) (*an, mat)* — absolute value; modulus (pl. moduli)
valoare (*alg, mat, t g)* — amount; value
valoare a funcției de repartiție *(mat)* — grade
valoare a mărimii de intrare *(t sist)* — input value
valoare adevărată *(mat)* — ideal value
valoare apropiată/ aproximativă. *(an num)* – approximate value
valoare caracteristică *(alg, e.dif, mat)* — characteristic value; characteristic number
valoare de adevăr *(l mat)* — truth value
valoare de referință/ nominală *(mat)* — nominal value
valoare de reglaj *(aut)* – operating value
valoare echivalentă — equivalent value
valoare efectivă *(el)* — root-mean-square (r.m.s.) value
valoare eficace *(t g)* — virtual value
valoare extremă *(an)* — turning value
valoare extremă a unei funcții *(an)* — extreme (value) of a function
valoare finală/ rezultantă/ permanentă *(mat)* — final value
valoare ideală *(aut)* **—** ideal value
valoare impusă/ nominală — index value
valoare inițială *(e dif, edp)* — initial value
valoare limită (în programare) *(inf, el)* – limit; limiting value
valoare maximă — maximal value
valoare medie (*t pr, t g, mat)* – mean; universe means; mean value; average value
valoare medie a întârzierii de propagare (în tehnica de calcul) *(inf, t sist)* – average propagation delay (APD)
valoare medie a unei funcții *(an)* — mean of a function
valoare medie pătratică *(mat)* — root-mean-square (r.m.s.) value; virtual value
valoare nedeterminată *(inf)* — indefinite value
valoare nominală — normal value

valoare numerică *(inf)* – numerical value
valoare optimă *(t sist, c op)* — optimum value; best; optimum (*pl.*optima/ optimums)
valoare pe frontieră. *(e dif, edp)* – boundary value
valoare prescrisă *(aut)* — desired value; reference input; relative value
valoare principală *(an)* — principal value
valoare proprie *(alg, e dif, edp)* — proper value; eigenvalue; representative value
valoare proprie a unei matrice *(alg)* – eigenvalue of a matrix; latent root of a matrix
valoare reală/ efectivă/ prescrisă — real value
valoare relativă (*mat)* — relative value
valoare reprezentativă a unui semnal *(t sist, tele)* – sample
valoare teoretică/ calculată — calculated value
valoare/ rădăcină caracteristică *(alg, e dif)* — characteristic root
valoarea *f (a)* a funcției*f*în punctul *a* *(an)* — image
valoarea medie a unui proces stocastic (valoarea medie a procesului la momentul *t*) (*t pr)* – mean of a stochastic process
valua (a) — value
valuare *(geo, alg)* — valuation
valuare efectivă *(mat)* **—** efective valuation
valvă (*t g)* — valve
valvă electropneumatică *(aut)* — electropneumatic valve
vârf *(geo, t graf, inf, top)* — vertex (pl. vertices/ vertexes); sharp point; top; summit
vârf al unui unghi *(geo)* — vertex of an angle
vârful unui con *(geo)* — vertex of a cone
vârful unui vector *(an)* — terminus of a vector
vârfuri (distanță maximă dintre vârfuri) *(geo)* — centres
varia (a) (*an, t g)* — vary; run
variabilă *(an, mat)* — variable quantity; variable
variabilăajutătoare/ auxiliară *(t j)* – additional variable
variabilăaleatoare *(t pr, st)* – aleatory variable; variate; random variable
variabilă aleatoare discretă *(t pr)* — discrete random variable
variabilă binară (care poate lua numai două valori discrete) (*mat, inf)* — binary variable
variabilă complexă *(an)* — complex variable

variabilă de integrare *(an)* — variable of integration
variabilă de integrare în integrala definită *(an, e dif)* — dummy variable
variabilă de reglare *(t sist, aut)* — process variable; regulating variable
variabilă dependentă *(mat, st)* — dependent variable; effect variable
variabilă discretă (*st)* – discrete variable
variabilă independentă (liberă) *(inf, mat, l mat, st)* – unrestricted variable; predictor; subject
variabilă indexată/ cu indice *(geo, an)* — subscripted variable
variabilă legată *(inf, mat)* – bound variable
variabilă lentă *(t sist, e dif)* — slow variable
variabilă numerică *(inf)* — number variable
variabilă operațională *(inf)* — variable in operational form
variabilă predicativă *(l mat)* — predicate variable
variabilă principală/ independentă *(an)* — leading variable
variabilă reală *(an)* — real variable
variabilă reglată *(t sist)* — manipulated variable
variabilă spațială *(edp)* — space variable
variabilă stocastică *(t pr)* — stochastic variable
variabilă temporală *(edp, t sist)* – time variable
variabilă verticală *(t sist)* — vertical variable
variabilă independentă (*mat)* — argument
variabile separabile *(e dif)* — separable variables
variabile/ coordonate canonice *(e dif)* **—** canonical variables
variabilitate *(t sist, t g)* — unsteadiness
varianță *(t pr)* — variance
variația întâi *(an)* — first variation
variație (*alg, st, an, mec)* – variation
variație a unei funcții *(an)* — variation of a function
variație mărginită *(an)* – bounded variation; limited variation
variație totală *(an)* — total variation
variațional *(an)* — variational
varietate *(geo, alg, mat)* — variety; manifold; multiplicity
varietateabeliană *(geo)* — Abelian variety
varietateafină (geo) — affine variety
varietatealgebrică *(alg)* – algebraic variety

varietate de clasă C^n *(geo)* — manifold of class C^n
varietate de ordinul al patrulea (*alg, geo)* – quartic
varietate iacobiană *(alg, geo)* — Jacobian variety
varietate netedă *(top)* – smooth manifold
varietate riemanniană *(geo)* — Riemannian variety**;** Riemannian manifold
varietate topologică *(geo)* – topological manifold
vecinătate *(top, an)* — vicinity; neighbourhood
vector *(geo, an, alg, top)* — vector
vector aleatoriu *(t pr)* — random vector
vector alunecător *(an, geo)* — sliding vector
vector binar (ale cărui componente sunt cifre ale sistemului de numerație binar) *(mat, inf)* – binary vector
vector binar cu opt componente (*inf)* **—** eight-bit/ byte (character)
vector binar cu un număr predestinat de biți *(inf)* — word (w., wd.)
vector binar cu un număr prestabilit de componente (*inf)* — mantissa
vector binar de izolare a unor zone ale unei date *(inf)* – mask
vector caracteristic *(alg, e dif)* — characteristic vector
vector coloană *(alg)* — column-vector
vector contravariant. *(geo, an)* — contravariant vector
vector covariant *(geo, an)* — covariant vector
vector cu *m* componente (sau mai multe instrucțiuni în diferite stadii de execuție) (*inf)* – parallel processor
vector denul/ lungime nulă *(geo, e dif)* – null vector
vector de bază *(alg)* – basis vector
vector de poziție *(an, geo)* — position vector
vector de probabilitate *(t pr)* — probability vector
vector de stare *(t sist)* — state vector
vector legat *(geo)* — localized vector; bound vector
vector n-dimensional reprezentând selecția *(mat)* — sample point
vector nul *(an)* — zero vector
vector propriu (al unei matrice) (*alg)* – proper vector; eigenvector; latent vector
vector tangent (la o varietate) (*geo)* – tangent vector
vectorunitate *(geo)* — unit vector
vectori perpendiculari/ ortogonali *(alg)* – orthogonal vectors
vectorial *(geo, an, alg, top)* — vectorial

vedere *(geo)* — view
vehicul *(t g)* – carrier
ventil (*aut, el)* — throttle; valve
ventil de control *(t g, aut)* — check stop valve
ventil de interfață (între elemente de automatizare electronice și pneumatice) *(aut)* — electronics-pneumatics interface valve
ventil de închidere (*t g, aut)* — check stop valve
ventil de reducere a presiunii *(t g)* — expansion valve
ventil de reglaj *(t g)* — expansion valve
ventil de reținere *(t g)* — back-pressure valve
ventil de siguranță (pentru partea de înaltă presiune) *(t g)* – back-up valve
ventil electropneumatic *(aut)* — electropneumatic valve
ventila (a) (conținutul unei zone de date) (*inf)* — explode
ventru (al unei oscilații) (*t g)* – bulge
verb (parte a unei instrucțiuni care precizează prelucrarea efectuată prin executarea acesteia) *(inf)* – verb
verifica (a) (a controla un calcul) (*l mat)* — prove
verifica (a) (*st, an num, inf, geo, an, mat, t g)* – test; try; verify; rectify; check; calibrate; measure
verifica (a) un program (*inf)* – checkout
verificare *(mat, inf, st, an num,t g)* – check; verification; test; check-up; checkout; proof
verificare a calculelor aritmetice *(mat)* — mathematical check (ing)
verificare a claselor (în limbajul COBOL) *(inf)* — class test
verificare a toleranței *(aut)* – marginal check (ing)
verificare automată *(aut)* — automatic testing
verificare de program/ a programului *(inf)* – program (me) checking
verificare redundantă ciclică (a corectitudinii datelor recepționate într-un cod ciclic) *(inf)* — cyclic redundancy check (CRC)
veritabil — real (R)
verosimilitate *(t pr)* — likelihood
verosimilitate maximă *(st)* – maximum likelihood
versor *(geo)* — unit vector; versor
versorul binormalei *(geo)* — unit binormal
versorul normalei *(geo)* — unit normal

versorul tangentei *(geo)* — unit tangent
vertical — upright
verticalitate *(geo)* — verticality; perpendicularity
vibra (a) *(e dif)* – swing
vibrant *(edp)* — vibrating
vibrație (*e dif)* – swing; oscillation
vibrație sonoră — sound oscillation; sound vibration
vibrație transversală *(edp)* — transverse vibration
vibroregulator *(aut)* — oscillating regulator
vid *(mat)* — empty; blankness; null; void
vidare a memoriei (extragere a informației aflate în memorie) (*inf)* – storage dump
vidare a memoriei (extragere a informației din memorie în cazul abandonării execuției unui program) *(inf)* – memory dump
virgulă (care separă partea întreagă a unui număr de partea sa fracționară) *(arit, inf)* — radix point; separatrix
virgulă (zecimală) (punct care desparte întregul de fracție) (*mat)* – decimal point
virgulă binară. *(inf)* — binary point
virgulă de bază *(inf)* — radix point
virgulă deplasabilă *(inf)* — adjustable point
virgulă fixă *(aut, inf)* — fixed point; stated point
virgulă mobilă (în calcule zecimale) *(inf)* – floating decimal point; floating point
vîrf *(geo)* – apex, pl. apexes/ apices; *(mat, geo)* — centre; center
viteză (*mat, mec)* – speed; rate
viteză de autoreglare *(aut)* — inherent regulation rate
viteză de convergență *(an)* — speed of convergence
viteză de creștere *(mec)* — rate of growth
viteză de intrare/ de înregistrare (a datelor) (*inf)* – read-in rate
viteză de rotație *(mec)* — speed of rotation
viteză periferică/ circumferențială/ de rotație *(mec)* – circumferential speed
viteză spațială *(mec)* — space velocity; spatial velocity
viteză unghiulară (*mec)* – angular velocity
volum *(geo, mat, t g)* — solid space; content; volume; extent; amount; capacity
volum de calcul — computational load
volum de lucru *(inf, el)* — work load

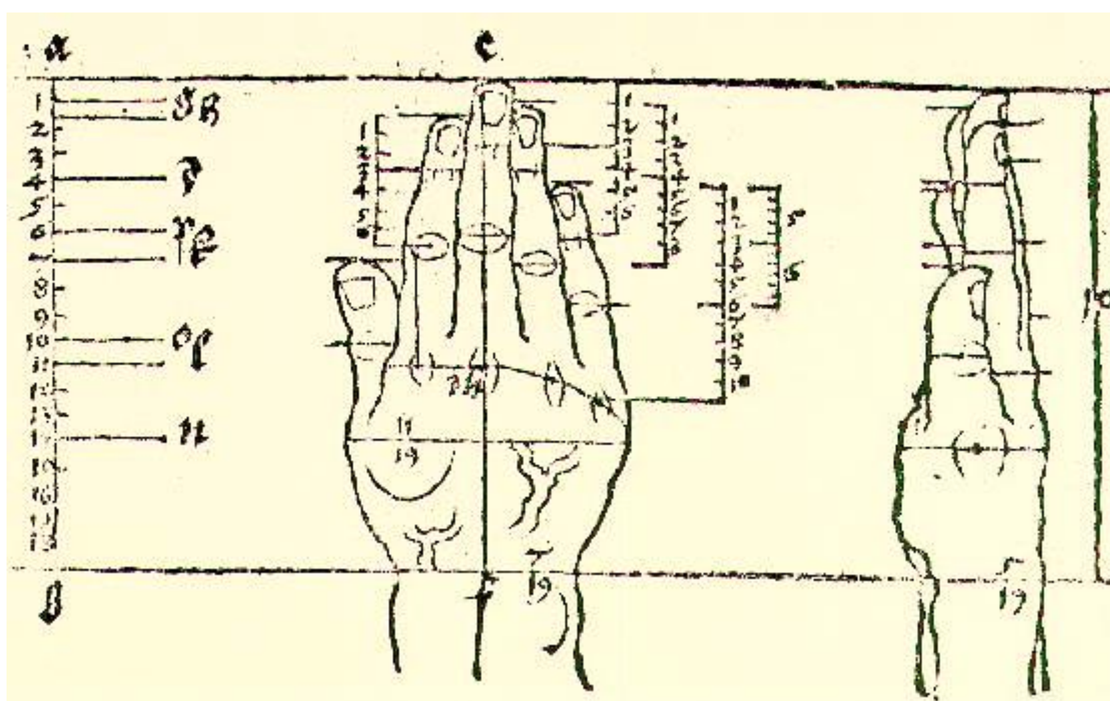

volum-control automat *(aut)* — biased automatic gain-control

volumul unui corp *(geo)* — volume of a solid

voxel (punct într-un spațiu 3-D cu coordonate numere întregi; analogul tridimensional pentru pixel) *(inf)* – voxel (Volumetric Picture Element)

Z

Albrecht Dürer

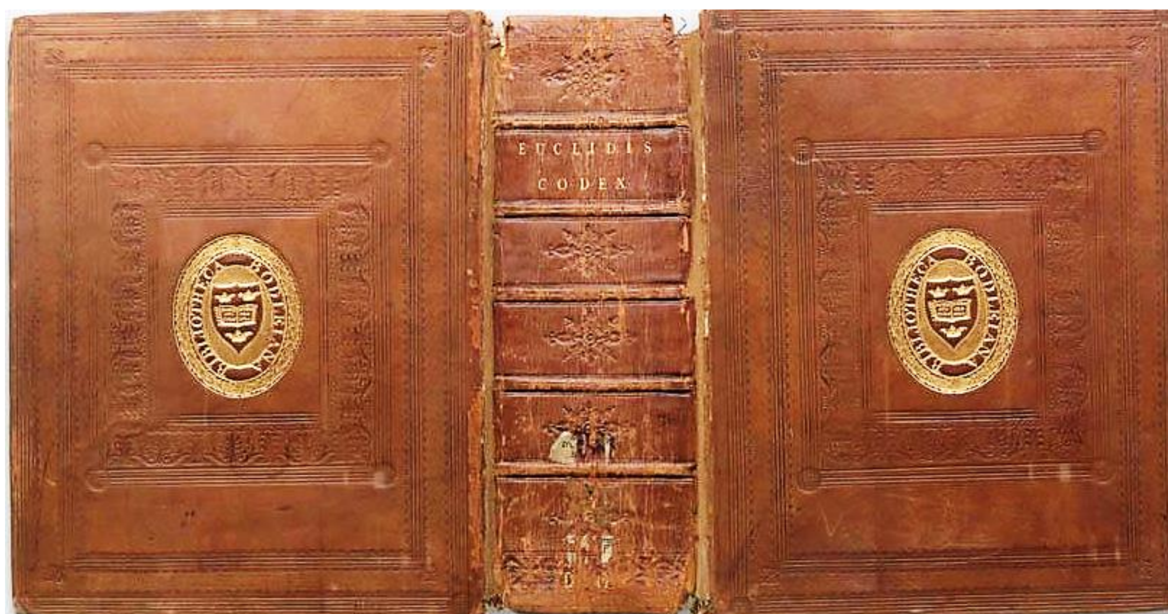
http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2016

zecimal. *(arit)* – decimal; denary
zecimală (cifră) (*mat, arit)* — decimal place; decimal
zero al unei funcții *(an)* – zero of a function
zero (*mat)* **—** zero (*pl.*zeroes/ zeros); null
zgomot (*t sist, tele)* — noise
zgomot cu repartiție normală *(t pr)* – Gaussian noise
zgomot cu spectru continuu și uniform. *(t pr, t sist)* – white noise
zgomot gaussian *(t pr)* – Gaussian noise
zguduitură *(t g)* – jog
zonă (a unei suprafețe de rotație) (*geo, mat)* — zone
zonă a instrucțiunii *(inf)* — command field
zonă a unei benzi magnetice *(inf)* – gap
zonă de ineficacitate. *(aut)* – neutral zone
zonă de insensibilitate *(aut)* — dead zone
zonă de intrare a informației (*inf)* – input buffer
zonă de lucru (a memoriei unui calculator) *(inf)* – scratch area; working area
zonă de memorie superioară (zonă de memorie aflată deasupra limitei convenționale de 640 kB) *(inf)* – upper memory area (UMA)
zonă fixă *(inf)* — fixed field
zonă limită/ periferică a recepției de televiziune (*tele)* – fringe area
zonă moartă *(tele)* — hole
zonă neprecizată (într-un fișier/ într-o înregistrare) (*inf)* – filler
zonă neutră (*el)* — neutral zone
zonă sferică (*geo)* – spherical zone; segment of (a) sphere; zone of a sphere
zonă tampon a memoriei interne (*inf)* — buffer

http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2016

Acronime

http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2016

A

a.c., AC
(alternating current) curent electric alternativ
a.e.
(almost-everywhere) aproape peste tot
A/ D
(analog (ue) to digital) analog-numeric
a/ m, A/ M
(above-mentioned) mai sus menționat
a/ or
(and/ or) și/ sau
AAC
(automatic amplitude control) reglare automată a amplitudinii
abt.
(about) aproximativ, circa; în jur (de)
abv.
(above) (ca) mai sus, (de) mai sus
ACC
(automatic chroma control) reglare automată de saturație
acc.
(according to) în conformitate cu, potrivit cu; (**account)** cont;
(accumulation, accumulated) acumulare, acumulat
ACG
(automatic control gear) mecanism cu comandă automată
ackt.
(acknowledgment) confirmare
ADC
(analog (ue)-digital converter) convertor analogic-numeric
ADES
(automatic digital encoding system) sistem de codificare digitală automată
ADP
(adapter) (circuit) adaptor/ care poate fi cuplat funcțional cu un alt circuit;
(automatic data processing) prelucrare automată a datelor

AE
(absolute error) eroare absolută
AFC
(automatic frequency control) comandă/ reglare automată a frecvenței
AGC
(automatic gain control) comandă/ reglare automată a amplificării
ALC
(automatic level control) control automat al nivelului (semnalului);
(automatic light compensation) compensare automată a luminii;
(automatic load control) reglare automată a sarcinii
ALD
(automated logic diagram) diagramă logică automată
ALGOL
(algorithmic language) limbaj de programare algoritmic (ALGOL)
Alt.
(alternate) tastă de alternare (folosită pentru generarea de noi comenzi în combinație cu alte taste, la calculatoare personale)
ALU
(arithmetic and logic unit) unitate aritmetică și logică
AM
(amplitude modulation) modulație în amplitudine
AMP
(amplifier) amplificator
AMS
(American Mathematical Society)
amt.
(amount) sumă, total
ans.
(answer) răspuns
APC
(automatic phase control) reglare automată a fazei
APD
(average propagation delay) valoare medie a întârzierii de propagare; timp mediu necesar tranzitării semnalului printr-un sistem

APL
(a programming language) limbaj de programare APL;
(average picture level) nivel mediu al semnalului video
APT
(automatic phase tracking) reglaj automat de fază pentru sincronizarea pistelor
ARMA
(auto-regressive moving average) autoregresiv și cu medie mobilă
ARP
(automatic recovery programme) program de recuperare automată
ARQ
(automatic repeat request) comandă/ reglare automată a erorii
arr.
(arrival) sosire
art.
(article) articol, clauză
ARV
(automatic recirculation valve) supapă de recirculare automată
ASCII
(American Standard Code for Information Interchange) Cod standardizat în S.U.A. pentru schimbul de informații
ASME
(American Society of Mechanical Engineers) Asociația inginerilor mecanici din S.U.A.
assn.
(association) asociație; asociere
astron.
(astronomer) astronom; **(astronomical)** astronomic; **(astronomy)** astronomie
ATM
(asynchronous transfer mode)transfer asincron de mod/ tip de undă
ATT
(attenuator) **(**circuit) atenuator
Attn., attn.
(attention) atenție; în atenția
auto.
(automatic) automatic, în mod automat

AUX
(auxiliary) auxiliar
av.
(average) (valoare) medie
AWGN
(additive white Gaussian noise) zgomot alb gaussian aditiv

B

B
(bandwidth) lărgime de bandă/ a benzii (de frecvență); bandă a frecvențelor; (**base)** bază; principiu de bază; (**battery)** baterie electrică
bal.
(balance) circuit de echilibrare
BASIC
(beginner's all-purpose symbolic instruction code) cod de instrucțiuni simbolic de uz general pentru începători, limbaj de programare BASIC
bat., batt.
(battery) baterie electrică; element galvanic
BCD
(binary coded decimal) zecimal codificat binar
BCPL
(basic combined programming language) limbaj de programare combinat pentru începători, limbaj BCPL
BCH
(Bose-Chaudhury-Hocquenghem code) cod Bose-Chaudhury-Hocquenghem
bd.
(bound) legat
BDAM
(basic direct access method) metodă de acces direct de bază
BE
(binding energy) energie de legătură
BEM
(boundary-element method) metoda elementului finit

BIBO
(bounded-input bounded-output) intrare mărginită ieșire mărginită
BIBS
(bounded-input bounded-state) intrare mărginită stare mărginită
BIOS
(basic input output system) sistem de bază pentru intrări/ ieșiri (componentă a sistemului de operare al calculatorului)
BISAM
(basic indexed sequential access method) metodă de acces secvențial indexat de bază
bit
(binary digit) cifră binară; bit (unitate de măsură a informației)
bkr.
(breaker) întrerupător; disjunctor
BOS
(basic operating system) program utilitar de gestiune a programelor sistemului
b.p.
(by-pass)șunt; derivație; ramificație // a șunta
BPAM
(basic partitioned access method) metodă de acces de bază compartimentat
BPF
(band-pass filter) filtru trece-bandă/ de bandă
BPI
(bit per inch) biți pe țol
BPS
(basic programming support) program de regrupare a programelor utilitare
b.v., BV
(book value)valoare de inventar

C

c
(centre) centru; (**chapter)** capitol; subiect; temă; (**class)** clasă; categorie; (**college)** colegiu; universitate

C

(capacitance) reactanță capacitivă; capacitate; (**capacitor)** condensator; (**central)** central; principal; (**chapter)** capitol; subiect; temă; (**circuit)** circuit; ciclu; (**count)** a număra; a calcula; a socoti // calcul

c.b.

(circuit breaking) întrerupere a circuitului

c.c.

(cubic centimeter) centimetru cub

c.cw.

(counterclockwise) sens contrar acelor de ceasornic; trigonometric

c.w., CW

(continuous wave) undă întreținută/ continuă; (**carrier wave)** undă purtătoare; (**clockwise)** în sensul acelor de ceasornic

CAD

(computer aided design) proiectare asistată de calculator

CADMAT

(computer aided design manufacture and testing) proiectare, fabricație și testare asistate de calculator

CAE

(computer aided engineering) inginerie asistată de calculator (concepție și elaborare a proiectelor, coordonare și conducere a lucrărilor de execuție)

CAEDS

(computer aided engineering design system) sistem de proiectare tehnologică asistată de calculator

CAI, CAL

(computer aided/ assisted instruction/ learning) instruire/ învățare cu ajutorul calculatorului

CAM

(computer aided manufacturing) prelucrare/ fabricație asistată de calculator

CAMAC

(computer automated monitor and control) monitorizarea și comanda automată a calculatorului

CAMS

(computer aided manufacturing system) sistem de prelucrare/ fabricație asistată de calculator

canc.
(cancellation) anulare; ștergere (a unei imprimări)
CAPP
(computer aided process planning) planificare a procesului asistată de calculator
Caps Lock
(capital letters lock) tastă care activează sau dezactivează generarea literelor majuscule/ verzale (la calculatoarele personale, procesoare de text, mașini de scris electronice)
CAQ
(computer aided quality assurance) asigurare a calității asistată de calculator
CARD
(compact automatic retrieval device) dispozitiv automat compact pentru regăsirea datelor
CAS
(control automated system) sistem de control automat
CASE
(computer aided software engineering) inginerie de soft asistată de calculator
CAT
(computer aided testing) testare asistată de calculator
cath.
(cathode) catod
CB
(circuit breaker) întrerupător; (**control board)** tablou de comandă; (**control button)** buton de comandă; (**central battery)** sistem telefonic cu baterie centrală
CBA
(circuit board assembly) ansamblu de circuit imprimat
cc.
(chapters) capitole; (**centuries)** secole
CCD
(charge-complete device) dispozitiv complet capacitiv; (**charge coupled device)** circuit cu cuplaj de sarcină
cct.
(circuit) circuit

CD
(compact disk) disc compact; (**count down)** mod de lucru al unui sistem digital de tip*numărător*
cd.
(code) cod; cifru // a codifica; a cifra; (**conductance)** conductanță; conductibilitate
CDA
(chain data address) adrese ale datelor în lanț
CD-A
(compact disk audio) disc compact audio (conținând informații înregistrate numeric)
CDF
(cumulative distribution function) funcție de repartiție cumulativă
CD-I
(compact disk-interactive) disc compact interactiv
CDMA
(code division multiple access) acces multiplu cu cod de separare
CD-ROM
(compact disk-read only memory) disc compact de stocare a informațiilor
CFIE
(combined field integral equation) ecuația integrală a câmpurilor combinate
CHDL
(computer hardware description language) limbaj de descriere a hardului
cht.
(chart) diagramă; schemă; desen; grafic; tabel
CIM
(computer integrated manufacturing) fabricație integrată cu calculatorul
cl.
(coil) bobină; spirală; spiră // a (se) înfășura; a (se) bobina
CLT
(central limit theorem) teorema limită centrală
CMA
(constant modulus algorithm) algoritmul modulului constant
CNC
(computerized numerical control) comandă numerică prin calculator integrat/ computerizată

COM
(computer output to microfilm) ieșire a calculatorului spre dispozitivul de înregistrare pe microfilm
com.
(common) punct de conectare comună a mai multor rețele
comp.
(compensation) funcție/ circuit de corectare a erorilor; (**comparator)** (circuit electronic) comparator; (**composite)** compus; complex
conn.
(connector)conector
COP
(coefficient of performance) coeficient de randament
CPA
(critical path analysis) analiză a drumului critic
CPC
(cyclic progression code) cod cu permutare ciclică
CPI
(color preference index); indice de preferință a culorii;
(cycles per instruction) cicluri pe instrucție
CPM
(critical path method) metoda drumului critic
CPS
(critical path scheduling) programare a drumului critic
cpty.
(capacity) capacitate; spațiu; volum
CPU
(central processing unit)unitate centrală de prelucrare (a datelor)
CRC
(cyclic redundancy check) verificare redundantă ciclică (a echipamentelor asistate de calculator)
CRCW
(concurrent read and concurrent write) citire și scriere simultană
CREW
(concurrent read and exclusive write) citire simultană și scriere exclusivă

crt., cur., curr.
(current) curent
CSI
(current-source inverter) invertor curent-sursă
CSIM
(capacitor start iduction motor) motor de inducție cu condensator în serie
CSR
(control and status register) registru de comandă și stare
CT
(current transformer) transformator de curent
ct.
(circuit) circuit; schemă; cerc; ciclu
ctl.
(control) control; reglare
Ctr., Ctrl., CTRL
(control)tastă de alternare (folosită pentru generarea de noi comenzi, la calculatoare personale)
CTS
(computerized typesetting system) sistem computerizat de culegere (a textelor)
CU
(count-up)mod de operare al unui sistem digital de tip *"numărător"*
cu.
(cubic) cubic
Cv.
(constant value) valoare constantă
cy.
(capacity) capacitate; putere; sarcină; (**cycle)** ciclu; perioadă

D

d
(degree) grad; (**delete)** a șterge; a elimina; (**density)** densitate
D
(differential) diferențial (ă); (**diode)** diodă; (**distance)** distanță; interval; (**drive)** comandă

d.c., DC
(digital control) comandă numerică (*inf*); **(direct coupling)** cuplaj direct/ galvanic; cuplare directă/ mecanică; (**direct current)** curent continuu
D/ A; DAC
(digital to analog converter) convertizor numeric-analogic
DCA
(dynamic channel assignment) alocare dinamică de canale
DCB
(digit control block) bloc de control digital
DCE
(data communication equipment) echipament de comunicare de date
DCP
(diagnostic control program (me)) program de control al diagnosticului
DCT
(discrete cosine transform) transformarea prin cosinus discretă
DD
(damage done) pagubă produsă; (**data definition)** definiție a datelor; (**direct drive)** acționare directă
DDC
(direct-digital control) reglare numerică directă
dec.
(decoder) decodor; decodificator de semnal
deg.
(degree) grad (unitate de unghi); ordin; rang
demod.
(demodulator) circuit/ dispozitiv de demodulare
DEMON
(decision mapping via optimum networks) luare/ trasare a deciziei prin determinarea optimului cu ajutorul metodei în rețea (drumul critic)
den.
(density) densitate
det.
(detector) detector

dev.

(development) dezvoltare; extindere; creștere; sporire; (**deviation)** deviație; (**device)** mecanism; dispozitiv; instrument; aparat

DFT

(discrete Fourier transform) transformarea Fourier discretă

di.

(diameter) diametru

dis.

(distance) distanță; interval; (**distribution)** împărțire; difuzare; repartizare; distribuire

DISAC

(digital simulated analog (ue) computer) calculator simulat analogic-numeric

dist.

(distance) distanță

div.

(divergence) divergență; creștere a amplitudinii; (**division)** divizie; (**divisor)** divizor; împărțitor; divizor de tensiune

DMA

(direct memory access) acces direct la memorie

DMUC

(decision-making under certainty) luare de decizii în condiții de certitudine

DMUR

(decision-making under risk) luare de decizii în condiții de risc

do.

(ditto, the same) idem

doc.

(document) document; act

DOR

(digital optical recording) disc optic de memorare

DOS

(disk operation system) sistem de operare cu discul (de stocare a informațiilor)

doz.

(dozen) duzină; 12 bucăți

DRAM

(dynamic random access memory) memorie dinamică cu acces aleatoriu

DS
(disk storage) memorie pe discuri; (**double sided)** (cu) ambele fețe purtătoare de informație (la discuri flexibile)
DSP
(digital signal processor) procesor numeric de semnale
DST
(discrete sine transform) transformarea prin sinus discretă
DTE
(data terminal equipment) echipament terminal de transmitere de date
DTP
(desktop-publishing) tehnoredactare computerizată
DUT
(device under test) aparat în curs de testare
DWT
(discrete wavelet transform) transformarea discretă prin ondine
DYANA
(dynamics analyser) limbaj de simulare DIANA

E

e
(electric) electric; (**electromotive)** electromotor; (**electron)** electron; (**emitter)** emitor; (**error)** eroare; greșeală
E
(energy) energie; forță; (**engineer)** inginer
e.c.
(exempli causa, for example) de exemplu
e.g.
(exempli gratia, for example) de exemplu
e.m.
(electromagnetic)electromagnetic
e.m.f.
(electromotive force)tensiune electromotoare
ea.
(each) fiecare

EAM
(electrical accounting machine) mașină electrică de calculat
EAX
(electronic automatic exchange) schimb electronic automat (de date)
EB
(emitter-base) emitor-bază
EB, EOB
(end of block) sfârșit al unui bloc de informații
EBCDIC
(extended binary coded decimal interchange code) cod zecimal codificat binar extins
EC
(electron coupling) cuplaj electronic
ECAP
(electronic circuit analysis program (me)) program pentru analizarea circuitelor electronice
ECB
(event control block) bloc de control eveniment
ECC
(error checking and correction) verificare și corectare a erorilor
ECL
(emitter coupled logic) emitor cuplat logic
EDI
(electronic data interchange) schimb electronic de date
EDP
(electronic data processing)prelucrare/ procesare electronică a datelor
EEPROM
(electrical erasable programmable read only memory) memorie programabilă numai pentru citit, cu ștergere electrică
el.
(element) element; **(elevation)** altitudine; înălțime; proiecție verticală
ELSIE
(electronic letter sorting and indicating equipment)echipament electronic pentru sortarea și indicarea literelor/ caracterelor

emp., EMP
(emphasis)accentuare/ creștere (a amplitudinii)
enc.
(encoder) circuit/ dispozitiv codor
encl., Encl.
(enclosure)anexă
ent.
(entrance) intrare; (**entry)** poziție; înregistrare; trecere pe listă; înscriere
env.
(envelope) anvelopă, semnal modulator al unui semnal modulat în amplitudine // învelitoare; înveliș
EOB, EB
(end of block) sfârșit al unui bloc de informații
EOC
(end of card) sfârșit al cartelei
EOE
(end-of-extent) sfârșit al unei zone (pe un disc de memorie)
EOF
(end of file) sfârșit al unui fișier
EOJ
(end of job) sfârșit al unui program
EPROM
(electrical programmable read only memory) memorie programabilă electric numai pentru citit
eq.
(equalizer) egalizator; (**equation)** ecuație; (**equivalent)** echivalent
er.f.
(error function)integrală a erorilor
ES
(electronic switch)comutator electronic, dispozitiv de comutare fără elemente mobile
Esc.
(escape)tastă de renunțare la meniul curent (la calculatoare personale)

ESD
(electrostatic sensitive device) dispozitiv cu sensibilitate electrostatică; (**external symbol dictionary)**dicționar de simboluri externe
EVOP
(evaluation and optimization) evaluare și optimizare; **(evolutive operations)** operații evolutive
ex.
(examined) examinat; (**exception; excepted)**excepţie; exceptat; (**executive)** executiv, cu funcţie de conducere
exc.
(excepted; except) exceptat; cu excepţia
excl.
(exclusive; excluded) exclusiv; exclus
EXOR
(exclusive OR) SAU exclusiv/ anticoincidență
exp.
(expansion) expansiune; dilatare; dezvoltare (**experiment)** experiență; experiment; (**exponential)** exponenţial
ext.
(external) extern; exterior; (**extinction)**extincţie; stingere; (**extra)** extra; în plus; suplimentar; adițional

F

f
(femto) femto (=10^{-15}); (**frequency)** frecvență
f.e.
(for example) de exemplu
f.i.
(for instance) de exemplu
f.n.
(foot note) notă/ însemnare în josul paginii; notă de subsol
f.r.e.d., FRED
(figure reading electronic device) dispozitiv electronic pentru lectura cifrelor

FA
(factory automation) automatizare a fabricației
FAC
(factor) factor; agent
FACTS
(flexible AC transmission system) sistemde transmisie AC flexibil
FCA
(fixed channel assignment) alocare de canal fixat
FCFS
(first-come first-served) primul venit primul servit (metodă de ordonare a cererilor într-un șir de așteptare)
FCM
(fuzzy cognitive map) aplicație cognitivă vagă
FCP
(file control processor) procesor de control al fișierului
FDD
(floppy disk drive) unitate de disc flexibil
FDDI
(fiber distributed data interface) interfață fibrată cu date distribuite
FDMA
(frequency division multiple access) acces multiplu cu separare a frecvențelor
FDTD
(finite difference time domain) domeniu timp cu diferențe finite/ discret
FEC
(forward error correction) corecție directă a erorii
FEM
(finite element mesh) rețea de elemente finite
FES
(finite element solver) dispozitiv pentru rezolvare prin metoda elementelor finite (în proiectarea asistată de calculator)
FET
(field-effect transistor) tranzistor cu efect de câmp
FFT
(fast Fourier transform) transformare Fourier rapidă

FH-CDMA
(frequency hopping code division multiple access) acces multiplu cu separare de cod cu salturi de frecvență
FIFO
(first-in first-out) primul intrat-primul ieșit (tehnică de manipulare a structurilor de date de tip listă/ coadă); primul venit-primul servit (disciplină în teoria așteptării)
FILO
(first-in-last-out) primul intrat-ultimul ieșit; primul venit-ultimul servit
FIR
(finite impulse response) răspuns la impuls finit
fl., FLOP
(floating point operations) operații în virgulă mobilă
FLA
(full load amperage) amperaj complet de sarcină
FM
(fast memory) memorie rapidă; **(frequency modulation)** modulație de frecvență
FM-PM
(frequency modulation-phase modulation) modulație de frecvență și de fază
FOH
(first order hold) sincronizare de ordinul întâi
FORTRAN
(formula translating system) sistem traductor de formule; limbaj de programare formal FORTRAN
fr.
(free) liber; **(frequent)** frecvent
FRC
(fifo ram controller) interfață de comandă a memoriei de tip RAM
FSA
(finite state automata) automat finit
FSM
(finite state machine) mașină cu mulțime finită de stări

G

G
(gate) poartă; (**generator)** generator
g.c.d.
(greatest common divisor) cel mai mare divizor comun
g.c.w.
(general continuous wave) undă modulată
g.l.b.
(greatest lower bound) cel mai mare minorant; margine inferioară; infimum
GDP
(geometric design processor) procesor pentru proiectarea formelor geometrice (în robotica tridimensională)
gen.
(generator) generator
GIF
(Graphics Interchange Format) format de compresie a imaginii.
GIGO
(garbage in, garbage out) eroare la intrare, eroare la ieșire
GKS
(graphical kernel system) sistem grafic de tip nucleu
GPS
(Global Positioning System) sistem de poziționare global
GPSS
(general purpose systems simulator) limbaj de programare destinat problemelor de simulare discretă
grad.
(gradient) gradient; (**graduated)** gradat
GS
(general storage) memorie generală
GSM
(Global System for Mobile Communication) Sistem global pentru comunicații cu telefoane mobile
GTO
(gate turn off) poartă întreruptă; (tiristor) bioperațional/ GTO

H

h
(hard) solid; rigid; tare (**height)** înălțime; nivel; altitudine; cotă **(high)** superior; înalt // culme; maximum **(horizontal)** orizontal; razant // orizontală **(hundred)** sută
h.f.,HF
(high frequency) înaltă frecvență
HAL
(human access language) limbaj de programare cu set de instrucțiuni foarte apropiate de limbajul natural
HBMT
(hybrid bipolar MOS thyristor) tiristor MOS bipolar hibrid
HCF
(highest common factor) cel mai mare divizor comun (c.m.m.d.c.)
HD
(heavy duty) rezistent la condiții grele de rulaj; (**high density)** densitate (de înregistrare) ridicată/ mare (la discuri flexibile)
hd.
(head) cap; principal; șef
HDD
(hard disk drive) unitate de disc fix/ dur
hdlg.
(handling) manipulare
hdw.
(hardware) elemente componente ale unui calculator electronic
HE
(heat exchange) schimb de căldură; **(high explosive)** exploziv brizant (cu mare putere de distrugere); **(horizontal equivalent)** interval între două curbe de nivel
HEMT
(hybrid microwave integrated circuit) circuit integrat hibrid cu microunde
hex.
(hexadecimal) sistem de numerație hexadecimal/ cu baza 16; **(hexagonal)** cu profil/ secțiune hexagonal (ă)
hf.
(half) jumătate; semi-

HFC
(high-frequency current) curent de înaltă frecvență
HG
(Hall generator) generator Hall; **(high grade)** de calitate superioară, de înaltă clasă
hgt., h.
(height) înălțime, nivel, cotă, altitudine
HIPO
(hierarchy plus input-process-output) metodă HIPO (de proiectare și documentare a produselor-program)
HM
(harmonic mean) medie armonică
HMA
(high memory area) zonă de memorie înaltă (la calculatoare personale)
HMM
(hidden Markov model) model Markov latent
HPA
(high-power amplifier) amplificator de putere mare
h-parameter
(hybrid parameter) parametru hibrid
HPF
(high-pass filter) filtru trece-sus
HPO
(high phase order) ordine cu mai multe faze
HQ
(high quality) calitate înaltă/ ridicată
HRC
(high rupturing capacity) capacitate înaltă de rupere
HT
(high tension) înaltă tensiune
ht.
(heat) căldură, încălzire la temperatură înaltă
HVDC
(high-voltage direct current) curent continuu de înaltă tensiune

HVS
(human visual system) sistem vizual uman
hy.
(heavy) greu, dificil, puternic

I

I
(Institute/ Institution) institut; instituție; societate
I/ O
(input/ output) intrare-ieșire (I/ I)
i./ opn.
(in operation) în funcțiune/ operare; deschis
i.e.
(id est; that is) adică
i.f., IF
(intermediate frequency) frecvență intermediară/ medie
i.l.o.
(in lieu of) în loc de
IA
(index assignment) alocarea indicilor
IBM
(International Business Machines Corporation) Societate producătoare de computere (S.U.A.)
IC
(immediate constituent) constituent nemijlocit; (**integrated circuit)** circuit integrat
ICE
(in-circuit emulator) emulator în circuit
IDP
(integrating data processing) prelucrare a datelor prin integrare
IEC
(International Electrotechnical Commission) Comisia internațională de electrotehnică

IEEE
(Institute of Electrical and Electronics Engineers) Organizația profesională a inginerilor electrotehnicieni și electroniști)
ier.
(multiplier) multiplicator; înmulțitor
iff.
(if and only if) dacă și numai dacă
IFT
(intermediate frequency transformer) transformator de frecvență intermediară
IID
(independent and identically distributed) independente și egal distribuite
IIR
(infinite impulse response) răspuns la impuls infinit
ill., illus.
(illustration) desen; ilustrație; exemplu; explicație; evidențiere
IMC
(internal model control) control cu model intern
imp.
(implement) unealtă; instrument // a executa, a realiza; a îndeplini; (**improved)** îmbunătățit; perfecționat; (**improvement)** îmbunătățire; perfecționare; (**impulse)** impuls; excitație; cantitate de mișcare; șoc
INA
(inverse Nyquist array)rețea Nyquist inversă
inc.
(included) inclus; cuprins; (**including)** inclusiv; (**incomplete)** incomplet; (**increase)** creștere; mărire; lărgire; extindere; multiplicare; (**increment)** creștere
ind.
(independent) independent; autonom; (**index)** indice; exponent; ac indicator; (**indicator)** indicator; (**industry)** industrie; ramură industrială; întreprindere
inf.
(inferior) inferior; (**information)** informație
int.
(interest) avantaj; profit; (**interior)** interior; intern; (**internal)** intern; (**international)** internațional

inv.
(invention) invenție; descoperire; (**inverter)** invertor
IOCS
(input-output control system) sistem de comandă intrare — ieșire
IPC
(integrated planning and control) planificare și control integrate; (**interprocess communication)** comunicare interprocese
IR
(current-resistance) cădere de tensiune ohmică/ în fază cu curentul; **(infrared)** infraroșu
IRCC
(International Radio Consultative Commission) Comisia internațională consultativă de radio
IRMS
(information retrieval and management system) sistem de gestionare și căutare a informației
irr.
(irregular) neregulat
ISBN
(International Standard Book Number) Sistemul internațional de clasificare și numerotare a cărților
ISDN
(integrated services digital network) rețea numerică cu servicii integrate
ISEF
(infinite symmetric exponential filter) filtru exponențial simetric infinit
ISI
(intersymbol interference) interferență intersimbol
ISO
(International Standards Organization) Organizația internațională pentru standarde
ISS
(impedance standard substrate) substrat standard de impedanță
iss.
(issue) ediție (a unei cărți); număr (al unui ziar); concluzie; rezultat; chestiune controversată

it.
(item) poziție; punct; paragraf; articol (dintr-o calculație); chestiune; articol al unei înregistrări; unitate de informație; comunicare; noutate
ITB
(inverse translation buffer) circuit tampon de translație inversă

J

j.
(jack) jac; fișă a jacului; bucșă; pârghie; cric
jct., junc.
(junction) joncțiune; legătură; punct de unire; loc;
jnt., jt.
(joint) cuplaj; legătură; racord; îmbinare; articulație
JTFA
(joint time frequency analysis) analiză extinsă timp frecvență
JTIDS
(Joint Tactical Information Distribution System) Sistem de distribuire a informațiilor tactice

K

k
(kilo-) kilo- (prefix = 10^3)
k.p.h.
(kilometre per hour) kilometru pe oră
ka.
(cathode) catod
kc.p.s., kc./ s.
(kilocycle per second)kilohertz (unitate de frecvență)
KCL
(Kirchhoff's current law) legea intensității a lui Kirchhoff
KD
(knock down) a demonta; a reduce; a micșora
KE

(kinetic energy) energie cinetică
kilo., kil.
(kilometre) kilometru; (**kilogram, kilogramme)** kilogram (unitate de masă în sistemul MKS)
KP
(key point) punct cheie
KVL
(Kirchhoff's voltage law) legea tensiunii a lui Kirchhoff

L

l
(law) lege, regulă, regulament; (**left)** stâng, din stânga; (**length)** lungime, distanță, măsură; (**line)** linie, șir, instrucțiune; (**link)** verigă, element de legătură; (**low)** jos, scăzut, mic
l.c.d.; LCD
(liquid crystal display) panou de afișare cu cristale lichide; (**lowest common denominator)** cel mai mic numitor comun
l.c.m.; LCM
(lowest/ least common multiple) cel mai mic multiplu comun
l.f.; LF
(low frequency) frecvență joasă, audiofrecvență
l.h.
(left hand) stâng, de stânga, cu filet stânga
l.s.
(left side) partea stângă
l.u.b.
(least upper bound) margine superioară; supremum, cel mai mic majorant
l/ 0
binar (l/ 0)
lab.
(laboratory) laborator

LAN
(line-area-network) rețea liniară; (**local area network)** rețea (de calculatoare) locală
LAOS
(light amplifying optical switch)comutator optic amplificator de lumină
laser
(light amplification by stimulated emission of radiation) laser, amplificare a luminii prin emisie stimulată a radiației
lat.
(lateral) lateral, secundar
LC
(inductance-capacitance) (circuit) inductanță-capacitate/ LC
LED
(light emitting diode) diodă emițătoare de lumină
LET
(linear energy transfer) transfer de energie pe unitatea de lungime
LFSR
(linear-feedback shift register) registru de translație cu reacție liniară
lg.
(long) lung, îndelungat
lg.; lge.
(large) larg, mare, extins
lgth.
(length) lungime, distanță, măsură
LIFO
(last-in first-out) ultimul venit-primul servit (tehnică de manipulare a structurilor de date de tip stivă)
lim.
(limiter) (circuit) limitator
lin.
(lineal) ereditar, succesoral; (**linear)** liniar; (**linearity)** liniaritate
LIPS
(logical interferences per second)interferențe logice (executate) pe secundă

LISN
(line impedance stabilization network) rețea de stabilizare a impedanței circuitului
LISP
(language for interactive structurate programming) limbaj de programare structurată și interactivă**; (list processing)** prelucrare (a datelor) cu liste; limbaj de programare pentru prelucrarea datelor reprezentate prin liste
ll.
(lines) linii, gradații
LLD
(low level detector) detector (de semnale) de nivel mic
LLSE
(linear least square estimator) estimator liniar cu cele mai mici pătrate
LMS
(least mean square) cea mai mică medie pătrată
LNA
(low noise amplifier)amplificator de semnal de nivel redus
LOB
(line of balance) linie de echilibru (metodă de analiză în rețea)
loc.
(local) local; (**location)** locație
LPE
(low-pass equivalent) echivalent *trece-jos*
LPF
(low pass filter) filtru *trece-jos*
LPT
(line printer) interfață paralelă pentru cuplarea imprimantei (la calculatoare personale)
LQ
(linear quadratic) liniar pătratic
LR
(inductance-resistance) (circuit) rezistență-inductanță/ LR; (**long-range)** cu rază mare de acțiune, cu parcurs lung; (**low-radiation)** (cu) radiație redusă (despre monitoare)

LS
(least squares) cele mai mici pătrate
LSB
(least significant bit) cel mai mic bit semnificativ, cea mai mică valoare a datelor prelucrate de un calculator; (**lower sideband)** bandă inferioară (la modulația de amplitudine
LSI
(large scale integration) integrare pe scară mare; integrare largă (în microelectronică); (**linear shift invariant)** liniar și invariant la translație
LT
(low tension) joasă tensiune
LTI
(linear time invariant) liniar și staționar
LTR
(letter) literă (la calculator)

M

M
(male connector) (conector cu) fișă; (**meter)** contor, metru
m.
(medium) (cifră) medie; valoare medie
m.m.f., MMF
(magnetomotive force)tensiune magnetomotoare
MAC
(mathematical autocode) autocod pentru soluționarea problemelor matematice și științifice; (**multiplexed analogue components)** componente analogice multiplexate
mach.
(machine (ry))mașini, utilaje
macro.
(macrodefinition) macrodefiniție, porțiune a unui program care descrie elementele unei substituiri (la calculatoare)

MAD
(multi-aperture device) dispozitiv cu fante multiple; (**mutual assured destruction)** distrugere/ ștergere a unui descriptor asigurată mutual
mag.
(magnetic) magnetic; (**magnitude)** mărime, dimensiune, amplitudine
magamp.
(magnetic amplifier) amplificatory magnetic, transductor
MAP
(maximum aposteriori estimator) estimator aposteriori maximal
marg.
(margin) marjă; (**marginal)** marginal
MASS
(multiple accesssequential selection) selecție succesivă de acces multiplu
mat.
(material) material, substanță
mat., math
(mathematics) matematică, matematici
MathCAD
(mathematical computer aided design) program matematic orientat pe prelucrare matematică, reprezentare grafică și lucru cu textul
MAU
(media access unit) unitate de acces la suportul de date; (**multistation access unit)** unitate de acces la mai multe stații de calcul
max.
(maximum) maximum; maxim
MB
(megabyte) megaoctet, 1 048 576 octeți
MBF
(modulator band filter) filtru de bandă al modulatorului
MBM
(magnetic bubble memory) memorie cu bule magnetice/ cu zone magnetice mobile
mc., MC
(machine) mașină; dispozitiv, mecanism

MCM
(Monte Carlo method) metoda Monte Carlo
MCT
(metal-oxide semiconductor controlled thyristor) tiristor controlat cu semiconductor metal-oxid
MCW
(modulated continuous wave) undă întreținută modulată
MDA
(motor drive amplifier) amplificator/ circuit electronic de comandă a motorului; (**monochrome display adapter)** standard pentru afișarea pe ecran a caracterelor codului ASCH
MDR
(memory data register) registru de date al memoriei
MDS
(maximum distance separable) separabil cu distanță maximă
MDT
(mobile data terminal) terminal de date mobil
meas.
(measure) criteriu, limită, divizor, unitate de măsură, măsură, mărime, dimensiune, proporție, volum, capacitate
mech.
(mechanic) mecanic; (**mechanical)** (în mod) mecanic, automat; (**mechanics)** mecanică; **(mechanism)** mecanism, aparat
MEMS
(microelectromechanical system) sistem microelectromecanic
MF
(medium frequency) frecvență medie
MFD
(maximally flat delay) întârziere maximală orizontală
mfd.
(manufactured) fabricat, produs
mfg.
(manufacturing)industrial, de fabricație
MFIE
(**magnetic field integral equation)** ecuația integrală a câmpului magnetic

MFLOP
(megaflop) megaflop
Mflop/ s, MFLOP/ s, MFLOPS
(million floating point operations per second) milioane de operații în virgulă mobilă pe secundă (pentru măsurarea vitezei de calcul, în informatică)
MFR
(metal film resistor) rezistor cu peliculă metalică
mfr.
(manufacture) fabricare, produs, industrie; **(manufacturer)** fabricant, industriaș
mi.
(minor) minor, mic, neînsemnat // propoziție/ premiză minoră; **(minute)** minut, minută (notă, proces verbal)
mic.
(microphone) microfon
MIDI
(musical instruments digital interface) interfață standardizată pentru conectarea la calculator a aparatelor de electronică muzicală
MIMD
(multiple instruction-multiple data stream) fluxuri multiple de instrucțiuni-fluxuri multiple de date (caracteristică a calculatoarelor)
min.
(minimum) minim (um), valoare minimă // minimal, foarte mic; **(minor)**minor, neînsemnat; (**minute)** minut, minută, notă, proces verbal // detaliat, minuscul
MIPS
(millions of instructions per second)milioane de instrucțiuni pe secundă (unitate pentru măsurarea vitezei de prelucrare a unui calculator)
MIS
(management information system)sistem informatic de gestiune; sistem de gestionare a informațiilor
MISD
(multiple instruction-single data stream)fluxuri multiple de instrucțiuni-flux unic de date (caracteristică a calculatoarelor)
MISO
(multiple/ multi-input single-output) cu mai multe intrări și o singură ieșire

ML
(maximum likelihood) verosimilitate maximă
MMI
(man-machine interface)interfață om-mașină (interfață între utilizatorul uman și calculator)
MMS
(module management system)sistem de gestionare a modulelor (unui sistem de calcul)
MMU
(memory management unit)unitate de gestionare a memoriei
MMV; monomulti
(monostable multivibrator)multivibrator monostabil
mod.
(modified) modificat; **(modulation)** modulație; **(modulator)** modulator
MODEM
(modulator-demodulator)modulator-demodulator (dispozitiv utilizat pentru comunicarea la distanță între două echipamente)
MODI
(modified distribution)distribuire modificată (în programarea liniară)
MOL
(machine-oriented language) limbaj orientat pe mașină; **(maximum output level)** nivel maxim de ieșire
mole-com
(molecular computer)calculator molecular (utilizat în sateliții artificiali)
MOM
(method of moments) metoda momentelor
mon.
(monitor) monitor de imagine, aparat de reglare/ de control
MOS
(management operating system) sistem de funcționare a conducerii; **(metal-oxide-semiconductor)** semiconductor cu oxid metallic; (**mean opinion score)** scor mediu al opiniilor
MOSFET
(metal-oxide semiconductor field-effect thyristor) tiristor semiconductor metal-oxid cu efect de câmp

MPC
(multifunction peripheral controller) control multifuncțional al dispozitivelor periferice; **(multimedia personal computer)** standard care stabilește nivelul de performanță minim al componentelor unui sistem multimedia
mpx., mux.
(multiplex) multiplexare; **(multiplexer)**multiplexor
MRF
(Markov random field) câmp Markov (proces Markov bidimensional)
MRI
(magnetic resonance imaging) formare de imagine prin rezonanță magnetică
MS, M/ S
(magnetic focus/ static deflection) focalizare magnetică; **(margin of safety)**limită/ margine de siguranță
MSAU, MAU
(multistation access unit)unitate de acces la mai multe stații de calcul
MSB
(most significant bit) cel mai semnificativ bit, valoare maximă a unei date prelucrate într-un program de calculator, primul bit din partea stângă a unui octet sau a unui șir binar
MSC
(magnitude squared coherence)coerența pătrată a amplitudinii
MS-DOS
(Microsoft-disk operating system)sistem de operare destinat gestionării resurselor software și hardware ale microcalculatoarelor de tip IBM PC (XT și AT), produs de firma Microsoft (S.U.A.)
MSE
(mean square error) eroare medie pătratică
MSF
(medium standard frequency) frecvență medie standard
MSG
(maximum stable gain) amplificare stabilă maximală
MSI
(medium scale integrated (circuit)) (circuit) integrat pe scară medie; **(medium scale integration)** integrare pe scară medie, metodă de realizare a circuitelor integrate semiconductoare cu 10-100 circuite logice

msmt., mst.
(measurement)măsură, măsurătoare
MTBF
(mean time between failures)timp mediu între defectări, medie a timpilor de funcționare
MTF
(modulation transfer function)funcție de transfer a modulației
MTTR
(mean time to repair) timpul mediu de reparație
mu
(μ factor) factor de amplificare
MUF
(maximum usable frequency)frecvență limită superioară
mult.
(multiple) multiplu; **(multiplied)**multiplicat
MUSIC
(multiple signal classification) clasificarea semnalelor multiple
mut.
(mutilated) mutilate, cu părți lipsă; **(muting)** blocare a căii de sunet a unui receptor tv; (**mutual)** mutual, reciproc
mux., mpx.
(multiplex) multiplexare; **(multiplexer)** multiplexor
MV
(medium voltage) tensiune medie (**multi-variable)** multivariabil
MVS
(multiple virtual storage) memorie virtuală multiplă
MW
(medium wave) undă medie
mxd.
(mixed) amestecat

N

N
(normal) normal, corespunzător, perpendicular

n., N
(negative) negativ; (**neuter)** neutru; (**number)** cifră, număr
n./ k.
(not known, unknown) necunoscut
NAND, NOT AND
(negative-AND) NU-ȘI, ȘI-negat
NAND-NOR
(negative AND-not OR) NU-ȘI – NU-SAU, ȘI-SAU negat
NBI|
(narrow-band interference) interferență de bandă îngustă
NC, N/ C
(Norton Commander) mediu de programe al corporației SYMANTEC; (**not connected)** neconectat; (**numerical control/ command)** comandă numerică
NCL
(network control/ command language) limbaj de control/ de verificare/ de comandă/ de gestionare a unei rețele de calculatoare
NCP
(network control program (me))program de gestionare/ de comandă a unei rețele de calculatoare
NDIS
(network device interface specification) documentație referitoare la interfața dispozitivelor unei rețele de calculatoare**; (network drivers interface standard)** standard prvind interfața elementelor de acționare ale unei rețele de calculatoare
NED
(New/ Oxford English Dictionary) Dicționarul limbii engleze moderne editat la Oxford
neg., n.
(negative) negativ
NEITHER-NOR
(neither-not OR) NICI-NICI
NFB
(negative feedback)reacție negativă
NFS
(network file system) sistem de fișiere al unei rețele de calculatoare

NFT
(network file transfer) transfer de fișiere ale unei rețele de calculatoare
NIC
(network interface card) cartelă de interfață a unei rețele de calculatoare
Ni-Cd
(nickel-cadmium) (acumulator cu) nichel-cadmiu
NLN
(non-linear) neliniar; de grad mai mare decât unu
NMOS
(negative-channel metal-oxide-semiconductor) semiconductor MOS cu canal conductor negativ/ dopat cu electroni
NO
(normally open) (contact) normal deschis
no., No.
(number) număr, cifră
nom.
(nominal) nominal
NOR, NOT-OR
(negative OR)NU-SAU, SAU negat
nor., N
(normal) normal, corespunzător, perpendicular
NOR-NAND
(not OR-negative AND) NU-SAU – NU-ȘI, SAU-ȘI negat
NOS
(network operating system) sistem de operare al unei rețele de calculatoare
NOT A
(negative A) NU A, A negat
NOT AND, NAND
(negative AND)NU-ȘI, ȘI negat
NOT OR, NOR
(negative OR) NU-SAU, SAU negat
not.
(notice) notă, informație, aviz, anunț, avertisment, înștiințare
NPO
(negative-positive-zero) negativ-pozitiv-zero

NPR
(noise power ratio) puterea nominală a zgomotului
NTC
(network time constant) constanta de timp a rețelei
ntfy.
(notify)a notifica, a anunța, a înștiința, a avertiza
NU
(Norton utilities)utilitare NORTON, utilitare care permit explorarea/ modificarea conținutului mediilor magnetice
num.
(number) număr, cifră; **(numeral)** aritmetic, numeric, cifric // număr, cifră, numeral
NVR
(no-voltage release) deconectare automată la căderea tensiunii; (**non volatile random-access memory)** memorie cu acces aleatoriu în care informațiile rămân memorate și după deconectarea calculatorului de la rețea
NVRAM
(non volatile random-access memory) memorie nevolatilă cu acces aleatoriu
NVT
(network virtual terminal) terminal virtual al unei rețele de calculatoare

O

0
(binary zero) zero binar
o
(off) afară, deschis, întrerupt; (**only)** numai // unic, singur; (**over)** supra, peste
o., O
(order) comandă, instrucțiune, ordin
o.c.
(open circuit) circuit deschis; (**out-current)** (mers) în gol
o.l.
(overload) supraîncărcare, suprasarcină
obj
(object) obiect, obiectiv; (**objection)** obiecție; (**objective)**obiectiv, real, concret

oc., Oc.
(overcharge) suprasarcină; (**overcharged)** supraîncărcat
OCC
(one-cycle control) control cu un ciclu
OCR
(optical character recognition) recunoaștere optică a caracterelor, soft cu care un format grafic este transformat într-un format text
OFD
(optimum free distance) distanță liberă maximă
OLE
(object linking and embedding) "legare și includere a obiectelor", set extensibil de protocoale de comunicație între aplicații (pentru calculatoare) (**optical logical etalon)** etalon logic optic
one/ zero
(1/ 0 signal) (semnal) binar
O-O
(object oriented) orientat pe obiect
OOO
(out of order) dereglat, deranjat, scos din funcțiune, defect
OOP
(object-oriented program (m)ing) programare orientată pe obiecte
op.
(operation) operație, acțiune, acționare, punere în funcțiune; (**opposite)** opus, invers, contrar
OPAMP
(operational amplifier) amplificator operațional
opp.
(opposed) opus, invers, contrar; (**opposite)** opus, invers, contrar
opr.
(operator) operator, lucrător
OPT
(optical potential transformer) transformator optic de tensiune
OR
(operational research) cercetare operațională

ord.
(ordinary) simplu, obișnuit, comun
orig.
(origin) origine, punct zero/ inițial; (**original)** original, prim, exemplar; (**originally)** inițial, la origine
OS
(operating system) sistem de exploatare/ de operare/ de comandă a executării programelor
OSAK
(open systems applications kernel) nucleu de aplicații ale unor sisteme deschise (inerconectate)
OSC
(oscillator) oscilator, circuit electronic generator de semnale cu o anumită frecvență
OSD
(on screen display) afișare pe ecran
OSF
(open software foundation) fundamentare a unui software deschis
OSI
(open system interconnecting) model de referință utilizabil pentru simplificarea schimbului de date
OSPF
(open shortest path first) cel mai scurt traseu principal deschis (într-o rețea de calculatoare)
OST
(open systems interconnections) interconectare de sisteme în buclă deschisă
OTP
(one-time programmable) programabil cu un timp
OV
(overvoltage) supratensiune

P

p., P
(power) putere; (**pressure)** presiune

p.c., pct.
(per cent) procent, la sută, %
PA
(power amplifier/ booster) amplificator de putere
PAC
(personal access code) cod personal de acces (la un calculator)
PAL
(phase alternate line) fază alternantă pe linie
PAM
(pulse amplitude modulation) modulație de amplitudine a impulsurilor
par.
(paragraph) paragraf; (**parallel)** paralel // paralelă
pat.
(patent), brevet; (**patented)** patentat; (**pattern)** mostră, model
PC
(personal computer) calculator personal, (**printed circuit)** circuit imprimat, (**program (me) counter)** numărător de program, registru de control
PCA
(principal component analysis) analiza componentei principale
PCI
(peripheral component interconnect) interconectare a componentelor periferice
PCM
(pulse-code modulation) modulație de impulsuri codificate, (**phase coded modulation)** modulație de faze codificate
PCN
(personal communication network) rețea personală de telecomunicații
PCS
(personal communication services) servicii personale de telecomunicații
PCTools
(personal computer tools) utilitar existent pe calculatoarele personale sub sistemul de operare DOS
PD
(proportional – derivative/ differential) proporțional — diferențial
PDC
(personal digital cellular) celular numeric/ digital personal

PDF
(probability density function) densitate de probabilitate
PDMA
(polarization division multiple access) acces multiplu cu separare a polarizării
PDP
(piecewise deterministic process) proces deterministic pe porțiuni
PE
(potential energy) energie potențială/ acumulată, (**processing element)** element de transformare/ procesare (**probable error)** eroare probabilă
PEC
(perfect electric conductor) conducător perfect de electricitate
per.
(period) perioadă, ciclu, durată, timp
PERT
(programme evaluation and review technique) metodă de evaluare și revizuire în mers a programelor; metodă de determinare a drumului critic/ de conducere a proiectelor de cercetare
PET
(position emission tomography) tomografie cu emisie de poziție
PFM
(pulse-frequency/ —rate modulation) modulație de frecvență a impulsurilor
PFN
(pulse forming network) rețea generatoare de impulsuri
PGA
(professional graphics adapter) adaptor grafic profesional (la calculatoare)
ph.
(phase) fază
PI
(power input) putere cerută/ absorbită, (**proportional-integral)** proporțional-integral
PID
(proportional-integral-derivative/ differential) proporțional-integral-diferențial
PIF
(programme information file) fișier special care conține setări ce anunță cum să fie executate unele aplicații

PL 1
(programming language 1) limbaj de programare procedural de nivel înalt destinat rezolvării unor probleme dintr-o gamă largă de aplicații
PLA
(programmable logic array) rețea logică programabilă
PLAN
(problem language analyzer) generator și analizor de limbaj
PLC
(programmable logic controller) controler logic programabil, (**power line carrier)** purtătoare de informațiepe linie de curenți tari
PLD
(programmable logic device) dispozitiv logic programabil
PLL
(phase-locked loop) buclă închisă de fază
PM
(phase modulation) modulație de fază, (**permanent magnet)** magnet permanent
PMU
(power monitoring unit) bloc de monitorizare de putere
PN
(pseudo-noise) zgomot fals
pot.
(potential)potențial
POWER
(performance optimized with enhanced risk) tehnologie IBM de executare a procesoarelor
pp.
(pages) pagini (le)
prob.
(probable) probabil, presupus; (**problem)** problemă
proc.
(proceeding) procedeu; (**process)** proces, prelucrare
PROLOG
(program (m)ing logic) limbaj de programare descriptiv netradițional utilizabil în special la realizarea sistemelor expert

PSC
(permanent split-capacitor) condensator conectat permanent
PSDN
(packet switched data network) rețea de calculatoare cu comutarea pachetelor de date
PSF
(point spread function) răspuns la impuls multidimensional
PSU
(power supply unit) bloc de alimentare de la rețea
PSW
(program (me) status word) cuvânt de stare al unui program
PT
(potential transformer) transformator de tensiune
PWM
(pulse-width modulation) modulație în lățime a impulsului
PWR
(power) putere

Q

QAM
(quadrature amplitude modulation) modulație în amplitudine cu defazare la 90^0
QIAM
(queued indexed access memory) metodă de acces indexat cu rând de așteptare
QISAM
(queued indexed sequential access method) metodă de acces indexat secvențial, cu rând de așteptare
QOS
(quality of service) calitatea serviciului
qt.
(quantity) cantitate; mărime; mulțime
ques., q.
(question) întrebare; problemă

R

r

(range) domeniu; (**ratio)** coeficient, raport, relație, proporție; (**regular)** regulat, normal, curent, uniform; (**residue)** rest, reziduu; (**right)** drept

R

(real) real, adevărat, original; (**resistor)** rezistență electrică, rezistor

R&D

(research and development) cercetare și dezvoltare

r., R

(radius) rază, distanță

r.c.

(remote control) telecomandă, control de la distanță

r.m.s.

(root mean square) medie pătratică, valoare efectivă

RA

(resistor array) rețea/ matrice de rezistoare

rad.

(radical) radical; **(radio)** radiodifuziune, radiorecepție; (**radius)** rază, distanță; (**radix)** bază (a unui sistem de numerație etc.)

RADAR

(radio detecting and ranging) radiolocator, radar, radiolocație, reperare prin radio

RAM

(random access memory) memorie cu acces aleatoriu/ imediat/ direct

RBC

(radiation boundary conditions) condiții la frontieră de radiație (la infinit)

RC

(resistance-capacitance) rezistență-capacitate

RCD

(resistance-capacitance-diode) rezistență-capacitate-diodă

RCT

(resistance-capacitance-transistor) rezistență-capacitate-tranzistor; (**reverse conducting thyristor)** tiristor invers conductor

RDSL

(rate-adaptive digital subscriber line) linie telefonică digitală de abonat cu viteză

adaptivă

rect.

(rectangle) dreptunghi; (**rectangular)** dreptunghiular

reg.

(region) regiune; (**register)** registru; (**regular)** regulat; (**regulation)** reglare

REG, reg.

(regulated) controlat, ajustat, (etaj de alimentare) cu tensiunea de ieșire stabilizată

REMCON

(remote control) telecomandă, control de la distanță

REPROM

(reprogrammable read only memory) memorie reprogramabilă (memorie permanentă al cărei conținut poate fi reprogramat de beneficiar)

res.

(research) cercetare, studiu; (**reserve)** rezervă; (**residue)** rest, reziduu

ret.

(retard) întârziere; (**return)** retur, schimb, beneficiu

RF

(radio frequency) frecvență radio

RFI

(radio frequency interference) interferență de frecvențe radio

RFIC

(radio frequency integrated circuit) circuit integrat pentru frecvențe radio

RISC

(reduced instruction set computer processor) calculator cu listă redusă de instrucțiuni

RMS

(root-mean-squared error) eroare medie pătratică

rnd., rd.

(round) rotund, sferic, aproximativ, cerc, circumferință

ROM

(read only memory) memorie programabilă numai pentru citire, memorie permanentă

RSFF

(RS flip-flop) multivibrator stabil RS (tip de circuit electronic de comutare)

RSGNN

(recursive self-generating neural network) rețea neurală recursivă autogeneratoare

RSSI

(received signal strength indicator) indicator al intensității semnalului recepționat

rst., RST

(reset) resetare, ștergere, aducere în starea inițială (a unui calculator, circuit logic etc)

RT

(receive-transmit) receptor-emițător

rt.

(right) drept, perpendicular

RTL

(real time language) limbaj în timp real (pentru programarea aplicațiilor)

RTU

(remote terminal unit) unitate terminal cu telecomandă/ comandă de la distanță

S

s.

(second) secundă; de calitate inferioară, secundar; (**section)** secțiune, parte, secție, paragraf, capitol; (**see)**vezi; (**semi)** semi, jumătate; (**series)** serie

S

(search) căutare-redare; (**signal)** semnal; (**source)** sursă

s.a.

(sectional area) suprafață a secțiunii transversale, secțiune transversală

SAA

(system application architecture) set de standarde (pentru interfețe utilizator, interfețe software, protocoale de comunicare etc) introdus de firma IBM

SAS

(single-attachment station) stație de conectare cu atașare singulară (în rețelele de calculatoare)

SAW

(saw-tooth waveform) impuls în dinți de ferăstrău; (**surface acoustic wave)** undă acustică de suprafață

SBY

(stand-by)de rezervă, auxiliar, stare de așteptare, a fi gata (de emisie), a rămâne (pe recepție)

sc.

(scale) scală; (**science)**știință, îndemânare; (**scientific)**științific; (**screw)**șurub

SCADA

(supervisory control and data acquisition system) sistem teleinformațional și de teleconducere a instalațiilor

sci., sc.

(science) știință; (**scientific)**științific

scl.

(scale) scală

SCL

(system control language) limbaj de control al sistemului, limbaj de comandă

SCP

(switch control processor) procesor pentru comanda comutărilor; (**service control point)** punct de control al serviciilor

SCSI

(small computer systems interconnect) interconectare a unor sisteme de calcul mici; (**small computer system interface)** standard de interfață pentru sisteme mici de calculatoare

sd.

(sound) sunet, zgomot

SD

(standard density) densitate standard (de stocare a informației pe discuri flexibile)

SDLC

(synchronous data link control) control al legăturii datelor sincrone (protocol de comunicație pe o linie sincronă)

sec.

(secant)secant; secantă; (**second)**secundă; de calitate inferioară; (**secondary)** secundar, suplimentar; (**section)** secțiune, segment, parte, secție, profil, paragraf, capitol

SECAM
(séquentiel couleur à mémoire, sequential colo (u)r and memory) culoare transmisă secvențial cu memorie, sistem de televiziune în culori cu 625 linii dezvoltat în Franța
sect., sec., s.
(section) secțiune, segment, parte, secție, paragraf, capitol
sel.
(selected) ales, selectat, selecționat, sortat, triat; (**selection)** selecționare, selectare, selecție, triere, sortare
seq.
(sequel) urmare, continuare, consecință, rezultat; (**sequentes, sequentia)** următorii, următoarele
ser.
(serial) în serie, succesiv, la rând, serial; (**series)** serie; (**service)** service, întreținere, exploatare, serviciu, regim
servo.
(servo-circuit) servocircuit, circuit folosit pentru controlul funcțiunilor; (**servo-mechanism, servo-unit)** servomecanism
S-expression
(symbolic expression) expresie S (utilizată pentru reprezentarea textuală a listelor unidirecționale), expresie simbolică
SF
(source follower (circuit)) repetor pe emitor, circuit electronic cu ieșire pe electrodul-sursă
SFT
(system fault tolerance) sistem tolerant la defecte, metodă de menținere a funcționalității unui sistem în condițiile defectării unor părți ale acestuia
sgl.
(single) singular, singur, unic, individual, separat
sig., Sig.
(signal) semnal, indicator, semnalizator; (**signature)** semnătură, fasciculă, signatură
SIMD
(single instruction – multiple data) o singură instrucțiune – fluxuri multiple de date (caracteristică a calculatoarelor)

SIMM
(single in-line memory module) circuit de memorie pentru dispozitive logice individuale (module)
SIMULA
(simulation language) limbaj de programare pentru simularea sistemelor discrete
SIO
(start input/ output) instrucțiune de pornire a dispozitivului de intrări/ ieșiri
SIP
(single in-line package) tablou unic de circuite de calculator asamblate logic
SISD
(single instruction – single data) o singură instrucțiune – flux unic de date (caracteristică a calculatoarelor)
SISO
(single input – single output) (sistem) cu o intrare și o ieșire
SMP
(symmetric multiprocessing) multiprelucrare simetrică (într-un sistem care conține mai multe procesoare cu o memorie comună)
SN, S/ N
(signal to noise ratio) raport semnal/ zgomot
SNA
(system network architecture) protocol care permite conectarea în rețea a mai multor generații și tipuri de calculatoare
SNMP
(simple network management protocol) protocol simplu de gestionare a unei rețele de calculatoare
SOL
(solenoid) solenoid, bobină cilindrică fără miez feromagnetic
SPARC
(Sun parallel architecture) arhitectură paralelă Sun (structură eficientă, prin optimizarea setului de instrucțiuni); (**scaled processor architecture)** arhitectură cu procesor demultiplicat
SPD
(software product description) descriere a unui produs program

spec.
(special) special, particular, determinant; (**specially)** în mod special; (**specification)** specificație; (**specified)** specificat

SPG
(system program (me) generator) macroprocesor conceput pentru implementareatranslatoarelor limbajelor de programare

SPS
(serial-parallel-serial) serie-paralel-serie (mod de conectare a circuitelor electronice)

SPX
(sequenced packet exchange) protocol de comunicații în rețea utilizat pentru accesul la fișier, pentru transferul datelor și pentru verificarea transmiterii

sq.
(sequence) secvență, succesiune, șir; **(square)** pătrat

SQL
(standard/ structured query language) limbaj pentru interogarea bazelor de date relaționale

SQUID
(superconducting quantum interference device) dispozitiv supraconductor cu interferență cuantică

SRAM
(static random-access memory) memorie statică cu acces aleatoriu

SRDB
(system registration database) bază de date de înregistrare la nivel de sistem

SSB
(single sideband) bandă laterală unică (la transmiterea semnalelor)

SSG
(sync signal generator) circuit de control al semnalelor folosite la baleiaj (în tv.)

SSI
(small-scale integrated) (circuit) integrat pe scară redusă; (**small scale integration)** integrare pe scară redusă

SSSC
(single-sideband suppressed-carrier system) sistem (de emisie) cu bandă laterală unică și suprimarea undei purtătoare

ST
(synchronous transmission) transmisie sincronă a datelor
sta.
(stationary) staționar; **(stator)** stator
std.
(standard) standard
s.u.
(servo unit) servomechanism; **(set-up)** organigramă a programului
sub.
(subscript) index, indice (inferior)
subj.
(subject) subiect, temă, materie de studiu, specialitate
subst.
(substitute) înlocuitor, surogat, (piesă de) schimb
sum.
(summation) sumare, totalizare
super.
(superior) superior
supp., suppl., sup.
(supplement) anexă, apendice; **(supplementary)** suplimentar, adițional
supr.
(supreme) suprem, extrem, critic
sur.
(surplus) surplus, excedent; **(survey)** studiu, cercetare, expertiză; **(surveyor)** controlor, supraveghetor, inspector, geometru
SVC
(supervisor call) apel supervisor; **(switched virtual circuit)** circuit virtual comutat
SW
(short wave) undă scurtă; **(switch)** element de comutare
swbd.
(switchboard) tablou de distribuție/ de măsurare și control, pupitru de comandă
sy.
(survey) studiu, cercetare, expertiză, inspectare
SYSCON
(system control) sistem (de circuite) de control

syst.
(system) sistem, rețea, metodă de organizare
SIMD
(single-instruction stream, multiple-data stream) flux unic de instrucțiuni, flux multiplu de date
SISD
(single-instruction stream, single-data stream) flux unic de instrucțiuni, flux unic de date
SDMA
(space division multiple access) acces multiplu cu divizare a spațiului
SAM
(standard additive model) model standard aditiv
SCA
(station control error) eroare a instalației de transmis comenzi
SWE
(Schrödinger wave equation) ecuația undelor a lui Schrödinger
SDH
(synchronous digital hierarchy) ierarhie numerică sincronă
SDRAM
(synchronous dynamic RAM) memorie cu acces aleatoriu dinamică sincronă
SDS
(structured distribution systems) sisteme cu distribuție structurată
SEOD
(self-electro-optic device) servo-dispozitiv electro-optic
SOM
(self organizing map) aplicație cu auto-organizare
SGNN
(self-generating neural network) rețea neurală auto-generatoare
SGNT
(self-generating neural tree) arbore neural auto-generator
SONT
(self-organizing neural tree) arbore neural auto-organizator
SIR
(signal-to-interference ratio) raport semnal-interferență

SNIR
(signal-to-noise plus interference ratio) raport semnal-zgomot plus interferență
SNR
(signal-to-noise ratio) raport semnal-zgomot
SITH
(static induction thyristor) tiristor cu inducție electrostatică
SSD
(solid state desk) pupitru logic de memorie cu semiconductori
SSPH
(solid state power amplifier) amplificator de putere cu semiconductori
SONET
(synchronous optical network) dispozitiv optic sincron
SOP
(sum of products) sumă de produse
SPR
(strictly positive real) real strict pozitiv (cu parte reală strict pozitivă)
STP
(signal transfer point) punct de transfer al semnalului
SV
(single variable) o singură variabilă; (**singular value)** valoare singulară
SVD
(singular value decomposition) descompunere după valoarile singulare

T

3-D
(three-dimensional) tridimensional, în trei dimensiuni
T&M
(test and maintenance) program de testare și întreținere a echipamentuluide calcul
t.e.m.f.
(thermal/ thermo electromotive force) tensiune electromotoare termică (termoelectromotoare)
T/ R
(transmit/ receive) transmite/ recepționează

TA
(transistor array) matrice (rețea) de tranzistoare; (**treatment allowance)** coeficient de pierdere (de manipulare)
TABSOL
(tabular systems oriented language) limbaj de programare tabelar TABSOL
TARC
(top antireflective coating) strat antireflectant superior
taxon.
(taxonomic) taxonomic, relativ la clasificare; (**taxonomy)** taxonomie, știință a clasificării
TBC
(time-base corrector) corector al bazei de timp
TCB
(task control block) bloc de comandă a problemelor; bloc de control al sarcinii
TCP
(transmission control protocol) protocol de comandă a transmisiei de date
TCSC
(thyristor-controlled-series compensator) compensator în serie controlat de un tiristor
TCUL
(tap changing under load) racord variabil la sarcină
TDD
(total demand distortion) distorsiune a cererii totale; (**time division duplexing)** duplexare prin divizarea timpului/ cu repartiție în timp
TDM
(time division multiplexing) multiplexare prin divizarea timpului/ cu repartiție în timp
TDMA
(time division multiple access) acces multiplu prin repartiție temporală
TE
(transverse electric (wave)) (undă) electrică transversală
TEA
(transverse-excitation-atmospheric (laser)) (laser) atmosferic cu excitație transversală

tec.
(technical) tehnic, formal; (**technicals)** detalii tehnice, terminologie tehnică
techn.
(technical) tehnic, formal; (**technically)** din punct de vedere tehnic; (**technician)** tehnician; (**technological)** tehnologic, tehnic; (**technology)** tehnologie, științe tehnice (aplicate)
technol., techn.
(technological) tehnologic, tehnic; (**technology)** tehnologie, științe tehnice (aplicate)
TEM
(transverse electromagnetic (wave)) (undă) electromagnetică transversală
tfr., trans.
(transfer) transfer, transformare, transpunere, a transfera
th.
(thermistor; thermistance) termistor; (**thyristor)** tiristor
THD
(total harmonic distortions) distorsiuni armonice totale (caracteristică unui semnal electric)
theor.
(theorem) teoremă
TIFF
(tagged image file format) format de fișier imagine marcat
TLM
(transmission line measurement) măsurare a liniei electrice
TOC
(time overcurrent) perioadă de supracurent
TOI
(third-order intercept) interceptare de ordinul al treilea
tot.
(total) total, în întregime
TP
(test point) punct de testare (de măsurare)
TPBVP
(two-point boundary value problem) problemă mixtă cu două condiții la frontieră

tr.
(transformer) transformator; (**translated)** translatat, retransmis; (**translation)** traducere, decodificare, translație, retransmisie
trans.
(transfer) transformare, transpunere, transfer, a transfera; (**transformer)** transformator; (**translated)** tradus, transpus, translatat; (**translation)** traducere, translație, retransmisie, decodificare; (**translator)** translator, traducător
transl., trans., tr.
(translated) tradus, translatat, transpus, retransmis
trig.
(trigonometry) trigonometrie
TSR
("terminate and stay resident") "încetează și stai rezident" (mod de operare în care programele executate sunt reținute în memorie, putând fi reactivate)
TTF
(true type fonts) caractere cu aspect similar (pe ecranul monitorului și la imprimantă)
TTL
(transistor-transistor logic) logică tranzistor-tranzistor
TTLIC
(transistor-transistor logic integrated circuit) circuit integrat logic tranzistor-tranzistor
TTS
(transaction tracking system) sistem complex de protecție a transmiterii datelor

U

u.
(unit) unitate de măsură, element, factor; (**upper)** parte superioară, de sus
u.h.f., UHF
(ultrahigh frequency) frecvență ultraînaltă (UIF: canalele tv 21-69)
UART
(universal asynchronous receiver/ transmiter) receptor/ emițător asincron
UCA
(uniform circular array) rețea circulară uniformă

UCL
(upper control limit) limită superioară de control
UDC
(Universal Decimal Classification) Clasificarea zecimală internațională a lucrărilor de specialitate
UDT
(unidirectional transducer) traductor/ convertor unidirecțional
UEESLA
(uniformly excited equally spaced linear array) rețea liniară excitată uniform
UEP
(unequal error protection) protecție inegală la erori
UHV
(ultrahigh voltage) tensiune (electrică) ultraînaltă
UI
(user interface) interfață utilizator, mod de comunicare între om și calculator
ULA
(uniform linear array) rețea liniară uniformă
ULSI
(ultra-large scale integration) tehnologie de realizare a circuitelor integrate cu peste 10^4 porți logice, integrare pe scară ultralargă
ult.
(ultimate) ultim, final, limită, extrem, fundamental, maxim; (**ultimately)** la urmă, la sfârșit, în cele din urmă, fundamental
UMA
(upper memory area) zonă de memorie superioară
UMB
(upper memory block) bloc de memorie superioară
unasg.
(unassigned) neatribuit, nedistribuit, nerepartizat
Univ.
(universal) universal, general, unanim; **(university)** universitate; universitar, academic
UNIVAC
(universal automatic computer) calculator automat universal

unreg.
(unregulated) sursă de putere nestabilizată strict
up., u.
(upper) parte superioară; superior
UPS
(uninterruptible power supply) alimentare suplimentară neîntreruptibilă cu energie electrică
US
(unserviceable) nefolositor, inutil; nerezistent, nedurabil
UUCP
(unix to unix copy)rețea globală internațională de calculatoare care folosesc rețeaua publică de date

V

V, vert.
(vertical) vertical; verticală; linie perpendiculară
v.
(valve) valvă, supapă, ventil; (**vertical)** vertical; (**vide, see)** vezi; (**volume)** volum
v., V
(vector) vector; (**voltage)** tensiune electrică, tensiune electromotoare
v., V, vel.
(velocity) viteză
v., vac.
(vacuum) vid, vacuum
v., vs.
(versus, against) contra; în comparație cu; în funcție de
v., vy.
(very) foarte, extrem, deosebit de, cu totul, absolut; adevărat, autentic, real, exact, precis
VAR
(volt-ampere-reactive) reactanță volt-amper
var.
(variable) variabilă; variabil, schimbător; (**variant)** variantă, versiune; (**variation)** variație; (**variety)** varietate, specie; (**various)** divers, diferit, distinct

VCO
(voltage-controlled oscillator) oscilator comandat prin tensiune
VCP
(visual comfort probability) probabilitate de confort vizual
VDL
(Vienna definition language) definiția Viena a limbajelor de programare
VDS
(drain-to-source voltage) tensiune de descărcare la sursă
VDSL
(very high-speed digital subscriber line) linie de abonat numerică de foarte mare viteză
VDU
(visual display unit) tastatură optică programată
vel.
(vellum) vellum, pergament subțire; (**velocity)** viteză
VFO
(variable frequency oscillator) oscilator cu frecvență variabilă
VHF, v.h.f.
(very high frequency) foarte înaltă frecvență (FIF); frecvență cuprinsă între 30 și 300 MHz
VHSIC
(very high speed integrated circuits) microcircuite integrate; (**very high speed integrated circuit)** circuit integrat ultrarapid
VIP
(variable information processing) prelucrare variabilă a informației
VLF, v.l.f.
(very low frequency) frecvență foarte joasă (cuprinsă între 10 și 30 kHz)
VLIW
(very long instruction word) cuvânt instrucțiune foarte lung
VLR
(very low range) domeniu (bandă) foarte îngust (ă)
VLSI
(very-large-scale-integration) integrare pe scară foarte mare

VODER
(voice operation demonstrator) dispozitiv de sintetizare a vocii; generator de voce artificială
VODOCODER
(voice-operated coder) dispozitiv pentru crearea artificială a vocii umane
VOGAD
(voice-operated gain-adjusting device) dispozitiv comandat prin voce cu putere de ieșire constantă
VOM
(volt-ohm-milliammeter) amper-volt-ohmmetru; avometru
VR
(variable resistor) rezistență variabilă; (**voltage regulator)** stabilizator de tensiune
VSAT
(very small aperture terminal) terminal de deschidere foarte mic
VSC
(video system controller) sistem de comandă video
VSE
(virtual storage extended) memorie virtuală extinsă

W

w.
(white) alb; (**wide)** lat; (**width)** lățime; (**with)** cu; (**word)** cuvânt; (**wrong)** greșit, fals, eronat
w., wt.
(weight) greutate
w.a., W/ A
(with average) cu avarie
WABI
(WINDOWS applications binary interface) interfață soft care permite rularea aplicațiilor WINDOWS fără recompilare
WAN
(wide area network) rețea generală de date; rețea (de calculatoare) cu largă răspândire; rețea de comunicații între diferite sisteme de calcul

wd.
(word) cuvânt
WDM
(wavelength division multiplexing) multiplexare/ utilizare multiplă prin divizare a lungimii de undă
WHT
(Walsh-Hadamard transform) transformarea Walsh-Hadamard
WK
(worked) prelucrat
wk.
(work) lucru; activitate; muncă; ocupație; operă; lucrare; piesă; produs; obligație
wks.
(works) fabrică; uzină
WL
(water line) linie de plutire; (**wavelength)** lungime de undă
WMSE
(weighted mean squared error) eroare medie pătrată ponderată
WORM
(write once read many) scrie o dată și citește de multe ori
WP
(word processing) procesare de texte (creare și editare de texte; realizare de cărți, articole, scrisori etc. cu ajutorul calculatorului)
wt., w.
(weight) greutate
WV
(working voltage) tensiune de lucru; tensiune normală de alimentare

X

X
(abscissa) abscisă; (**horizontal)** orizontal (ă)
XA
(extended architecture) arhitectură extinsă a unui sistem de calcul
XGA
(extended graphics array) standard grafic realizat de IBM

XOR
(Exclusive OR) SAU exclusiv
XT
(extended technology) tehnologie extinsă/ dezvoltată (codificare pentru anumite tipuri de calculatoare personale, de exemplu IBM-PC XT)

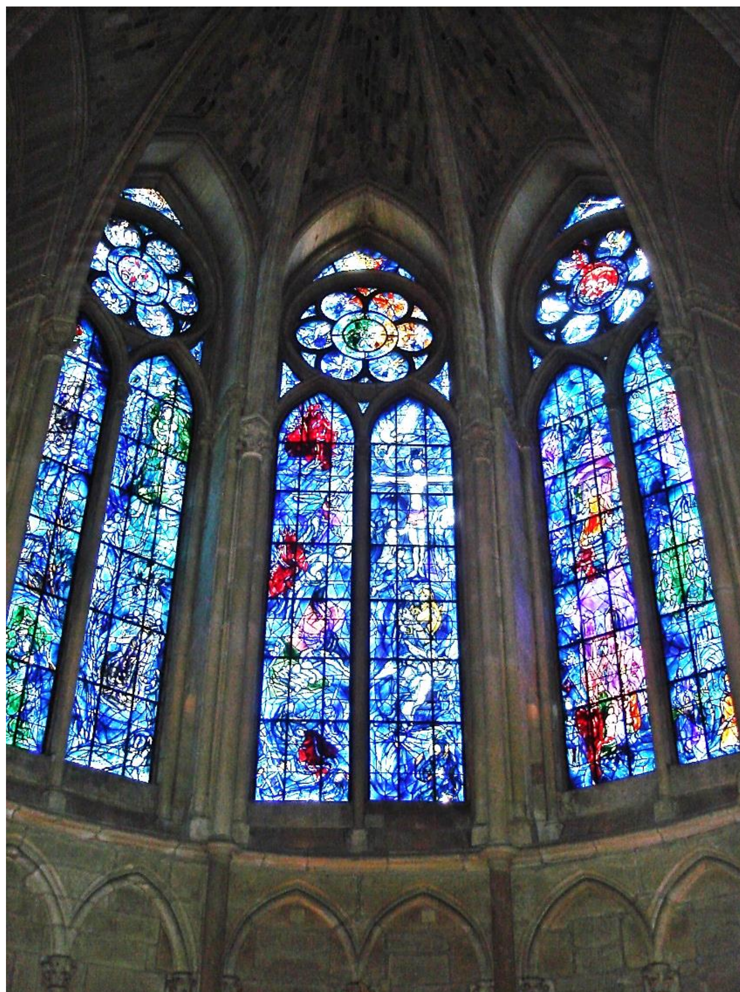
Y

y.
(year) an; (**yearly)** anual
Y
(ordinate) ordonată
Y/ N
(Yes or No) Da sau Nu (în mesajele afișate de calculator)

Z

z., Z
(zero) zero; (**zone)** zonă
ZCS
(zero-current switching) comutare la curent nul
ZIR
(zero input response) răspuns liber (răspuns la intrare nulă)
Z-matrix
(impedance matrix) matrice de impedanțe
Z-meter
(impedance meter) aparat pentru măsurarea impedanțelor; impedanțmetru
ZOH
(zero order hold) fixare de ordin zero
ZSR
(zero state response) răspuns forțat (răspuns la stare inițială nulă)

http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2016

Bibliografie

****Analysis and Optimization of Differential Systems*, ed. by Viorel Barbu, Irena Lasiecka, Dan Tiba, Constantin Vârsan, Kluwer Academic Publishers, Boston/ Dordrecht/ London, 2003

*** *Automatica de la A la Z*, coordonatori Gabriel Ionescu, Vlad Ionescu, Editura Științificăși Enciclopedică, București, 1987

*** *Dicționar de analiză matematică*, coordonator Acad. Romulus Cristescu,Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1989

*** *Dicționar tehnic englez – român*, coordonator Gabriela Niculescu, Editura Tehnică, București, 1997

*** *Electrical Engineering Dictionary*, ed. by Phillip A. Laplante, Boca Raton: CRC Press LLC, 2000

*** *Oxford Dictionary of Computing*, ed. by Sandra Pyne and Allene Tuck, Oxford University Press, 1996

*** *Trends in Control. A European Perspective*, Ed. Alberto Isidori, Springer-Verlag Berlin/ Heidelberg/ New York, 1995

Ahmed N.U.*Elements of Finite – Dimensional Systems and Control Theory*, Longman Scientific & Technical, New York, 1988

Clapham Christopher, Nicholson James. *The Concise Oxford Dictionary of Mathematics*, Third Edition, Oxford University Press, 2005

Daizhan Cheng, Hongsheng Qi, Zhiqiang Li,*Analysis and Control of Boolean Networks. A Semi-tensor Product Approach*, Communications and Control Engineering, Springer-Verlag, London, 2011

Dorf Richard C.; Bishop Robert H. *Modern Control Systems*, Addison Wesley Longman, Inc., Eigth Edition, U.S.A. and Canada, 1998

Gheorghiță Ștefan, Ieronim Mihăilă, Eliferie Rogai, Avram Marcovici, coordonator acad. **Nicolae Teodorescu**. *Dicționar poliglot de matematică, mecanică și astronomie,* Editura Tehnică, București, 1978

Hespanha João P. *Linear Systems Theory*, Princeton University Press, Princeton and Oxford, 2009

Hippe Peter, Deutscher Joachim. *Design of Observer-based Compensators*. From the Time to the frequency Domain, Springer-Verlag, London, 2009

Prepeliță-Răileanu Brândușa. *English – Romanian Dictionary of Mathematics and Systems Theory*, Geometry Balkan Press, Bucharest, Romania, 2006

Zerz Eva. *Topics in Multidimensional Linear Systems Theory*, Lecture Notes in Control and Information Sciences 256, Springer-Verlag, London, 2000

http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2016

http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2016